

DOMBOK TORNEÅ LAPPMARK

KAUTOKEINO
AVIOVARA
TENØ
UTSJØK
TINGSTEDER

1736 – 1751

TRANSKRIBERT LENVIK BYGDEMUSEUM 1999.
DAG A. LARSEN OG KÅRE RAUØ

Original side 619 b:

Anno 1736 den 3. 4. 5. Februarii höltz ordinarie Häradz-Winter och Vår Ting samt Laga Rättegång med Allmogen af Torneå Lapmark och Koutokeino Tingzlag som skattar till Kongle. Mayt. af Swerige och Cronan Danmarck upå dess Wanliga Tingställe i närwaro af Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och Wanlige Nämbedemän.

Anders Andersson Tornensis, Tore Persson
Erik Persson Eira, Per Andersson Pära
Erik Persson Rikonen, Rasmus Sjulsson

1o.

Sedan som Gudztjänsten war förrättad, utlystes Ting och Tingzfrid efter wanligheten, och blefwo wederbörlige Kongle. förordningar här som på de föregående ställen Almogen förehålne och för dem uttolckade, sammalunda Kongle. Maytz. placat och förordnande angående de förmaner och friheter som wederbörande hafwa at åtniuta, hwilka några Metall och Mineralstreck här i Riket och der under lydande provincier upfinna, angifwa och i gång bringa gifwit Stockholm i Råd Cammaren den 27. august 1723.

Här på blefwo de Controverterande Personers namn upropade, och der på Sakerne med det mera i följande ordning efter Stämningzlängden företagne, så wida inga lagfarter och Criminalier woro för denne gången at sysla medh.

2o.

Lapländaren Sjul Sjulsson kiärade til Kiöp Swennen Siennr. Samuel Andersson Calicius för det han förweckne åhr strax efter Marknadz-tiden skall lånt en Kiör Rehn af honom til Monioniska by fembton miler här ifrån, utan att hafwa betalt någon lega, Emedan dem emillan warit aftalat det han skulle bekomma legan enär han finge sin Rehn om händer. Nu som Calicius intet skaffat den tilbakars utan föregifwer honom wara bortkommen, så prætende-

Original side 619 a:

rar kiäranden at få betalning för Kiör Rehen
12 dlr. Koppmt. och der til Stemningzpenningarne tilbakars.

Här emot förklarade sig Samuel Andersson Calicus at han fått en Rehn till låns af Sjul med hwilken han kiört till Monioniska By i Öfwer Torneå Sockn utan at hafwa gifwit någon betalning derföre, men som han varit stock lat och intet bättre än någon Raid Rehn, hwarföre han med möda kunnat komma fram och följa sälskapet; ty förmenar han sig intet wara befogat at betala Renen högre än med åtta eller högst tiio daler Kopparmynt, ehuruwäl den samma skall sedan kommit bort ifrån berörde by utan hans förwällande, hwilken han förbehåller sig at lagsökia wid Öfwertorneå Ting som der till orsak gifwit.

Sjul Sjulsson inwände at Rehn varit fulkomligen god och ehuruwäl han kan derom framdraga många wittnen om påfordras, så begiärte han at Rätten wille allenast afhöra den Man, som varit Borgerskapetz Opass eller för kiörare samma gång när de reste här ifrån utföre, hwarpå han framkallade Amund Toresson som efter ojäfacktig aflagd witnes Edh följande anförde, 1735 några dagar efter Marknaden reste witnet med Calicius och flera af Torneå Borgerskap för Opass härifrån till Palojocki Suu utföre; Nu som de woro komne två och en half mihl wäg bort och Calicius hade fådt en aldeles odugelig Rehn som han köpt i Marknaden, begiärte han att Amund wille följa honom til närmaste lapby, hwarest han kunde få läya en annan dugelig och qwarlemna den förra, då witnet ledsagade honom till denne Sjul Sjulsson, hwilken på inhämtat Calicius ärende strax hemförde utur Betesmarcken twenne stycken Renar som han sade sig wilja sälja för 7 wåg eller 14 dhlr. Koppmt. stycket men de kunde intet förlikas härom, hwarföre Calicius begiärte at Sjul wille låna honom för betalning en annan Rehn till Monioniska med hwilken han kunde komma utföre och följa sälskapet. Sjul gjorde så och lånte Bor-

Original side 619 b:

garen En af de framwiste Renarne, tagandes ingen betalning för legan utan förmälte sig wara nögder när han finge Renen om händer at wid

samma tilfälle få upbära legan, och war eljest på den lånte Ren intet annat pris till köpz satt eller något mera aftahl dem emillan giort som han hörde, hwar med wittnet fölgde Calicius til Lars Staphansson Hoppare i Svondijerfwi den dagen, under resan förmärckte witnet at samma lån Ren war en god trafware på fast wäg och kiörde Calicius ibland för ibland efteråt dock så at han wäl kunde följa sälskapet åt, och hörde witnet ingen lasta Renen den dagen. Morgonen efter lagade Amund Borgarne till wägz ifrån berörde Lasses gård, då han åter spänt för Samuel Calicius sammans lån Ren, och reste de alla uti ett sälskap utföre till Monioniska, men Amund skildes der wid dem begifwandes sig hem tilbakars. Beträffande lån Renen så war han medellmåttig stor doch feet, och gick efter en wäg som man wille kiöra honom, men der han skulle blifwit såld at slacktas wore han åtminstone wärd 12 daler eftersom nu priset går i lapmarken, hwilket witnet säger sig welat antaga honom före. Huru eljest redan gick för Calicius til Monioniska berättar witnet sig ey wetta, dock skall han ey annat hört än han kommit wäl fram med honom såssom de andra, afträdde.

Samuel Andersson Calicius inwände sig med stort arbete hafwa kommit fram den dagen och med möda kunnat följa sälskapet, såframt han icke brukat allahanda konster wid kiörandet, läggandes dett till, at om Renen warit honom tilhörig, skulle han intet mera kunnat begiära för honom än Tiio daler Koppmt.

Sjul Sjulsson indwände, det hade I bordt sagt mig tilförende och då I undfick Renen til låns af mig, men då let det så at I wäl skulle förlika mig, nu slapp I wäl dit som iag lånte Eder Ren, hwilket och Calicius tilstod, ty så wida Renen intet är skaffader tilbakars, förmäler Sjul sig icke heller förr kunna blifwa förnögder, än han i

Original side 620 a:

dess ställe bekommer Tolff daler Koppmt. och sine utlagda Stämningzpenningar tilbakars, hwartil dock Calicius intet wille sig beqwäma.

Fördenskull sedan uppå tilfrågan ingendera af Parterne hade något mera här wid at påminna, och Rätten ey heller pröfwade nödigt i så klar sak flera witnen Edeligen afhöra blef föregående offentligten upläsit klanderlöst, hwarpå Rätten stadnade i följande Resolution. Aldenstundh

wid parternes controverterade discusser Sienr. Samuel Andersson Calicius widgår, at hafwa fått en Rehn af Sjul Sjulsson til låns när han med sin Egen blifwit upstält, at kiöra till Monioniska by i Öfwerorneå 15 mil här ifrån utföre hwarföre Sjul ingen lega bekommit eller Calicius då utgifwit, för än Renen skulle blifwa til ägaren nu återstält som likwähl icke skiedt är, utan will Calicius föregifwa at Renen mot dess wilja skall wara förkommen, för hwilken Ren han intet skall kunna gifwa mera än högst Tiio daler eftersom han warit odugelig och föga bättre än En Raide Rehn, der likwäl kiäranden påstår för honom Tolf daler Koppmt. och derjämte uti Expenser 1 daler 4 öre dito. Så emedan intygat blifwit, at samma lån Rehn warit wärd här i lapmarken 6 wåg eller 12 daler om han för slackt blifwit aflåten, oachtat den nytta Calicius haft af honom under resan til Monioniska by, hwarföre kiäranden likwähl ingen ersättning påstår eller fordrar, Eracktar Häradz Tingz Rätten sig icke wara befogat denna dess skiälige begiäran at afslå, utan pröfwar skiäligt wid så fatte omständigheter sedan Ren bortkommit och ägaren intet kunnat få honom igen, at Sienr Samuel Calicius efter det 8. cap. Kiöpm. B. L.L. betalar till Sjul Sjulsson samma Rehn med Tretton dhlr. 4 öre Koppmt. expenserne inberäknade, hwarmed de i detta målet blifwa åtskilde, som parterne tydeligen företolckades.

3o.

Det beswärade sig Jon Nilsson Polto öfwer Mikkel Anderssons hustru Susanna Thomasdotter för det hon 1731 skall gåt utur dess tjänst för än årsdagen warit ute, der han likwähl

Original side 620 b:

gifwit henne på lönen stadgapenningen inberäknat En Carolin, 8 alnar Walmar, Ett lårstycke, En sida, Ett bogstycke och om hon ricktigt tiänt året till ända, så skulle hon ännu till det föromrörda bekomma 8 dhlr. Koppmt., hwarpå han skall gifwit henne pant en silfwerskied om 2 1/2 lod som han dock igentog när hon i otid skildes ifrån honom, begiärandes fördenskull å henne laga bestrafning samt dess utlagde stemningzpenningar tilbakars.

Till genmäle och förklaring i detta målet instälte sig berörde Susanna Thomasdotter medh Mannen Mikkel Andersson, swarandes uppå tilfråg-

an at hon kommit i tjänst hos Jon Polto Wårfrudagztiden, sedan hon tagit förberörde Persedlar i stadga at tiäna året uth, Men som hon kommit i äcktenskap med denne Mannen skall hon för den orsaken gifwit sig der ifrån, aldenstund hon förmenar sig då haft laga tilstånd dertill. Mikkel Andersson begiärrar derföre af Jon Polto Sex dhr. Koppmt. til det hon fått för den tiden hon tiänt så wida han tagit af hustrun omrörde skied tillbakars.

Tilspordes om dhe hört Kongle. Maytz. Stadga och förordning angående tjänstefolck och legohion för sig upläsas af den 6. august. 1723. Swarade Ney. Ty blefwo några puncter deraf rörande detta ärendet parterne företolckade, hwarpå Susanna Thomasdotter med Mikkel Andersson begiärade at förlika Jon Nilsson Polto, hwilken betygade sig wara dertill redebogen[?] såframt de gifwa En slätt daler eller 2 Caroliner Specie hwar till de sig begåfwo med handslag på alla sidor och låfwade hustru Susanna med sin Man at Jon Nilsson skulle den owägerligen bekomma instundande wårfrudagz hälg här wid Kyrkan, så at intet klander der om mera skulle blifwa dem emillan, hwar wid och på giord ansökning Häradz Tingz Rätten lät denne saken beroo, som parterne tydeligen företolckat blef.

4o.

Den af Kyrkiowärden Jon Jonsson instämbde saken emot Per Olsson Sombio angående En Koppar Kittell, anförde

Original side 621 a:

kiäranden dem emillan wara aldeles bilagd i så måtto, at Sombio gifwit honom uti förlikning 10 daler 18 öre Koppmt., hwar med som berörde swarande äfwen instämbde lät och Häradz Tingz Rätten detta målet derwid beroo som i Rättens protocoll på begiäran infört blifwer.

5o.

Den 4. Februari.

S.D. Beswärade sig Per Andersson Pilto ifrån Enoteckis Sockn och Lai-

niovuoma tillika med dess Sohn Jon Persson öfwer Nämbedemannen Per Andersson Pära och hustrun Margetta Gunnarsdotter, för det de skolat låfwa gifwa sin dotter Ingrid, Jon til hustru, hwarpå flickan siälf tagit ring och gåfwor af honom, till hwilketz befrämjande Pilto gjort åtskillige bekåstningar på främmande Män och egna resor emillan Enoteckis och Koutokeino med det mera uti win och drycker för Trettiio wåg eller Sextio dhr. Koppmt. påståendes at Per Andersson Pära måtte låta det aftalade äckta förbundet emillan förenämde unga Personer Jon Persson och Ingrid Persdotter winna sin fullbordan och intet längre giäcka eller apa honom i detta målet tid efter annan såframt han icke will komma uti större beswär och olägenhet emedan han nu skaffat sina witnen tilstädes namngifwandes Nils Suoma, Mads Madsson Pitke, Jon Pålsson Pärä, Lars Andersson Jose med hustrun Elin Thomasdotter alla ifrån Enoteckis Sockn, med bifogad förmålan at hwad de samma uti detta ärendet jämbwähl längre wist sig giensträfwig. Men såframt Pära nu som tyckte til det gjorde aftalet skulle Pilto allena bestå den gjorde omkåstnaden och intet vidare honom dermedh beswära.

Til genmäle uti denne sak instälte sig wid upropet Nämbedeman Per Andersson Pära, hustrun Margetta Gunnarsdotter och Pigan Ingrid Persdotter, förmäländes denne sidsta omtränt 20 åhr gammal at hon icke på något äcktenskapz wägnar emottagit ring af Jon Persson som fyllt sina 23 åhr, utan han skall med konster och behändigt wis skaffat ringen på henne, skall och icke heller anstå henne något förutinnan giöra och låta utom föräldrarnes ja och samtycke samt deras wetskap, med hwilkas föranstalan-

Original side 621b:

de, såssom de der hånne af Hiärtat godt unna, och dess wälfärd åstunda befrämja, hon som en lydlig dotter betygar sig aldeles wara nögder. Fadren Per Andersson med Modren Margetta Gunnarsdotter androgo at de aldrig låfwat Per Andersson Pilto eller dess Sohn Jon sin dotter utan der han gjort sig någon bekåstnad och beswär i detta målet så förmäna dhe honom hafwa at skylla sig siälf som intet lydt förmaning och afrådande.

Til närmare yplysningz erhållande öfwer detta ährendet begiärte kiärand-

ne at få berätta sakens begynnelsse och det mera som der wid föreluppit til närwarande stund, hwarwid Per Andersson Pilto sålunda anförde. 1734 då Per Andersson Pära jämte flera blifwit på Koutokeino menighet wägnar här ifrån afskickade till Enoteckis Ting uti stridigheten om Rågängen begge Soknerne emillan, hwilken samma gång blef afgjord, skall Pilto tagit tillfälle at tala med Per Andersson hwarföre han budit honom til sig i Kåtan, sedan han hämtat några kannor Öhl ifrån Borgmästaren Petter Pippingz stufwa at fagna sin gäst med, och skall då warit i samma kåta tilstädes Piltos Broder Amund med hustrun, Swågern Nils Andersson Peifwe med hustrun Elin Andersdotter, Nils Thomasson Suoma samt Piltos Egen hustru Elin Mortensdotter med Sonen Jon in alles 9 Perssoner. Efter åtskilligt tahl som ... Pära haft sins emillan om aftonen då marknad ... afsluten, skall Pilto omsider sagt til honom, fra ... många barn Pära ägde och om han hade ... til som Pära swarade ja, samt at hon ... wuxen skall Pilto sig utlåtit, Jag har ... will du at min Son får see din dotter. ... hwarför intet det, han får resa, dagen efter ... Jon til wägz at see henne, samt skickade sin ... Olof Peifwes hustru och Nils Suoma med honom ... om gässen behagade flickan, de då skulle fråga ... föräldrar om dhe wille gifwa dottran åt hans Son Jon till hustru, wid samma

Original side 622 a:

tilfälle följde äfwen Mads Madsson Pitke med dem och anlände så i slutet på Tinget medan dombhafwanden ännu war härtadder, men Pilto skall siälf med sin hustru blifwit qwar i Enoteckis, hwar med han tystnade låtandes Sonen Jon fulfölja berättelssen i så måtto. Sedan nu Jon war hitkommin skall han frågat Nembdeman Per Andersson om han finge tala med dess dotter, hwartill han swarade, hwarför intet och då woro de stadde uti Nämbedemans kåta, då Jon uti sin faster Elins samt Nils Suomas och Mads Pitkes närwaro skall frågat Pigan Ingrid uti hennes föräldrars åhöro om hon woro lös och inga gåfwor tagit af någon annan. Hwartill hon swarade sig wara fri och ledig samt med ingen på något sätt bunden, då han skickat berörde sin faster til dombhafwanden at fråga om han finge loff at fria til Ingrid, hwilken kommit tilbakars med swar och låfo der til samt at han skulle giöra sitt bästa, då Jon förmäler sig köpt litet bränwin af Borgarne hwarmed han plägade Ingrid och Modran Margetta Gunnarsdotter uti fadren Per Anderssons närwaro som dock aldrig siälf smakar bränwin och woro

älfwen dess faster, Nils Suoma och Mads Pitke der inne, wid hwilket tilfälle Jon förmåler sig gifwit Ingrid en förgylt ring med twenne blad uppå som hennes föräldrar dock intet sågo utan allenast en af förenämnde witten, samt at dottren gifwit honom då hand og låfwat äcktenskap, hwilket han och på ärones wägnar henne tilsagt, som skiedde förberörde åhr just Kyndersmässafton, och när hon då skulle resa hem til byn säger Jon sig hafwa följt henne et stycke till wäg en half fierdedels wäg, eller dersom man kommer på älfwen ifrån Kyrckan, under hwilken tid de skola wackert talatz wid om sitt förehafwande ärende och med kärleckz teckns betygande tagit afskied ifrån hwarannan. När Jon nu war tillbaka kommen skall han träffat begge föräldrarne allena, då han samma afton sagt till dem Jag har på ärones wägnar gifwit Eder dotter en Ring efter som hon behager mig wäl och derwid låfwat mig

Original side 622 b:

äcktenskap, hwar til de aldrig et ord swarat honom antingen ondt eller gådt, utan skall fåt sig mat hos dem och blef eljest wäl hållen öfwer natten såssom och när han skulle resa hem om Måndagz Morgon eller den 4de Februarii skall Pära gifwit honom supa bränwin tillika med sit följe, hwarpå Nämbdeman reste med hustrun hem til sin By och Jon Pilto med de andra til Enoteckis, sedan fadren och Modran låfwat honom dottren om han skulle komma igen året efter, hwarpå de intet mera sågo hwar andra det året.

Jon tilspordes om han tagit wittnen uppå denna tilsäyelsen som Ingridz föräldrar gjorde honom? swarade Ney, aldenstund han ey annat kunde än tro ärligit folck om det som dhe honom tilsagt.

Härwid blef nu denna saken stående til förweckne 1735 års Tingztid då dess fader Per Andersson Pilto, skickade Nils Suoma hit, at på deras wägnar tilfråga Per Andersson Pära och hustrun om dhe tänckte hålla sina ord och gifwa Jon Ingrid till hustru på det dhe icke måtte göra här uppå någon fåfång omkåstnad, såframt detta äcktenskapet woro dem emot, och de aldeles intet wille dertill samtycka. Berörda Nils Suoma kom tilbakars med berättelse at han fåt låf på äcktenskapet så wähl af fader och Moder som dottran och at det skulle skie som aftalat wordit dem emillan, med ytterligare tilsäyelse af dem, att Suoma, Pilto sielf eller

Sonen måtte komma när dem behagade men hälst samma Wårfrudagz hälg at fullfölja detta ärendet. Som nu Per Andersson Pilto fick spörja desse tidningar, så skall han oacktat huru elak tid han hade för willrensfänget och andra wånors skiäll, icke desto mindre rest hit till Koutokeino med Sonen och Jon Pålsson Pärre sidst omrörde tid, så at dhe hunno Kyrckan om Söndagen och drögde öfwer Prädikan om tisdagen eller Wårfrudagen. Men då skall Pilto med dhe sina rest hem till Pärre, hwarest han plägat fadren, Modran och dottran af de Gudz gåfwor som han förde med

Original side 623 a:

sig hem ifrån Nembln. två kannor bränwin åtta dhlr., En half anka Öhl fyra dhlr. 16 öre samt En Tint Serap Sex dhlr., wid hwilket tilfälle saken skall blifwit dem emillan afgjord til nöje på alla sidor, så at och Pilto gifwit åt Pärres Son Per wid nampn 17 á 18 år gammal såssom på handen En Silfr. kosa om två lod á Sex daler och åt fadren En Specie Carolin utom det at Ingrid å nyo tagit af Sonen en ring med ytterligare sörsäkran om äcktenskap, hwilket alt Jon Pålsson Pärre skall åhört fast han warit drucken så wäl som alla de andra.

Som nu Per Andersson Pilto förmente sig hafwa alt wäl bestält i synnerhet som Brudens föräldrar gjorde med honom aftahl och satte stämning at Jon skulle komma til dem åt Juhl då altsammans skulle winna sin ricktighet och fullbordan. Så reste han med Sonen och Jon Pålsson Pärre wäl förnögd hem den 27. förweckne Martii om morgonen sedan han drögt En dag hos dem, och kom så hit igen siälf til nästförweckne Juhlehögtid i följe med Sonen, hustrun Elin Mortensdotter, Lars Andersson Jose och dess hustru Elin Thomasdotter ifrån Enoteckis då de först anlände till Olof Henrikssons kåta här i Koutokeino, hwarest som de woro ingångne, skall han sagt I komma wist för det aftahlte frieriet skull nu hit. Hwar til som Pilto swarade, ja; sade Olof Henriksson nu lærer det wara fåfängt för Eder, ty de hafwa låfwat bort dottran åt en annan Man Aslak Klemetsson härstädes. Då Pilto sade sig blifwit ångest full och hela dess Sälskap Misslynte at i stället för giästabod få höra slika obehageliga tidningar, Men reste icke dess mindre till Kyrckian med sitt folck, der han knapt första dagen fick see och hälsa på Pärre.

Andra dag Juhl efter Gudztjänsten skall Pilto och Son med Lars Andersson Jose och hans hustru, Olof Henriksson och Daniel Amundsson Påla begifwit sig till Päräs by der Pilto begynte omtala sitt ärende med begiäran at dett nu måtte winna sin fulbordan, emedan han wore till den ändan nu hitkommin med sin hustru och Sonen Jon

Original side 623 b:

hwartil

Pära med hustrun Swarade at de intet wiste af någon sådan äcktenskapz handell, nekandes at dottran med deras wetskap skall någon ting eller äcktenskapz wårteckn af Piltos Son emottagit, skolandes icke heller låfwat eller tilsagt honom det, utan Silfwerkosan skall Pilto skiänckt dess Son och plägat Pära och hans husfolck, hwaremot han dock sade sig hafwa gjort och gifwit honom så gått igen, derpå kom dottran Ingrid fram med ringen som hon lefwererade till Lars Andersson Jose, emedan Jon intet wille taga den emot, och nödgades Pilto således med sitt salskap resa oförnögd ifrån Pära. Men som Probsten Magister Henrik Fougt ifrån Torneå war då för tiden stadder här i Koutokeino Präste-gård, skall Pilto andragit sina beswär häröfwer hos honom hwilken sedan han låtit sig berätta denna saken samt huruledes Ingrid tagit gåfwor och hwad för hinder blifwa i wägen kastade af föräldrarne, skall Probsten utan at Pilto fått sina witnen fram till förhör hänskutit hela denna saken under domstolen; Påstår fördenskull Pilto nu tillika med ofta förmälte Son Jon at som både Ingrid och hennes föräldrar låfwat och tilsagt äcktenskap de och nu måtte fulborda det samma, upwisandes derjemte Pilto nu et förgylt Silfverbälte om Tolf lod som han på Sonens wägnar tagit med sig at förära till Brudens föräldrar, eller och til siälfwa bruden.

Här emot inwände Per Andersson Pära at han 1734 då Nils Suoma och Peifwis hustru jemte Jon Pilto med Mads Madsson Pitke woro hit till orten, med sin hustru Margetta Gunnarsdotter icke Ens wiste af något frierii, emedan ingen talat med dem här om något, utan Nils Suoma skall medh Jon och de andra deras kammerater ränt i yrslan och dryckenskap ut och in i hans kåta, som han intet annat kunde än lee åt, emedan Pära tyckte det större alfwarsamhet bordt af dem blifwit brukader såframt dhe hade warit komne uti et så angelägit ärende till honom. Beträffande den första Ringen som dottren haft förmäler Pära sig icke heller wettat

af, förän twenne nätter woro förbi

Original side 624 a:

och Modran kommit hit till honom ifrån byn och talat der om då han strax befalte henne kiöra hem och taga af flickan ringen, samt lefwerera den samma til Nils Suoma som ändå war qwar af Jon Piltos Sälskap, hwilket hon och strax efterkom.

På tilfrågan härom sade Pigan Ingrid, at när Jon Pilto med Mads Madsson Pitke fölgde henne til wäg på älfwen samma afton som Jon omtalade, skall han plägat henne med bränwin så at Ingrid intet stort til sig, och kan intet minnas at hon tilsagt honom något äcktenskap ey heller godwilligt ringen emottagit, utan Jon skall henne owitterligen stoppat den i hansken, som hon först blifwit warse då hon kommit för Elden i kåtan, kunnandes intet få den ifrån sig efter hon war befalt at wara hemma och wackta Creaturen, för än Modren efter twenne natters förlopp ankommit, då hon uppenbarade för henne denne saken, hwilken strax tog Ringen af Ingrid och reste sin wäg med honom, och har deras hemwist då warit wid en ort benämnd Obmålskautzi En och en half mil härifrån opføre Elfwen. På tilfrågan hwarföre hon intet kiörde strax tillbaka med ringen som hon förmärkte wara henne påstoppader? swarade Ingrid, at hon intet tordes efter det war nog lidit på aftonen och hennes Syster Britha om 12 á 13 år allena hemma at stå huset och Renarne före, som warit ensam öfwer Kyndersmässhelgen, Jon Pilto skall och haft åtskilligt tahl med henne då och sagt icke En utan många gånger at han hade stort tycke för henne samt låfwat och begiärt äcktenskap, hwartill hon dock ey annorlunda swarat honom, än at henne allena icke anstår derom sig utlåta utan föräldrarnes goda ja och samtycke, hwilket han skulle först söka och utwärka innan han beswärade henne dermed, och intet så stoppa ringen på henne.

Ytterligare anförde Per Andersson Pära 1735 eller förwekne åhr strax efter Tinget skall Nils Suoma sagt til honom, Per Andersson Pilto ifrån Enoteckis ärnar komma hit tillika med Sonen at ytterligare begiära din dotter till äckta, hwartill Pära säger sig swarat, det må de intet giöra ty det är fåfängt

Original side 624 b:

min dotter är redan bortlåfwad och hafwer tagit gåfwor af drängen Aslak framledne Klemet Perssons Sohn och det redan sidst framfarne wårfrudagz tid 1734, icke desto mindre anlände Per Andersson Pilto med Sonen och Jon Pålsson Pärre hit til nästförweckne wårfrudagzhelg 1735 då Pärre hade til Kyrkan hustrun, dottran och sin hus..? Pigan Brita Nilsson dotter wid namn, men war siälf hemma och uptäckte då för hustrun Margetta Gunnarsdotter at de woro hit komne på frieri, hwartil hon skal swarat, Gud beware mig, I hafwen tagit Eder en fåfång resa före, Nils Suoma fick hu swar af mig och min Man då han sidst war här uppå tilfrågan, at Ingrid war redan för et åhr sedan bortlåfwad till drängen Aslak Klemetsson, kom derföre intet til wår by at giöra Eder bekåstnad, ty ingen tackar eller betalar Eder för sådant, hwarpå han med dottran kommit hem samma Wårfrudagz afton eller den 25. Martii, dygnet efter eller den 26. mot aftonen, ankommer Pilto siälf tredie som förnåmbde äro till honom, då Pärre sade sig blifwit onder på hustrun, frågandes hwarföre hon intet nekade dem at komma till deras By, hwilket hustrun sade sig gjort med uttryckelig förmålan dett Ingrid wore redan förlåfwad och skall således intet wara orsaken til deras ankomst.

Som nu sålunda tilburitz säger Pärre sig blifwit förånlåten at be dem in i kåtan med tilfrågan i hwad ärende de woro ankomne? derpå swarade Per Andersson Pilto allenast för lango eller skyldskapen skull eftersom Pilto war till Siette led med Per Andersson Pärre slåckt, hafwandes med sig en half anka Öhl hwilken han strax lät bära in och begynte slå upp der utaf, då Pärre sagt till honom, hwarföre Spenderar du på mig och mitt folck? Jag skickade ju dig bod med Nils Suoma at Ingrid wore redan bortlåfwad, minnes du intet at min hustru äfwen nekade tig nu wid Kyrkan at resa hit i sådant ärende. Pilto swarade intet biuder iag dig dricka derföre utan anseer allenast wår goda wånskap, der til med kan iag

Original side 625 a:

intet föra drickat tilbakars, ty då fryser det bort för mig och är ändå förlorat. Emedlertid lät Pilto gå omkring sina gåfwor samt brånwin med Sirap uti för qwinfolcken, emedan Pärre intet siälf smakar annat än dricka, och war Jon Pilto med Jon Pålsson Pärre ganska flitige i brånwins kosan intet

försummandes sin del at ricktigt den uttaga; Som de nu här widspråkat hit och dit om et och annat en god stund och Pära med sitt folck ärnade laga sig til sängz, så begynner Per Andersson Pilto at tala om sitt och Sonens friare wärff, hwarpå Pära swarade, min wän du hörde ju af Nils Suoma hem til dig, af min hustru wid Kyrckan och nu sedermera af mig siälf här at detta är fåfängt, medan Ingrid redan för et åhr sedan är bortlåfwad, hwad behöfwer tu mera tala mig till der om. Härtill swarade Pilto intet, utan tog fram twänne Silfverbälten ur barmen, En ring förgylt som han tyckes minnas och en silfverbägare med hwilken Pilto sielf söp dess hustru och dotter till, som sedan gick kring til de andra. När Pära beskådat detta silfret skall han sagt, nog får iag see på dett, men dottren är likwähl bortlåfwad. Då skall Pilto skiänckt åt dess Sohn Per Persson 17 å 18 år gammal en liten kosa wicktig omtränt två lod Silfwer som Pära nu framlade och Pilto widkändes, hwilket skiedde under förberörde dryckenskap och då alla hade i hufwudet.

Wid samma tilfälle skaffade Sonen hans Jon En ring på Ingrid som Pära intet wiste ey heller hustrun huru det skiedde eller med hwad wilkor, som äfwen nu framlagd blef och wederbörande igenkiände. Pigan Ingrid blef tilspord huru och på hwad sätt hon denne ringen emottagit af friaren Jon? swarade 1735 då hon war med Modran till Kyrkan wårfrudagzhelgen skall Jon plägat henne med bränwin och wid samma tilfälle efterfrågat hennes tilstånd, talandes ett och annat för henne efter friares plägsed derjämte, och som hon då bekiände för honom sig wara förlåfwad med Aslak, skall han likwähl förmått henne at taga ringen

Original side 625 b:

af

honom såssom för god wänskap hwarwid han begiärte at intet uppenbara den för föräldrane, hwilket hon och hullit til nu framfarne Juhlehögtid, då Pilto med hustrun, Sonen Jon, Lars Andersson Jose och hans hustru kommit hit at fulborda ächtenskapet, då hon intet längre honom fördölgde eftersom de wille göra et sådant alfware här med. Ingen såg eller hörde när Jon gaf henne ringen, har icke heller den emottagit för ächtenskapz teckn utan som en annan gåfwa den hon tänckt bruka sig til nytta. Tilfrågades hwi hon icke wid hemkomsten ifrån Kyrckan uptäckte för fader och Moder at Jon å nyo gifwit henne ring aldenstund det war et dygn emillan innan Pilto med Sonen til deras

by efter anlände, och lærer hon wist haft kärlek til honom efter hon så holl ringen fördåld? Swarade ingen kärlek nu hafwa eller tilförne haft til honom, utan som Jon sedan hon sitt tillstånd för honom uppenbarat, ändå godwilligt gifwit henne ringen, skall hon tänckt ingen fara wara der med, och att ingen skulle honom mera efterfråga, hälst som Jon förbudt henne den uppenbara för föräldrarne. Tilspordes om hon intet wille äckta denne Jon Pilto? swarade, Ney.

Widare förmälte Ingrid at samma tid då Per Andersson Pilto med Sonen och Jon Pålsson Pärre wore stadde hos föräldrarne och plögade dem alla, skall hon åtskillige gånger budit Jon ringen tilbakars eftersom hennes tillstånd intet woro sådant som han åstundade, men han wille intet den emottaga, under förewändning som skulle hon den lika fult behålla til et teckn allenast at han älskat henne med ytterligare åtwaring at ingalunda säya det för föräldrarne, hwilket hon ock hullit til förweckne Jutars då hon förstod at de wille göra alfware här af, Emedlertid och så länge Pilto med de sina woro den

Original side 626 a:

gången hos dem och gjorde sig lustiga, skal ingen giort något åtahl på denne ringen och tänckte hon derfore alt wara härmedh dödt, när de bortreste med hennes och föräldrarnes swar, at de intet hade at wänta något äcktenskap der, efter hon war med en annan redan förlåfwad året tilförne wårfrudagztiden.

Sedan anförde Per Andersson Pärre ytterligare, at när Pilto samma afton eller den 26. Martii 1735 uppsupit alt bränwin som han haft med sig, hwilket han intet wiste eller frågat efter huru mycket det war, skall Pilto köpt et stop af honom för En Carolin, låtandes det passera efter han så det han wille så hafwat, fast de woro alla öfwerfulla och drukna. Men när Pilto förärade omrörde Silfwerkosa åt dess Sohn då skall Pärre gifwit och skiänckt honom tilbakars tre stop bränwin och en tint eller halfstop uti Piltos flaska til näst eller resebränwin, och rakte förenämde tre stop til dagen efter, hwilket Pilto med sine Cammerater rent af då Clarerade, Pärre sielf smakar aldrig bränwin utan litet dricka ibland hwarfore han sade sig intet haft i hufwudet, och när Pilto uppsupit Bränwinet ur Pärres åtting, skall Pärre kastat den uppå sina ackior som stodo utanför kåtan. Den 27. Martii för än de reste bort wid middagztiden skall Pärre budit

Pilto En ny Rana eller två års gammal Willrens Wuorso til föräringz efter han skiänckte dess Son silfwerkosan, men Pilto tog sådant anbod intet emot, utan sade, tag gåfworne och mitt silfwer af mig, iag skall fuller siälf swara Aslak för de gåfwor som han gifwit Eder, hwilket som Pära förvägrade sig kunna giöra, sade Pilto din dotter Ingrid har ändå tagit ring af min Son till försäkring om hennes troo och redelighet fast i intet wilja, hwilket Pära sade sig omöyeligen kunna tro, hwarmed Pilto och hans Sälskap afreste.

Detta talet passerade alt medan Pära lagade och följde dem til wäg, warandes glad uti sitt sinne at nu hafwa blifwit af med dem. Men förtretad der af at Pilto sagt at dottran skall tagit ring af hans Son på tro och redelighet, hwarföre så snart Pära hade ledsagat dhe resande igenom Kiekerit på rätta wägen, och war åter hemkommen, skall han sådant Piltos tahl wed eftertryck stält dottran för ögonen, med till-

Original side 626 b:

frågan huru hon kommit utan dess och Modrens wettskap at på ära och tro taga någon ring af unga Pilto, der hon likwähl långt för och nu et år sedan woro förlåfwad med Aslak Klemetsson. Ingrid nekade sig hafwa tagit ring på sådant wilkor, upwiste dock icke den samma för honom. Pära sade sig tro flickans ord och lät der med blifwa at fråga vidare efter andra omständigheter här wid.

Rätten tilsporde Ingrid hwarföre hon intet uptäckte fadren ringen då han frågade der efter så hade mången olägenhet kunnat afböyas, åtminstone detta beswäret som hon nu satt sig siälf och föräldrarne uti? swarade eftersom hon tagit honom stiäländes, så skal hon intet dristat sig den at uppenbara, Och eftersom hon redan nästframfarne Wårfrudag et år sedan blef förlåfwat med oftanämbde Aslak hemma i föräldrarnes kåta uti deras, Nämbedeman Per Toressons hustru Margetta Rasmusdotters och fader Brodren Sven Anderssons närwaro, så skall hon med alla deras samtycke då tagit af honom i fästninga gåfwor, En förgylt Silfwer-ring och En dito ny skied, förmente hon detta intet skada at hon tagit ringen af Jon som war så obetänckt tillika med fadren och intet hörde hwad hon med sina föräldrar sade dem om hennes förlåfning, kunnandes aldrig föreställa sig at Jon Pilto skulle mera fråga efter ringen,

så wida han åtskillige gånger förbudit henne den samma uptäcka för föräldrarne, som hon och intet fördristade sig till, för än Ingrid såg at det blef alfware der af.

Fadren Per Andersson Pära med Modran Margetta Gunnarsdotter förklarade sig at detta Ingridz förfarande alt warit utom deras wetskap, utan så snart de fingo höra at Ingrid haft ring af Jon 1734 tingztiden så skola de lefwererat den ifrån sig till Nils Suoma tillika med twenne kakor bröd och et stycke Salt lax som Jon wid samma tilfälle narrat i hennes Pulcka. Widare for Per Andersson Pära fort i sitt tahl, förmälendes at när Pilto med hustru och Sohn, Lars Andersson Jose med hustrun Elin Thomasdotter, hit anlände ifrån Enoteckis Sockn til förweckne Juhlehögtid, yrkandes på förbemte. frierii och dess fulbordande, skall han rent uth sagt dem huru de sökt förleda et barn utom hans

Original side 627 a:

wetskap,
och at han aldrig lofwat Jon Pilto sin dotter, må icke heller inbilla sig at få henne på sådant sätt och med dylika konstiga grep, utan Pära med sin hustru och dotter stå wid det aftahl som de med Aslak Klemetsson gjort en gång 1734 wårfrudagztiden såssom rätta widgummen, hwilken Aslak på tilfrågan sig sammalunda yttrade med samfält påstående at blifwa endtledigad ifrån detta Piltos begiärte äckterskap helst som han igenom Nils Suoma och sedermera wederbörandes egna utlåtelsser förståt det Ingrid intet mera warit ledig utan långt tilförne förlåfwad, hwarföre och Pilto synes gjort sig skyldig til laga bestraffning som hinderlistigt sökt förleda annars Brud och der samma tigt med plägningar och under starcka dryckers skiänckande.

Häradz Tingz Rätten pröfwade skiäligt uppå desse af wederbörande på begge sidor anbrackte omständigheter, at föreslå parterne förlikning och at de skulle söka blifwa för Enade för än något vidare blifwer tilgiort i saken. Men de befans intet wara benägna här till, utan Pilto yrkade med Sonen det tilsagde äckterskapetz fulbordand, hwartill Per Andersson Pära med hustrun och dottren Ingrid aldeles nekade at sådant blifwit dem tilsagt utan Aslak Klemetsson allena. Fördenskull blefwo de af kiäranden åberopade wittnen Nils Thomasson Suoma, Mads Madsson Pitke, Jon Pålsson Pärä, Lars Andersson Jose med dess hustru Elin Thomasdotter

förekallade, hwilka alla på närmare giord undersökning befunnos wara ojäfacktige och ty såssom gode erkiände efter wanlig med hand å bok aflagd witnes Edh hwar för sig serskilt berättade som följer.

Nemln. först Nils Suoma, 1734 wid påstående Ting här i Koutokeino skal han efter Per Andersson Piltos anordnande anlänt hit med dess Son friaren Jon Pilto, Nils Andersson Peifwes hustru Elin, friarens faster, samt Mads Madsson Pitke, begiärandes herberge för sig och sällskapet hos Nämbdeman Per Andersson Pära uti dess kåta, hwilken tillika med hustrun dertil godwilligt samtyckte och gaf dem både mat och dricka om första aftonen, då witnet efter den fullmakt och befallning som Pilto gifwit honom, begynte uti alla förenämde Perssoners och Pigan Ingridz närwaro at tala om Jons friarewärf til Pära

Original side 627 b:

samt Jon siälf med Ingrid och

Modren Margetta Gunnarsdotter, hafwandes litet bränwin för händer med Sirap iblandat som denne plögade qwinfolken med, fast än Pära sielf aldrig smakar det samma. Men Suoma fick intet swar af Pära uppå dess giorde förestälning hwarföre som Pära war nyckter och Suoma hade ingen råd at kiöpa Öhl at honom, skall witnet intet länge uppehållit Pära med detta talet, utan gaf sig i slanger med de andra som hade omrörde pläging för sig, fulföljandes talet med dem på Jons wägnar, hwartil modran icke heller swarade, utan Ingrid utlät sig ibland hit och ibland dit, med förebringande af åtskillige ursäckter at icke då heller närmare blef till saken åtgjort. Sedan witnet i tree dagar således förnött? tiden, under hwilken Jon altid hållit tahl med Ingrid, skall Jon Pilto för honom berättat at Kynderssmäss afton när han fölgde Ingrid til wäg på Elfwen då hon reste hem till byn, skall hon tagit ring af honom godwilligt och tilsagt tro och ära, som dock witnet intet såg eller hörde. Efter slutit Ting och Marknad reste Suomas följe hem den 3. Februari men han drögde litet efter för sina angelägenheter skull. Om Måndagen derpå möter Ingridz Moder Margetta Gunnarsdotter honom på älfwen förandes ringen med sig som han blef nödgad at taga emot, aldenstund förälrdarne ingalunda wille wetta af slikt frierii, och som witnet på friarens wägnar bedt henne Ringen behålla, skall hon swarat intet denna gången, utan man får sii åt annat år, om Gud så lagar at de skola komma tilhopa, hwarpå Nils Suoma resten sin wäg och hustrun igen till byn,

lefwererandes witnet til Pilto i egna händer ringen såsnart han war hemkommen.

Året derpå 1735 då Ting och Marcknad höltz på denne orten blef Nils Thomasson Suoma af Per Andersson Pilto åter hitskickader at på Sonens wägnar förnimma af Per Andersson Pära och dess hustru, om de icke wille samtycka til Per Andersson Piltos och Sonens friarewärf, hafwandes bekommit med sig contant til Päras undfägnande och förplägning En dhlr. 4 öre Koppmt. och fick efter Piltos befallning der hos upbära här af Piltos Styf Swärfader Nämbedeman Erik Nilsson Eira 2 dhlr. 8 öre dito mynt, för hwilka penningar Suoma skall kiöpt drycker

Original side 628 a:

och Spanderat på Pära, hustrun och dottren uti tolfman Anders Tornensis hustru Brita Mortensdotters närwaro, då Per Andersson Pära med hustrun och dottran swarat til Suomas anbringande, du har låf til at säya när du kommer hem at Pilto med Jon må komma hit uti sitt ärende, ty flickan har håg til honom wid hwilket tilfälle omrörde Eiras hustru Kierstin Nilsson dotter war tilstädes med som är friarens Mormoder, hwarpå Suoma drögt här å nyo i tre dagar. När Marcknaden war sluten och folket skingrades, reste witnet allena til Per Anderssons by at ytterligare taga wist swar uppå sitt ärende, träffandes alla wederbörande hemma mycktra och wälwilioga utan at några drycker woro påförde, då han frågat fadren, Modran och dottran å nyo, om Jon Pilto får komma at begiära Ingrid til äckta eller huru de nu hade betänkt sig? hwartill alla swarade ja och fägnade honom wäl med Matztilredande. Widare frågade Suoma hwad tid och hwarest Pilto med de sina skulle anträffa dem? Pära siälf swarade instundande wårfrudag wid Koutokeino Kyrka, talandes Per Andersson Pära äfwen då om, at Ingrid war om wårfrudagen tilförne fuller låfwad Aslak Klemetsson til Brud, men han wore sinnad at lefwerera dess gåfwor tilbakars och rygga den förlåfningen, hwaröfwer Suoma efter betygat nöye rest hem til Pilto med dessa angenäma tidningar och förmälte at deras begiäran intet blifwit förnekad, berättandes derjemte at Ingrid tagit gåfwor af Aslak Klemetsson, men fadren warit på de tankar at gifwa dem tilbakars, samt huru Suoma giort aftahl med Pära at Pilto och Son skulle få komma dit till wårfrudagen at vidare afsluta sielfwa giftermålshandelen, föregående uplästes derpå Nils Suoma afträdde.

Sedan förekallades Mads Madsson Pitke som anförde 1734 Tingz och Marknadztiden reste han hit til Koutokeino den 31. Januari med Jon Persson Pilto, Nils Thomasson Suoma och hustru Elin Andersdotter uti samma friare ärende, hwartill Ingridz fader och Moder ingenting swarat dem uppå deras giorda tiltahl, och fast Jon ofta språkat med dottran Ingrid, skall han dock intet förståt hwad swar flickan derpå gifwit honom utan när hon Kyndilmässdagen om qwällen reste här ifrån hem

Original side 628 b:

til byn, åkte Jon Pilto med henne alt til Elfwen, men witnet fölgde efter til fotz, när han war kommen til dem stodo de begge två wid Renen på Isen och talades wid, då Ingrid hade ringen i handen som Jon gifwit henne, hwilken hon beskådade men ingendera war drucken, fast än friaren hade litet bränwin med sig, hwar med de söpo godnattskål; Eljest skal witnet intet hört deras tahl och på hwad sätt de togo afskied af hwarandra, icke heller sedt när friaren gifwit henne begge brödkakorne och salta laxstycket, utan när Ingrid körde sin wäg och de gingo hit åt tilbakars, skall Jon sagt för honom alt godt, och at hon med god wilja tog ringen af honom, låfwandes tro och ära såframt hennes föräldrar skulle der till samtycka, Men sedermera hörde han säyas i Enoteckis, at Ingridz Moder återstält samma ring til Nils Thomasson Suoma, hwilken och den samma til ägaren återstält. Upläsit, afträdde.

Jon Pålsson Pärre berättade uppå den aflagde witnes Eden, at han på begiäran reste hit till Koutokeino med Per Andersson Pilto och Sonen Jon at fullborda det påbegynta frieriet, då de anlände till Kyrckan den 23. Martii om Morgonen, war Pärres hustru och dotter der, men intet tolfman siälf, och talade Pilto med Modran men Jon med dottren, dock hörde han intet hwad dem emillan afhandlades under hela Måndagen; Efter Gudztjänsten om wårfrudagen reste Pärres qwinfolck hem, men witnet och de andra woro qwar till dagen efter, då de omtränt middagztiden alla fölgdes åt til Tolfman Pärres kåta, hwarest som de fingo see byn, fästade dhe sina Renar och gingo fram til kåtan, då Pärre sielf mötte dem och bad dottren föra Creaturen i marcken till bete, som hon och gjorde; Säyandes til Pilto och hans Son, Jag wet wähl i hwad ärende i ären hitkomne, bra nog goda wänner at I kommit hit efter vårt aftahl för än I reste tilbakars uppå mitt bod som iag skickade Eder med hustrun, och böd derpå dem alle in i kåtan, hwarest talet fallit til nöye på

alla sidor, och war der inne utom de ankomne fremmande, Pära sielf med hustrun, dottren Ingrid och hennes broder Per. Aldrig hörde witnet at Pära nekade eller någon af de andra til frieriet hwarföre Pilto med de sina gingo med nöye utt at inhämta deras waror utur Pulkorne, som bestod i Öhl, bränwin och

Original side 629 a:

Sirap, med hwilket dhe gjorde sig öfwer alt lustiga och glada dock smakade intet Pära bränwin, utan allenast dricka, hwad eljest den aftonen blifwit mera talat och slutit dem emillan säger witnet sig icke minnas efter han tillika med de andra blifwit drucken och slötz således den dagen.

Morgonen efter eller den 26. Martii frågade Jon Pålsson Pilto om han finge tilltala dottran om äcktenskapet? då hon tillika med fader och Moder sagt, hwarför intet det fast hon är förlåfwad medh Aslak Klemetsson, då Pära lagt det till, om I komma hit til instundande Juhlehögtid, så skall iag giöra wist slut med Eder, ty wi måste ännu hafwa betänckerum och förfråga oss. Men intet hörde witnet at Pära låfwat flickan åt Jon och der påtagit hans Silfwer, ey heller at han war ärnad gifwa Aslak gåfworne tilbakars, utan sade til dottran, du hafwer nu trenne friare, Aslak Klemetsson i Koutokeino, Jon Persson Pilto ifrån Enoteckis och Nils Nilsson ifrån Afiowara, hwilken dera skulle du hälst taga af dem? Flickan swarade iag tager hälst Jon Persson Pilto til min Man, fadren sade til henne du skall få taga honom. Och war sidsta talet emillan Pilto och Pära, friaren, Ingrid och Modran at ingen utan Pära sielf och döden skulle skilja desse twenne åt. Pilto tilböd fuller Pära några Silfwerbälten till wiss försäkran om flickan, men han tog dem intet emot utan när Pilto skiänkte hans Son en liten Silfwerkosa, så Spanderade Pära alt bränwin på dem som han hade i En åtting. Ingen ring såg witnet som flickan med föräldrarnes wetskap emottagit, är och aldeles okunnig när Jon gaf henne den samma och med hwad wilkor det skiedt, intet hörde witnet när Päras hustru skall nekat Pilto komma til deras by i detta ärendet, utan då Pilto frågade henne en gång derom i hans närwaro, swarade hon intet får du komma med mig och dottran i et följe.

Jon Pålsson Pärä tilspordes om han warit drucken wid Kyrkan eller

hemma hos Tolfman när alt detta här och där förelopp, som han nu berättat? Intet wid Kyrkan swarade han, utan första afton som de kommit til Pära hade han som alla de andra i hufwudet, men wärden siälf war nyckter, och dagen efter då det förnämsta

Original side 629 b:

blef afgjort som han nu berättat skall han ey warit rörder. När Pilto fick det swaret at flickan togo hälst dess Son, och at fadren sagt det hon skulle få taga honom och at ingen annan än flickans fader och döden skulle skilja de två unga åt, samt at de skulle komma tilbakars då instundande Juhlehögtid at göra wist slut med saken, och Pilto hade skiänckt Päras Son Silfwerkosan som han stod efter på ofwannämbde öfwer Ens stämmande tahl om dottran, skal Pära utom förenämbde bränwin budit til at skiäncka Pilto En Ny Rana, hwilken han likwäl ey emottog, efter Pära intet wille anamma dess anbudna Silfwerbälten men ingen Ring hörde witnet hafwa warit på tahl som flickan skall af friaren emottagit, om hwilken omständighet han nu som tilförne inwände sin okunnighet. Men bränwinet, Öhlet och Sirapen förde Pilto med sig ifrån Enoteckis som han köpt af Nämbedeman Mauno och i Prästegården för 12 wåg eller Tiugufyra daler efter Piltos Egen utsago, huru mycket deraf qwar blifwit när de reste tilbakars, säger witnet sig intett wetta. Upläsit, afträdde.

Per Andersson Pära inföll at Pilto hade bordt och kunnat med sit salskap förstå af alt detta, det han intet hade alfware at gifwa sin dotter åt hans Sohn, hälst som Päras hustru wid Kyrkan nekat Pilto komma til dem i detta ärendet, hwarpå han beropade sig til witnes med hustrun, Kyrkioherdens hustru dygdesamma Britha Tornberg och Nämbedeman Rasmus Sjulsson, hwilken det samma intygade, Säyandes Pära ytterligare det han war helt rådlös när han såg Pilto med sina ankomma till Byss som han intet kunde med wåld kiöra tilbakars, utan som han förståt Piltos Enwished, hwilken intet acktade swaret at Pigan war redan förlåfwader, och han dessutom såssom älskare af drycker hade kunnat begynt wisa sig otidiger, och förachtig, ty skall han blifwit nödsakad, såsom Ensammer i by med barnen allena, utan flera grannar när til, at betiäna sig af detta medlet, på det han med fog måtte blifwa af med dem som och skiedde. Men at dottran tagit Ring

Original side 630 a:

af Jon betygar han sig aldeles warit okunnigt som redan anført är, och som dett skiett utom hans och Modrens wetskap, will han ingalunda gifwa sin dotter Jon till hustru, som han ofta tilförne sagt honom och än ytterligare betygar. Upläsit.

Lars Andersson Jose blef framkallad och påmintes om den aflagda Edens wickt och värde, andragandes derpå, at han til förweckne Juhlehögtid med sin hustru Elin följt Per Andersson Pilto, dess hustru och Son hit til Kyrkan och som de kommit in hos Olof Henriksson härstädes, skall han hört säyas af honom det Päras hustru Margetta Gunnarsdotter sagt, at hon intet gier sin dotter åt Jon Persson Pilto til hustru, förty han är en drickare och har dessutom ryckte om sig at han stulit Renar, hwilket hon sielf sedermera uprepade för honom i dess egen by, då han med Pilto och sällskapet tredie dag Juhl war til Pära ankommen, biudandes då tillika med Pigan Ringen åt witnet som hon haft af unga Pilto, hwilken Jose dock förwägrat sig kunna emottaga. Olof Henriksson och Daniel Amundsson Påla war äfwen samma gång i sällskap med dem til Pära, och hade de ingen plägning med sig, då Pära rent uth på Piltos frierii och tal om fulbordan af äcktenskapet, swarade, at han aldeles intet wiste af någon sluten giftermålshandell med dem, och ringen som dottran tagit skall aldrig skiett med hans och Modrans samtycke, såssom hon och förmäler ingalunda tillsagt Jon troo och wigsell, hwarföre och fadren ey emottagit dess anbudna Silfwer och gåfwor, utan Silfwerkosan skiänckte Pilto till hans Sohn, hwaremot han gifwit honom så godt igen, och ändå på köpet budit honom en ny Rana wärd åtta daler, hwilken han å nyo utböd jämte kosan åt Pilto som den intet emottog utan yrkade på Brudens aflefwerering til Sonen Jon, hwartil hennes föräldrar stadigt nekade. Om fierde dagz Morgon reste hela sällskapet med Pära sielf til Kyrckian, då witnet med sin hustru som war tung på foten och Jon Pilto blifwit qwar i kåtan hos Margetta Gunnarsdotter och Pigan Ingrid, talandes om alt detta som witnet med sin hustru arbetade på at blifwa fulkomnat til wederbörandes nöye. Men Modren och dottren woro

Original side 630 b:

nu mera intet til at böya, utan Päras hustru sade, Jag skulle wäl gifwit dottren åt Jon Pilto, men som iag fått höra, at han skall stulit Renar, skier det intet, witnet åstundade få namn på den förklenande Sagusmannen, men kunde ey winna sitt ändamål. Och som witnet alt mer gaf sig i förtrogit snack med hustru Margetta här öfwer, skall hon ibland sagt eller widgått det Pära tillika med henne wettat at dottren haft ringen af Jon och åter igen dertil nekat, då witnet beklagat Jon Piltos olycka som råkat utför belackare, hwilka hans goda namn och ryckte förklenat, hwar wid witnet ständigt yrkade Jon Piltos oskuld, så skall bruden tilståt och bekiänt för honom på tilfrågan, at hon mera tyckt om denne än de andre friarne, samt at hon med god wilja tagit af honom ringen såwäl första gången 1734 Tingztiden, som sednare gången 1735 måndagen för wårfrudagen, hwilken utsagu hon dock rubbade när witnet bad sin hustru gifwa ackt på hennes tahl, säyandes sig aldrig tyckt om Jon will och icke heller äga honom till Man, utan de äro och blifwa åtskilda ifrån hwarannan nu som tilförende, och detta war slutet på Ingridz och Modrans tahl. Upläsit, afträdde.

Som nu aftonen begynte lida tilsades wederbörande att till Morgondagen sin emillan den saken öfwerwäga, och då widare andraga hwad de här wid kunna hafwa at påminna, på det et änteligit slut dem emillan En gång blifwa måtte.

Den 5te Februari.

S.d. instälte sig åter wederbörande delomän med utlåtande af Per Andersson Pilto; Som Pära, dess hustru och dotter sålunda uti detta frieriet med åtskillige fåfänge omswep dragit honom och dess Son til åtskillige bekåstningar igenom de många resor och främmande Mäns anskaffande, at fast än Ingrid några gångor godwilligt tagit Ring af dess Son och borde fy fulborda hwad utlåfwat och med föräldrarne aftalat war, han likwähl med oftabemte. sin Son wore sinnad, dess rättmätiga påstående lemna i detta målet, såframt Pära nu med denna sidsta resan inberäknad, ersätter honom all tagen skada och 30 wåg tilställer eller Sextio daler Koppmt.; doch med uttryckeligit förbehåld at Pära dessutom förnöyer de Sex namngifne wittnen som han i denna saken påberopat och tilstädes haft. Hwar till Per Andersson Pära samtyckte

med dhe sina

Original side 631 a:

och blef strax Pilto uti Contante Penningar mäst dansk mynt tillräknat omrörde 30 våg, med anhållan derhos af Pära, at siälf få i wänlighet för Enas med witnen Nils Thomasson Suoma, Mads Madsson Pitke, Jon Pålsson Pärä, Lars Andersson Jose och hustrun för deras hafde beswär, som bewiljat blef, tagandes derpå Pilto med Sonen Jon til sig den af Pära framlefwererade oftanämbde Kosan och Silfwer Ringen som dhe widkiändes, jemte omrörde tilräknade Penningar.

Fördenskull och näst det Häradz Tingz Rätten wid detta parternas fria och betänckta öfwer Ens kommande beroo lät, Pröfwade och Rätten för skäligt, at det samma på giord ansökning icke allenast i protocollet låta anteckna Parterne til framdeles rättelsse och åstundad laga säkerhet, utan och til desto ofelbarare efterfölgd, i förmågo af 1695 års Kongle. Processordningz 23. § med laga domb stadfästa, som parterna wederbörligen företydt blef. Men som Per Andersson Pilto med Sonen Jon wid denne sakens företagande och uprop, befinnes hafwa utan laga uhrsäckt tilskyndat Rätten uppehåll och tidspillan; Ty blifwa dhe tilsammans efter högstbembe. Kongle. förordningens 2. § med En daler Smtz. böter belagde.

6o.

Olof Andersson Tornensis som bor uti dess moders gård på andra sidan älfwen och mit emot Kyrkan, förmäler sig wara skada tilfogad uppå dess höö belägit opføre Alati Elf wid åbredden til Sex Renlass 1735 om våren af Sven Andersson Pärä och Jon Aslakssons Rendiur, som för orsakat honom mången ängzlig stund och stort beswär innan han kunnat få sina nöt Creatur fram på gröna gräset som likwähl skiedde med möda utan någon afsaknad å dem denne gången; anhåller fördenskull at Rätten wille tilhålla berörde Perssoner, som eljest godwilligt intet låta sig beqwäma, att ersätta dess skadestånd stemningzpenningarne inberäknade med fyra daler Koppmt. hwardera, och skall han intet kunna hålla någon haga eller giärdes gård omkring sina stackar, efter han slagit litet på hwart ställe wid åbreddarne, och dessutom

Original side 631 b:

skall ingen haga
der kunna stå för wårfloden skull som afförar alt hwad förekommer och
flyta kan på den tracten.

Här till swarade Jon Aslaksson, at som han tillika med Per Aslaksson och
Jon Henriksson för Tio åhr sedan omtränt, som han tyckes minnas skall
blifwit af Tornensis Moder för dylik skada lagförd, hwar wid dhe blifwit
dömbde at tilhopa ersättia hennes tagne skada med tre dhr. Koppmt. så
will han dock nu för denne gången på sin dhel betala Olof Anderssons
tagne skada på höet med En Waya eller två dhr. Koppmt. med
förmodan at han der wid låter sig nöya.

Sven Andersson Pära åter förklarade sig i så måtto, det han skulle gärna
afstilla Saken med Tornensis, men han befarrar at dess Renar ofta nog
torde komma at göra vidare skada på dess höö, Enär han låter det
altförlänge stå emot våren uti hässiorne och intet om hösten strax i
rättan tid låter föra det hem till gårdz. Tyckandes Sven Andersson
honom eljest åligga eftersom ingen giärdesgård kan hållas omkring höet,
det han borde stacka det högt opp på stolpar som i Soknarne å landet
brukas, eller och der han finner sådant blifwa sig swårt, så wida han är
Ensam och allena med hustrun och barnen, utan Piga och dräng, at han
talade med församlingens ledamöter om så många Renars undsättning
som kunde behöfwas til samma foders hemscaffande strax wid första
åkeföret, hwar ifrån ingen som råd och lägenhet hade, torde sig undan-
draga, och såframt Olof Andersson sielf försummade sig i detta målet
hade han at stå sin Egen skada. Icke dess mindre som Olof Andersson
nu lidit uppå höet, will Sven Andersson gärna bestå hwad på honom kan
belöpa för sina Renar, allenast Häradz Tingz Rätten wille taga i
betänckande hwad han anbrackt til vidare skadas hämmande, och dertill
lemna dess biträde och gjällande handräckning.

Olof Andersson inwände det han intet wore af den förmögenhet at
kunna hålla stackar på alla ställen efter det räntar så litet höö, dock skall
han på sin sida göra det bästa han förstår, om allenast så mycket wircke
är tillfång i denne fiällbygden som dertill kunde wara tiän-

Original side 632 a:

ligit. Men om Almogen wore så god och hilpte honom fattig Man med så många Renar han behöfde at föra det hem i tid, så kunde hwarken dhe för sina Rendiur eller han på sitt höö lida vidare skada.

Härtil swarade Nämnden med närwarande Almoge at de intet undandraga sig hiälpa Olof Andersson med Renar efter lägenheten till dess foders hemförande ofwan ifrån Alati Elf enär han derom i rättan tid påminnandes warder och i synnerhet de lap Män som derintil närmast äro belägne, hwilket Olof Andersson begjärte i Häradz Tingz Rättens protocoll inflyta som härmed bewiljades.

Emedlertid och sedan föregående blifwit upläsit, öfwerlade Rätten denna stridigheten, befinnandes at de ställen opføre Alati Elf som Olof Andersson hämtar sitt höö från äro ganska små wid åbrädden, så at den ena fläcken är på det, och andra fläcken på annat ställe belägen, och derhos så conditionerade at hwarken lönar det mödan hålla någon giärdzlegård omkring sådanne sin åstackar eller möyeligit at hägnad der stå kan för wårfloden och dhe stenacktiga stränderne skull, utom dess är wircke swärligen tillfångz här i fiällbygden som til giärdzle och stackar tiänligt wara må. Fördens skull som wederbörande efter wanligheten måste waka öfwer sina Renar för wargar och flere odiur skull, wid hwilket tilfälle de äfwen hafwa lägenhet at hålla dem ifrån annars höstackar at ingen skada derå giöra som tilförne brukeligit varit, och Olof Andersson Tornensis nu likwäl igenom sådan efterlåtenhet lidit skada på Sex Renlass höö, hwilket blifwer för En daler Koppmt. lasset wärderat.

Ty pröfwar Häradz Tingz Rätten för skiäligit att Sven Andersson Pära och Jon Aslaksson betalar Olof Andersson Tornensis tilsammans, dess utlagde Stämningzpenningar inberäknade 7 daler 4 öre Koppmt. Likmätigt Dom. Regl. 14. §. Beträffande höetz tideligare hemförande hwar til Nämnden och närwarande Almoge bewiljat hielp med sine Renar, så låter Häradz Tingz Rätten det ankomma uppå Olof Anderssons och wederbörandes egit öfwer Ens kom-

Original side 632 b:

mande, som parterne och samtelige de andra tydeligen företolkat blef.

7o.

Det insinuerade Befallningzman Wällbetde. Anders Hackzell En skrift sålydande Ädell och Högacktad Herr Häradzhöfdinge Så och den låflige Häradz Rätt. Följande hafwa försummat Bönedagar i nästledne åhr 1735 Nembln. den Andra Bönedagen som firades den 5. Septembr. Lars Larsson Spein, Daniel Amundsson, dess Son Pål Danielsson, Morten Andersson, Mikkel Aslaksson, dess Son Morten Mikkelsson, Rasmus Jonsson, den Fierde Bönedagen som Celebrerades den 28. Novembr. Gla. Länsman Rasmus Nilsson, Morten Mikkelsson, hwilket jämte Crono Länsman och några af Nämnden Testerar Johan Junnelius; med begiäran at Häradz Tingz Rätten wille ransaka öfwer deras uteblifwande, hwarpå Länsman Mads Nilsson tillspordes om förenämde Perssoner blifwit lagligen instämbde? swarade sig intet wetta. Icke dess mindre blefwo de serskilt efterfrågade. Och befans at Lars Larsson Spein lyder till Enoteckis försambling. Daniel Amundsson med Son Pål företedde Afrowara Tingzprotocols Extract af den 6te Februarii förweckne åhr, at för dess angelägenheter skull få bewista Gudztjänsten den tiden i Skerwigz Sockn och Norjet. Morten Andersson frånwarande och fiskar i Norige. Mikkel Aslaksson med dess Son Morten förmälte at dhe när Bönedagen firades den 5te Septembr. legat wid Niemis en ort när Wästersjöstranden, som tilförlåtigen intygades wara här ifrån belägen Siu dagzresor, dessutom skall hans dotter Marit stigit sig illa i foten af en hälla, hwarföre han intet kunde flytta ifrån henne med sitt bohag, och lemna henne ensam qwar på den willa orten, hwarpå han tilsades at förskaffa sig nöyacktigt bewis och witesbörd til instundande 1737 års Ting. Rasmus Jonsson befans wara frånwarande. Gla. Länsman Rasmus Nilsson

Original side 633 a:

afrest och Morten Mikkelsson sammalunda intet

närwarande.

8o.

Sidst blef upbördzlängden efter wanligheten Man ifrån Man ransakad och som den riktig befans, ty blef han och ad interim verificerader; hwarpå Almogen tilsades at de mål som nu icke hunnit företagas blifwa till 1737 års Ting upskutne. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 633 b:

Anno 1736 den 7. Februarii höltz ordinarie Häradz Winter- och Wår-Ting med Almogen af Torneå Lapmark och Afiowara Tingz-lag som skattar til Kongle. Mayt. af Sverige och Cronan Danmarck tillika uppå dess wanliga Tingställe, närwarande Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och följande Nämдемän.

1o.

I förstonne utlystes Tinget och Tingzfriden efter wahnligheten, samt förehöltz Almogen Kongle. Maytz. förordningar dem til underdånig efterrättelse, sammalunda Metall och Mineral Placatet af den 27. august. 1723 hwilka alla finnas Specificerade här frammanföre wid Juccasjerfwi Protocoll, hwarpå man sig will hafwa beropat, såssom wore de här ord ifrån ord införde.

2o.

Uppå förestälning af Kongle. Maytz. nådigste befallning och Hög-wälborne Hr. Baron och Landzhöfdingens Hög-Gunstige åstundan ytt-rade sig de här wistande Bönder med Erik Eriksson i Teno at de sam-

tycka til Enoteckis Almoges för Ening om Brandstoden för så många hus som de kunna hafwa af de opräknade, men för Rian och stallet begiära de aldeles Exeption, så wida de hwarken hafwa nödigt at bruka hästar eller tilfälle åker opgiöra i denne fiällbygden.

3o.

Jon Nilsson Guttorm angifwer uppå sina och Menighetens wägnar, Danska Fiällfinnen Mads Jonsson i Hammarfäst och Norige för det han gör denne Almogen intrång på deras Land och Marck, och dessutom beswärar dem på åtskilligt sätt samt drifwer ifrån deras gamla lägenheter och förmåner då de komma utföre till Wästersjöstranden, med hot och undsäyelse at klaga för öfwerhe-

Original side 634 a:

ten, hwilket omrörde Jon Nilsson ödmiukeligen bönfaller at blifwa rättat, som härmed ad notam togz till Communication med Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingen samt dess Hög-Gunstiga föranstaltande.

4o.

Wid Upbördz Längdens ransakande befans Henrik Pålsson om hwilken uti 1734 detta Tingzlagetz Protocoll § 4 omröres, ännu wara borta i Norrige, och ingen skatt betalt, utan lærer stå altsedan för Rest i upbördz Boken, hwilken eljest för detta året befans ricktig sedan han blifwit Man ifrån Man upropad, och fördy efter Kongle. Maytz. förordningar Verificerat blef Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 634 b:

Anno 1736 den 11. och 12. Februarii höltz Laga Häradz Winter- och Wår-Ting samt ordinarie Rättegång i Torne Lapmark med Almogen af Teno och Utzjocki Tinglag som skattar til Kongle. Maytz. af Swerige och Cronan Danmark tillika, uppå dess wanliga Tingställe i närwaro af Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och Wanlige Nämbedsmän.

Rasmus Persson, Jon Persson Utz
Anders Aslaksson, Nils Jonsson, Olof Olsson

1o.

I förstonne utlystes Tinget med Tingzfriden efter wanligheten och behörige Kongle. Maytz. förordningar samt placater uplästes och företyddes Allmogen här äfwen som på de föregående Tingställen dem til underdånig efterlefnad, jemte Kongle. Maytz. Metall och Mineral Placat af den 27. august. 1723, samt Kongle. Håff Rättens universale af den 14. aprilis 1735 om någon skulle wilja låta trycka de skrifter som blifwa wäxlade wid domstolen, så wäl som Domarens däröfwer gifne utslag, så kan det honom intet förbiudas, allenast det blifwer behörigen Censurerat, samt dombhafwandernes serskilte Vota icke måge genom trycket göras allmänne med mera, hwarpå Stemningzlängden upropades, och i anledning deraf förhandlades sakerne i följande ordning.

2o.

Beträffande stridigheten som förledne år war anhängiggiord emillan Enare och Afowara Tingzlagerne angående Rågängen, hwilken sak blifwit upskuten till detta års Ting härsammastädes som sees af 1735 års Enare och Afowara Protocoller, så instälte sig uppå Enare Boernes wägnar de utnämde fulmächtige Samuel Hansson Palto med Sonen Samuel Samuelsson dito och Morten Mortensson Aike samt af Afowara

Original side 635 a:

Menighet befulmäktigade Länssman Nils Sjulsson, Jon Nilsson Guttorm, Ivar Persson lill Per, Per Nilsson Guttorm och Sonen Aslak Nilsson Warsi på fadren Nils Perssons wägnar, hwilka efter plägat samråd och öfwer Ensstämmade för Ening, förmåla sig denne Råtwesten sålunda Tingzlagen emillan bilagt, at dhe på begge sidor Erkiänna den gamla Rågängen, såssom de nu och aftahl giort at den samma förständig, fast och ostridig nu och i framtiden för dem samt deras barn och efterkommande aldeles förblifwa skall, tagandes samma Råskilnad sin begynnelse wid Iskola Jockin Suu, hwarest på nedra sidan om bäckmunnen skall ligga en tall omkullfallen, hwarpå Råmärket skall wara fordomdagz utskurit och stryker Rået der ifrån ända Teno Elfwen opføre mit efter Kongzådran til en ort Niolasåifwi wid Namn der Peldojerfwi råå skall taga wid, så at knrå derifrån går emillan Afowara och Peldojerfwi.

Härwid blef och förenämde fullmäktige anført at de på begge sidor uphäfwit Expenserne och alt åtahl om någondera parten den andra här tils öfwer detta Rået kan hafwa förfördelat. Fördenskull och näst det Häradz Tingz Rätten widh detta parternes å begge sidor fria och betänckta öfwer Enskommande beroo lät; Pröfwade och Häradztingz Rätten förskiäligt at det samma på giord ansökning icke allenast i Protocollet låta anteckna wederbörande till framdeles rättelse och åstundad laga säkerhet, utan och til desto ofelbarare efterfölgd i förmågo af 1695 års Kongle. processordningz 23. § med laga domb stadfästa.

Den 12. Ejusdem.

3o.

S.d. Anförer drängen Aslak Rasmusson Länssman Rasmus Aslakssons Son, at han är sinnad befrynda sigh och uti äckta förbund sammanträda med Pigan Margetta Jonsdotter och skall ingen af dem tilförne warit gifter eller med Lönskoläger sig försedt, begiärandes, såframt detta deras upsåt icke skulle pröfwas wara stridigt emot

Original side 635 b:

Gudz och Öfwerhetens Lag och förordnande, det Häradz Tingz Rätten wille meddela dem skrifteligit swar och utlåtande derom til Vener. Minister. så wida deras föräldrar å begge sidor äfwen dertill wid såfatte omständigheter sit samtycke lemna, som Brudgummens fader Rasmus Aslaksson med Modran Karin Persdotter såwälsom Brudens föräldrar Jon Andersson Ramba och hustru Kierstin Klemetsdotter, dhe förra närwarande och dhe sednare igenom insänt bomärcke med deras Söner Brudens bröder, Hans Jonsson, Jon Jonsson, Olof Jonsson, Anders Jonsson och Nils Jonsson betygade, eftersom de siälfwa skola ligga hemma siukliga och tillsängz, hwarpå i alla förenämbdes och Menighetens närwaro undersökt blef, huru nära omrörde Perssoner kunde efter ledetalet wara hwarandra skyldte, och blef af Nämbedemännen intygat såwälsom Aslak Rasmusson och närwarande anförwanter å begge sidor, at Brudgummens afsomnade Fader-Moder Brita Andersdotter wid namn warit Brudens fader Jon Anderssons Syster begge utaf en Fader och Moder födde och således kiöztliga Syskon, hwar af följacketeligen Aslak Rasmusson med Pigan Margetta Jonsdotter räknas i fembte leden Släckt, som Nämbedemännen och Menigheten intygade aldrig tilförne wara hänt i detta Tingzlaget, at sådanne fåt äckta hwarandra.

Eljest hade ingen något mera här wid at påminna utan framwiste drängen Aslak Rasmusson et denne Rättens Extraderade protocoll af den 11. Februarii 1734 öfwer dess gjorde förfrågan om äcktenskapz byggande som ord ifrån ord upläst blef, hwarutinnan En dylik Casus omröres, äfwen som denne, at Aslak Rasmusson begiärrar med sin faders Syskonnebarn Margetta Jonsdotter bygga äcktenskap, hwilket Kyrkioherden hr. Johan Junnelius med Menigheten tycka wara för när, och derfor förmäna sådant ey böra tillåtas; Hwar-

Original side 636 a:

före Resolverades. Sedan Häradz Tingz Rätten lätit sig wederbörligen föredraga drängen Aslak Rasmussons och Pigan Margetta Jonsdotters åstundade giftermåls handling med föräldrarnes samt släcktens biträde och fulkommeliga samtycke på begge sidor, såfram de contraherande så när i blodet med

hwarannan ey skulle wara förbundne, att de i anseende der till emot Gudz och Öfwerhetens stadgar icke kunde uti deras Ödmiuka Christeliga företagande willfaras; och Häradz Tingz Rätten på anstald noga undersökning derhos inhämtat at drängens Fader Moder framledne Brita Andersdotter och Pigans Fader Jon Andersson woro kiötzliga Syskon utaf en fader och Moder födde, så at drängen Aslak Rasmusson nu begiärar äckta Pigan Margetta som är dess faders Syskonne Barn.

Fördenskull, och näst dett Rätten, emot Kongle. Maytz. förordning af den 30. Decembr. 1680 som för en allmän Lag är antagen, samt förordningen af den 9. Junii 1699 jämwäl sedermera af den 4. Junii 1725 utom de flera, intet understår sig detta Christeliga och billiga äcktenskapet at förneka, är jämbwäl bekant, at så ofta ungt folck gifta sig utom detta Tingzlaget, förmögenheten wid timade dödzfall förminskas och afföres, hela Menigheten til skada och afsaknad, som nu likwäl igenom sådanne låfliga Medell kan hållas tilsammans, blifwa ofwannämbde ogifta Perssoner på sådanne omständigheter här igenom remitterade til Vener. Ministerium uti denne församlingen, at detta åstundade Christeliga wärketz fulbordan undergå, enligt Kongle. Maytz. Kyrkolag och förordning med de wanlige Ceremonier som samtelige wederbörande till tänlig efterrättelsse tydeligen företolckat blef och på begiäran Extraherades.

Original side 636 b:

4o.

Det har interims Fougden Siernr. Adam Hansson Soelgaard ifrån Wassoe och Norige, för dess afresa här ifrån qwarlemnät en skrift som Danska Länssmannen Olof Pedersson uppå dess wägnar insinuerade af följande innehåll, Edle och Wälwise Öfrighed ydmyge tienner. Jeg maa ugieerne besswärga mig over Een finne lap udi Aritzbye wed nafn Jon Pedersson, som sig imod mig meget uhöflig har bethet, i det hand hafwer sagt udi widners påhör, at fanden har tagit min Sale. faders penge med andre uanstendige ord, til Vidne er de twände Länssmænder Nemlig Ole Pederssøn og Rasmus Aslakssøn, til dend Ende har Jeg ladet ham indkalde for det her holdende Ting i Aritzbye, som holdis dend 11te Februarii, paa det at Jeg heller mine Efterkommere kand nyde dend Poveur som hans Kongle. Mayt. min Allernaadigste Arwe Konge och

Herre til Danmark maa nyde dend ære som En Kongle. Befallningzmand bör at nyde, saa lenge hand sin Konges forretning, forretter, thy er Jeg ydmygst begierende, at saadan opstødzigheet måtte warde afstraffet efter deris Kongle. Maytz. af Sweriges Lov og förordninger andre til afskye og Exempel. Jeg forblifwer med Estime dend gunstige Öfrighedz tienstskyldige tienner Adam Hanssen Soelgaard, Aritzbye dend 1. Februari St.N. 1736.

Anhållandes ytterligare igenom dess Constituerade fullmäktige, Länsman Olof Pedersson, at bemte. Jon Persson Utz måtte härföre med laga bestraffning ansedd blifwa.

Til genmäle och förklaring härpå androg Nämbdeman Jon Persson Utz at den 21. Januarii förweckne eller första Februari nya Stühl då

Original side 637 a:

Interims-

fougden Soelgaard sielf tredie hit anlände ifrån Enare med hr. Amtmans skrifware eller dräng samt Tolcken hwilka hwarken han eller annan wiste til deras namn upgifwa, skall jämte begge Länsmännen mycket annat folck, warit i stufwan hos fougden inne som han icke minnas kan, utan skiutzrättaren Amund Nilsson, då Jon Persson Utz sade sig begynt fråga Soelgaard efter et ryckte som han skall hört utaf Norska Laparne, om det skulle wara sandt at Tombtgubben har tagit bordt alla hans Sahle. Faders Penningar? hwilket Jon sade sig åstunda blifwa försäkrad om, aldenstund han intet wiste hwad Tomten wore eller åtskilnaden emillan honom och Fanen sielf, erhindrandes sig derpå at Guttorm Persson äfwen warit inne i stufwan, då han denne frågan framstelte; Men Soelgaard skal intet swarat honom något utan stigit opp från bordet och wridit sina händer.

Til witne i denne saken åberopade fullmäktigen Länsman Olof Pedersson, omrörde Guttorm Persson och Amund Nilsson såwälsom Ländzmannen Rasmus Aslaksson af hwilke denne til witnes Eden icke admitterades, så wida han befans wara Jon Perssons Swåger och äga dess Syster til hustru, utan på förmaning at följa sanningen i detta målet, berättade Rasmus Aslaksson det han intet skall warit i stufwan när berörde Jon Perssons tahl skall fallit, doch hörde han af Fougden Adam

Soelgaard sielf säyas när han inkom, at Swågren Jon Persson Utz disputerat med honom emot full skatt och derutaf tagit tilfälle at säya det Tombten affört alla hans Salige faders Penningar och derpå efter Fougdens begiäran skall han strax instämt Jon Persson til Swaromål härföre wid nu påstående Ting. Men Guttorm Persson med Amund Nilsson blefwo

Original side 637 b:

för ojäfachtige wittnen erkiända, och fördy efter wanlig aflagd witnes Edh med hand å bok, följande derå hwar för sig anförde, såssom först Guttorm Persson. Omrörde dag innewarande åhr när Fougden med hr. Amtmannens skrifware och Tolcken war ankommen mot aftonen gingo dhe förnämste af denna menigheten in at beneventera honom då witnet förmäler sig icke lagt på minnet huru först talet begyntes emillan Soelgaard och Jon Persson utan det hörde han denne säya till honom med tilfrågan om det wore sandt at Tomten borttagit hans Salige faders Penningar? och war då stufwan full med folck, men Soelgaard swarade ey annat dertill, än i Morgon skall du det få wetta, då du undfår stämning at wid Lag och Rätt swara mig för denna beskymfning och oanständiga spörsmål, hwarpå Jon Persson strax bad om förlåtelse, dertil Soelgaard swarade desse ord kåstar Penningar och det skall du få lära när du blifwer stäld til answar derföre, då Jon Persson gick uth ifrån honom. Om Morgonen efter lät Danska Fogden stämma Jon Persson in till detta Ting härföre och lefwererade Stemningzpenningarne till Länsman jemte den här ofwanföre införde skriften, upläsit, afträdde.

Sedan förmälte det andra Edeliga witnet Amund Nilsson, at samma afton Soelgaard kom hit ifrån Enare omrörde den 21. sistle. Januari i följe med hr. Amtmannens skrifware och Tolcken som han intet kiände namngifwa, då folcket woro inkomne at hälsa på honom, skall Soelgaard tagit Jon Persson och satt honom brede widh sig på bäncken wid bordet, och förmärckte wittnet som stod wid dören at dhe höllo tahl sin emillan och stod Länsman strax hos dem wid Fougdens skrin, men hwad Soelgaard först sagt som gifwit Jon Persson tilfälle at swara, säger witnet sig intet hört, utan när han lagade om Elden, skall Jon

Original side 638 a:

Persson sagt til Soelgaard, at Tomten tagit bordt alle hans Salige faders Penningar, hwarpå Soelgaard opstigandes wridit sina händer och tog dessa orden mäcka illa opp hwilket när witnet förmärckte med sidst anförde Guttorm Persson, skola de tagit Jon Persson Utz i armen och skaffat honom ut på dören, af orsak at han war drucken och derforre lätteligen torde förgripa sig å nyo. Morgonen efter kom Jon Persson in till Soelgaard at afbedia detta sitt oförståndiga och owettiga tal, men Fougden swarade honom ey annat, än skulla han bära hwad sådant hade at betyda när han warder derforre lagligen til ansvar stäld inför den låfle. Häradz Tingz Rätten. Förenämde wittnen tilfrågades om bränwin war tilhandz när detta passerade? Swarade Ney. Men likwäl skall Jon Persson Utz haft i hufwudet och warit drucken då han fält desse orden och hade Fougden ändå intet bränwin opslagit.

Nämbdeman Jon Persson Utz tilstod alt hwad som förenämde wittnen om dess utlåtande för Soelgaard anført, såwälsom at han haft i hufwudet när han då war at hälsa på Fogden, wiljandes dermed ursäckta detta sitt oförstånd som at han intet ment at skympfa honom dermed, utan allenast frågat til sin närmare underrättelse, om det så i sanning wore som talet gick, det Tomten skall tagit bordt hans faders penningar. Och som ingen hade något mera at här till påminna blef föregående protocoll klanderlöst offentligen upläsit, hwarpå Rätten efter närmare öfwerläggande af denne saken Resolverade. Ehuruwäl Nämbdeman Jon Persson Utz till ursäckt föregifwa at han uti dryckenskap och af oförstånd warit efter plägseden mera fritalig än wara bordt, då han i Menighetens närwaro frågat Danske interimis Fougden Sienr Adam Hansson Soelgaard om det wore sant som han hört säyas att Tombten

Original side 638 b:

borttagit alle dess Salige faders Penningar, hafwandes dock icke ment så illa der med som Soelgaard kan hafwa det uptagit. Likwäl som desse utlåtelse pröfwat icke allenast warit den afledna döda förklenligt, utan och et updicktat utspritt wahnryckte emot hr. Fougden Soelgaardz Famille, Ty eracktar Häradz Tingz Rätten skiäligt at i anledning af Kongle. Maytz.

nådige stadga och påbåd angående theras straff som wahnryckten och lönlige förtahl updichta och utsprida den 22. Junii 1727, ansee detta fälta tahl såssom tilfälle til sådant ondt, jämwähl högst obilligt och i ingen lag tillåtitt, och derföre belägger Nämbdeman Jon Persson Utz med 40 mrkr. Smt. såssom för förbudzbrått Ex argumento 43. cap. Ting. M.B. L.L. Och aldenstund han widgår och bekiänner det han warit drucken enär han sådant utsagt, skolandes derföre detta skiett af oförstånd enär han warit med drycker öfwerlastad, hwarföre han tilförne intet blifwit lagförd; Så, emedan detta är första gången dömes Jon Persson Utz till 5 daler Smtz. böter Målsägaren och församlingens eller Socknens fattiga halfparten hwardera, likmätigt Kongle. Maytz. nådiga förordning emot Swalg och dryckenskap den 17. Aprilis 1733 § 2, 4 och 9 §§, hwarpå han remitterades til at betala de ålagde Sakören, som wederbörande tydeligen företolckat blef.

5o.

Sluteligen blef Upbördzlängden ransakad och Man ifrån Man upropad som ricktig befans, och fördenskull efter förordningarne Verificerades. Och så wida Ländzman Rasmus Aslaksson hwilken tiänt i Sexton års tid, föregifwer sig för ålderdomb och bräckelighetz skull ey längre förmå at den Syslan upwackta. Ty blef uppå Menighetens föresläende af Befallningzman Wälbetde. Anders Hackzell anta-

Original side 639 a:

gen och af Häradz Tingz Rätten för Länssman inskrifwen uti dess ställe ärlig och wälbeskiedelig Klemet Persson till Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingens vidare godtfinnande, likmätigt Kongle. Maytz. Resolution på Almogens Allmänne beswär den 25. Maii 1720 § 24. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 694 b:

Å r 1737 den 31. Januarii och 3. Februarii höltz ordinarie Häradz Winter och Wår Ting samt Laga Rättegång med Allmogen af Torneå Lapmark och Koutokeino Tingzlag som skattar till Kongle. Mayt. af Sverige och Cronan Danmark tillika uppå dess wanliga Tingställe i närwaro af Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och wanlige nämдемән.

Anders Andersson Tornensis, Tore Persson
Erik Persson Eira, Per Andersson Pära
Erik Persson Rikonen, Rasmus Sjulsson

1o.

På förrättad Gudztjänst utlystes Ting och Tingzfriden, samt afkunnades samma Kongle. Förordningar, som wid Juccasjerfwi protocoll finnes upräknade, hwarpå man sig will hafwa beropat.

- 1o. Högwälborne Hr. Baron och Landz-Höfdingen Gabriel Gyllengriups skatt frihetz bref, som är infört wid Juccasjerfwi Dombok af den 20. Decembr. 1736, blef af Crono Befallningz Man Wälbetde. Anders Hackzell fremtet och upläsit, til Allmogens desto större upmuntran.
- 2o. Efter Wälbemälte Högwälborne Herr Landz-Högdinges skrifwelse af den 18. Aug. 1736 hafwer Allmogen sig förklaret till Ett öre Silfmtz. erläggande af alla befintlige matlag och skatt Lapar til Betiänternas underhållande widh Pitheå Landzfänggelse, hwilcket altsammans är infört och observerat

Original side 695 a:

wid Kittilla dombok i Kiemi Lapmark under den 14. Marti innevarande år § 1 som här allenast anteknat warder.

30. Sammalunda är i omrörde utdrag infattat dhenne menighetens yttrande, öfwer dhet godwilliga sammanskått till Lycksele Kyrckio-bygnadh i Umeå Lapmark, som är wordet förstält til följe af Högwälborne Herr Baron och Landz-Höfdingens skrifwelse ordres till Befallningz Man Hackzell af den 6. Sept.1736 förebärandes sin oförmögenhet för dhet ringa pris dheras waror råkat uti så wäl som att dhe utom Sweriges skatt äfwen blifwer tillholdne att betala till Cronan Danmarck som en stor dhel intet wetta utwägar att sig afbördä. Och skola för dhetta till samma förnödenhet uppå Prästens upmundtran dhessförutan dhet dhe hielp til en Auderantis ifrån Lychsele Schola förkåfrandhe widh Upsala Academia. Samt 1727 efter folketalet sammanskutit 6 öre Smt. till Arieplogz Kyrckietak i Pitheå Lappmark til underdånig efterlefnad af Kongle. Maytz. Nådige resolution på Prästerskapetz ansökningar af Westerbothn wid Rikzdagen 1723 den 29. Novembr. Och Högwälbörig Herr Baron och Landz-Höfdingen Grundels dher om utfärdade antydän till Dombhafwanden den 28. Decembr. 1726.Hwarföre dhe för dhenna gången i underdånighet förundte af Nåder blifwa förskonte härföre.
40. Om Fängelse huset som erfordras utlåfwade Almogen att föranstalta i så måtto, dhet dhe

Original side 695 b:

sielfwa föra stockar, huggar det opp och försee med spis och warmtak till 1738 Åhrs Tingztidh.

50. Beträffande Häradz Kistans förfärdigande som påbudit är. Så wille Allmogen tala med Befallningz Man Hackzell att han om den beställer på dheras wägnar som wara bör.
60. Med Kopparmalmpröfwen som här upwist blef och Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingen Gabriel Gyllengriip dherpå tillstältes af Domhafwanden lemnades under den 30. Aprilis 1737 följande skrifteliga berättelse. Morten Ivarsson fram tedde dhen samma och skall 1735 först Sommartiden blifwit påfunnen wid Wästersjön i Norige och Karisvona när intill Alten af denne Swenska Undersåtaren och skattdragaren Morten Ivarsson under

Koutokeino Ting och tillika med Brodren Nils Ivarsson under Dansk skatt och en annan Henrik ..?... wid namn som nu är död, skall waritt Uptagit uti Finmarken eller Vardöhus amt in wid hafwet och fiskat samma stedz när Berörde Morten Ifvarsson förmäler trähus wara dher bygde bådhe warma och kalla stora och ansenliga, uti hwilcha sidsta malmen under lås förwaras; Men skall dessutom finnas upbrutit fasliga stora hopar som ligga der wid, och intet fått rum i husen. Sedan dhet blef uptäckt skola Siu karlar dherständigt arbetat Winter och Sommar med skått och sprengningar, och skall strecket gå öfwer hela Bergit med ymnig skog och wattufall deromkring Åtskillege stufwor och Camrar äro upsatte för Brugz Herrarne och andra twenne stufwor för Arbetz Folcket, Malmen skall wara Tre slag, En Sort som profwen utwisar, den andra swackare og seer ut som pikhufwudhen, Men den tredie skall glittra som

Original side 696 a:

Sölfwer. Efter denne Lapens sägn bör tertialen höra Sverige till och Twå dalarne Cronan Danmark: twifwelsutan på det han måtte få någon hittare lön.

2o.

Som inga upbudh och Intekningar äro at sysla med kungiordes stämningz Längden medh bifogat antydan att wid Nästens upbärande, ännu angifwa, hwad beswär wara kan att andraga och blefwo Sakerne härpå i följande ordning företagne och afgiorde.

3o.

Lapländare drängen Olof Olsson Korvatus förmälte dett skall han 1735 wunnit en förlikningzdom uppå Lars Sjulsson i Raisivuoma öfwer en femb års gammal Hifwas eller Ballrensoxe som finnes uti berörde års dombok § 2 i följe af hwilcken Korvatus fuller strax bekom en Ny Rana om 8 dhr. dett öfriga 5 wåg eller 10 dhr. Koppmt. försäkrade Lars Sjulsson honom owegerligen betala samma års påföljandhe Wårfrudagzhelg. Nu som tiden dher till annalkades skall Korvatus omtränt den 9. Martii samma år frågat Tolfmännerne wid Kyrckan efter

som han warit angelägen att få Penningarne, om dhet icke skulle wara honom tillåtit resa till Lars Sjulsson och upkräffa dhen Resten? Dher till swarade Nämdeман Per Andersson Pära, hwars half Syster Elin wid namn är Lars Sjulssons Hustru, hwarföre intet dhet du må wäl resa tör hända han betalar tig efter dhet intet mera är lånt till utlefwereringz-dagen. Och derpå reste Olof Korvatus den 10. Ejusdem till honom wid Sopasjerfwi omtränt En mil här

Original side 697 b:

ifrån Tingstaden. När han litet för morgonwalen dit anlände skall Lars Sjulsson legat och sufwit med Kläderne på, men Hustrun och barnen woro oppe, då han blifwit warse att Olof Henriksson Soro suttit och igensömat sin mudd i Kåtan beklagandes sig haft ont i Armen, När Korvatus frågat huru det kommit? swarade Soro iag bråtades i aftons och då fik iag detta onda. Gör wäl Korvatus och tag fast min Kiör Ren åt mig, men wärdinnan Elin Andersdotter förekom Korvatus i dett målet och tog Renen oppåt honom hwilcken så snart Olof Henriksson fått för pulckan reste han sin wäg dherifrån. Hwar wid Lars Sjulsson waknade och efter öfwerståndens Hälsning tillredde han maat för Korvatus. Under måltiden frågade Korvatus Lars Sjulsson om han icke wille nu betala Resten af dett som war på Tinget honom tildömt? Hwar til han swarade intet får du denna gången utan iag skall föra betalningen sielf till Kyrckan när iag kommer. Dherpå tog Olof Korvatus fram litet bränwin som han hade med sig och spenderade på Lars Sjulsson och dess Hustru omtränt ett qvarter, när dhet blef alt tog Lars Sjulsson en af sitt och gaf honom en drik igen, men wärdinnan lade bränwin uti hans Kiärill som kunde draga 3 qvarter omtränt, hwilcket Lars tilböd honom emottaga uti afräkning. Då Olof Korvatus förstod att dhet fattades och war kiärrillet intet fult, wägrade han sig emottaga dhet godset och begynte sig att laga bort på resan. Lars fölgde och honom till Renen med bränwins kiärrillet under Arman, tagandes i Rentömen med begiär att Korvatus måtte karcka sig neder i Pulckan, han som wore på föttren skulle wäl hielpa honom till wäg.

Original side 697 a:

Men Korvatus wille intet sättia sig aldenstund han wiste att dess Ren Oxe intet war fulckommeligen tamd och som det begynte lida på dagen, bad Lars Sjulsson honom förtöfwa qwar i kåtan öfwer Natten, hwilcket

Olof Korvatus tackade före och tog derpå tömen af Renen släppandes honom i bet till marcken, hwarpå dhe begge fölgdes åt till kåtan. Men när dhe komme dher intill skall Lars Sjulsson utan att säya ett ordh nappat honom i Axlan med Kraft och slog dherpå Korvatus under sig i backen, sedan han förr utt stoppat Kiärillat som bränwinet wore i, uti Pulckan och Korvatus ytterligare wägradhe sig at det emottaga. Som nu Korvatus förstodh sådan plägning wara åfärdhe, wille han intet bryta sig ut mot honom igen efter som dhetta skiedde wid hans Kåta, utan afwärde med Händerne hans slog dett bästa han kunde och gitte då Lars Sjulsson tagit upp tälgnifwen acktandes dher med gifwa honom märcke eller och sielfwa dödzhugget, men Olof Korvatus fattadhe om dess Hand med rop til dess Hustrun Elin Andersdotter ankom honom till hielp som tog tälgnifwen från honom. Emedlertidh fik Lars Sjulsson opp en mindre Knif eller Junge, som Laparne altid bära frampå bältet, ur sin slida, med hwilcken ehuruwäl Korvatus tog emot, Lars Sjulsson dock gaf honom ett styng eller sår på wänstre sidan af kinbenet wid halsen och blef dherjemte skadd af dhen samma på högra handen och medlersta fingren in uti då han skadan afwärja sökte, hwilcka äer och skrämor nu besiktigades, hwarwid som Korvatus ytterligare i sin änglan ropade, skall Hustrun omsider aldeles skilt dem åt så att Korvatus kommit på fötterne igen då Lars Sjulsson

Original side 697 b:

bed honom gå in i Kåtan, som han och gjorde, och wiste Lars sig dher wänlig emot honom i tal och swar, gifwandes honom Renost och miölk i ett kiärill att äta samt satte kiött på Elden att koka. Men Korvatus wäntadhe intet dher efter, utan sedan han twettat blodhen af ansichtet och bundit om handen, skall han lagat sig till affärden och kiörde wid pass en Fierdes mil dherifrån samma afton till Nils Jonsson Pundskiedz kåta, som war en slät och jämn wägh hwarest han intet träffadhe Husbondhen hemma ey eller Hustrun Gunilla Thomasdotter, utan Sonen Jon Nilsson och dottren Anna 30 år Gammal omtränt, men fremmande woro der Rasmus Jonsson Pundskie, Amund Toresson och Nämde Man Tornensis Hustru Brita Mortensdotter, hållandes Gårdzfolcket på att koka kiött til qwäls mål. För desse alle upwiste Korvatus strax sine undfågne sår, på förrättat hälsning med berättelse huru dess resa till Lars Sjulsson afluppit, och förmådde dagen efter Amund Toresson att wara sig följ-

achtig, till Kyrckioherden Herr Johan Junnelius, som på inhämtat kundskap af saken och sedan han beskådat såren skall sagt, iag wet intet annat råd gifwa dig än kalla honom för Rätta.

Söndagen derpå eller 16. Martii 1735 förde Lars Sjulsson sielf med sig Hirfwars Renen och tillstälte honom den uti Nämde Männerne Erik Persson Rikonens och Rasmus Sjulssons närwaro tillika med dhe Resterande 10 dhlr. Koppmt. här widh Kyrckan, hwilcket när Korvatus berättat för Kyrckio Herden skall han bedt drängen kalla Lars Sjulsson till sig, som han och gjorde

Original side 698 a:

men Lars willa intet komma, då Kyrckio Herden sagt till Olof Korvatus stäm honom till Tingz dher alla fattiga, faderlösa och förtryckta få rätt niuta; begiärrar alt fördy Olof Korvatus nu att som Lars Sjulsson honom sålunda oförskylt hanterat och Sårat, det han derföre laglikmätigt bestrafning undergå måtte, samt uti Kåstnad och skada erlægga Sex daler Koppmt. till honom.

Häremot förklarade sig Lars Sjulsson wiljandes intet förneka att drängen Olof Olsson Korvatus warit till honom i omrörde ärende besagde tidh då dhe spenderat på hwarandra litet Bränwin, dock skall intet slagzmål eller owäsende warit dhem emillan än mindre skall Lars Sjulsson med Knif sårat honom som Korfwatus föregifwa will, utan har Korvatus wackert och wäl frisk och färdig rest ifrån honom bort som han ankommen war föruthan sår och blodwiten. Berättar sig och hafwa swarat Korvatus som han berättat och tillbudit Bränwinet dhet han icke wille emottaga, som anført är. Men som Olof Korvatus öfwer Natten intet wille blifwa qwar hoos honom utan reste en Fierdingz wäg dherifrån till Nils Jonsson Pundskiedz kåta samma afton då han hade i hufwudhet litet Rus, förmenar Lars Sjulsson lätteligen wara händt, att Korvatus rifwit sig och fått fel underwägen af Risqwistarne som lätteligen plägar tillbäras, skall fördenskull sig högeligen förundrat när han Söndagen derpå kommit till Kyrckan och aflewererade till honom Renen med dhet mera att folcket begynte tala som skulle han med Knif tillskyndat Korvatus åtskillige sår och welat afhända honom lifwet

Original side 698 b:

efter som Lars Sjulsson wiste sig der till wara oskyldigh. Hwarföre och Lars Sjulsson hållit före wara onödigt att gå till Kyrckioherden och sig förklara härpå, när han blef efterskickader af honom aldenstund Kyrckioherden intet war förordnat till någon Domare dem emillan.

Till bewis af sin utsago förekallade Olof Olsson Korvatus sina åberopade wittnen, af hwilcka Amund Toresson, Hustru Brita Mor-tensdotter och Rasmus Jonsson Pundskie woro närwarande, och som dhe för ojäfachtiga blefwo erkiände blef dherföre skrefne Witnes Edhen med hand å bok af dhem tagen, hwarpå Hustru Brita Mortensdotter efter lämnad anständig åtwarning först anförde sålunda. Som Olof Olsson Korvatus den 10. Martii 1735 först ankommit till Nils Jonsson Pundskiedz kåta om aftonen, hwarest hon warit en i bland dhe upräknadhe och församlade Perssoner, skall hon med Kläderne lutat sig och somnat, Men som hon igenom somnen hörde att Korvatus jämrade sig mycket, waknade hon der af, då han hölt på beklaga sig, att Lars Sjulsson stuckit honom med Knifwen i sidan af wänstra kindbenet, såg också dhet han warit all blodiger i ansichtet fast dän war optorckat och att han hade en stoor skråma på wänstra sidan af Kindbacken rätt wid halsen, Men kunde intet förstå at han warit drucken, i högra handen sadhe han sig ock wara skuren öfwer twenne medlersta fingren då Korvatus sökte att afböya stinget, Men

Original side 699 a:

hon förmäler sig intet sedt derefter ey heller tydeligen förståt Olof Olsson Korvatus tahl ifrån begynnelssen eftersom hon först upwaknat under det han beklagade dhenne sig tillfogade oförrätten, huru dher med ytterligare skall wara tillgångit berättar hon sig intet wetta, upläsit, afträdde.

Sedan förekallades Amund Toresson, som på tianlig warnadh[?]erhindran sig sålunda utlåta mände. Förenämde tid och år skall han warit med dhe föra upräknande Perssoner stadd uti Nils Jonsson Pundskiedz Kåta hwarest Olof Olsson Korvatus sig äfwen mot aftonen instälte och som han lutat sig på Armbogen, liggande medan Jon Nilssons Barn i Gården kokade, skall Korvatus iggat honom upp att besicktiga hwad skada och

sår han fåt på dhenne resan af Lars Sjulsson, berättandes derjemte öfwerliudt klageligen på samma sätt som han för Rätten giordt huru Lars Sjulsson stuckit honom med knifwen i ansichtet, hwarefter han sadt hål på wänstra kindbakan rätt wid halsen, blodlupit, alt omkring skall och beskadat twenne medlersta fingren som woro skadde af dett hwassa på knifwen, hwilckat och skinbarligen syntes wara skiedt, Så att om han skolat kiört sig mot någon qwist i ansichtet, skall han dock omöyeligen kunnat få sådan skråma i handen öfwer fingerna, när han haft hanskarna på hälst som han intet kunde förstå Korvatus wara drucken. Och som han tyckte skola alla beskådat Korvatus Sår som woro i kåtan och funnit lika med wittnet att dhe härflutit af Knifzudd och Ägg. Dagen efter fölgte Amund Toresson medh Korvatus till Kyrckioherden, hwarest han beswärade sig öfwer meranämde Lars Sjulssons föröfwade wåldsamhet på honom. Förän Wittnet afreste med honom ifrån Kåtan skall Olof Korvatus gifwit honom en sup Bränwin

Original side 699 b:

eftersom han haft litet qwar

deraf uti sin Åttingh, fik och en sup på wägen innan som de anlände till Kyrckioherden, mera sade sig wittnet intet hafwa at säya utan tog afträde, sedan altsammans blifwit för honom upläsit.

Dherpå anförde Rasmus Jonsson Pundskied, efter likaledes lemnad åtwarningh om Edhens wickt och wärde, att meranämde åhr och dag som Olof Olsson Korvatus om aftonen anlände till dess Broders Kåta hwarest han med dhe flerenämde warit närwarande och Korvatus från begynnelssen till ändan berättat för alla huru Lars Sjulsson honom samma dag undfägnat, hwarwid han tackade Gudh att hafwa kommit dherifrån med lifwet förstod wittnet det Olof hade ett smalt hål strax widh halsen på wänstra sidan samt war af knif skuren mitt på högra handen öfwer twenne medlersta fingren och dessutom ett sår i samma handh sammalunda af knif förordsakat, upläsit afträdde.

Thill alt dhetta månede Lars Sjulsson intet annat swara, än skulle han dherföre wara oskyldig, Olof Olsson Korvatus må sielf wetta hwar han farit illa sig. Korvatus swarade sig ingen annorstädes warit den dagen än hoos honom och skola alla som sedt hans Saar klarligen förstådt att dhe härflutit af Järn och Stål äfwen som Nils Schäbanen fierdingzkarl ifrån

Enoteckis, så wäl som Nämde Männerne Erik Persson Rikonen och Erik Persson Eira, hwilcka på upgifwen Edh dheras berättelse aflade, att dhe intet annat kunde förstå, än skadan skiedt Olof Olsson igenom Knif. Sammalunda sade Nils

Original side 700 a:

Schæbanen, som ankommit till Korvatus kåta dagen efter han fik Såren att dhe fullkommeligen woro efter Knif. Jon Nilsson Pundskie med Systran Anna berättades icke wara närwarande, hwarföre blef altsammans till slut upläsit och wederbörande antyddes på en stund att afträda, under hwilcket Häradz Tingz Rätten denna Saken närmare skiärskådade pröfwandes onödigt dess afgjörande längre oppskiuta för dhe twenne Perssoners och Syskons uteblifwande som allenast med dhe andra uti Nils Jonsson Pundskiedz Kåta besett Olof Olsson Korvatus undfågne Sår, efter dess berättelse af Lars Sjulsson förordsakade men intet warit närwarande wid sielfwa gärningen. Fördenskull stadnade Rätten i följande utslag.

Af de undfågne Sår på Wänstra sidan Kindbenet rätt wid halsen så wähl som twenne medlersta fingren uti högra handen kan Rätten med dhe afhörde Edeliga Wittnens intygande, ey annat finna än dhe af skarpt och Knif härflutit og derföre ingalunda förordsakade af Olof Olsson Korvatus åkande samma afton på En Fierndels mihl slätt wäg ifrån Lars Sjulssons till Nils Jonsson Pundskiedz kåta, som Lars Sjulsson föregifwa will, och dhe anförde omständigheter gifwa der hoos tillkiänna att Olof Olsson Korvatus intet warit annorstädes om Måndagen eller den 10. Martii 1735, sedan han om Söndagen föruth eller den 9. Ejusdem reste frisk och färdig ifrån Kyrckian till

Original side 700 b:

omrörde Lars Sjulsson, sedan Korvatus föruth befrågat Nämde Männerne om det icke skulle wara tillåtit att resa till honom och utkräfja Resten på dhet som honom blifwit tilldömt, hwilcket Lars Sjulsson honom Söndagen derpå eller 16. Martii wid Kyrckan tillstälte, hwaröfwer Korvatus som intet welat emottaga Bränwin i afräckning på fordringen råkat med Lars Sjulsson i brådskiednad, hwilcken afluppit med dess undfågne Sår som Lars Sjulsson honom i

wredesmoda tillskyndat. Så, ehuruwäl Häradz Tingz Rätten kunde wara befogat detta såret wid halssen som Olof Olsson Korvatus blifwit tillskyndat, något högre anse, blifwer likwähl Lars Sjulsson för dhenne gången dömdet allenast till 10 daler Smt. efter det 35. Cap. Missg. B. och betalar dertill Olof Korvatus uti skadestånd och kåstnat Sex dhlr. Koppmt., hwarmed dhe detta målet åtskilde blifwa som wederbörande tydeligen företolckades och utlåfwadhe Lars Sjulsson att owägerligen tillstålla Korvatus sistomrörde Sex daler aldrasist instundande Wårfrudagzhelg som antecknat warder till framdeles efterrättelsse.

4o.

Drängen Anders Olsson Gunnar upwiste en liten råstig Byssepipa som han förwekne Höstars berättar sig hafwa funnit uppå fiället Skåddo Låbolla. Fördenskull blef samma pipa afkunnad och oplyst, likmätigt det 12. Cap. Missg. B. hwarpå dhen lefwererades Anders Olsson Gunnar tilbakars som härmedelst antecknat blifwer.

Original side 701 a:

5o.

Sedan framtedde drängen Olof Olsson Korvatus följande skrift sålydande, Edelle och Högachtad wälwisa Herr Häradz Höfdinge gunstige Herre. Högachtad Her Häradz Höfdingen nödsakas iag i ödmiukhet beswära, tillkiännagifwandes, huruledes i förledne Häradz Ting 1735 blef Lars Sjulsson pålagt at mig betala en Summa penningar som Protocollet wäl utwisar, och emedan han mig ey sådant wille tillstålla nödgade iag til honom resa, derest iag blef öfwerfallen med hugg och slag och med blodiga sår illa sargat, då han ellenast med sin hustru war tillstädes, hwilcka Sår åtskillige af Nämnden besicktigat, likwäl en tid derefter betalte han mig. Men sedermera hände att en Ren blef förskingrat af mina Renar, det för mig blef berättat at Ren i blandh hans Renar finnas skulle, hwarföre iag blef förordsakat, at resan dit anställe och förenämde Ren igen opsökia, hafwandes iag då med mig en Byse, dhen jag wid ankomsten wid Lars Sjulssons kåta lemna månde, då iag med drängen till skougz efter Ren ungefär två bysse skått gick, Derest wii en timas tidh drögde; och då wid återkomsten war Byssan borttagen, hwarest inga

flera Menniskior war tillstädes utan allenast Han med sin Hustru och Barn.

Altördenskull är iag förordsakat att sådant Högaktat Her Häradz Höfdingen wid handen gifwa, ödmuikeligen bönfallandes att Högachtat Herr Häradz Höfdingen täcktes gunstigast dhetta taga till Consideration och ransakan, hwar-

Original side 701 b:

emot iag med största ödmuikhet framhärda Edelle Högachtat och wälwise Herr Häradzhöfingens Alldraödmuikaste tjänare ppp med bifogad förmälan att Lars Sjulsson, på dhen i går dem emillan fälte domen öfwer den honom tillfogade wåldsamheten, skall angående Byssan i så måtto förlikt, att Lars Sjulsson strax gifwit Korvatus 6 daler och utlåfwat till instundande Helgamäss eller den 1. Novembr. 1737 ricktigt betala honom 12 daler Koppmt. dhertill och förkåstnadh och skada två slätt daler och en prins som gör 5 daler 8 öre dito nästkommande 25. Martii eller Wårfrudagzhälghen, begiärandes fördy att och dhenne stridigheten måtte blifwa härmedh dhem emillan aldeles uphäfwen.

Fördenskull som Lars Sjulsson ey allenast widgik dhenne afhandlingen utan och till yttermera försäkran härpå, så wäl som att dhe framdeles skulle lefwa som Wänner och Bröder förutan stridh och olåt tillsammans gaf Korvatus uprichtigt wiis sin handh och näst dhet Häradz Tingz Rätten wid dhetta parternas fria och betänckta öfwerenskommandhe i detta målet lät förblifwa; Pröfwade och Rätten för skiäligt, at dhet samma på giord ansökning icke allenast i domboken låta antekna, sedan förlikningen blifwit af dhem widkiänd rätteligen wara inskrifwen dhem till rättelse och åstundat laga säkerhet utan och till dhesto ofelbarare efterfölgdh i för-

Original side 702 a:

mågo af det 20. Cap. Rätteg. B. 2. § med laga domb stadfästar.

60.

Ogifta Qwinnes Perssonen Anna Olsdotter Hätti blef förekallad som fött ett oächte Pilte Barn 1736 den 28. Maii, hwilcket är döpt af Kyrckherden Wyrdige och Wällärde Johan Junnelius den 7. Junii näst derpå följande wid namn Anders och befinnes ännu wara i lifwet, berörde Anna föregifwes haft sin uprinnelse i Enoteckis Sockn och Tingzlag nu omtränt 30 år Gammal efter Brodren Rasmus Olsson Hättis berättelse, är fuller af medelmåttig wäxt, men ganska swag och siuklig och berättes hafwa brottfall eller falfallande Sot, som Kyrckio Herden äfwen skrifteligen betygat, förmäländes sig å nyo wara besufwen af gifta Mannen Morten Olsson Sombio som 1785 den 3. September kommit resandes hem ifrån Peldovuoma till hennes By wid ..?.dis hwarest hon bodt uti en Kåta i lag med sin Broders Äncka lägersmannens Syster Margetta Olsdotter Sombio, hennes egen utgamla Moder Kierstin Olsdotter, Annas första oächta Son Erik 5 år gammal och förenämde dess Broders Hustrus små Barn, utan att någon Mans Persson der warit mera tillstädes, då Lägersmålet skiedde samma afton i Renskogen. Om Morgonen dherpå begaf sig Morten Olsson Sombio till Koutokeino Kyrcka och firade Böndagz Prädikan som höltz den 5. Ejusdem, så att han kom tillbakars om Söndagz Afton eller den 7. Septembr. då Sombio åter lägradhe henne i skogen, hwart ut hon war gången att flytta och ombyta Renarne, när han kom efter henne dit, sedan dhe fått sig maat, men förnekar aldeles att beblandelssen dhem emillan oftare skiett.

Original side 702 b:

Samma Morten Olsson Sombio blef efterfrågat och befans icke wara tillstädes, utan skall efter Länsman Mads Nilssons utsago wara förrymbd till Norrige, hwilcket Olof Olsson Korvatus bestyrckte som berättar sig Andreae tidh hafwa mött honom på wägen dher han gått med skidor hafwandes Ren och Pulckan efter sig och på tillfrågan swarat dhett han skulle resa till Wäster Siöstranden. Mortens Hustru Ella Olsdotter berättas af dess närwarande Son Samuel Jonsson wara boendes med honom i en kåta och matlag wid Sitzavuoma under Enoteckis församlingh.

Och som här till intet mera war att påminna än att Kånans Broder Anders Olsson widh Namn ägt dhenne Lägers Mannens Syster Margetta

till äckta skolandes Morten Olsson Sombio med Kånan Anna Olsdotter tillförne bedrifwit Enkelt hor med hwarandra, hwarföre dhe 1733 wid dhetta Tingh blifwit dömde som berörde Års dombok i den 4. § omrörer och dherföre lagle. plichtat, uplästes, alt dhetta föregående tydeligen som af Kånan för riktigt erkiänt blef; Ty afsade Häradz Tingz Rätten öfwer dhenna dess förbrytelse en sådan domb. Alldhenstundh Ogifta Kånan Anna Olsdotter som framfödt ett lefwande Piltebarn, Christnad wid namn Anders, tillstår och bekiänner sig hafwa Andra Gången bedrifwit Enfalt hor och dhet på En Söndagh under den tiden folcket ännu woro uppe med Gifta Mannen Morten Olsson Sombio som swarar emot Barnaföderskars ordenteliga tidh, fördhenskull blifwer hon til följe

Original side 703 a:

af 55. Cap. Missg. B. § 3 till Åttiio daler och för Sabatzbrott 10 daler efter 3. Cap. 6. § Missg. B. dömder. Men som hon intet hafwer att böta med, och dess swaga hälsa och krafter pröfwes intet tåla annan Kropzpflicht, bör hon för ofwannämde Böter inmanes i fängelset Tiugu Fyra dagar wid wattn och bröd, efter förstnemde Capitels och dett 5. Straff B. innehåll 4de § hwar till Anna Olsdotter niuter i Förtäring Fyra öre Smt. om dagen och hennes späda Barn Anders hälften emot thet som Modran får 1 Cap. Str. B. 4. §. Uppå hwilcket utståndne straf hon remitterades till Venerand. Ministerium att undergå trenne Söndagars uppenbara Kyrckioplicht efter wanligehten, likmätigt den Höga Kongle. Häff Rättens universale af den 9. Aprill 1736. Beträffande Gifta Mannen Morten Olsson Sombio, så kan Häradz Tingz Rätten sig öfwer honom uti dess frånwaro intet utlåta.

7o.

Alldenstund Lapländaren Samuel Jonsson Sarra ifrån Peldovuoma och Enoteckis Tingzlag till förflutne Ting dherstädes instämt Mikkel Aslaks-son ifrån Koutokeino att swara honom för intrång på Pajasjerfwi Landh och Strandh med dess der wid belägne Aita, utur hwilcken för honom skall wara bortkommen en Silfwerskiedh om 3 lodh wärddh 12 daler Koppmt., widh samme tidh som han bewiser igenom Nämde Mannen Mons Ersens aflätne Bref till herr Kyrckioherden Johan Junnelius den 27. Decembr. 1736 i bokstafwen sålydande.

Original side 703 b:

Wälärewardige och Högwällärde hr. Pastor, näst det iag ödmiukast tackar wälährewardige Her Pastoren för all emot mig at herr Pastoren ertedd godhet som iag ena tiden efter andra åtniutit, är min ödmiuka begiären dhet herr Pastoren wille wara af den godheten och säiia åt Länsman Mads Nilsson Parto att han å mina wägnar Stämmer hiit till nästkommande Winter Tingh som skall Gudh will hållas och begynnas den 24. 25. etc. uti Januarii månad 1737, Lapen dher uti Församlingen sig förhållande Mikkel Aslaksson för en sölfskiedh som skall kommit bort för Samuel Jonsson, som håller före att Mikkel Aslaksson dhen samma borttagit, i ty ingen annan då warit tillstädes. Men såframt han utfäster sigh återställa skiedan, så må dhe förlikas och han då ey behöfwer komma hiit ppp. Och meranämde Mikkel Aslaksson på sådan erhållen stämningh sig icke wederbörligen instält, fast än han wistatz in- om Enotechis rågång som inhämtas kan af följandhe skrifteliga framtedde bewis. Efter begiäran warder härmedh intygat att det rum som Samuel Jonssons bod elr. hebbet står är under Peldojerfwi Landh beräknat och nämt och är 4 miler Söder om Koutokeino Rå dhet betyga undertecknade och wilja om så erfordras Edheligen bekräfta Enoteckis den 28. Januarii 1737 Per Persson Eira, Mads Persson Eira, Rasmus Nilsson Eira, Nils Persson Soro utan skall Samuel Jonsson förmedelst dess egenwilliga uteblifwandhe funnit sig föranlåten att Låta söka Mikkel Aslaksson wid detta Tingh. Hwarföre han påstår att som Mikkel Aslaksson kommit att flytta förwekne Mariæ Bebådelssetidh in på dess Skattlandh Pajasenpänloka några Bysseskått elr. att rop wäl kunde höras ifrån Samuel Jonssons Aita och till Kåtan samt twärtom; Det måste

Original side 704 a:

Mikkel Aslaksson betala honom den förkomne Silfwerskiedan 3 lod antingen in natura elr. med 12 daler Koppmt. hwilcken han för sin giorde dienst i så högt värde antagit af Nämde Man Rasmus Sjulsson här i Koutokeino dhen tidhen han upwachtade honom för dräng och dher till ersätta dess resa hit på egen skiutz och för taringh 24 miler fram och tillbakars med 6 daler samt för brefwet och stämningen 2 daler 8 öre Koppmt.

Härpå förklarade sig Mikkel Aslaksson att han bodt widh Samuel Jonssons Aita med hans låf, men skall intet wetta af Silfwerskiedan som annat folck så snart kunnat borttaga som hans alldenstundh många skola resa och fara dherförbi, skolandes Olof Wuoloinen wetta intyga om dett erhållne låf och tillståndet dher till. Men deremot inwände Samuel Jonsson att han wäl förunt Mikkel Aslaksson jaga efter willrenarne på dess ägor, men ingalunda sätta sit hela bolagh och Kåta inwidh Staburen som nu är skiett, hwar af är hänt att då Mikkel Aslaksson sielf medh begge Sönerne Morten och Aslak samt yngsta dottran Anna warit på Will Rens Jacht skall Hustru Margetta Mortensdotter och äldre dottren Margetta, omtränt 17 á 18 år gammal warit hemma, under hwilcken tidh dören på Staburen blifwit optagen och Järnet på Kisan hwar med han warit beslagen, opwikit, utur hwilcken dock intet mera blifwit borttagit än omrörde skied ehuruwähl dher warit förwaradhe åtskilliga andra Persedlar såssom En Ny mudd, En förgylt silfwerringh, medh Ett par Nya Klädes Byxor jemte annat mera skolandes Samuel Jonsson grant kiänt sporen

Original side 704 b:

uti dhen nya Sniön efter Mikkel Aslakssons skidor eller Sivachiar som stått wid hans Kåta och woro så giorda, att ingen deromkringh haft sådane eller makan dertill, efter hwilcka han förstodh spären hafwa gått ifrån Kåtan, och till Samuel Jonssons Stabur samt dherifrån tillbakars åt Kåtan men ingen annorstädes, hwaruppå Samuel Jonsson förmäler sig hafwa kallat och påkåstat twenne goda Män i Syn såssom Olof Olsson Wuolloinen och Anders Nilsson Törnensis, som lära härom närmare efterrättelsse meddela kunna. Att Sivackorne elr. skidbenen warit lemnade wid Kåtan, ett par, när han med begge Sönerne och yngsta dottran rest på Will Rens jacht nekadhe fuller intet Mikkel Aslaksson, Men det skall falla honom otroligt att ingen af hans hemmawarande folck såssom Hustrun och dottran Marta skall brukat dhem till dhen ändan, hwilcka äfwen härom blefwo tillspordhe, så wäl som om någon främmande undher Mikkel Aslakssons och dhe öfrige huusfolcketz frånwaro warit till dhem i Kåtan? Hustru Margetta Mortensdotter med Margetta som warit emedlertidh hemma stadde swarade hwarför sig, at dhe till ingen annan ända brukat skidorne än ränt omkringh Renarne när dhe Wachtat och sedt åt om dhem. Skall icke

heller någon främmande varit hoos dhem i Kåtan så länge huusbondhen medh dhe andra varit

Original side 705 a:

borta stadde.

Till närmare uplysningh af dhenne saken, blef Häradz Tingz Rätten föränlåten, at framkalla dhe åberopade Perssoner hwilcka Samuel Jonsson hade närwarande och som dhe för giltige wittnen blifwit erkiände samt intet emot dheras frägdh på efterfrågan war at inwända blef dhen föreskrifne Wittnes Edhen med hand å Bok af dhem tagen, hwarpå dhe särskilt förhördes och på anständig lemnad erhindran om Edhens wikt och värde anförde Olof Olsson Wuolloinen förste. 1736 Wärfrudagzhelgen skall han med Samuel Jonsson varit hit till Gudztiensten ifrån Peldojerfvi och som Mikkel Aslaksson wid samma tillfälle begiärte Samuel Jonssons tillstånd att fara öfwer dess skattland Peldowuoma på Willrensjacht skall Samuel Jonsson swårligen dher till welat samtycka som han dock omsider giordhe. Men att Mikkel Aslaksson skulle med Kåtan och hela sitt bohagh dit flytta hörde han på ingendera sidan wara talat elr. swarat. Icke dess mindre ankom Mikkel Aslaksson medh hela huushället till Peldovuoma och Padasinpäntloka på några Bysseskått när intill Samuel Jonssons Stabur, hwilcket ägaren swårligen förtyckte så att han war dag blef föränlåten hafwa achtning uppå Boden. Och som han En gång förmärckte att spoer efter skidor syntes dher omkringh hwarpå han widh efterseendet saknade ur sin kisa en

Original side 705 b:

Silfwerskiedh på hwilcken Järnbeslaget öfwerlåcket blifwit upwikit skall han medh Anders Nilsson Tornensis kommit till wittnetz Kåta och begiärte dhet Wuolloinen wille följa medh dhem, som och strakz skiedde då dhe alla tre fölgdes åt till Samuel Jonssons meranämde bodh hwarest dhe funnit Kisan wara medfarin som redan förmält äre och hörde honom klageligen sakna sin förtiänta Silfwerskiedh, hwilcken skall hållit tre lodh och han i lön bekommit af Nämde Man Rasmus Nilsson i Koutokeino, och som der syntes färska sporr efter fiät widh boden och att skodorne gått till och ifrån skola de följt dhem åt alt till Mikkel Aslakssons Kåta, hwarest dhe afstannat och förstodo af dhe skidor som

dher wid stått upsatte, att dhe varit samma efter hwilcka spord syntes, dock talade dhe intet medh Hustru Margetta Mortensdotter eller Pigan Margetta här om efter som dhe woro borta att see om Renarne, och husbondhen med Sönerne Morten och Aslak samt yngsta dottran Anna på Willrensfänge. Ytterligare och till större säkerhet skall wittnet medh dhe andra förenämde hicktat eller gått på skidor all negden dher omkringh Staburen och sett wist ut om Sivakarne woro komne annorstädes ifrån som varit till Samuel Jonssons aita, men kunde intet finna annat spår, än dhet som gått till och från Mikkel Aslakssons Kåta; tidhen på hwilcken detta sig tilldragit kan Witnet sig intet erhindra annat än dhet varit emillan Wårfrudagen och Wallborgmäss, dock skall Mikkel Aslaksson bodt dher in emot Sommaren, samt förledne Höstars ifrån Helgamäss till Juhlehögtidhen, upläsit, afträdhe.

Härpå förekallades Anders Nilsson Tornensis, hwilcken uppå lemnadh förmaningh om dess dyra

Original side 706 a:

aflagde wittnes Edh att berätta sanningen, följande beskiend härutinnan lemnade. På hwad sätt Mikkel Aslaksson kommit medh sin Kåta och alt bohaget uppå Samuel Jonssons skattelandh förmäler han sig intet wetta men när intill hans Stabur war det inrättat wid Padassinpänloka på någre Bysseskått. Någodt efter Wårfrudagz Högtidhen mins icke wist dagen, skall Samuel Jonsson ankommit till honom och beklagat sig öfwer Mikkel Aslakssons swårhet och intrång dherstädes, så att han natt och dag lefwat i fruchtan öfwer sin ägendomb som han förwarat i Aitan. Och alldenstundh Samuel Jonsson förmärckte att dhen blifwit ypnadh och han saknat ur sin Kisa som dher stått En Silfwerskiend om 3 lodh, skall Samuel Jonsson bedt honom följa sig och besichtiga på hwadh sätt dhet skiedt och huru dher medh kan tillgångit wara då wittnet lagade sig färdig medh Samuel Jonsson och gingo först till Olof Olsson Wuolloinen, hwarpå dhe alla fölgdes åt till Samuel Jonssons Aita eller Stabur, widh ankomsten såg wittnet att beslaget på Kisan blifwit nyligen upwikit, uti hwilcken Samuel Jonsson förmälte sigh haft skieden som war för honom bortkommen, men skall intet saknat mera dherifrån utan dhet andra godzet war qwar bestående af nya Klädesbyxor, En Silfwerring, ny mudd, lintyg, Ten Pung och bälte medh skor och skobandh. Och som dhe på nya Sniön

begynte see efter spåren utom dhem som dhe sielfwa gått, förmärckte han att Sivackar kommit dit till Aitan ifrån Mikkel Aslakssons när in till belägne Kåta, hwilcka och gått till samma ort tillbakars som dhe efterfölgdhe, och som et par dher stått upsate beskådade han dhe samma, ock kunde intet annat finna än dhe woro Enliga med dhem som blifwit af

Original side 706 b:

dhen Persson brukade, hwilcken warit till Staburen, han med Cammeraterne såg dherpå noga efter om några flera par fremmandhe spår, skulle dher omkring i negden finnas som gått till och ifrån Staburen, men kunde sådant intet warse blifwa. Utí Mikkel Aslakssons Kåta skall ingen warit närwarande när de woro dit men han bodde der likwäl länge emot Sommaren, skall och förwekne Höstars wistatz på samma ort innom Enoteckis Rå och Sockn till Juhl, men brukade altidh resa till Koutokeino Kyrckia, hwem det må wara som borttagit Samuel Jonssons Silfwerskiedh skall han intet kunna säya utom så skall han befunnit som nu sagt är. Upläsit, afträdde.

Samuel Jonsson anförde sig haft flera Wittnen af sina Grannar i Enoteckis, men skall intet förmått skaffa dhem hit, efter Mikkel Aslaksson intet hörsammat stämningen och sig dher instälte skall ey heller welat förlika honom, så att han fattig man må hafwa sluppit göra dhen långa och kåstsamma resan hit för dhenne saken skull. Dhen omförmälta stämningen som Mikkel Aslaksson icke förneka sig hafwa bekommit i rättan tidh, men skall intet haft lägenhet att sig inställa widh Enoteckis Ting, dher likwäl hela sockn bekant är som allmänneligen intygat warder at Mikkel Aslaksson är bästa Man på fohlenskap. Så emedan intet mera war att påminna här widh, blef altsammans hwad uti dhetta målet härtills influtit för samtelige wederbörandhe upläsit.

Hwarpå Mikkel Aslaksson sig utlåta mändhe dhet wille han ställa Samuel Jonsson tillfridz fast han sielf för sin dhel wet sig wara oskyldigh för dess bortkomne Silfwerskiedh, tror och säkert dhet samma

Original side 707 a:

om sin Hustru

och dotter som varit hemma stadde medan han med dhe andra barnen varit efter willrenarne, utan skall dhetta efter hans omdöme wara giort uppå deras hals af någon ilpadig och wanartig Menniskia, fast dhe intet förmärckt när och af hwem dett skiet; Tillbiuder fördy Samuel Jonsson i förlikning 12 daler Koppmt. eller så godh skied igen att strax tillställa, så wäl som för dess skada och kåstnat en ny rana och En Specie Carolin, hwilcket Samuel Jonsson antogh, hwar wid dhe gåfwo hwarannan handhen att detta målet skall nu mera så medelst wara dhem emillan aldeles dödat och uphäfwit.

Fördenskul och näst dhet Häradz Tingz Rätten widh så fatte omständigheter låter dhenna saken uppå detta Parternas fria och betänckta öfwerenskommandhe bero, pröfwade och Rätten för skiäligt att dhet samma på giord ansökning icke allenast i dess dombok antekna låta, sedan förlikningen blifwit widkiändt rätteligen uppskrifwen wara dhem till rättelse och åstundat laga Säkerhet utan och till desto ofulbarare efterfölgdh i förmågo af det 20. cap. Rätg. B. § 2 med laga Domb stadfästar. Men som Mikkell Aslaksson intet pröfwes haft skiäl att försitta dhen i rätten tidh undtågne Stämningen till Enoteckis Ting, hwar under han till Juhlehögtiden 1736 uppehållit sig; Pröfwar Häradz Tingz Rätten skiäligt att belägga honom med 2 daler Smtz. böter efter dhet 12. Cap. Rättg. Bs. 2. § som wederbörande tydeligen företolckades.

Original side 707 b:

8o.

Alldenstund Mikkell Aslaksson, wid 1736 Års Tingh som domboken i 7. § omrörer, blef tillsagdh att inskaffa nöyachtigt bewis och Wittnesbördh öfwer dess dotter Marits siukliga tillstånd, som skall förordsakat att Mikkell Aslaksson intet medh sitt huusfolck kunnat bewista Andra Böndagen som firades den 5. Septembr. samma År, då han legat 7 dagz resor här ifrån widh Niemis en ort så kallat när Wäster Siöstrandhen; Ty blef han nu här om tillfrågader, hwar wid han framtedde följande i bokstafwen sålydande. Hafwer Mikkell Aslakssön for haaldet sig en tid lang her udi Besfiorden med sin ren, og som han skulde reisse hemb, da forulökedes det med hans datter at hon steg sin fod ganske forderve och det var iche der med nock men fick en stor swoll i sitt knæ, saa hon iche kunde kaame så strax at være sin fader fölgachtig tell fielss og tee

ydermere forsekring da maate Jeg gifwe hende plaster till sin fod ellers hafude hun blevet ganske Lemster, detta Vidner ieg under min haand Nils Jonssön. Besfiorden den 30. Juli anno 1736. Och som Lappen Mikkel Jonsson Sara säger sig Kiänna dhenna Mannen som skriften utgifwit, att han är ärlig och sanfärdig, fast fattigdomen skall trycka honom; Fördhenskull lätt och Häradz Tingz Rätten omrörde mål dher wid förblifwa, som wederbörande företolckades.

9o.

Alldhenstundh Läns Mannen Mads Nilssons

Original side 708 a:

wilckor intet tillsade, att sielf bewaka Kånan Anna Olsdotter Håtti, som för Sabbatz Brott och annan gång bedrifwit Enkelt hor är worden wid dhetta Ting dömd till fängelse 24 dagar wid wattn och Bröd; Ty förmådde Befallningzman Wälbetde. Anders Hackzell, Olof Andersson Tornensis att sig dhen modan åtaga för 8 öre om dagen som gör Sex daler Koppmt., hwaraf han tillstälte honom strax halfparten och dhet öfriga skulle han erhålla af Herr Kyrckioherden Johan Junnelius enär han dagarne riktigt uthållit, beståendes Olof Anderssons giöromål dherutinnan att twenne gånger dageligen skaffa henne frist wattn och Bröd, samt släppa henne uth att rychta sig och dherpå wäl tillsluta dörr och fönster sedan hon föruth erhållit nödig wedh och bränsell, Efter hwilcka förflutna dagar han må släppa henne på fri foot, att jämwäl dhen ålagdhe Kyrckioplichten ofördröyeligen undergå.

10o.

Sluteligen uplästes Lön och betalningz afgiften med längderne öfwer Slätzhielpen och Riksens Höglåfle. Ständers Bewill-

Original side 708 b:

ningz Medell för

1736. Sammalunda ransakades upböörden med Lagmans Rântan Man ifrån Man, och som dhe befunnes hafwa sin richtighet; Ty blef och samma längder efter Förordningar underskrefne och bewittnade. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 709 a:

Å r 1737 den 5. Februarii höltz ordinarie Laga Häradz Winter och Wår Tingh med Allmogen af Torneå Lapmark och Afiovara Tingz Lag som skattar till Kongle. Maytt. af Swerige och Cronan Danmarck tillika uppå dess wanliga Tingställe närwarandhe Edhsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och följande Nämde Män

Olof Persson, Nils Persson
Per Ivarsson Ung, Per Toresson

1o.

Sedan Tingzfriden blifwit efter wanligheten tillbörligen för Allmogen afkunnat, företyddes här tillbörligen samma Kongla. Förordningar, som wid Juccasjerfwi dombok finnes upräknade, hwarpå Man will hafwa sig beropat som woro dhe äfwen här ord ifrån ord införde.

- 1o. Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingen Gabriel Gyllengriips frihetzbref af den 20. Decembr. 1736 blef af Crono Befallningz Man Wälbetde. Anders Hackzell framtedt och upläsit, till Menige Mans desto större upmuntring.
- 2o. Efter Wälbemelte Herr Landz Höfdinges skrifwelsse af den 8. Augusti 1736, hafwer Allmogen bewiljat årligen erlægga Ett öre Smt. af alla befinteliga Matlag och Skatt Lagar här i Tingzlaget till Betienternas underhållande wid Pitheå Landzfängelssse, hwilcket alt är infört wid Kittilla Dombok i Kiemi

Lappmarck under den 14. Martii innewarande år, som här allenast antecknat wardher.

Original side 709 b:

- 3o. Sammalunda är i omrörde utdrag infattat denne menighetens ytt-rande, öfwer dhet godwilliga sammanskott till Lyksehle Kyrcko-bygnad i Umeå Lapmark som är wordet förestält till följe af Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingens skrifteliga Befallning till Befallningz Man Wälbte. Anders Hackzell af den 6. Septembr. 1736, förebärandes sin oförmogenhet för dhet ringa pris dheras waror råkat uti, så wäl som att dhe utom Cronones skatt i Swergie äfwen blifwa tillholdne att betala till Danska Konungen, som Endel intet wetta utwägar att sig afbörda. Skolandes och dhen för dhetta till samma förnödenhet uppå Kyrckio Herdens upmuntrande Efter hwars och Ens Wilckor gifwit i Håfworne, när dhe dher med blifwit hemsöckte. Utom dess hafwer menigheten hielpt en Studerande ifrån Lyksehle Lap Schola till Audiernas förkåfrande wid Upsala Academia; samt 1727 efter Röketalet sammanskutit 6 öre Smt. till Arieplogz Kyrckiotak i Pitheå Lappmark, till underdånig efterlefnad af Kongle. Maytz. Nädigste Resolution på Prästerskapetz omsökningar af Wäster Bottn widh Rikzdagen 1723 den 20. Novembr. och Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingen Grundels dher om utfärdade antydnan till Dombhafwanden then 28. Decembr. 1726, Hwarföre dhen i underdånighet förmodar att dhenne gången blifwa härföre förskonter.
- 4o. Sedan tillsades Allmogen att upsättia Ett fängelsehuus hwar om dhe låfwadhe föranstalta, och pröfwades Stockarne blifwa tillräckelige när dhe äro 6 och 5 alr. långa på hwardhera wäggen.

Original side 710 a:

- 5o. Beträffande Häradzkistans anskaffande som påbudt är. Så tillsades Allmogen att upkiöpa En af framledne Kyrckioherdens Änka i Koutokeino Hustru Aili Jönsdotter, hwilcken förnimmes hafwa en der till tienlig för 9 elr. 10 dhlr. Koppmt.

2o.

Bönderne Clas Jönsson, Mads Eriksson och Jöns Eriksson I Karasjocki inlefwereade följande skrifteliga beswär. Ädell och Högachtad Herr Häradz Höfdinge Gunstige Herre Såssom Lappmannen Per Pieskainen inträngt sig uti vårt fiske, som ganska ringa förmån är widh äfwen och will sig tillägnadhe små ägor af angestycken som oss tilldelte och lofwade äro af dhen Högtährade Häradz Rätten. Ty äro wi samtelige under-teknade förordsakade att ödmiukeligen bedja dhet Högtährade Häradz Rätten behagade oss bibehålla widh dhe förra förmåner som oss af dhen Högtährade Häradz Rätten som och hela Menigheten lofwat är. Hwar-med wi i diupaste ödmiukhet afwachta ett Gunstigt bifall och förblifwer Ädell och Högachtat Herr Häradz Höfdingens Ödmiukaste tienare ppp. Men som berörde Per Pieskainen här emot inwände sig icke lagln. wara till swaromål inkallad; Ty kunde Häradz Tingz Rätten sig dher med för dhenna gången intet befatta som wederbörande tydeligen företolckades.

3o.

Dhen yppade widhälligheten Emillan Ivar Persson Lill Per och Swärfadren Nils Persson om delachtighet uti En fäld Will Ren af dhenne sednare, förmåla parterne

Original side 710 b:

hafwa bilagt sålunda. Att Nils Persson gifwer Mågen Ivar Persson Lill Per halfparten af kiöttet och innan maten. Men hudhen och dhet öfriga behåller han för sig och Sonen Aslak hwar widh och Häradz Rätten förblifwa lätt.

4o.

Härpå ransakades Upbördzlängden för innewarande år, som intet högre stiga kunde såframt man icke på en gång wille blifwa försett ifrån fohlenskap och förtäring. Hwar wid blef antecknat, att Henrik Pålsson, om hwilcken förmåles uti dhetta Tingzlagetz protocoll 1734 § 4 ännu befinnes hålla sig undan wid Wästersiöen och till datum ey kommit tillbakars. Sammalunda har Nils Nilsson förwekne Sommar stadnat qwar i Norgie som jämwäl ad Notam tagit blifwer Actum ut Supra.

Original side 711 a:

Å r 1737 den 9. och 10. Februarii höltz Laga Häradz Winter och Wår Ting samt ordinarie Rättegång i Torne Lapmark med Allmogen af Teno och Utzjocki Tingzlag som skattar till Konge. Mayt. af Swergie och Cronan Dan Mark tillika, uppå dess wanliga Tingställe i närwaro af Tolcken Michel Jönsson Stålnacka och Wanlige Nämдемänn

Rasmus Persson, Jon Persson Utz
Anders Aslaksson, Nils Jonsson
Olof Olsson, Per Persson Guttorm
Mads Olsson Rauna

1o.

På Ting och Tingzfridens wederbörliga utlysande efter wanligheten företyddes här Allmogen samma placater och Förordningar med hwad mera af Lagens innehåll som wid Juccasjerfwi Dombok finnes upräknat till underdånig efterlefnadh och rättelsse, jemte Konge. Maytz. Metall och Mineral placat af den 27. August. 1723.

- 1o. Härpå blef till Nämдens Completerande antagne Per Persson Guttorm och Mads Olsson Rauna, som dhen föreskrifne Eden med hand å bok aflade.
- 2o. Dett af Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingen Gabriel Gyllengriip, Lapländaren Amund Amundsson Mangi, meddelte skattefrihetzbref af 20. Decembr. 1736 och infört finnes widh begynnelssen af Juccasjerfvi dombok, blef äfwen härtil allmogens större up-

Original side 711b

muntran företydt och upläsit.

- 3o. Till dhen anbefalte Häradzkistan låfwade Crono Befallningzman Wälbetde. Anders Hackzell om dess anskaffande foga nödig anstalt med 3 lås före, på menighetens bekåstnadt.

- 4o. Till Fängelsse hus opkiöpte Menige Man af gamla Skickaren Rasmus Persson dhen Östra Cammaren af dhe twenne som han tillhopa satt hade för 18 daler Koppmt., hwilcka Penningar dhen första med dhen sista utlåfwades honom blifwa tilstålt innan nästkommande Tingztidh infaller, om lås och Järnstang före utlåfwade Befallningzman att draga försårgh.
- 5o. Hwad Allmogen så af dhetta som dhe flera Tingz Lag i Jurisdictionen sig förklarar, angäendhe Ett öre Silfwermyntz erläggandhe af alla Matlag och Skatt Lapar, till Betienternas undherhållandhe wid Landzfängelsset i Pitheå, är alt infört wid Kittilla Protocoll i Kiemi Lapmark under den 14. Martii § 1 som här nu allenast antecknat warder.
- 6o. Uti samma dombok är och influtit Menige Mans yttrande, öfwer någodt godwilligt sammanskott till Lychsele Kyrckiobygnadh i Umeå Lapmark, att dheras oförmögenhet sådant intet tillåter för dhet wanpris dheras waror råkat uti, dher till med skall kyrckan här wara bofällig och behöfwer ansenlig förbättring, hwar till dhe ännu ingen hielp begiärt eller fått af Söder Lappmarckerne, dher likwäl Menigheten på dhenne orten efter förmågan bidragit för hwar rök Sex öre Smt. til Arieplögz Kyrckiotak i Pitheå Lapmark efter giord föreställning af Konge.

Original side 712 a:

Maytz. Nådige Resolution på Prästerskapetz ansökningar widh Rikzdagen 1723 den 20. Novembr. och Högwälborne Herr Baron och Landz Höfdingen Grundels dherom utfärdade antydande till dombhafwanden den 28. Decembr. 1726, såssom och hulpet en Studerande ifrån Lyksele Lapschola till vidare förkåfrande wid Upsala Academia. Skolandes och för dhetta, till omrörde Kyrckas förnödenhet hwar och en gifwit efter sin lägenhet i Håfworne, när dhe med dem uppå Kyrckio Herdens förmaningar blifwit besökte. Men öfwer alt trycker dhem Danska Skatten, som dhe årligen blifwa tillhåldne att betala utan dheras wanliga utgift till Cronan Swergie; Hwarföre Menigheten i underdånighet förmodar att denna gången blifwa härför förskontt.

2o.

Som inga Lagfarter eller Missgiärningzmål woro at Sysla med blef på upropet Stämningzlängdh målen företagne och afgiorde i följande ordningh.

3o.

Twistemålet som war emillan Gamla Skiutz-Rättaren Rasmus Sjulsson uppå dess dotter Britas Wägnar, och nämдемannen Anders Aslaksson itänd, angående dhet sistnämde Aslaksson på twenne års tidh skall innehållit Pigans Lön för dhet hon emot dess Willja skall wid det hon tiente honom tagit en af dess hundar bland Renarne med sig, hwilcken giort skada samma gång på 5 Renkalfwar för honom; förmåla parterne hafwa bilagt att Anders Aslaksson Instundande

Original side 712 b:

Mariæ Bedolssefäst ofelbart henne tillställer En drächtig Waya som han sielf förer till Kyrckan då han kommer till Gudztiensten, börandes hon wara ungh och utan lyte, och dhertill strax uti kåstnad och skada betalar henne två daler Koppar Mynt. Fördenskull och näst det Häradz Tingz Rätten widh så fatte omständigheter låter dhenne saken uppå omrörde Parternas fria och betänckta öfwerenskommande bero, pröfwar och Rätten skiäligt att samma på giord ansökningh icke allenast i dess Dombok antekna låta dhem till rättelssse och åstundad laga säkerhet, utan och till desto ofelbarare efterfölgdh i förmågo af det 20. Cap. Rätteg. B. 2. § medh laga domb stadfästar.

4o.

Länss Man Klemet Persson fordrer att dess Hustru Margetta Persdotter framledne Aslak Anderssons äncka borde uppå dess änckesäng tillzfalla en Kopparkittel ur boet obytt efter Rättens utslaggh den 12. Febr. 1733, Hwilcken dess stiuw Son nämde man Anders Aslaksson skall henne till dhenne tiden förhållit, hwarföre Länssman skall blifwit föränlåten omrörde Anders Aslaksson till dhetta Ting inkalla; Men som han nu förlikt sin Stiuwmoder, med 6 daler Koppmt. för dess tagne skada och Kåst-

nadh, och utlåfwar instundande Sommar wid Wäster Siö Hamnen opkiöpa för henne en Ny koppar Kittill till 4 1/2 wåg elr. 9 daler Kopparmynt och dhen ofelbart Mariæ besökelse tidh eller den 2. Julii aflefwerera. Ty skall Länsman uti dhetta målet intet wilja mera af

Original side 713 a:

begiära.

honom

Här till Swarade Nämde Man Anders Aslaksson med bejakande, att ehuruwäl han förmenar kunna betala Kittelen till Missommars dagen så snart Kiöpmän ankommer med skieppet till Teno åmsynne, skall han dock betingat sig omrörde termin för hwarjehanda infallande hinder skull hwarpå förenämde parter gåfwo hwarannan handen.

Altördenskull som härwid intet mera war att påminna, sedan föregående blifwit upläsit och widkiänt rätteligen wara inskrifwit, och näst det Häradz Tingz Rätten wid så fatte omständigheter låter detta målet uppå dheras fria och betänckta öfwerenskommande hwila, pröfwade och Rätten för skiäligt att dhet samma på giord ansökning icke allenast dess Dombok infatta låta, dhem till framdeles rättelse och åstundad laga säkerhet, utan och till desto ofelbarare efterfölgd i förmogo af det 20. Cap. Rättg. B. § 2 med Laga Domb stadfäster. Men som Anders Aslaksson finnes warit förfallelös borta tå han af Rätten framropades til swaromål, att inan måst sittia och wänta efter honom medan han blef efterskickader; Pröfwar Häradz Tingz Rätten skiäligt att belägga meranämde Anders Aslaksson medh En daler Smtz. böter, efter dett 12. Cap. Rättg. Bs. 2. § som wederbörande tydheligen företolckades.

Original side 713 b:

5o.

Sedan förmälte Ländzman Klemet Persson att Menigheten af detta Tingzlaget, bruka årligen at skiljas åt wid slutet af Påska Högtiden och blifwa så borta till Larmäss, då dhe begynna at samla sig här igen till Gudztienstens firande på Sön- och Högtidzdagarne, men ifrån Andersmäss och öfwer Påska, infinner dhen sig ständigt på sådane dagar widh Kyrckan, ifrån alla Kåtor och Matlag oemotsäyeligen. Nu har Nämde man Anders Aslaksson 1735 allenast haft drängen Anders Persson

Tauko den 15. augusti till Kyrckan och war sielf engångh den 5. Decembr. utom dhet han bewistade Gudztjänsten från den 17. Ejusdem till 4de dag Juhl medan Kyrckioherden war här, men sedan hela Wintren skall han absenterat sig från Gudztjänsten med Påskahögtiden öfwer 1736. Fördenskull som mången man häraf tagit förargelse och Kyrckioherden förmant Länsman sådant wid Häradz Tingz Rätten att angifwa, skall han icke bortlemna dhetta obemält, utan Anders Aslaksson härföre till swaromål inkallat, medh påstående att härföre umgiälla hwad Lagh och Konge. förordningar förmå och innehålla.

Till Genmäle och förklaringh här öfwer instälte sig Nämde Man Anders Aslaksson wiljandes intet förneka sådant dess upförande och Kyrckioförsummelse; Men föregifwer sig haft litet folck och warit fiärrwägadh stadd från Kyrckan widh Iawuoma långt på andra sidan Teno Elfwen omtränt 12 miler, med 3 stycken små Barn i Kåtan som Hustrun ..?.ligen förmått allena skiöta då han måste wackta och ansa Renarne uti Marken för skadediuren; Ja ty Pigan Brita Rasmusdotter tiente honom allenast ifrån

Original side 714 a:

Nyåret 1736 till Wårfrudagen, då han Teburtii tidh eller den 14. april dherpå fik drängen Anders Persson Tauko från Enoteckis i tienst, en mäcka odugelig Persson, som han dok intet längre fått behålla än öfwer Juhlehögtiden eller så länge han bewistade Examen och gudztiensten under Kyrckioherdens närwaro Härstädes; Men 1736 ifrån Nyåret öfwer Påska Högtiden och ändå längre, skall Anders Aslaksson med Hustrun och dess små Barn warit allena att skiöta huus och bohagh, så att han omöyeligen för dhe ordsaker skall kunnat infinna sig widh Kyrckan, ehuru gärna han dock sådant åstundat.

På närmare anstält efterfrågan härom intygades allmänt att skadediur och Wargar mycket hafwa sitt tillhåld på dhenne orten kring fiällen, hwilcka swärligen stå att fälla mindre utöda i brist af skog och Sniö, hwilcken sednare igenom wäder och blåst strax blifwer affördh så snart han fallen är och skola dhe derföre wara så närgångne att dhe intet wöjja Barn och Qwinfolck, utan dhet bör wara en fullkommen man som skall wärja Renarne för dhem. Eljest skall Anders Aslaksson efter Kläckaren

Per Persson med Kyrckiowärdarne Nils Jonsson och Olof Olssons berättelser tillförne aldrig varit försummelig att upwackta Gudztiensten, hwarföre Kyrckio Herden intet haft ordsak att warna honom therföre, och som Länsman Klemet Persson icke någodt mera hade at påminna här widh blef alt föregående i wederbörandes närwaro tillbörligen upläsit och på närmare öfwerwägande af dhetta målet stadnade Häradz Tingz Rätten i följande utslag och domb.

Alldenstundh Nämde Man Anders Aslaksson intet tillförne försummat then Allmänna

Original side 714 b:

Gudztiensten, så att han therföre kunnat blifwit warnad och tillsagd, finner Häradz Tingz Rätten sig för denna gången icke wara befogad, att belägga honom med böter för dett han ifrån Nyåret 1736 öfwer Winteren till och med Påska Högtiden ey instält sig wid Kyrckan, efter som han varit utan tienstefolck och inga flera haft i Kåtan än Hustrun som skiötte 3 små barn och han sielf som skiötte och tog wara på Creaturen hwilcka på dhenna fiällbygden lida nød af wargar som hopetals följas åt att dhem fördrifwa; Blifwandes dock Anders Aslaksson förmanter att hädan efter lägga sig närmare kyrckan, hwarest honom bådhe hielp och undsättning wederfaras kan och bör af folck när så omtränger. I annor händelse må han wara förtänckt att lide och undergå hwad Lag och förordningar öfwer dylik förbrytelse stadga och förmå, som parterne tydeligen företolckat blef.

60.

Länsman Klemet Persson androg ytterligare att han tillsagt Nämde Man Anders Aslaksson förwekne Kynderssmäss elr. den 2. Februarii, då skåttet till honom stod dhenne gången at hålla En Kiör Ren färdig under Cronoskiutzen wid Teno Kåta hiit öfwer fiällen till Tingstället, det borde han hafwa dhen i beredskap på besagde ort i måndag eller den 7. Hujus, hwar emot Anders Aslaksson ey allenast satt sig med ifriga åtbörder, swarandes dett Länsman måtte skaffa sådan Ren ehwarest

Original side 715 a:

han kunde under besagde skiutz, ingen Ren ägde han der till att sättia, Ländz Man måtte komma och fresta Hans Renar såframt han icke wille tro honom med hwad mera oanständigt han sig utlåta mände som Erik Eriksson i Teno skall wetta berätta om derpå fordras skulle utan skall Anders Aslaksson med Kiör Renen aldeles uteblifwit, så att Häradz Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka Kommit att lemnas så framt han icke erhållit en Kiör Ren af Olof Jonsson Ramba i Teno hwarmed han kom att söka sällskapet. Är fördenskull Länssmans anhållan så framt han wid dylika fall, skall kunna fullgjöra sin Embetes plicht och förskaffa Öfwerheten nödig fohlenskap wid dheras angelägna resor, dhet Anders Aslaksson först med laga näpst måtte blifwa anseed för dhet han försummat skiutzen motwilligt wis, sedan att han betalar Olof Jonsson som tillsatt Kiörrenen öfwer fiällen efter gamla wanligheten med En daler Kopparmynt, hwilcken dhen gången intet skiutza borde och för dhet tredie sig till rättelse och androm till warning wederbörligan plichtar, att han welat sättia sig emot sådan angelägenhet och Ländzmanns förordnande i dhetta Crono ärendet.

Härpå förklarade sig Anders Aslaksson förebärandes sig intet äga någon rätt tamb Ren oxe, som kunnat wara försvarlig under sådan skiutz, ändock han intet will förneka dhett Gud willsignat honom med en ansenlig myckenhet af dem, hwilcka han föregifwer sig intet hinna med allena upöfwa och tämja i brist af dräng och tienstefolck; Hwarföre han förment onödigt wara at skicka någon så otiänlig Ren dhenna

Original side 715 b:

gången fram till Teno Kåta, alldenstund han wäl en annan tid har kunnat winna tillfälle att ersätta, hwad han nu för dhe anförde omständigheter skull emot sin willja måst efterlåta, och i anseende till sådant alt skall han intet heller sökt att skaffa någon i sitt ställe för skiutzen, emedan Ländzmann altid utom detta tillfället fått igen honom skolandes för det öfriga till ingen oanständighet sikh mera yttrat emot Ländzmann än att han här wid brukat högt tal allenast, som äfwen Erik Larsson från Teno på anstält förhör bejakade, hwarföre sedan föregående upläsit blifwit lemnades

parterne följande utslag till efterrättelse.

Ehuruwäl Länsman Klemet Persson will föregifwa att Nämde Man Anders Aslaksson skall förelämpat honom uti dess Ämbete igienom sitt tal och swar då Ländzman den 2. förwekne Februarii här wid Kyrckan antydt honom att den 7. ejusdem hålla En Kiör Ren färdig wid Teno Kåtan till dhen instundande Cronoskiutzen. Så alldenstundh Anders Aslaksson, wid dett han allenast talat högt, ey annat förburit, än hwad han förment lända, till att wisa omöyligheten för honom dhenna gången att skiutza, i dhet Länsman skulle sielf komma att fresta hans Renar så framt han icke wille troo honom och dett han berättade om deras dugelighet. Fördenskull finner Häradz Tingz Rätten intet dett Anders Aslaksson härföre dragit sig någon bestraffningh öfwerhufwudet. Men som

Original side 716 a:

Anders Aslaksson utan att giöra anstalt om någon i sitt ställe, sielf wårdzlösat och försummat då han borde skiutza och af Ländzman dher om i tidh tillsagd blifwit; pröfwar Häradz Tingz Rätten skiäligt att derföre belägga honom med 6 mrkr. Smtz. Böter, efter det 28. Cap. B.B. 7. § och betalar Anders Aslaksson dessutom till Olof Jonsson Ramba som oskyldigtwis dhenna Gång Kiör Ren tillsatt för Häradz Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka emillan Teno och Utzjocki En daler Koppmt. efter Wanligheten för Renlegan. Som parterne tydeligen företolckat blef.

7o.

Under dett Upbördzlängden skulle till ransakan och närmare skiärskådan i Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzells widerwaro företagit, fragade[?] Länsman Klemet Persson uti Menighetens närwaro och på dess wägnar huru som Lappar och finnar under Norsk skatt från En ort kallad Lemmiwuono wid namn Olof Nilsson Soro barnfödd i Peldojerfwi och Enoteckis församling under Torneå Lappmark, men för många år sedan gifwit sig under Cronan Danmarkz skatt, Sonen Ivar Olsson, Mågen Per Nilsson Guttorm, Hans Hansson född i Enare, men tiänt länge i detta Tingzlaget, Per Jocksson, Gamla Länsman Jon Persson ibidem, Nils Pålsson som äfwen skall wara ifrån Peldojerfwi och

nuwarande Länssman i Lemmivuono Per Jocksson med Anders Henriksson och Nils Mortensson skola icke allenast göra dhem inpass wid handelen

Original side 716 b:

med Borgerskapet, när dhe årligen infinna sig här omtränt den 20. elr. 21. Januarii förän resan af dhem anställes utföre till Waringe Marknad i Norige, utan ock när sniöföret Helgamässtidhen begynnes; alt till Påskan hela Winteren igenom tränga dessa skattdragare uppå dheras Måssa Landh, muhlbete och Willrens Jacht Wiöwuoma eller Jawuoma Kallad med betande, Kåtars upslående samt flyttningar fram och tillbakars. Begiära fördenskull att ofwannämde medh dhe flera Lemmivuono Lapar och finnar måtte blifwa tillholdne efter forna wanligheten hålla sig innom sina Gränser Lemmivouta eller skog och Lemmijocki i Norrige och följachteligen förbudne hädan efter sådant inpass och trängsell dhem tillfoga som här tills nu på Sexton Års tidh skiett är, hwaröfwer tillförne åtskillige gånger skall wordet Klagat och beswär anfört, med bifogad ytterligare förmälan att såframt öfwerheten icke skulle tåkas skaffa härå rättwis bot och förändring, dhe ingen vidare utwäg se sig hafwa för Rendiuren och dheras uppehållande till utlagornes afbördande, hälst som dhe näst Konge. Maytz. skatt i Swergie äfwen måste Årligen kiänna tyngd och beswär af Cronan Danmarkz upbördzmän och dess skattz inkrärfande, utan måste omsider försmächta och iälende förgås. Så ehuruwäl dhetta intrånget som Menigheten här tilfogas

Original side 717 a:

af ofwannämde Norska fiällfinnar och lapar uppå omrörde Wiöwuoma eller Jawuoma med dhet mera synes otillbörligit och lagstridigt wara, Erachtar dock Häradz Tingz Rätten sig icke befogat detta målet vidare att uptaga, utan som det rörer den allmänna hushåldningen blifwer Menighetens ansökning i dhetta ärendet, härmedelst allenast antecknat och i protocollet influtit, hwarmed wederbörande hafwa sig hoos Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingen att anmäla likmätigt Rättg. B. 10. Cap. 26. § samt dess HögGunstige pröfwan och yttrande deröfwer med wördnad afwänta.

8o.

Sedan blef Upbördz Längden ransakad och upropat Man ifrån Man, som efter dhen framtedde anteckningen riktig befares, och fördenskull efter förordningarne Verificerades wid samma tid och datum den 10. hujus aflemnades bref till Konge. Maytz. af Danmark Amtman öfwer Wardehus lähn och Finmarken Herr Henrik Friman undertecknat af Dombhafwanden och Crono Befallningzman Anders Hackzell att Henrik Pålsson Lap ifrån Afjovara som alt sedan 1734 undanhållit sig i Norgie, hwarom berörde Års Protocoll för samma Tingzlag och den 4. § omrörer, blifwer med alfwarsamhet tillhållen, att ofelbart begifwa sig hem till 1738 Års Ting och Upbördz tidh igen widh dess rätta ort och ställe Afjovara.

9o.

Sluteligen tillstältes Tolcken och Nämde Männerne

Original side 717 b:

dhen ringa andel
som uppå dem föll, af förledne 1736 Års Sakören, som till framdeles
underrättelsse antecknat warder. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 569 a:

Å r 1738 den 31. Januarii 1. och 3. Februarii höltz ordinarie Häradz Winter- och Wår Ting samt Laga Rättegång med allmogen af Torneå Lapmark och Koutokeino Tingz Lag, som skattar till Konge. Mayt. af Sverige och Cronan Danmark tillika uppå dess wanliga Tingställe i närwaro af Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och Wanlige Nämдемән.

Anders Andersson Tornensis i Spielckowuoma.
Tore Persson i Raiswuoma.
Erik Persson Rikonen i Porrowuoma.
Erik Persson Eira i Näckalawuoma.
Per Andersson Pära i Spielckowuoma.
Rasmus Sjulsson i Riggaswuoma.
Jon Aslaksson i Raissiwuoma.

1o.

Sedan Rätten hade satt sig efter bewistad Gudztjänst, utlystes Ting och Tingzfrid efter wanligheten och näst upläsandet af the Lagsens rum och Balckar samt Konge. förordningar som wid Juccasjerfwi Dombok finnes antecknade, afhandlades följande allmänna ärender, som inga Lagfarter och Upbud woro att sysla med.

- 1o. Sedan Kyrckioherden Wyrdige och Wällärde hr. Johan Junnelius fått behörig part af Högwälborne hr. Baron och Landzhöfdingens skrifwelsser den 22. September och 10. Octobr. passato rörande sammansättningen wid Brandstodens utgörande, antingen på ett sätt eller annat, hwarutinnan han

Original side 569 b:

nu egenteligen bliwer hörder. Så förklarade han sig aldeles wara nögd der med om hela Torne Lapmark blifwer under en för Ening begripen, wiljandes för sin dhel intet stå tillbaka, när andra begynna der till samman skiuta ett öre Silfwermynt årligen, då Cronofogden skatt-

en upbär, som kommer at aflewereras i Häradzkistan till dess nödwändigheten samma utfordrandes warder upläsit. Actum den 3. Februarii.

- 2o. Om Påstgångens uprättande i Jurisdictionen hwar på Befallningzman upwiste Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingens Ordres till honom under then 11. Juli 1737 som ord ifrån ord finnes infört wid Juccasjerfwi Protocoll; Så är fuller der med i år begynnele giord, som serskilta förteckningen utwisar, men skall wid 1739 års Ting ytterligare fulföljas, til dess den samma öfwer alt kan blifwa fastäldh.
- 3o. Som Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingen Gabriel Gyllengriip förmedelst dess aflemnade ordres till Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzell af then 5. December 1737 med bifogat document, åstundar närmare uplysning öfwer Malmstreck- et som är opfunnit i Kaufwuomo när in till Alten i Norska Finmarken och Wardhus Amt, så blef Allmogen af thetta Tingzlaget der öfwer tillfrågad, hwilken sådan berättelse derom aflämnade, at der på blifwit arbetat af de Danske till 1736 om hösten som dock nu mera afstannat, för det Malmstreck- et som ligger mycket när stora Hafz Siön skall befunnitz wara wattusiukt, dessutom skall talet gå bland Menige Man å gränssen, at frucktan för Granskapet med Ryssland der i Negden, skall förorsaka det inga stora omkåstningar blifwa der uppå widare anwände. För det öfriga stod icke någon efterrättelse med säkerhet mera af thenne Menigheten at erhållas der om, hwilket på upläsandet för ricktigt ärkiänt blef. Datum den 3. Februarii.

Original side 670 a:

2o.

Här på blef Stämningz Längden upropad och företogz målen till afgörande i följande ordning.

3o.

Den Stridigheten som drängen Anders Amundsson Tallia instämt emot

Per Olsson Korvatus ifrån Sabirtiswuoma angående Trenne stycken ett års gamla Kalfwar, En daler Kopparmynt stycket värderade hwilka 1737 om våren Eskils tid skola för honom blifwit förlorade uti Korfwatus By, förmälte Parterna sig hafwa wänligen bilagt i så måtto, att drängen Anders Amundsson Tallia uphäfwer all talan som han kunnat haft til omrörde Kalfwar så wäl som stämningzpenningar, med försäkran at hädan efter som tilförne altid förblifwa goda wänner, gifwandes der på hwar annan handen. Ty lät och Häradz Tingz Rätten målet för denna gången der wid hwila och bero, med förmaning til wederbörande at intet förfördela hwar annan så kiärt dem är Laglikmätig bestraffning at undfly, och der på afträdde parterne.

4o.

Beträffande twistemålet som Borgaren Anders Samuelsson ifrån Tornestadh, igenom Sonen Samuel Andersson Calicius andragit emot Norska Lapen Nils Andersson Sikas hustru Margetta Persdotter rörande En Kiör Rehn som han skall sig tillhandlat här på staden af berörde dess Man för Femton daler Kopparmynt betingat pris och derwid gifwit honom på handen en Specie Carolin, men hon nu likwäl förwägra säkra. Så widgår hustru Margetta Persdotter samma slut och afhandling, medh förmälan at intet mera treskas der wid såframt Borgaren will aflewera till henne sådanne

Original side 570 b:

Penningar, som på thenne orten i Lapmarken äro gångbare, hwilket af honom bewiljades utan at påtränga henne Kopparmynt, allenast han får afräkna sin Kåstnad och hwad han tilförne derpå gifwit, samt erhåller strax Renen om händer som hon till den ändan hitfört utan vidare omkåstnad och gensäyelsser efter han redan står i mistning af Tre daler och 15 öre Kopparmynt.

Altderföre blef afsagt. Norska Lapen Nils Andersson Sikas hustru Margetta Persdotter, bör strax owägerligen aflemna till Borgaren Anders Samuelsson Calicius den af hennes Man till honom försålde Kiör Rehnen emot dett för afskiedade priset Femton daler Kopparmynt likmätigt 1. cap. 1. § Hand. B. som hon hafwer att undfå uti den Mynte Sort hwilken på thenne orten giängse är, dock så att der afdrages hwad

omrörde Borgare redan gifwit på handen, så wäl som hwad han här wid kåstat för hennes otidiga nekande skull till Tre daler 15 öre och blifwer hustru Margetta således förbehållit att redeligen undfå Ellofwa daler 17 öre Kopparmynt, hwarmed de blifwa åtskilde.

5o.

Det Contraherade med samtelige Allmogen af detta Tingzlaget Borgaren ifrån Torne Stad Lars Nystedt om twänne sine nyligen här wid platzen upsatte stufwor i så måtto att han dem till Allmogens tjänst uplåter emot gamla Fogdestufwan och ofelbart erhållande af Contant Siuttio daler Kopparmynt, då Nystedt will låta förfärdiga gålfwet i begge stufworne, men Allmogen tilkommer murens upsättiande och fönsternas

Original side 571 a:

inhuggande från den gamla, ståendes dem fritt hwilken thera af dem de wilja bruka till fängelsehuus, hwar hos aftalat blef om Borgmästaren i Torneå hr. Petter Pipping skulle göra något åtahl uppå den lilla Kammaren som wid gamla Fogdestufwan befinnes att Allmogen då kommer at wara honom derföre ansvarig och icke Nystedt som med them byte gjort hafwer. Men äspan och Märklan som ther förtiden finnes efterlåter han Menigheten få aftaga och sätta för Nya Upbördz Stufwan. Och som han widgår sig redan uppå thetta bytet hafwa erhållit Trettiio Tre daler 24 öre, så utlåfwade Allmogen innan nästa Ting honom ofelbart tilstålla bristen Trettiio Sex daler 8 öre Kopparmynt som Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzell kommer af the återstående att upbära och till honom aflewera, upläsit, afträdde.

6o.

Dett framtedde för Rätten Danska Fougden hr. Johan Petter Wedege sitt skrifteliga påstående lydande i bokstafwen ord ifrån ord sålunda. Edle och wälwise Herr Härretzdommer og Foged. Som En del af Koutickens Skattefinder resterer med deris Skatter till Hans Konge. Mayt. af Danne-mark, Saa aarsagis ieg for den Respective Rätt at andrage deris U-willie og Motwillighed med betalnings Erlegelse, iblandt hwilcke er efter-

fölgende

Svend Anderssen bär skyldig for	1737	1 rdlr.
og for	1738	1
Povel Danielssen skyldig for	1736	3 mrkr.
for	1737	3
for	1738	3
Ole Olssen Gorwa skyllig for	1737	3
for	1738	3

Original side 571 b:

Mikkel Jonssen Sara skyllig for	1738	3 mrkr.
Svend Pederssen skyllig for	1738	3

Tillsammen 5 rdlr. 3 mrkr.

Till hwilke restandzers Erholdelse ieg tjenstlig will tilbede mig deris gode assistance, at det Enten ved dom eller Exceqution de Skyldige maatte bliwe fratagen. Iblandt forreskrefne uwillige Skatte betalere, maae ieg särdelis beswærge mig Ower Svend Anderssen Bær, der hand udi afwigte aar efter begge Lændzmændenis forregiwende blew antægnet til fuld Skatz betaling gaw fra sig adskillige St..?.dsse og Slemme ord, gick frem till bordet og kastede en half rickzdaler fra sig, og sagde at hand absolutte, icke wilde betale meere ind som halw Skatt, hwad heller hand blev tægnet for Fuld Skatt eller icke, det samme hawer hand och wowet dette aar at tilbyde, att dette sig og saaleedis förholder, der till Ere Widne Mathias Nilssen, Rasmus Sivertssen og min Tolck Iver Nilssen, hwor for min tjenstwenligste begiær falder till den Respective Rättis betiæntere, at benefnte Svend Anderssen for Rätten maatte bliwe tiltalet, og for sin opstadzighed Straffit andre till Exempel. Jeg Lewer stedse med megen Estime dend Gundstige Ofrigheds tienstskyldigste tienner, Johan Peter Wedege Kouticken den 11. Februarii 1738. Förmäländes der hos att almogen måtte blifwa tillspord huru det af gammalt warit wanligit med Skattens upbärande till Hans Konge. Mayt. af Dannemark, hwar wid Tore Persson från Raiswuoma med Olof Gunnar från Spielkokuoma

Original side 572 a:

såssom the äkste och gamlaste Män öfwer 70 år på Menighetens wägnar swarade, att så långt the minnes tillbakars och af gammalt skall det så warit brukeligt, att den Skatteman som utgifwit till Cronan Sverige sin skatt två trediedelar borde til Norrige betala en Tertial och dessutom erlægga för idkat fiskerii wid Wäster Siön En daler Silfwermynt eller 3 mrkr. danske utom tionde fisken till ortens Öfwerhet. Hwarföre som Sven Andersson ey mera för 1737 och 1738 erlagt till Cronan Sverige än Sex daler Kopparmynt in alles, pröfwat skiäligt det han ey mera till Cronan Danmark för 1738 erlägger utom fiskeriet, som han ey skall idkat än Tre daler Kopparmynt. Och som hr. Fogden Johan Wegede berättar att han icke kan utstyka för honom 1737 års rest, så wida den med räkenskaperne redan skall wara på underhörige ställen aflewererad, så antyddes Sven Andersson att nu Erlägga dhe honom påförde Sex daler Koppar för sidstomrörde åhr, hwilket han och efterkom som hr. Wegede strax emottog.

Beträffande den till rest opförde Pål Danielsson som för 1736, 1737 och 1738 fordras för Tre marker danska om året, så framtedde han der på qvittance att hafwa betalt til Dannemark sin fiäldfind Skatt för begge första åren, hwilket efter siälfwa hufwudskriften i bokstafwen sålydande war Anno 1736 paa Rotsund Sommer Ting betalt Daniel Amundssen fiäldfind skatt 3 mrkr. og for sin Sön Povel Danielssen En ort, hworfor qvitterer Mikkel Hvid. 1737 ligesaa betalt för disse twenne finner 3 ort qvitteris, Mikkel Hvid. Hwilket hr. Wegede så uttyda wille, att som denne Hvid skall der sitta på et godz som Baron Petterssen i Holland boende, skall hafwa i underpant af Cronan Dan-

Original side 572 b:

mark, så skall han allena uptagit skatten af dem som idka fiskerii der omkring, hwilken hans Konge. Mayttz. af Dannemark egna undersåtare icke heller få undandraga sig när de fiska wid samma godz som en Land lega att betala, och bör fördenskull detta qvittencet så wara tillförståendes, att Daniel Amunds-son fiäldfind betalt en sådan skatt för sig och Sonen för omrörde år till Mikkel Hvid, som är omrörde hr. Baron Petterssens upbördzman af godzet och deras angränsande. Men som Man intet så

lätteligen kunde antaga denne uttydningen för gill emot qvittences lydande, ty blef dett Daniel Amundsson återstält, sedan hr. Wegede der af tagit en afskrift som underskrefwen blef sålunda. 1738 den 1. Februarii framtedde Daniel Amundsson wid Ordinarie Häradz Tinget i Koutokeino föregående qvittencer på sin betalte fieldfin skatt för 1736 och 1737 i Norrige som til ord och punctering äro lika med Originalet lydande betygar Carl Sadelin, på det han desto närmare måtte kunna göra sig här om underrättad. Emedlertid finner Rätten sig intet befogad att pålægga Pål Danielsson betalning för 1736 och 1737 årens påförde restantier af hr. Wegede utan allenast för år 1738, som hans Konge. Mayt. af Danmark intet lærer pröfwa rättwist af en fattig Man, låta uttaga enahanda skatt twenne särskilta gånger om året igenom sina betiänte. Olof Olsson Korfwatus antyddes att betala hr. Wegede för 1737 den åförde rest 3 marker danska men för 1738 allenast en ort i anledning af föremälte gamla Sedwana, aldenstund han för 1737 intet betalt mera till Cronan Sverige än En daler Silfwermynt. Men beträffande Mikkel Jonsson Sara så wäl som Sven Persson, så

Original side 573 a:

tilsades the för innewarande år till

hr. Wegede aflewera hwar för sig de dem påförde Tree marker Danske hwilket och efterkommit blef. Actum den 1. Februarii.

7o.

Emedan som Nämndeman Erik Persson Rikonen hwilken af gammalt brukat allmanningen Porrowuoma tillika med Enoteckis boerne, sig storligen beswärar öfwer Daniel Amundsson Påla, för dett han skall wilja Rikonen der ifrån tränga och sig största Rätten i samma Porrowuoma tillwälla söka, emot det 16. Cap. B.B. Altfördenskull har Rätten på Rikonens begiäran ey under låta bordt sådant ofog Daniel Amundsson förehålla, med åtwaring at hädan efter taga sig till wara för slikt Egenwilligt framfarande, der han all Olägenhet framdeles eracktar undgå. Actum den 1. Februarii.

8o.

Borgaren ifrån Torneå Lars Sandbergh anförde huru som natten emillan den 31. Januarii och 1. Februarii nästledne han skall bortmistat en drag Ren Oxe som han nyligen köpt i Afiowara af Jon Nilsson för 10 daler Kopparmynt, intet långt här ifrån der Renarne legat i bete under wackt, och som han intet annat förstår än at wargar skadan förorsakat, medan wederbörande wårdzlösade wackten, som woro af husbönderne anbefalte at hafwa upsickt på them, dy skall han blifwit nödsakad att inkalla de Perssoner som omrörde natt borde wårda Creaturen, såssom Borgaren Anders Samuelssons Raide dräng Pål Nilsson, Borgaren Lars Nystetz raider Amund Henriksson, Jon Larsson och sin Egen Raid Jakob Persson Aunis fyra Perssoner till antalet, hwilka han begiärar lagligen förhöras måtte, hwem som med Rätta tillkommer

Original side 573b

att ersätta
honom den omrörde tagne skadan; Emedan han tycker sig wara befogad at tiltala och forda betalningen derföre af dem alle för En och en för alla, Men på det att Rätten der till måtte få någorlunda anledning, så begiärar han at dess egen Raidedräng i förstonne får giöra sin berättelse här om, hwilken tillika med de andre tre war närwarande när skadan timade, utlåatandes sig här på Jakob Persson Aunis sålunda. Den 31. Januarii nästförweckne medan Pål Nilsson, Amund Henriksson och Jon Larsson kokade skall han haft Qwäls wackten och då körde han alla Renarne till Kåtan, hwarest de lagt sig uti en hop, då husbondens Ren och warit der, efter hwilken förrättning han gick in att spisa tillika medh Kammeraterne och under den tiden hade ingen af dem någon wiss wackt, utan gick En då, annan då ut at see om dem till dess de fått sig mat, då alla fölgdes åt att kasta ögonen på Creaturen och widh samma tilfalle förmärckte en hwar af dem att Sandbergz Ren war borta, Men som de intet hörde något springande medan the åto af Renarne, som skall wara nog teckn at fara är på färde, så skall ingen af dem förestält sig något ondt, men kunde dock intet efter natten och mörkret kom på, om Qwällen finna Creaturet igen för än Morgonen ther efter, da de anträffat honom några Bysseskått ifrån Kåtan wara af Odiur sönderrifwen. Eljest skall denne Ren haft den osed, at han intet kunnat hållas tillhopa medh the andra, utan altid skilt sig ifrån dem och legat allena.

Här till inwände Lars Sandberg att desse aldrig bordt lemna Renarne utan wackt, ty när then ena ätit, skall mannen efter ordningen bordt hafwa omsorg för dem

Original side 574 a:

til dess han sluppit, och så vidare, såssom det skier när husbönderne följa, att hwar och en har sin ordning at lösa af wackten, så at den intet kommer at studza så länge frucktan och faran är för ögonen, begiärar fördy att Rätten wille Edeligen afhöra Raiderne Pål Nilsson och Amund Henriksson så wäl som fiärdingzkarlen Nils Nilsson Eira med Anders Amundsson Tallia, igenom hwilka han låtit kalla alla Raiderne för Rätta, då nogsamt lærer utrönas hwilken thera af dem skall försummat sin wackt. Hwarföre dhe och samtelige såssom oberyktade och utan något kundbart jäf, blefwa förgiltige wittnen erkiände, den föreskrifne Eden med hand å bok aflade och på lämnad erhindran om dess wickt och wärde hwar för sig särskilt berättade som följer.

Och först Amund Henriksson sålunda. Omrörde tisdagz afton eller den 31. Januarii skall Jakob Persson Aunis haft qwäls wackten medan the andra kokade och borde dess Kammerat Jon Larsson honom aflösa efter hållen aftonmåltid. Medan the nu spisade körde Jakob Persson Aunis Renarne till Kåtan och kom derpå in at äta sin dhel, som the lemnat honom. Om han nu haft alla Renarne tilsamman, eller om hans husbondes Ren då redan varit borta, förmäler wittnet sig intet kunna säya, men under det han spisade skall wittnet, Pål Nilsson och Jon Larsson, som borde taga emot wackten af honom, hwar sin gång varit ut och sedt om Renarne, då de ingen fara förmärcka kunde. Men när Jakob Persson Aunis fått sig mat och tillika med alle the andra utgått, skall han strax Saknat sin skallota Ren Oxe, och begynte den ena här den andra där att söka efter honom, men för natten och mörkret skull skola de intet funnit, för än Morgonen efteråt,

Original side 574 b:

Kroppen hwar han legat bakom en buska sönderrifwen några Bysseskått ifrån Kåtan. Eljest skall denne Ren varit så artad, att han skilde sig ifrån de andra och trifdes intet gärna i hop med dem, twifwels utan derföre att han war utan, men alla

de andra Renarne hade horn, dock söndrade han sig icke långt, men wistades altid i negden kring dem, mera sade han sig intet hafwa att säya; upläsit, afträdde.

Här på förekallades Pål Nilsson anförandes, at föremälte tisdagz afton skall det bordt Jakob Persson Qwäls wackten som han och bestyrde om, medan de andra tre kokade och åto, och när han kom in till dem, har Jon Larsson, som borde Jakob Persson af wackten lösa åter naskat med honom, då Jakob Persson sagt sig hafwa kiört alla Renarne tillhopa wid kåtan och drögt så länge der ute at de lagt sig. Medan Jakob Persson Aunis fick sig mat, gick wittnet med sine förenämnde Kammerater tillskiptes ut och in, at se om Creaturen, men kunde intet förstå någon fara wara åfärde. Och som nu alle ätit, så fölgdes de åt från kåtan att erfara om något odiur skulle förmärkas, och som Jakob Persson då såg efter sin husbondes skallotta Ren, Men fan honom icke wara tillstädes, ty skola alle hwar i sin stad begynt att söka honom, men som Natten och mörkret kom på, kunde ingen finnan för än om Morgonen efter, då Jakob Persson blifwit aflefworne först warse ett stycke ifrån Kåtan, hwarest han blifwit rifwen af Willdiur, bakom ett biörksnar, och skall warit denne Renens Lag, att han altid hullit sig ifrån the andra, fast han icke gick långt bort ifrån sielfwa skocken, uti hwilken omtränt war hundra stycken till antalet, som förmodeligen här flöt ther af, at han redan bortkastat

Original side 575 a:

sina Horn, men ingen af the andra Renarne. Upläsit, afträdde.

Fierdingz karlen Nils Nilsson Eira berättade uppå sin Edh att när han Onsdagz Morgon eller then 1. Februarii inkallade alle Raiderne till i dag at swara för Borgaren Lars Sandbergz förolyckade skallotta Ren med sin Kammerat Anders Amundsson Tallia, så skola Pål Nilsson, Amund Henriksson, Jon Larsson och Jakob Persson Aunis med en Mun sagt det samma Rehn warit wid kåtan tilstädes när Aunis gick in, att få sig mat, som hade Qwäls wackten, och ehuruwähl det borde Jon Larsson Lango taga emot Natt wackten af honom som medan de twenne andra kokade, sofwit, så skola de öfriga Tree raiderne emedlertid gått ut och in, så länge Jakob åt, at se om Creaturen, men ingen fara förmärkt. När de alle

derpå följdes ut, saknade the strax Lars Sandbergz Ren. Och ehuruwäl de sökte honom der omkring så funno de dock intet teckn för mörkret skull den afton efter honom, för än Morgonen derpå, at han warit af Wargar ihärlrifwen ett stycke ifrån Kåtan, upläsit, afträdde.

Enahanda berättelse här med gjorde Anders Amundsson Tallia särskilt uppå sin Edh, som fördenskull onödigt pröfwat at å nyo infört warda, upläsit.

Hwar wid påminte Borgaren Lars Sandberg at som Raiderne samtelige twifwels utan hafwa befallning af sina husbönder at förswarligen wackta Renarne och Laparnes plägsed är at medan de andra ätä så bör den som Ordningen kommer på, taga wara på sin wackt. Altfördenskull påstår han, som Wackten tillkom Jon Larsson, hwilken borde taga den emot af Jakob Persson Aunis, under hwilken försummelse dess Rehn otwifwelackteligen bortkommit, när Jakob Persson honom näst för med alla the andra framkiört till Kåtan, att han Jon Larsson

Original side 575 b:

och bör swara honom för skadan, så wida han sin Påst försummat och den icke i rättan tid tillträtt eller ständigt ifrån then andras afträde, warit hoos Renarne, som honom ålegat.

Raiden Jon Larsson Lango kunde wäl intet neka, det honom borde wackten emottaga, när Jakob Persson släpte den, men det skall då ingen fara warit på färde, säger han, utan förmenar oftaförmälte skallota Ren wara bortkommen under Jakob Persson Aunis wacketid, som intet lærer saknat, eller haft honom tilstädes, när han kiörde hela skocken af Renarne till Kåtan, hwar på ingen fara för odiur förmärktes wara åfärde.

Dhe afhörda Edeliga wittnen Pål Nilsson och Amund Henriksson swarade uppå tillfrågan särskilt: Att de intet så noga sedt efter den skallota Ren som Sandberg ägde, medan Jakob Persson Aunis fick sig mat, om och den warit närwarande ibland de andra, efter som han siälf sagt at omrörde Ren skulle tillika med alle the andra wara framkiörder till Kåtan, under hwilken tid dhe intet förmärckte någon skräck eller rörelse ibland Creaturen, som i annor händelse när willdiur nalckas sig

yppa plägar.

Till sitt förriga lade ännu Jon Larsson Lango at han hwilade sig medan the andre kokade, och så länge Jakob Persson Aunis wacktade, men när Jakob inkom att äta med berättelse, at han kiört alla Renarne fram till Kåtan, samt at ingen fara warit på färde, skall Jon och fått sig mat med honom och emedlertid hade de andra upsickt på Creaturen som icke heller något skadeligit förnummo, altfördenskull förmenar han sig och böra slippa answar.

Men der emot är Lars Sandberg

Original side 576 a:

påstående ytterligare, att Jon Larsson som försummat sin wackt och den icke i rättan tid antagit, hwar igenom händt, at dess Ren som älskat ensamheten, skilt sig ifrån den stora skåcken och dymedelst råkat ut för odiuren, måtte blifwa pålagder betala honom Renens värde Tiio daler och sedan dess upwacktning Kåstnad och skada med Tre daler Kopparmynt, hwar till som intet mera war at erhindra, uplästes föregående ransakning och på närmare måletz öfwerläggande, stadsade Häradz Tingz Rätten i följande utslag och dom.

Så wida Häradz Tingz Rätten igenom den hålne ransakningen och de der wid Edeligen afhörda wittnen, intet tilförlåteligen blifwit underrättad om Jakob Persson Aunis wist hade sin husbondes skallota Ren, som alltid hullit sig särskilt ifrån de andra, uti skåcken med när han kiörde Creaturen fram till Kåtan under sin qwäls wackt, instucken, och troligit synes at samma Ren Oxe så wäl der på, som tilförne kunnat söndra sig ifrån hopen, emedan han plögade hålla sig ett stycke ifrån den, hwarmedelst han lätteligen råkat för skadediur som honom förderfwade. Ty på det at wederbörande med större acktsamhet måtte blifwa tillhålne, skiöta sin åliggande sysla och ägandes Mannen, wid slika tillfällen niuta sin ägendomb till goda samt blifwa hållen skadelös, pröfwar Häradz Tingz Rätten skiäligt at så wäl Jakob Persson Aunis som ägde Qwäls wackten och begaf sig ther ifrån i trygghet at spisa innan han fått en annan Man i sitt ställe. Som Jon Larsson Lango, hwilken första natt wackten tillkom, men oförswarligen then försummade, der han likwäl

med lika Sorgfällighet bordt få sig mat

Original side 576 b:

med de andre, för än Jakob Persson Aunis den syslan anträdde, som han förut och under det de andra Raiderne Pål Nilsson och Amund Henriksson kokade, såfwit, ersätter Borgaren Lars Sandberg den bortkomne Ren Oxens värde och annan kåstnad der wid medh Tolf daler Kopparmynt tillhopa, så at Sex daler eller halfparten betales särskilt af hwardera till honom och det likmätigt 11. Cap. B.B. 2. 3. §§ så wäl som Rättegångz Bs. 21. Cap. 3. § hwar med de blifwa åtskilde, som wederbörande tydeligen företolckades Actum den 3. Februarii 1738.

9o.

Här på ransakades then af Crono Befallningzman Wälbetde. Anders Hackzell framtedde upbördzboken och til sin ricktighet Verificerades, hwar wid till Häradzkistans inlösande som Befallningzman hitskaffat för Nitton daler Kopparmynt blef af hwar skatteman sammanskutit Sex öre Silfwermynt som der till användes, men öfwerskättet två daler 12 öre Kopparmynt lades uti samma kista till Socknemännernas ytterligare behof wid publiqve husens förbättran och wid mackt hållande som antecknat warder.

10o.

Längderne på den upburne Lön och Betalningzafgiften, Slåtzhjälpen, Riksens Höglåfla. Ständers bewillningzmedell, blefwo sammalunda upläsne och derpå om deras ricktighet af Häradz Tingz Rätten uppå wederbörandes begjäran, intygat.

11o.

Näst det uti Häradzkistan Lagt blef öfwerskättet af Socknens Penningar i en Pung, två daler 12 öre Kopparmynt, sedan den med Nitton daler af Crono

Original side 577 a:

Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzell inlöst blifwit; Så blef äfwen i samma kista likmätigt förordningarne inlefwererat dom-boken för detta Tingstället af år 1736 ett Exemplar.

Sammalunda blef der uti en Pung insatt, Pigan Maria Andersdotter Tornensis redbara Silfwer bestående af en skål, bågare, kosa, kied och Tre Specie Rikzdaler till hennes ytterligare behof framdeles.

12o.

Sluteligen utlefwererades till Häradz Tingz Tolcken med Nämnden deras tilständiga andehl af förledne 1737 års fallne Saköre, som härigenom til framdeles efterrättelse wederbörligen influtit warder, och derpå stadnade Tingzförrättningen i år Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 577 b:

Åhr 1738 then 6. Februarii höltz ordinarie Laga Häradz Winter- och Vår Ting med Allmogen af Torne Lapmark och Afjowara Tingzlag som skattar till Konge. Mayt. af Swerige och Cronan Danmark, tillika uppå dess wanliga Tingställe, närwarande Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och följande Nämndemän

Olof Persson i Ettzjärff.
Nils Persson Guttorm i Assiapactakänta.
Per Ivarsson Ung i Karasjockikänta.
Per Toresson i Ettzjärfwi.

Mads Eriksson i Olkowara och Karasjocki.
Jon Nilsson Guttorm i Ettzjärf.

1o.

På utlyst Ting och Tingzfrid efter wanligheten, företyddes här allmogen samma Lagsens Rum och Konge. förordningar som wid Juccasjerfwi dombok finnes upräknade, hwarpå man will hafwa sig beropat, som woro the här ord ifrån ord införde, och till Rättens fyllnad blefwo Mads Eriksson i Olkowara och Jon Nilsson Guttorm Ettzjärff antagne, som derpå strax aflade den föreskrifne domare Eden, likmätigt Rätts. Bs. 1. Cap. 6. och 7. §§ hwarpå de intogo sitt säte som härmedelst antecknat warder. Sedan afhandlades följande måhl och ärender.

2o.

Sedan de här under lydande Trenne och Erik Eriksson från Tenosåssom färde röken fått behörig un-

Original side 578a

derrättelse af Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingens skrifwelsser, som på the föregående Tingställen blifwit Specificerade om Brandstodzföreningens sammansättiande, förklarade the sig alla fyra wilja blifwa allena och bidraga inbördes til hwar annars upkomst när skadan skier, utan delactighet på något thera sättett med Enoteckii, Koutokeino och Juccasjerfwi inwånare, hwarför dhe och ingen begynnelse till något sammanskätt der till wilja giöra, upläsit den 6. Februarii.

3o.

Beträffande fängelssetz upsättiande som Allmogen sedan förledne år ännu icke föranstaltat om, så blefwo de påminte att till 1739 års Rättegång hafwa färdigt som utlåfwades.

4o.

Wid Upbördzlängdens ransakande som af Crono Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzell framtedd blef, war intet at påminna, utan wid uprobandet Man ifrån Man blef dess ricktighet å daga lagd, hwarföre den och efter förordningarne blef undertecknad. Men till större säkerhet om Cronan Danmarkz skatt af detta Tingzlaget, tilsades wederbörande uti danska Fogden hr. Johan Wedeges närwaro, at årligen försee sig med ricktigt wittnesbörd der öfwer.

5o.

Derpå inlades uti Häradzkistan som anskaffat är sedan nästförweckne Ting 1736 års Protocoll och Dombok för detta Tingstället som til framdeles efterrättelse antecknat warder Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 578 b:

Å hr 1738 then 10. och 11. Februarii höltz Laga Häradz Winter och Å Wår Ting samt ordinarie Rättegång i Torne Lapmark med Allmogen af Teno och Utzjocki Tingzlag som skattar till Konge. Mayt. af Sverige och Cronan Danmark tillika, uppå thes wanliga Tingställe, i närwaro af Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och wanlige Nämndemän.

Rasmus Persson i Tulluxujerfwi.
Jon Persson Utz i Korchiajerfwi.
Anders Aslaksson i Keskimeinen Leumasjerfwi.
Nils Jonsson i Muckajerfwi.
Olof Olsson i Wuokojerfwi.

Per Persson Guttorm i Autakåski Teno.
Mads Olsson Rauna i Ylimäisen Leumasjerfwi.

1o.

Sedan Ting och Tingzfrid blifwit efter wanligheten afkunnad, företyddes Allmogen samma lagsens rum och Kongelige förordningar som wid Juccasjerfwi dombok finnes upräknade. Och påmintes Allmogen ofelbart hafwa i beredskap wid 1739 års Ting, den för detta anbefalte Häradzkistan, 1737 års Protocoll § 1 No. 3 besees.

2o.

Hwad besickningen angår af Scholebygnaden härsammastädes, som under påstående Tingztid förrättad är, så är ther af ett serskilt Instrument uprättat och lika lydande Exemplar afsänt till det respective Landzhöfdinge Embetet i Umeå then 17. aprilis 1738 under Högwälborne Herr

Original side 579 a:

Baron och Landzhöfdingen Gabriel Gyllengriips wistande i Stockholm på den då berammade Riksens Höglåfliga Ständers sammankomst.

3o.

Det företedde Befallningzman en till honom från Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingen ankommen befallning i bokstafwen sålunda lydande. Wälbetrodde Crono Befallningzman Anders Hackzell. Som wid det intrång af dhe hans Konge. Mayt. Konungen i Danmark allena tilhörande Norska Lapar, hwaröfwer hans Konge. Maytz. med högbemälte Konung gemensamme Skatlapar i Utzjocki by sig beswärat, och I under then 11. sistledne Junii hos mig anmält, ärfordras närmare underrättelse, om de klagande Swänska Lapar är betagen en reciproqve frihet at beta deras Renar i den tillgränsande Danska Lapmarken, samt huru af ålder sig der med tilldragit emillan desse Cronors hwar om annan

så nära boende undersåtare, jämwäl och med hwad fog blifwit prætenderat, och om äfwen sådant i de förra tider skiett, att de Norske idkat sådan handell som the Swänska præjudicerar och hwar öfwer af Menigheten blifwit klagat; altså har iag skolat Eder anbefalla, at wid nästa Laga Ting I orten, låta derom ransaka och tillförlätelig underrettelse inhämta, sändandes mig sedan Tingz Rättens där öfwer hålne Protocoll med det forderligaste tillhanda. Och iag befaller Eder Gudh Alsmächtig Wästeerbottns Landz Cancellie wid Umeå den 4. Novembr. 1737. På dragande Kall och Embetes Wägnar Gabriel Gyllengriip, Henrik Christer Risberg,

Original side 579 b:

med begiär at Häradz Tingz Rätten behagade wederbörande öfwer de derutinnan anförde omständigheter närmare afhöra och tilbörigit wittnesbörd derpå aflemna.

Så förklarar Allmogen sig af detta Tingzlaget at de wäl efter gamla Wanligheten om Sommaren En tid uppehålla sig wid Tana by och Laxfiorden i Norrige med Rendiuren sina som trackta efter salta watnet och färskt gräs, hwarest intet Will Rens fånge den årstiden idkas, äfwen som de från Tana by och Laxfiorden boende Norska sig en tidh winteren uppehålla med sina Creatur hos dem här oppe. Men skola der emot tilförende eller nu aldrig komma uppå de öfwerklagade Norska Laparnas betesmark i Lemmiwuono hwarken sommar eller winter, hwilka likwäl igenom deras framfarande och Kåtars upslående hela winteren öfwer, uppå desse skattdragares serskilt tilhörige mark Jawuomo eller Wiöwuoma, förhindra Willrenarne der att hafwa sitt tillhåld, hwarigenom desse tilfälle betages at fånga dem icke allenast til födo och uppehälle, utan och at bespara sina egna Creatur, så at Herrens milda Wälsignelse blifwer för desse här igenom betagit at insamla sig medelst andra willa warors och will Rens hudarnas försäljande, nödige medell till Cronoutskyldernas afbördande, så wäl som andra förnödenheter inkiöpande. Ty igenom detta owanliga och otidiga intrånget skrämma Norska Lemmivuono Laparne icke allenast bort will Renarne, utan och medelst sina Renmackter på den orten upbeta hela Marcken, så at will Ren der intet mera trifwas kan när Måssalandet är förderfwat och nedtrampat. Och skall för Siutton år sedan aldrig tilförne warit hört här i

Original side 580 a:

Utzjocki, at Lemmivuono Laparne gjort dem slikt intrång, som årligen nu sedermera skiett, hwilket Nämndeman Rasmus Persson om 82 år gammal, som uti framledne Befallningzman Salomon Steigmans tid warit Tålf år Länsman. Tolfman Johan Persson Utz Siuttio åtta år; Swänskan Länsman Aslak Rasmusson 59 år, Danska Länsman Olof Persson Guttorm 63 år, gamla Skickaren Rasmus Persson Siuttio år, med flera af Allmogen, såssom Nils Pålsson som är älsta Man af alla och Olof Jonsson wetta berätta och intyga sant wara.

Beträffande Handelen så förmåla wederbörande at Torneå Borgerskap i förra tider brukat hålla wäg utföre till Waringe Marknadzplatz i Norrige, igenom Koutokeino Sockn förbi Teno by Siu mihl härifrån, hwarest Lemmivuono Norska Lapar då handlade med dem, och kommo således den tiden aldrig hit till Utzjocki som nu, Skolandes omtränt wara Tiio miler ifrån Teno, som det räknas här från Utzjocki, till Waringe. Men när Borgerskapet för några och tiugu år sedan, lade af omrörde gamla wäg och begynte resa igenom Peldojerfwi på Enare och här förbi utföre till Waringe; skall Lemmivuono Lapar derjemte öfwer gifwit Teno och deras egen Marknadzplatz Wid Waringe, inställandes sig årligen här den tiden Borgerskapet ankomma. Hwarigenom de som fånga många handaslagz skinwaror, afsättia dem till Borgerskapet först och till sig handla de aldra bästa Warorne framför dem, som måste emedlertid stå fåfänge och see uppå, eftersom de intet annat hafwa än tamde Renshudar och belingar, men

Original side 580 b:

ganska få Will Rensskin, Hwar med de sedan allenast få tilbyta sig de slättaste waror af Borgarne, som de andra lemnat och intet skiöta om, men sällan Penningar utan på Borgning, emedan de intet hafwa sådanne willa waror tillräckeligen at aflåta som de andra.

Här till skall äfwen den Olägenheten tilstöta Allmogen i Utzjocki at som alt godzet ifrån Lemmiwuono kommer således att stanna här, och de på förrättad handell begifwa sig tilbakars med sine Renar hem igen, utan vidare flyttning der med, måste dessa, som årligen förnimma stor afsaknad på sina Creatur kiännas wid all Skiutzningen, til dess de blifwa

aldeles af sig komne och utmäcktade. Anhåller fördenskull till undwikande af alt sådant förtryck och beswär denne Allmogen i diupaste underdånighet, at som Norska Lemmivuono Lapar i förra tider aldrig kommit hit till Utzjocki, utan handlat med Borgerskapet Siu mil här ifrån wid Tenö, de då måtte i stället för att begifwa sig derifrån hit öfwer, nu blifwa tillhåldne at resa omträngt Tiio mil utföre til deras egen Marknadzplatz wid Waringe, att der söka Borgerskapet som årligen begifwa sig dit här ifrån när Marknadztiden infaller.

Hwar wid för tiden warande Swänska Länsman härstädes Klemet Persson framtedde danska Fogdens nyligen meddelta skrifteliga Publication i bokstafwen så lydande. Saasom Arisbye Allmue hawer foregiwet at en del af Porsanger finner skall bruge deris handell med Rysser och andre här uti Arisbye paa Sön- och Helligedage, Saa wäl som og dyr Skytterie, uanset at de bliwe adwaret. Daa paa det at saaden uskick og Gudzfortörnelssse

Original side 581 a:

kand forrekommes, adwaris her med, Saa wel Porsanger finner som andre Findmarkens gränser tilhörende Indbyggere, der nogen Handell eller Weidefangst søger paa disse grändtzer, at de Endtholde sig fra at handle eller Weide noget, på de her i Landet paabudne Sön- og Helligedage saafraamt de icke will wente wederbörlig Straff efter Sagens beskaffenhed, om nogen bewislig klage indlöber Aritzbye den 3. Februarii 1738. Johan Wedege.

Skolandes Porsanger finnar wara de samma Lemmiwuono Lapar som Utzjocki Allmoge klaga öfwer, hwilken de danska åter kalla Aritzbye Allmue, den sig för danska Fogden öfwer dem, jämte det mera ofwan anförda, beswärat, att de intet heller ackta Sön- och Helgedagarne, eftersom de uti deras land, de ey fira sådanne på samma tid som här påbudit är af Öfwerheten. Men beträffande intrånget hafwa de munteligit swar erhållit af honom, det han intet kan finna någon råskillnad wara fastställd emillan de Norska finnar och desse Gemen-samma skattlappars Skatteland och enskylt tilhörige mark. Actum ut Supra.

4o.

Sedan blef Upbördzlängden ransakad och upropad Man ifrån Man, som efter den framtedde förteckningen ricktig befans och fördenskull efter förordningarne Verificerades. Hwar wid wederbörande påminte blefwo at årligen affordra qvittance på deras afgifna Skatt till Cronan Danmark, som jämte flera acter detta Tingstället tilhörige kommer at förwaras i Häradz Kistan till framdeles efterrättelse.

Original side 581 b:

5o.

Sluteligen tilstältes Tolcken och Nämndemännerne den ringa andehl som uppå dem föll af förledne 1737 års Sakören som härmedelst an-tecknat warder. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 477 a:

Ahr 1739 den 1. ock 3. Februarii höltz ordinarie Härradz Winter ock Wår Ting samt laga Rättegång med Allmogen af Torneå Lapmarck ock Koutokeino Tingzlag, som Skattar till Konge. Mayt. af Sverige ock Cronan Dannemarck tilika uppå dess wanliga Tingställe I närwaro Af Edsworne Tolcken Mikkel Jonsson Stålnacka ock wanliga Nämдемән,

Anders Andersson Tornensis I Spielkowuoma.

Tore Persson I Raiswuoma.

Erik Persson Rikonen I Porrowuoma.

Erik Persson Eira I Näckalawuoma.

Per Andersson Pära I Spielkowuoma.

Rasmus Sjulsson I Riggaswuoma.

Jon Aslaksson I Raisziwuoma.

1o.

Sedan rätten hade satt sig på afhörd Predikan, utlystes Ting ock Tingzfrid efter wanligheten ock näst upläsandet af de lagsens Rum ock Balkar samt Konge. förordningar som wid Juccasjerfvi dombok finnes anteknade, blef den föreskrefne Nämдемәнs Eden med Hand å bok tagen § 7 Cap. 1 Rättegångs B. af Jon Aslaksson från Raiswuoma hwar på han sitt säte i Rätten taga mände, ock förhandlades följande allmänna ärender som inga lagfarter ock upbud woro att sysla med,

1o. Öfwer Påstgångens inrättande till de publique brefvens fort-skaffande I Jurisdictionen blef å nyo förslaget upläst

Original side 477 b:

bokstafwen lydande.

sålunda i

Koutokeino Tingzlag.

Koutokeino Kyrka, här stadnar nu påsten så wida ingen Scholarum inrättat är I Utzjocki, ock finnes derföre innan det skier, ingen som kan läsa eller skrifwa. Ty må till den tiden hädan efter som här tils, publique bref ock ordres följa med Kyrkoherden elr. Borgerskapet, när de uti sine förrätningar dit resa.

Olof Andersson Tornensis går här ifrån till Enontekis Kyrka fyra dagar fram ock tillbakars för 24 öre Koppmt. om dagen. Juccasjerfwi d. 13. Januari 1739. Anders Hackzell.

Ock som det af Brefföraren med Allmogens samtyke blef gillat ock antagit. Ty aflemnades till Befallningzman på originalet et sådant bewiss öfwer hela Inretningen, som ord ifrån ord är influtit wid innewarande års dombok för Kittilla Tingzlag I Kiemi lappmark, under d. 14. Marti 1739, Hwar å man sig will hafwa beropat som wore det här äfwen infört.

2o.

Sedan Konge. Befallningen om Gränskillnadens undersökande emellan Sverige ock Norige blifwit Menigheten företydt uppå denne orten hwarest stridigheet mellan Konge. Swenska ock Norska betiente i desse sednare tider om åtskillige Måhl altid yppat sig; Anförde Nämdeман Erik Persson Rikonen från Porrowuoma 60 år gll. at råskillnaden skall sträka sig ifrån fiället Haltianilto emellan Sverige ock Norige till Kolatzjauri eller Kalajerfwi fisketräsk, så att den går mitt der öfwer, wet dock icke af gla. Råmärken, utan slikt hört af sine förfäder, der ifrån mitt öfwer Ackilacko släta fiäll, derifrån igenom dalen

Original side 478 a:

Kiedkädwaggi löper det emellan twenne berg till Kapperäswaggi på fiällen längz efter samma dahl ock sluter sig så neder åth Raisi Elfwen till Jogasjauri eller jerfwi på swenska Elf träsket hwarest alla som fisket af gamla tider altid hört under Koutokeino Tingzlag skatte till Cronan Sverige, der ifrån berättar nämdeман Tore Persson i Raiswuoma 79 år gll. att rågången stryker

öfwer Raiselfwen wid en forss kallad Myllojoenkåski eller quarenbäk forssen på danska, der ifrån går dett till Pataskortza längsefter skogz landet till fiället eller Berget Tiolta som tager emot som en baka der skogzlandet blir alt vidare till Wuosta Kärtza dahl belägen emillan twå Berg det ena Wuostaresziå Noriges ock det andra Haltirasti på Svenska Sidan, Stryker sedan vidare till Siockarasti Höga fiäll der ifrån mitt öfwer Kufurwari fiäll till myrlandet med små skog bewäxt mitt på fiällen, Tiabismala benämd, der ifrån till fiället Jalfisoiwa, ock efter 67 års gla. Mannen Olof Gunnars utsago från Spiälkokuoma sträker det sig sedan till Rautoifwa fiäll twärt öfwer löpandes till ett högt fiäll Stor Afwanobist, vidare till fiället Karitzamafwi, derifrån Wuoluschwarasch foot så att fiället blifwer på Swergies Sida, vidare till ett litet ofiskeligt Orusjerfvi träsk, der ifrån till Ruonapotka fiäll, så att skogen lämnas till Norige, der ifrån till Staggukåski forss uti Alati Elf hwarest Nämde man ock nu warande danska Länsman Rasmus Sjulssons Morfader Nils Guttormsson ock fader Sjul Nilsson ifrån Afiowara Tingzlag i lifstiden för långt tilbakars fiskatt efter lax ock ständigt betalte skatten till Sverige wid hwilken ort Staggukåski Afiowara Tingzlagz rågång begynnes. Ock sedan föregående aflämnade berättelser blifwit wid Skattelängdens ransakande allmogen föreläsit

Original side 478 b:

hwilken förmälte alt wara richtig influitt på sätt och wiss som hwar för sig hört af dess förfäder, men wetta af inge särskilt upsatta råmerken. Så androg vidare at Laparne inom desse utnämde orter för detta altid dragit Landskatten till Cronan Sverige, men nu sedermera åhr 1721 som dhe tyka minnas skola de Norska fyra dryga mihl ofwanföre gamla råskilnaden Staggukåski uti Alati Elf wid en ort Masi kallad förferdigat en ny Kyrka omtränt 8 mihl ifrån denne Koutokeino belägen ock der igenom inkränktat laparnes under Sverige tilhörige skatteland på den orten, warandes sista Swänska skattdragaren wid Masi en bonde wid namn Mikkel Henriksson som blef föranlåten att flytta dä ..? med denne Rättens tilstånd d. 31. Januari 1724 till Karajocki under Afiowara Tingzlag, ock skall deras Swenska Kyrkoherde i denne församlingen Herr Amund Curtelius äfwen der bodt i för tiden, hwarest Allmogen då firat sin Gudztienst på stora Högtidzdagarne, så wida på denne platzen ingen Kyrkia änu war obygd, beropandes sig föröfrigt menige Man på 1720 Års protocoll, ock hwad de I denne saken då an-

dragit, som I bokstafwen sålunda lyder af dess 3. § nemligen Sedan företrädde allmogen så wäl här i Koutokeino som ifrån Afiovara beklagandes sig mycket der öfwer att de Norska Lapparne nu i winter blifwit anbefalte att föra Kyrkotimber till en ort wid namn Masa 4 á 5 mihl ifrån denne Kyran, hwilket ock berörde lappar efterkommitt, så att nu deras Kyrka skall blifwa åth Sommaren opsatt, hwarigenom desse klagande lapar anföra sig aldeles blifwa trängde ifrån Sweriges Crono Ock dess tilhörige land när de Norska få sålunda intränga sig, andragandes der hoos at uppå denne orten Masa skall

Original side 479 a:

aldraförst som man minnes kan bodt en Swänsk bonde som het Ivar Kohlare sedan bodde der hr. Johan Tornberg den tiden han war Pastor öfwer Koutokeino ock Afiovara innan han kom till Öfwer Torneå Sochn, ock nu sist hr. Amund Curtelius som Transporterades till Cappelan uti Öfwer Tårneå Soken, hwilket de begiärte at det måtte blifwa inprotocollerat samt Höga Öfwerheten remonstrerat, som dhe intet hafwa hwem de skola klaga sig före, om de nödgas fly der ifrån ock the Norska taga bort landet, hwarmedelst de nödgas lemna deras egen Kyrka som ock hell ny år aldeles öde, med hwad mera de androgo thenne Laparnes begäran fann Rätten skiäligt at wilfara i så måtto, at detta blifwer nu härmedelst inteknat ock annoterat. Actum ut Supra.

2o.

Här på blef Stämningz längden upropad ock företogz målen till Afgörande deraf I följande ordning.

3o.

Det förmäler Kyrkoherden wyrdige ock wällärde Herr Johan Junelius att i dess församling skall finnas en ganska ostyrig Quinna som i alt sitt opförande är mäktä förargelig, obeskiedelig ock Straffwärdig för Gudh, dess egen Man ock alt ärbart folck, skolandes fuller Kyrkoherden ifrån den tid han blef om detta wäsendit underrätat med all åhågsam sorgfällighet titt ock ofta arbetat på dess förbättring, emedan Mannen

Mikkel Aslaksson från Spielkowuoma, som förer ett nyktert ock Ärbart Lefwerne med Alla Menniskor, altid förbygga sökt det henne okynne ei måte komma under Lagsens beifrande; Men som hon nu mara bitit hufud. af all skam, tiltager uti fyllerie, tiufstyken ock allahanda oanständigt opförande emot omrörde Man, skall Kyrkoherden

Original side 479 b:

der med intet kunna länger Öfwersee, utan begiärrar der uppå both androm wanartigom till Skräk ock warnagell; Hustru Margetha Mortensdotter som alt anförda med sin mann åhörde intygades wara 60 år gll. med allmätig till wäxt, af en obessändig hälsa, tiuk ock Skröpelig, förnekade aldeles detta angifwande moth Henne hafwa någon Grundh emedan hon Öfwer 30 års tidh skall lefwat med sin man I äktenskap, under hwilken långa sammanwaro wäl några fehlaktigheter på begge sidor kunnat wara förelupna, dok ei för henne så swåra som Hr. Kyrkoherden behagat gifwa dem utföre, då Kyrkoherden blef föranlåten at framtee et original af danska fogden uthgifwit ord ifrån ord sålunda lydande. At Mikkel Aslaksson, Koutiken find har udlagt i böder for sin hustrue, den sig med Tywerie i Alten Tingsted haver forseet, hwar för hun er till dömt at betale Sexton Rickzdaler dansk Courant, hwilket iag her med Testerer. Kouticken d. 12. februari 1739. Johan Wedege.

Med förmålan att utom dett mannen igenom dess förwållan måst ud-beta omrörde Penningar, skall hon sielf slitit riss till anseeliga Par, som hon på Öfwerlygande omständigheter måtte widgå wara sant. Är ock bekant att Mikkel Aslaksson wid detta Ting 1736 måst förnöja Samuel Jonsson Sara från Peldojerfvi ock Enoteckis tingz lag för en Silfer. skied som Han bortmistat, ock hon nu bekiänner sig hafa. stulit från omrörde Saras Stabur utan sin mans wetskap. Andragande widare Kyrkoherden at hon alt för mykett tiltagar i fyllerii, såsom Hustru Margetha första Tingzdagen warit så öfwerlastat af starka dryker att hon intet kunnat skya sin skam, men derföre skyller hon Borgerskapet som henne plägat. Hon skall under sitt wilsinta tilstånd, oansedt hon är nykter föra ett olideligit lefwerne med sin mann oaktad alla lemnade åtwardingar kallandes honom oanständelign. med

Original side 480 a:

åtskillige ökenamn i Hela församlingens närvaro på torg ock gata, röfware, skogzstrykare, utswulten Ryss Soldat ock en sådan som intet dåger till annat än förgöra ock förstöra annars egendom. Hustru Margetha bekiänner det wara sant, efter han kallat henne almogens Hora, slår ock illa Tracterar som hon dok ike gitter bewisa utan intyges alment att Mikkel Aslaksson wid alt förefallit Missförstånd med sin Hustru tagit sin tilflykt till Kyrkoherden, Hwaremot hon Skytt för Honom ock intet oftare sig instält än Han låtit henne hempta igenom Andra, läggandes Kyrkoherden dett till att för än han instyrckte mannen för några År sedan, intet tilstädia henne at bestyra om Egendomen som Hon wille, skall Hon under 5 års förlopp witterligen dragit ifrån Honom ock liderligen deraf försatt, ett förgylt Silfwerbelte wäl 18 lod till wigt, Kåstar på denne orten 6 dlr. lodet Giör 108 dlr. Contanta Peningar uti åthskilligt mynt 15 Rikzdlr. 90 dlr. En Silfwerskied 3 lod á 4 dlr. lodet 12 dlr., nock en silfwerskied om samma wickt 12 dlr., 5 pr. oförgylta Silfwer Maljor wärderade för 16 dlr. En ny Kåppar Kittell som Mikkel Aslaksson inkiöpte för 13 wåg Giör 26 dlr., nock En dito som war inkiöpt för 10 wåg, 20 dlr., förledit år bortsålt twenne wajor eller ren Koer 12 dlr., noch försolt i År en dito för 6 dlr. som tilhopa lagt bestigar 308 dlr. Koppmt. elr. 102 dlr. 21 1/3 öre Silffmt., utom dett som mannen har för hennes tiufweri skull måst afbetala till andra in emoth 40 dlr. Smt., blifwandes till witnes här Öfwer, fyra beskiedelige Personer förestälte; Men som Hustru Margetha Mortensdotter lät förstå, at deras witnesmåhl giordes intet behof, emedan hon förmente sig warit bifogad till det hon giordt, ock intet mera henne förbudit at handla ock wandla med Ägendomen än som hennes Man, af hwilken Ägendom hon giordt sig ock sina wänner godt, warandes änu

Original side 480 b:

mera som hon till sin nytta användt som Han intet Saknat, men behafwer sådant i otid ey uptäka; Så blef på efterfrågan tilförlåteligen inhämtat att Mannen der emoth aldrig Smakar Bränwin elr. med andra drycker sig obeskiedligen Öfwerlastar, utan har som en trogen gårdzförståndare altid sökt förwara ock ägendomen förbättra, hwar emot Kyrkoherden andrager sig hafwa förstått det åtskilliga unga

Hustrur tagit sig anledning af denne Margetha Mortensdotters alt för friia upförande att ej Allenast bemöta sina Männ med otidiga Ord ock åthäfr. utan ock alt förwårdzlöst hantera med egendomen, som lärres draga efter sig en Swår påfölgd så framt slikt oskick i tid ej blifwer förekommit, ock denne obeskiadelige Qwinnan nu med eftertryk afstraffas, Som han förmenar böra uppå hennes egen Kropp fulbördas Aldenstund Mannen igenom Hennes förwällande redan förliset större delen af Egendomen, ock der hon skulle fällas till Penninge böter skall han intet wara I stånd att dem betala, emedan hon ock ringa egendom med sig boet infört då han trädde med Henne I äktenskap som jämwähl af Nämnden betygades sant wara, Margetha Mortensdotter tilspordes hwarest hon slika redbarar waror försatt ock till hwem, Swarade sig något I Sverige Men större delen I Norrige försoldt der af upnamnandes obekante ock långt frånwarande Personer, der wid Mikkel Aslaksson förmäler att han i förstone hade en god ock from Hustru af Henne, men sedan hon alt för mycket lade sig på fylleri; Gudh må wetta efter hwars ingifwande, ock han traktade med förmaningar ock hotande att bringa henne der ifrån skall hon blifwit aldeles wilsint ock på många År aldrig

Original side 481 a:

kallat Honom wid sitt rätta utan oanständiga bitande ökenamn I myket folckz närwaro; Hälles nu mera aldrig hemma wid Kåtan utan fördes ifrån denna Byen till den andra, ock der hon någon dag här med uphöorde, så säger han sig aldrig någon roo äga för Henne i Huset, Han betygar sig aldrig hafwa rört Henne förr med sin Hand, utan wid sista tiufnad I Norrige då han måst utlägga för henne 16 Rikzdlr. goda Penningar I böter, ock fika i annat tillswar uppå Giord föreställning, hwad som brakt henne till sådant lastbart upförande, än att han bötte för sin egen Misshandell, men icke för hennes skull, Beropar sig elliest uppå Nämndeman Erik Persson Erias från Náchalawuoma såsom Hustrues Styfader ock Nämndeman Anders Andersson Tornensis I Spielkokuoma Hennes Systers Mans trowärdiga berättelser, som ei annat läre kunna intyga, än det han ju altid opfört sig emot henne som en förnuftig Man, hwar emoth hustrun Margetha Mortensdotter alt mer tiltagit uti fylleri olät ock gallenskap, ja I en sådan grad, at han med tårer har en ock annan gång beklagat sig der Öfwer som hans grannar wid Spielkokuoma Olof Gunnar, Nemdeman Per Andersson Pära, Henrik Amundsson, Morten Ivarsson, Per Jakobsson, Jon Larsson Lauri, ock Rasmus

Rasmusson Pundskie nogsamt hafwa sig bekant, utom flera beskiedeliga Män ock Quinnor i församlingen.

På tillfrågan Här om anförde Hennes Styfader Erik Persson Eira, att hwad Mannen med Kyrkoherden om Margethas liderligheet anført är beklageligen mera än sant skolandes han aldrig förstätt det Mikkel Aslaksson henne annorlunda än beskiedeligen hanterat, ock undrar derforre intet, at Mannen wid hustruns yppade tiufstyken I Norriget som han ansenligen måst böta före igenom dess förwällande, likwähl fik höra af

Original side 481 b:

Henne dett han sielf bättrade sin egen Misshandell, då gifwit henne några Kindpustar, men skall dessutom aldrig förnämmitt att Han någonsin burit Hand på Henne, twenne barn skola de äga samman En Son ock en dotter fulwäxta, som ike äro närwarande läggandes dett till att Hustru Margetha Mortensdotter har nyligen utlåtit sig för Honom ock flere att han wore sinnad afhända Mannen lifwet om Han understode sig förhindra henne flaka, färdas ock resa Hwart hon wille. Upläsit.

Samma berättelse aflade Swågren Anders Andersson Tornensis med de näst föromrörde Siu Personer som wid kiänt blef Hustru Margetha Mortensdotter bekänner ock widgår omsider alt hwad moth henne intygat blifwit, tilstår ock sig hafwa förbrukt sig emot sin Man i Mångahanda Måtto, beder honom derforre om förlåtelse, med widgående at hon är allena ordsak till alt owäsende ock olåt som i deras Huus nu på många år sig tildragit. Han swarade Gud förlåte dig. Men iag fördristar mig intet säger han wid den lefwernes ärt, som hoos Lapp Allmogen brukelig är att intaga henne utan föregången bestraffning i min Kåta igen, så framt desse hennes mångfaldige förbrytelser skulle hänskiutas till Konungens ellr. dess Håfrätz närmare godtfinnande ock skiärskådare, anhållandes fördenskull att någor af hennes anförwanter wille giöra ..?.. der med ock henne hos sig antaga då han eii undrager sig att förskiuta hwad till hennes nödiga uppehälle erfordras må. Men härtill kunde hwarken Styffader, Swåger elr. någon annan af dess anhöriga fast mindre främmande Öfwertalas, hwarföre blef på klanderlöst upläsande af föregående Protocoll, ock detta måhletz närmare skiärskådande fuller

rätwist pröfwat att Hustru Margetha Mortensdotter första gången såssom ordsaken till all Missämja ock oreda med sin Man, borde likmätigt 14. Cap. 1. § GifftM. B. af sin lätt i boet böta 25 dlr. för det hon warit druken 5 dlr. efter Kong. Mayst. placat ock förordning d. 17. aprill 1733 § 2 för dess fyra otilbörliga utlätelser emot Mannen I anledning af 15. Cap.

Original side 482 a:

§ 7 ock 9 samt 6. Cap. § 6 Missg. B. 12 dlr. till tredubbla böter elr. 36 dlr. ock giöre sin Man åffentelig afbön, samt för tiufweri ock bodräkt efter 51. Cap. Missg. B. med 102 dlr. 21 1/3 öre böta som gör tilsammans 168 dlr. 21 1/3 öre Smt., hwilket alt för bodräktens skull I synnerhet likmätigt 25. Cap. 5. § Rättg. B. borde den Höga Konge. Swea Håfrättens nådiga bepröfande. underdån ödmiukeligen hemstält warda, hwarföre hon såssom den der egendomen redan förstört ock följacketligen ingen del mer ägande I boet, dömes att plikta med Tiugu åtta dagars fängelse wid watten och bröd enligt 4. 5. § 5. Cap. Straff. B. Men som denne ortens lefwarnes art icke öfwerens Stämmer med betygda landet, ock ingen kan förmås af Släckter elr. andra att henne så lenge hoos sig herbergera till Högbemelte Konge. Maytz. ock Riksens Höglåfl. Håffrättz utslag följandes warder när Mannen sig dett undandrager, utan någor dess bestraffningz tilbörliga undergående för uth. Ty ärhålla Nämдеменnerne skiäligt till förekommande af all befarande olyka framdeles, så frampt på tiden här med skulle ankomma att summan tilika med fängelse dagorna modererades till 24 dagar elr. 90 dlr. Smt. Sedan hon giordt sin Mann åffentelig afbön, som hon med watn ock Bröd plickta skulle, Hwar till domhafwanden med förbehåld af hwad anfört är ock hwad framdeles mera anföras kan der på fordrat warder, fuller nödgades samtyka denna gången; Alt derföre som på upriktigt betygandes in för sittjande rätt om sin förbrytelse, Mannen utlåfwade sig wilja emottaga Henne I Kåta ock hemwist igen efter utståndigt straff ock fängelse Plickt, aflefwererades Hustru Margetha Mortensdotter till Crono Befallningzmannen wälbetrodde Anders Hackzells waksamma föranstaltande med henne till mera förmälte 24 dagars fängelsse wid wattn ock Bröd hwar på hon uppenbar Kyrkaplickt derjempt, såsom den der till förande för tiufweri ei utståt är, undergå bör, ock derföre at ernå wärkställigheten der af så wähl som det föregående blef hon I följe af Konge. förordningarne till

vener. mister. skrifteligt hänwister d. 5. Februari ut Supra.

4o.

Aldenstund Jon Nilsson Polto från Tabirtiswuoma, Lars Sjulsson Ibidem ock Anders Olsson Gunnar från Spielkowsuoma tilstå ock bekiänna at de warit drukne d. 7. näst förwekne Januari om aftonen

Original side 482 b:

Samt med Hwar annan någor träta och Misshälligheet fört, som de likwähl Christeligen sin emillan bilagt at ingen der öfwer vidare klagar elr. på tillfrågan hoos wederbörande Crono betiänte någon ytterligare erhindran förspöries nödig wara; Ty näst det de blefo. enligt 2. § af Konge. Maytz. förordning d. 17. april 1733 belaggde, såsom första gången derföre med 5 dlr. Silfrmt. Hwardera, erlade de ock strax samma böter till Crono Befallningzman wälbetrodde Anders Hacksell ock togo så der på Afträde.

5o.

Dett beswäras sig Pigan Britha Nilsson dotter från Korpowsuoma Öfwer Lars Sjulsson I Sabirtiswuoma för det han innehållit En ren ox af dess Creatur enär hon skildes ifrån Honom som skulle wara wärdt 12 dlr. Koppmt. anförandes derhoos att Saken skulle af följande omständigheter bestå. 1738 elr. näst förwekne Philippi Jacobi tid begärte hon Lars Sjulsson tillstånd att komma i ett Kåtalag med Honom, då hon till sina Rendiurs bewakande finge betiena sig af dess Son Sjul Larsson emedan Hon allena intet rådde med at see om dem, efter hon eger ett wakert antahl der af; Här till gaf Lars Sjulsson guller sitt samtyke, men påstod en ox ren året Öfwer derföre I betallning, Hwar till hon samtyka månde ock begifwer sig så till Lars Sjulsson at hoos honom på en Års Gång förblifwa, under förmelte betingade betiäning ock der på följakteligen aftalte betalningz erläggande, Men när Britha Nilsson warit hos honom en tid på Sommaren ock intet fik gässen sig till hielp så åfta hon behöfde, ty skall hon blifft. föranlåten att I för tid skillja sig från Lars Sjulsson med Creaturen ock begaf sig till Lars Pålsson Pärre Ibidem, hwilken Henne till denne tiden redeligen skiött ock Creaturen upwaktat

Original side 483 a:

Hwarföre han begärrar 5 våg elr. 10 dlr. Kppmtt. Är för den skull Britha Nilsdotters begäran att Lars Sjulsson som här till ordsak gifwet icke allenast förunjur Lars Pålsson omrörde 10 dlr. utan aflefwererar omrörde hos sig qwarhällne Renoxe eller ock den stämning, Kåstnad ock skadestånd inberäknat ersätter Henne, med 15 dlr. Kppmtt.

Här wid anbrakte Lars Sjulsson sin förklaring I så måtto, att han på föremälte wilckor ock års tidh Brita Nilsdotter ock dess Creatur hos sig antagit, som utom Brithas eget widgående Länsman wälaktad Mads Nilssons hustru Kierstin Jonsdotter med Lars Pålsson Pärre sielf skall wetta betyga, wid hwilket tilfälla hon sielf sagt honom den utwiste oxrenen som sin egen nyttia ock behålla, hwar med och berörde Personer instämde, Hwarföre som Britha är af ett flycktigt sinne ock intet länge kan trifwas uppå en ort, som allom bekant wara skall, hwilket Nämnden jämwähl besannade; skall hon under förewänning af ringa betiening, som hon dock ei förmår bewiisa; skilt sig ifrån Honom, utan dess förwällande, är fördenskull hon sielf, men icke han der till ordsak; påstår alt derföre Lars Sjulsson att som hon i detta målet ei med skiähl förmår honom beskylla hafwa brutit aftalet dett han omrörde reen efter giord tilsäyelse må få behålla såsom sin wähl förtienta lön, ock hon förlika Lars Pålsson Pärre som henne wid otidiga flyttningen emottagit det bästa hon kan ock gilder, tykandes der hoos wara obilligt att Britha Nilsdotter honom i ett så onödigt måhl lagsökt hafwer.

Wid slika omständigheter föreslogz Parterne förlikning hwar till ock begge sig wiste wara benägne, I så måtto att Lars Sjulsson ersätter Pigan Britha

Original side 483 b:

dess utlagde Stämningz Peningar, men der emot erhåller af henne Sex dlr. Koppmtt. för dess hafde beswär med Creaturen, hwilka peningar som hon strax aflefwererade till Lars Sjulsson, åliggar honom ofördröjeligen henne återställa den Han tils hoos sig innehåldne Renoxen af dess tilhöriga Creatur, hwarmed Parterne äro åtskilde som dem tydeligen företolckat blef.

60.

Nämndeman Per Andersson Pärä från Spielkokuoma andrager huru som han tid efter annen bortmistat utur sin igen lästa Stabur wid Kalckonunni åtskillige Persedlar, som på upräknandet äro wärderade till 18 dlr. Kppmt., men sedan han nyligen der ifrån Saknat ett helt ankar sur miölck som denne orten kåstar 6 dlr. dito, skall han till uplysningz erhållande om gierningzmannen, I främmande mäns närwaro sträkt fiäten från Staburen ock till Per Olsson Korfwatus Kåta I Sabirtiswuoma som kåstat honom 3 dlr., hwarest uppå föreställande omrörde Korfwatus I förstonne alla handa undflykter sökte men som Pärä med sina Camerater på närmare efterseende funnit det toma ankeret hoos honom som innehaft miölken, kunde han intet längre förneka gierningen, utan på någon recipocerad stridigheet låfwade Korfwatus omsider uti et för alt ersätta dess tagne skada med 13 wåg elr. 26 dlr. Koppar, hwar widh han jämwähl tilstod at då ock då hafwa opbrutit dess lästa Stabur. Fördenskull som Korfwatus nu en lågan tid warit så oartig at han allenast med fagra löfter honom afspisat utan närmare wärkelig fulbordnan af sin låfwen, har Pärä blifft. twungen denna gången at honom derföre lagföra

Original side 484 a:

med ytterligare förmälan sig fuller wara nögd med omrörde 13 wåg men åstundar allenast blifwa försäkrad huru snart han dem erhålla kan, det öfriga af Korfwatus bråttmåhl hänskiuter Pärä till rättens beröfwande, ock har elliest nu sina wittnen till Handz at om påfordras skulle, wara I stånd med skiähl fultyga hwad han redan emoth honom anbrakt, Per Olsson Korfwatus som I förstonne intet wille rätt uth med målet, fann sig intet längre hulpen med förnekande widh det han förstod wederbörande åberopade män, skulle blifwa förestälte, utan bekiände sig på några år hafwa tilskyndat Pärä en sådan skada, I synnerheet skall han wid första sniöfallet förwekne Hösters upbrutit dess igen lästa Stabbur wid Kalckonunni samt miölck Ankaret bortfört, af hwilken Pärä redan Kiörrillet om händer bekommitt, will derföre laga at han med första skall erhålla sitt skadestånd igen med de tilsagde 13 wåg ock det aldrasist till nästinstundade wårfrudag elr. d. 25. Martii.

Alt fördenskuld ock näst det Per Olsson Korfwatus såsom första gång-

en, böter hälften af Suurmiölkzankaretz wärdi 1 dlr. Smt. likmätigt 17. Cap. Missgs. B. ock undergår en Söndagz absolution i sacristian för Snatteri enligt Höglåf. Konge. Swea Håfrätens universale d. 20. Januari 1738; Pröfwar Härradz Tingz Rätten sig intet wara befogad at lämna honom onäpst för inbråt uti Per Andersson Pärrens igen lästa bodh, utan bör Per Olsson Korfwatus derföre sig sielf till rättelse ock androm wanartigom till warnagell med 9 Par spöö affstraffas efter 6. § 40. Cap. Missg. B. samt betalt Pära uti kåstnad ock Skadastånd dhe honom redan tillsagde 13 wåg elr. 26 dlr. Koppmt. ofelbart ock utan vidare tidz förhalan innan nästkommande 25. Marti elr. till wårfrudagen, Hwarmed Parterne äro åtskilde som dem tydeligen företolckat blef.

Original side 484 b:

7o.

År 1738 om Sommaren skall Sven Andersson Pära uti egna ärender rest till Swågren Sjul Sjulsson i samma By med honom Raitziwuoma, at afhempta några sig tilhöriga renar der ifrån, då Han emot förmodan blifwit af Honom bemött med ohöfviska ord ock åthäfwor at Han wore kommen som en Tiuf ock röfware Honom at bestiala, hwilka utlåfwar Pära ei kunnat försmälta, utan at ställa Swågren Sådant under ögonen, Hwarmed som han ei annat uträtat än at Sjul Sjulsson honom derföre begrinet ock beskrattat, hwarpå han tilräkeliga witnen skall äga at förete, när påfordrat warder, ty har Pära ei undgå kunnat, med mindre Sjul Sjulsson här öfwer sig förklara borde, honom derföre till laga answar inkallat, med påstående det måtte Sjul honom öfwerbewisa några tiufstycken elr. ock plikta för slika utlåtelser samt ersätta dess Kåstnad ock tid spillan med en Carolin elr. efter lapparnes räkning en wåg.

Till genmäle ock förklaring instälte sig Sjul Sjulsson andragandes intet kunnat tänka at Swågren skulle uptaga dess skiämt för alfware såssom han icke heller wore sinnad at öfwertyga honom något slikt stycke, utan fast än Pära om liusan dag till honom ankommit skall han i god mening sagt, det han kommer till Honom som en tiuf om natten, dock icke I någon ond mening som han det nu will uptaga utan för roo skull, har ock för den ordsaken skull när Pära här om befrågat Honom ei annat kunnat göra än skrata der åth, beder fördenskull honom om förlåtelse så framt han moth sin wilja medelst detta fälta talet giort Swågren för när. Men som till förlåtelsen inhämtat blef att en lång tid varit desse Per-

soner emillan något missförstånd, som här flutit af den falne arfwen efter Päras fader ock Sjul's Swärfader gla. Nämndeman Anders Larsson, ock at Sjul

Original side 485 a:

ifrån den tiden altid sökt att missfirma sin Swåger, som Sjul Sjulsson öfwer widkiänner denne gången hafwa förolämpat sin nästa, Pröfwar Härradz Tingzrätten skäligt dett han icke bör slippa onäpst derföre; I hwilketz hänseende Sjul Sjulsson dömmes för tvenne förakteliga ord ock åthäfor. emot Sven Andersson Pära i Raissiwuoma at böta 2 dlr. Smt. efter 6. § 60. Cap. Missg. B. ock betale dessutom till honom den fordrade ersättningen med en Wåg elr. Carolin hwarmed de blifwa åtskilde.

8o.

Sven Andersson Pära från Raissiwuoma anförde sig hafwa instämt Swågren Sjul Sjulsson Ibidem för någon tillfogad våldsamheet I ty han olåfligen upbrutit et honom tillhörigt lås för en Tom ackia hwarpå Han förskaffat Syn af Nämndemännen Rasmus Sjulsson ock Jon Aslaksson, men som omrörde Swåger bedt honom om förlåtelse med försäkran at betala honom dess kåstnad ock skada som han ock redan sig till nöye låfwat erlægga med 6 dlr. Koppmt. ock Sjul's afsende intet warit at stjäla utan at förderfwa låset för Honom; dy begärar Sven Andersson tillika med föremälta dess Swåger, at saken härwid beroo ock hwila måtte, såsom den ock härmedelst skall nu wara dem emillan dödat ock all vidare träta uphäfwen, med försäkran inbördes om all upriktig wändskap ock framdeles goda förtroende. Så ehuruwähl Härradz Tingz Rätten hade skälig orsak at Sakfälla meranämde Sjul Sjulsson till 20 dlr. Smt. efter 13. § 20. Cap. Missg. B. härföre; Likwähl i henseende till de af Kiäranden här wid anförde omständigheter, blifwer Sjul denne gången för besagde böter förskont, med anständig förmaning att Han så wähl som andra tager sig till wara för alt wåld ock nidingzwärck på den ägendom som Hans nästa tilhörer, ock åligger honom för den skull samma utlåfade

Original side 485 b:

6 dlr. ofördröjeligen Aflefwerera, 3 till Sven Andersson Pära för det odugeliga gjorda låset ock de andra 3 för Kåstnad På Synemenerne med mehra; börandes alt sådant wara fulgiordt ock efterkommit till nästkommande d. 2?. Marti, hwarmed Parterne afträdde.

9o.

Crono Befallningzman wälbetrodde Anders Hackzell föredrog hwad möda ock beswär honom snart årligen möter, wid Executionets förrättningar, när någon kommer at undergå Kropzplikt antingen med Spöö elr. riiss, i ty som ingen wist Straffkarl dertill för deta är worden tillsatt, skall han nödgas utnämna någon af allmogen som det förrättar, ock som alla wilja gierna, under förebärande af mångfaldiga ursäkter, samma sysla sig undandraga såframt han icke måtte bruka trug ock alfwarsamheet derwid. Dy Hemställer han allmogens fria wahl om de till undwikande af Sådan olägenheet ock för deras egen Säkerhetz skull icke myket hellere påtogo sig utgöra Ett öre Smt. af hwar rök än som de på det wanliga sättet skulle med denna Saken ankomma låta, i hwilken händelse han förestälte; en der till skikelig beskiedelig ock nykter Man Olof Tornensis wid namn som emot en så ringa lön samma beswär sig åtaga will, hwilken för des nära belägenheet skull, emedan han boor twärt Alati Elf moth Tingstället ock Kyrkan, dessutom altid ock när påfordras, kan wara till hand ock förrättningen upwakta. Fördenskull som menige Man härtill ei allenast samtyka utan ock enhälligt begära mände, at en ständig

Original side 486 a:

Person här wid förordnades, med försäkran at gierna bidra till dess så myket bättre utkomst nu ock framdeles årligen et öre Smt. antingen något förefaller at sysla elr. intet; görandes dermed för denna gången en begynnelse som sig bestiger in alles till 3 dlr. 12 öre Koppmt.; Altfördenskull blifwer uppå begäran en sådan allmogens friwilliga sammansättning, nu till framdeles efterrätelse härmedelst actis publicis insererat sedan den wederbörligen upläsin ock widkiänd är. Actum d. 5. Februari.

10o.

Under det Crono Befallningz mans upbördzlängd ransakades Man ifrån Man, som för hwar ock en af wederbörande intygades wara riktigt infördt blef till allmenna Soknens tarfwor ock de Publique Husens wid makt hållande et sammanskåt af hwar rök giordt, till Sex öre Silfmt. som gjorde en summa af 18 dlr. ock 15 öre Koppmt. hwilket uti en Pung förwarades I Härradz Kistan till framdeles behoff.

11o.

Sammalunda blef i Härradz kistan till 1736 års dombok inlagt 1737 års Protocoll för detta Tingzlaget, Hwarjempte fölgde Pigan Maria Andersdotter Tornensis Silfwer uti en Pung, som nu bestod af en Skåhl, En bågare, ett Silfwer Skied ock en Specie Rikzdlr., sedan hon der af till förtäring ock nödigt behooft uttagit Silfwerkosan ock 2ne Specie Rikzdlr. som

Original side 486 b:

till framdeles efterrätelse anteknat warder, Hwarpå af Härradz kistnycklarne En lefwererades till Nämndeman Anders Andersson Tornensis, den andra till Nämndeman Per Andersson Pära ock den tredie förblef hos domhafwanden. Actum ut Supra.

På Härradz Tingz Rättens Wägnar.
Carl Sadelin

Original side 487 b:

Å hr 1739 d. 6. Februari höltz ordinarie Laga Härradz Winter ock Wår Ting med allmogen af Torne Lapmarck ock Afjowara Tingzlag som skattar till Konge. Maytz. af Sverige ock Cronan Dannemarck tilika uppå dess wanliga Tingställe, närwarande Edsworne tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka ock följande Nämдемән.

Olof Persson I Ettzjärff.
Nils Persson Guttorm I Assiapacta Kända.
Per Ivarsson Ung I Karasjocki Kända.
Per Toresson I Ettzjärffwi.
Mads Eriksson I Olkowara ock Karasjocki.
Jon Nilsson Guttorm I Edsjerf.

1o.

På utlyst Ting ock Tingzfrid efter wanligheten, företyddes allmogen samma lagsens rum ock Konge. förordningar som wid Juccasjerfvi dombok finnes upräknade, hwar på Man will hafwa sig beropat, som woro dhe här ord ifrån ord införde. Ock som inga Criminalier eller instämde mål fast mindre några Lagfarter woro på denne orten at syssla med, ty förhandlades allena denne gången följande ärender.

2o.

Sedan Kong. Maystz. allernådigste befallning om GräntzeLinien undersökning emillan Sverige ock Norige med Höge. Konge. Häfrätens Höggunstige antydан wid detta Ting-

Original side 488 a:

stället som på de föregående blifwit menigheten förhållit, jämpte det som Koutokeyno Tingzlag allmoge härwid berättat, anförde danska Länsman Nils Nilsson Guttorm från Etzjerf 80 År gll. att Staggukoski forss uti Aleti Elf altid för detta warit rätta råstelle, emellan begge förenämde riken, ock skola Norjes

lapar aldrig der åfwanföre kommit att fiska annars än i lag med detta Tingzlagetz inwånare elr. ock för betalning, hwilket han så myket better minnes som Hans fader Nils Sjulsson ock nu warande Swänka Länsmannen härstädes Nils Sjulssons Morfader Nils Guttormsson i lifztiden brukat sina fiske bragder alt till ock med Staggukåski forss, såsom ock desse der emoth icke fingo komma der nedan före utom de Norskas tillstånd; Men nu sedan nya Kyrkan wid Masi omtränt 1721 blef förfärdigat släppas ingen mera dith af detta Tingzlaget att idka Laxefiskie, ja med möda danska Länsman sielf ock Hans Sønner, der likwähl 1695 då skattlägningen här förrättades ock denne Nils Nilsson Guttorm wid samma tid war Swänsk Länsman en stor dell af de här under Afowara lydande skattdragare, idkade på den orten sitt fiske såsom besagde Nils Guttormsson, bröderne Olof Guttormsson, Per Guttormsson ock Hans Nilsson med flera, Hwarföre som Allmogen här på orten så blifitt. stängde ifrån land ock watn emoth forna wanligheten så lärres Höga wederbörande intet förundra, at den wid besagde Åhrs Commission ålagde skatten nu mera ei kan utgå på långan tid för Cronan Swerrige, hållandes Nämдемemnerne Per Ivarsson Ung från Karassjocki Kanta 70 år ock Nils Persson Guttorm från Assapacta Kanta 73 år gll. samma berättelse med danska Länsmannen Här utinnan, derjempte förmäländes

Original side 488 b:

at gränseskillnad af gammalt gådt ifrån mernämde Staggukåski mitt Öfwer Kamaswari Tiocki ett litet berg slätt opåth men små skog omkring, widare till ett högt slätt fiäll Wuorjowara följandes dess foth så att berget lämnas på Swerges sida der ifrån strykar rågången igenom en stor tall skoog Lemmiwuota kallad öfwer bäken Sengolkotko emillan två träsk wid forssen Sengolkotko eller af samma namn med bäken till foten af ett ganska högt fiäll öfwerst emot skyn Liktan Hatt eller Kringlug Kull Kaggas kallad hwarest Knärå infaller wid dess nuari näsa elr. foth, så att sielfwa fiället lämnas på Norska sidan, ock der wid samma Kagga nunnii fiellfoth tager Utzjocki Tingzlagz gräntze skillnad emoth. Förr än Masi Kyrka bygdes fiskade ock denne i lifwet warande Allmogen till ock med Staggukåski forss fritt, men sedan är det skiedt icke utan möda; föröfrigit anförer allmogen att ingen hört af gammalt folck om några wissa råmerken skola warit uprättade på förmälte ställen, men att alla Norska lapar som bo i tiäll ock för detta uppehållit sig

wintertiden här oppe inom förberörde rå, skola derföre erlagt skatt till Cronan Sverige samt Cronoskiutzen utgiordt, äfwen som alle af menigheten, de der fiskat wid Norska stränderne sommartiden blifwa tilhåldne betala derföre till Cronan Danmark wid siöstranden sin skatt, Men oansett detta Tingzlaget nu emot forna plägsed mykett hela wintern öfr. trängas här oppe af de Norska som upbeta deras land få de hwarken hielp, utaf dem i besagde skiutz, icke heller Swänska Cronan sitt tilbehör, hwar emot alla likwähl här i Afjowara

Original side 489 a:

wintertiden ei allenast måste fram ock tilbakars fritt skiutza norska fogden utan ock betala danska skatten efter Mantalet heller hufwudräkningen Änskiönt de fiska elr. intet wid Norska stränderne.

Elliest berättas af allmogen at de Norska betiente ock Präster draga folket med egendomen här ifrån under sig så myket de förmå at utarma denna menigheten såsom at för denna gången lämna obemält hwad här föruth skal wara förelupit nu nyligen lappen Henrik Pålsson med egendom, hustru ock barn sig dit förfogat. En wid namn Nils Nilsson, Per Nilsson Soros Styfson giftat sig med en Norsk Lapska släppes intet från Norje mera, hwarwid gla. Olof Ivarssons änka Elin Andersdotter förmäler, at när hennes Sohn Per Olsson, som af Tingzrätten år 1731 här blef pålagd äkta Mads Madssons dotter Christina från Norige ock Hammarfäst, ock der på aflat en dotter med henne widh namn Elin, som blifwit född uti farmodrens egen Kåta samt här Christnad ock upforstrad för tiden 6 elr. 7 år gammall, reste för någon tidh borth at idka fiskeri wid norska stränderne då icke bättre lyckades för Honom, än at han tilika med Hustrun druncknade 1737 efter Hälgamäss, eller förwekne Helgamäss ett år sedan ock lemnade omrörde barn Elin med egendomen till 20 renlif hoos sin Swåger I Hammarfäst Jon Madsson; så skall bemelte änka af de Norska begärt få mera förmälte barn med Quarlåtenskapen tilbakars, men fått till Munteligit swar af Sorenskrifwaren Herr Peder And at så wida den nu skall wara under dansk Jurisdiction

Original side 489 b:

råkad skall hennes begiäran intet kunna wilfaras, som är en utrikes quinna, Hon swarade wäl sig med Afiowara allmoge äfwen skatta till deras Crona, men icke dess mindre skal han fogat den anstalt at barnet Elins Mor hustru Britha med mannen Nils Andersson I Qvalsund under dansk skatt, borde taga det emoth, ock egendomen förblifwa under formälte barns Morbroder Jon Madsson i Hammerfäst upsicht, anhåller fördenskull om Swänka Öfwerhetens allernådigste biträde att få så wähl mera förmälta barn som egendomen tilbakars. Hwilket alt som det här ofwan före influtit är, blef för samtelige wederbörande upläsitt ock för riktigt erkiänt, actum ut supra.

3o.

Lapländaren Per Olsson från Edzjerf förmälte nu förtiden wara så af sig kommen at han nödgas förfoga sig till Wester Siön elr. Norjet, med Hustru ock barn, at derstädes förwerfwa den födan, hwar widh han frantedde följande der om danska fogden Herr Johan Wedeges originale skrifteliga anmodan I bokstafwen ord ifrån Ord sålunda lydande, Weledle ock wälwise Herr Herretzhöfding og foged! Nærwerende Peder Olssen har beklaget for mig sin ringe welkor og slette lefnetz ophold, at han icke wed sig noget her paa steden hvor ved han kand fortiene brödet for sig, hustru og umyndige Börn, men befrygter at de samtlig af hunger maae Crepere, hvor for hand haver bedet mig, at legge et got ord for hanem till de respective Venner at de Vilde give hanem tilladelse at flöte sig till Porsanger, I tanke af hand der bedre kand vinde sitt bröd. Kand min bön her udi noget förmaae beder ieg Venligst at hans begiæring måtte hanem

Original side 490 a:

Bewilges, hwilket ieg finder mig forbunden at aftiene ock forbliver med megen Estime. Adevar d. 7. februari 1739 deris tienstskyllige tiänner Johan Wedege.

Men som Härradz Tingz Rätten intet pröfwar denne ansökningen wara till dess giöromåhl Hörande, finner efwen det Hans Konge. Maytz.

Allernådigst behagat annorlunda förordna, uti lapfogde Instructionens 5. § d. 8. Juli 1695. Ty antyddes Per Olssen att med sin familie begifwa sig till Sondovara elr. Peldojerfvi byar under Enoteckis Tingzlag som på skatte Män ock hushåll är helt förswagat, till dess detta måhlet wederbörligen kan blifwa Högwälborne Herr Baron ock Landzhöfdingen Gabriel Gyllengriip behagelige föranstaltande hemstält, hwilket Honom tydeligen företolckat blef.

4o.

Wid upbördz längdens ransakande som af Crono Befallningzman Wälbetrodde Anders Hacksell framtedd blef, war intet at påminna, utan wid uprobandet Man ifrån Man blef dess riktigheet inhämtat, Hwarföre den och efter förordningarne blef underskrifwen. Men till fulkomlig erfordrat Säkerheet ? Cronan Danemarkz skatt af detta Tingzlaget påmintes nu som ofta tilförende allmogen att försee sig med riktigt witnesbörd der Öfwer af danska fogden elr. upbördzmannen.

5o.

Sluteligen inlades uti Härradz Kistan 1737

Original side 690 b:

Års Protocoll för detta
Tingzstället som till framdeles efterrätelse anteknat warder, actum ut
supra.

På Härradz Tingz Rättens wägnar.
Carl Sadelin

Original side 691 b:

Åhr 1739 d. 10. och 12. Februarii Höltz laga Härradz Winter- och Wår Ting samt ordinarie Rättegång I Torne Lapmarck med allmogen af Teno ock Utzjocki Tingzlag som skattar till Konge. Maytz. af Sverige ock Cronan Dannemark tilika, uppå dess wanliga Tingställe, I närwaro af Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka ock Wanliga Nämde-männ.

Rasmus Persson i Tulluxjerfvi.
Jon Persson Utz i Korckiajerfvi.
Anders Aslaksson i Keskimeinen Leumisjerfvi.
Nils Jonsson i Muckajerfvi.
Olof Olsson i Wuokojerfvi.
Per Persson Guttorm i Autakåski Teno.
Mads Olsson Rauna i Ylimaisen Leumasjerfvi.

1o.

Sedan ting ock Tingzfrid blifwit efter wanligheten, afkunnad, företyddes allmogen samma Lagsens rum ock Konge. förordningar, som wid Juccasjerfvi dombok finnes upräknade ock påmintes allmogen ofelbart hafwa i beredskap den i förledne åhr anbefalte Härradz kistan, ock sedan Stämningzlängden blifwit upropad afhandlades sakerne i följande ordning.

2o.

Angående Gränsaskillnaden emillan Sverige ock Norige blef Konge. Maytz. allernådigste befallning derom upläsin af d. 13. November 1738 med Höge. Konge. Håfrättens Höggunstiga antydand d. 22. Ejusdem samma Åhr, samt föregående som Afiowara Tingzlagz allmoge der wid förmält; widgåendes menigheten genom Jon Jonsson Paut från Teno ock Martasjerfwi öfwer

Original side 492 a:

70 Åhr gll. at Knärå som åtskilljer Teno från Afiowara

vara begynnes wid Kaggas fiäll ock dess nunni betyder näsa eller foth, Hwar ifrån ock råskillnaden emillan Norige ock Sverige tager sin begynnelse å denne orten som han hört af sine förfäder, fader ock farfader ock sträker sig från berörde Kagga nenne elr. foth, så att fiellet blir på Noriges sidan till ett högt fiäll Luostokeisa, ock stryker sig wid dess nenne elr. foth så att Luostokeisa lemnas åth Norige, der ifrån går thet mitt öfwer fiället Koddikwara sedan till Starutsiedga, som är en platz med Biörk ock wid skog bewuxen, sedan öfwer Starutzjerfvi träsk till Wutzjock kiätza bäck just der som han begynnes utur Kiällan, vidare till ock längz efter träsket Kaitzilajauri, så at halfparten der af blifwer till Norrige ock andra hälften till Sverige, der ifrån till ett slätt fiäll som lämnas till Sverige Kobbla Oifwa foth.

Här på berättade Nämndeman Jon Persson Utz från Utzjocki ock Korckiajerfwi 79 år gammall att rågången stryker från berörde Kobbla Oifwa foth nästan twert öfwer träsket Tollajauri eller Tulluxijerfvi, dok blifwer större delen deraf på Swerriges sida, vidare mitt öfwer träsket Uhmuskalmitojauri så att halfparten deraf på hwardera sidan lemnas, sedan går den mitt öfwer fiället Tiäkakiedkioifwi lemnandes till hwardera halfparten deraf; derifrån till fiället Kiessi Kiedkioifwi bergz foth så at fiället helt ock hållit blir på Utzjocki sidan.

Här wid begynte Olof Jonsson 90 år gll. från Wetzjocki sin berättelse, förmälendes att ofta förmälte gränseskillnad som Han hört af förfäderne haft sitt strykande ifrån nästberörde bärgs foth längs efter träsket Ackajauri, lämnandes halfparten der af till hwardera, vidare till Ujaledei forss hufwud ock der ifrån utföre till Kortho forss, der ifrån till Maskiwari bergz foth, så att

Original side 492 b:

fiället eller Berget lämnas på Norriges sidan, sedan till bäken Scalajocka ock längz efter den samma utföre till han faller I stora Tan elr. Teno Elfwen Hwarifrån strax nedan före elr. om-tränt en fiärdingz wäg den Norska Öfwerheten för 6 år sedan gifwit bonden Henrik Eriksson ifrån Manioniska by ock Öfwer Torneå Soken I Swerrige Barnfödd lof at sättia sig husligen neder som desse lapar intet tyka om. Af hwilken Teno elf den öfra elr. större deelen tilkommer Swerrige, men den andra ock bästa med åmynet hörres Norrige till. Uti

Scolajocki bäck minnes han det Teno och Utzjocki lappar fiskat efter bäfrar årom med Norska ock Waringe lapparne der Scholajocka bäk utgiuter sig i Tan Elfwen stryker råskilnaden öfwer samma Elf till Harri-Madskaidi fiäll ock så twert Öfwer ett land emillan twenne bäkar till träsket Polmatjauri, sedan vidare till Wuomawarast elr. på Swenskan myraktigt berg, så at Myran lämnas till Sverige men berget till Norrige, der ifrån till Pitseömarast som är ett Biörkland mitt derigenom lemnandes halfparten skogen till hwardera dehlen ock stryker så uti Linea recta fram på fiället Kolmisoifwi Madda Kietza hwarest opp i Norden, Ryska rågången skall taga wid Akanskiout Konge. Maytz. allernådigste befallning om detta ärendet, intet synnes längre på syfta, lät dok Härradz Tingzrätten denne gla. Mannan utsäya, Hwad han vidare om sist benämde Ryska gränse skillnad ock dylikt mera wiste berättelsen som derpå i så måtto sitt tahl fulföljde. Ryska rågången tager wid på sist benämde ort Kolmisoifwi Madda Kietza, ock stryker till ett litet berg med skog ned omkring bewäxt Kietzerismeuta kallad, der ifrån till ett fiehl Tenja med riss skog omkring, derifrån till

Original side 493 a:

Kiedkipelkietatz

kietz som är en dahl emillan två Berg med små risskog bewäxt ock der skall Enare Tingzlag rå taga wid moth rysland. Uppå alla förenämde ställer skall intet gammalt råmärke allmogen witterligit wara, utan Hwad Här omberättad är, skall en ock hwar hört af sina förfäder, men innom förbemelte rågång skall menige Man hafwa belägit alt sitt land ock watten som den skattar före till Cronan Swerrige uppå hwilket land Norska Lapparne nu likwähl emoth wanligheten dem Swärligen skåda, beropa sig fördenskull uppå denne Rättens Extraderade Protocoll 1757, hwilket den hoos Högwälborne Herr Baron ock Landshöfdingen Gyllengriip aflewera låtit, jämte det som allmogen 1738 vidare andragit samma måhl rörande; anropa derföre Konge. Maytz. allernådigste Handräkning med under-dånigste wördnad det måtte Norriges Lapparne blifwa tilhåldne at intet emoth forna wanligheten förfördela desse öfwer gla. gränsskillnaden Lommivuota tallskog ock forsen Songolkotko som Afiovara Tingzlagz menigheet här frammanföre med dem för gammall skillnad upriktigt widkänna. Elliest har summan på danska fogdens upbörd innewarande Åhr stigit till 39 dlr. Smt. af detta Tingzlaget, nemln. 25 halfwa skattemänn 25 dlr. ock 7 hela skattemän 14 daler som

gör Netto förenämde uträkning, hwilket alt sedan det offenteligen blifwit upläsit ock utan vidare påminnelse för riktigt erkient här igenom insererades actis publicis actum ut supra.

3o.

Länsman Wälaktad Klemet Persson förmälte sig till detta Ting uppå begäran hafwa instämt Lagmannen Nils Nilsson ifrån Namackajerf, hwar wid han på Norska Lapen Jon Nilsson Achepeis wägnar inlefwe-rerade följande skrifteliga begäran

Original side 493 b:

I Bokstafwen ord ifrån ord sålunda lydande. Höyædle og Welwise Herr Heredtz-Höfding! Jeg fattige Mand er aarsaget for den Respective Rætt at lade indstefne Nils Nilssen af Arrisbye meenighed som for 3 aar siden paa Guldholmen I Tana bekom hoos meg 1/4 tönde Meel, En Ruul tobak på 4 Skålpund og 2 hundrade Ripspeger, som tillsamman beløb sig till 9 marck danske, hvor for hand lovede meg skulde blive tillskiket 1 Reen, men till dato ike holt sitt löfte, skiönt ieg hanem mange gange har påmindet om betalningen, Endelig haver hand till sist udi afvigte Sommer betalt mig der på 4 mrkr. danske; Saa ieg endnu hoos Hannem med aldsomhed har at fordre 5 mrkr. danske, hwilke for mig fattige Mand er swart at miste og kunde være mig udi min fattigdom En stor hielp, beder derfor allerydmygeligst att den Höy Respective Rætt wilde gundstigst behage att være mig behielpelig till denne min Rættmæssige fordring. Foruden denne min fordring har ieg og betalt till Landzmanden Clemmet Nilssen Stefningz Penge 1 mrkr. danske som ieg og allerydmygest beder mig maate blive betalt. Den aller Höyeste Gud will derfor være deris belöner, og ieg stedze med ald ærbödighed lever, Waranger d. 5. January 1739 Höyædle og Vælwise Herr Herrætzhöfdingz Allerydmygeste tienner. Jon Nilssen Achepeis.

Anhållandes yterligare på dess wägnar at nu ofelbart bekomma de deruti anförde Resterade 5 dlr. Koppmtt. jempte utlagde Stemningz penningar af förenämde Nils Nilsson, hwaröfwer han sig tilbörigen förklarar; Ty blef uppå begäran under d. 10. Februari följande här öfwer Extraherat.

Uppå Jon Nilsson Achepeis från Waranger skrifteliga anhållan af d. 5. Januari 1739 om betalningz erhållande af Nils

Original side 494 a:

Nilsson härstädes för 5 mrkr. danske, hwilka han blifwit honom skyldig på något godz, som denne af Kiäranden tagit för 3 år sedan, Hwarwid Achepeis fordrar sin utlagde Stemningzpr. En mrkr. danske, hafwer bemelte Nils Nilsson hörder blifwit, som förmäler att samma dag, som han fått miölet af Achepeis, skall han betalt till honom 6 mrkr. danske uti Ivar Olssons närvaro från Waringe på Guldholmen, som skulle swara emot miölet ock Rätspikarne, men Tobaket betalte han I Sommars med 4 mrkr. danske, så att han föregifwer sig nu mera ingen ting wara honom skyldig, utan med Stämningen allenast gjort sig fåfeng bekåstnad. Fördenskull Resolverades at Parterne träda först till redigt slutgörande, och så framt de då ike komma öfwerens, hafwer Jon Nilsson sig till nästa ting at infinna 1740, då Nils Nilsson jämwähl sitt åberopade witne, bör hafwa tilstädes, at rätten sig öfwer detta målet laglikmätigt utlåta må, I annor hendelse skyller Nils Nilsson sig sielf. Actum ut Supra.

4o.

Drengen Hans Aslaksson från Somatanajerf kiärande till Nämdeман Anders Aslaksson Keskimeinen Leumisjerfvi sin Halfbroder, för en ren Waya 6 Kmtt. wärd som han uppå sin giorda tjenst ännu hafwa att fordra af Honom; Hwar uppå Nämdeман gör afräkning för några Persedlar som Hans der emot skall af honom bekommitt, omsider efter någon recipocerad stridigheet för Entes Parterne I så måtto, at Hans förklarar sig nögd der Han ännu undfår En Woignell som är 4 dlr. wärd; hwilken Anders Aslaksson med Handaband försäkrade honom ofelbart tillställa, innan nästkommande Mariæ bebådelse dag. Fördenskull wid så beskaffade omständigheter lät Härradz Tingz rätten detta målet här wid bero ock förblifwa.

Original side 494 b:

5o.

Det förmäler gla. danska Länsman Olof Persson Guttorm från Westsijerf at han i går aftons som war Söndag suttit uti Nils Jonssons Kåta med Nämdeammenne Nils Jonsson från Muskojerf, Anders Aslaksson från Keskimeinen Leumisjerf, Mads Olsson Rauna från Ylimäisen Leumasjerf jempte flere, ock talat sin emellan hit ock dit om et ock annat, wid samma tillfelle inkommer Olof Jonsson Paut, helt druken ock Öfrlastad. från Martasjerfvi, begynnandes tala om Kort, samt at de som dem bruka skola wara skiälmar ock bedragare, nu som inga Kort elr. dylikt spel war för händer, frågar Nämdeaman Nils Jonsson honom, af hwad tillfelle Han kommer at framföra slikt, ock hwem han egenteligen höllo för en sådan Man ibland dem, som han redan så hederligen Caractiserat? dertill swarade han namgifwandes Olof Persson Guttorm ock Pekade I alles närwaro med fingren derhoos på honom. Derföre som Olof Persson aldrig skall brukat slikt spel med Olof Jonsson Paut, fast mindre på annat sätt wet sig hafa. förfördelat honom, begärar Olof Persson bestraffning på honom sig sielf till rättelse, at en annan gång lemna ärligt folck oförklenade uti sin drukenheet ock galenskap samt uti Rättegångzkåstnad ock skadestånd 3 dlr. Koppmt.

Till genmäle ock förklaring härå anförde Olof Jonsson Paut at han fuller omrörde afton inkommit uti Kåtan hwarest danska Länsman stadder war ock fast litet i hufwudet, men föregifwer sig intet minnas så förklenligen hafa. talat om Länsman, elr. med fingren pekat på honom. Olof Persson Guttorm der emot beropade sig allenast på de närwarande hederwörda Mäns Edeliga bewitnande ock utsago, då Inhemtas lärre om han spart anförä Som ingen I detta Målet, hwarföre Nämdeammenne Anders Aslaksson

Original side 495 a:

ock Mads Olsson Rauna förekallades som ojäfackteligen den föreskrifne witnes Eden Aflade ock derpå hwar för sig efter anstendig lemnad erhindran anförde som följer, om Söndagz aftonen d. 11. Februari skall Anders Aslaksson suttit i Bröderne Olof Jonsson, Nils Jonsson, Jon Jonsson, Per Jonsson ock deras Swåger Olof

Aslakssons kåta, tilika med Nmdeman Mads Olsson Rauna, hwarest danska Länsman Olof Persson Guttorm inkom ock satte sig neder på andra siidan om Eldstaden sedan han tilbrlig Hälsning aflagt, wid det alla nerwarande talades wid om ett Ock annat Säger Olof Jonsson Paut som nyligen stigit in i kåtan, tak skall du hafwa för sista korten skilm ock bedragare, Nils Jonsson frågade derpå hwem han mente der med? Swarade Olof Persson Guttorm, ock pekade med fingren derjempte på honom, då danska Länsmannen sagt till alla närwarande, hrer nu på godt folck hwad han säger, Jag skulle wähl strax betala honom derföre, men som Öfwerheten r närwarande så will iag först Saken der angifwa att winna rtt på honom, ock derpå gik danska Länsmannen uth på dren tilika med Mads Olsson Rauna. Efter någon stundz förlopp kommer han åter in allena syandes till samteliga upräknade närwarande, Jag beder Eder om förlåtelse om iag ånyo kommer in hoos eder obuden, men der till swarade ingen något, kunnandes Witnet ei annat förstå n ju Olof Jonsson war druken, efter som de närwarande haft litet brnwin at fegna hwar andra med, upläsit, afträdde;

Härpå anförde Nmdeman Mads Olsson Rauna at frmlte Söndagz Afton skall han inkommit uti Olof Jonsson Pautz kåta hwarest hans twenne brder, Swågren Olof Aslaksson med Nmdeman Anders Aslaksson woro församlade, hafwandes

Original side 495 b:

en liten plägning frhnder på den ena sidan om Eldstaden, Men på den andra satt danska Länsman Olof Persson Guttorm för sig allena, till hwilken witnet sig förfogade, då Olof Jonsson Paut sagt, tak skall du ha för sista kort, skilm ock bedragare, witnet frågade strax jempte flera som han ei minnes, hwem som skulle ha den ratitulen; Olof Jonsson Swarade, danska Länsman Olof Persson Guttorm ock pekade der med på honom med fingren, då Länsman sagt till alle de andre, hrer nu goda Mn hwad frklenligit tahl han mig pfrer, ock skulle iag wl kira honom de orden i halsen silf, Men som Öfwerheten r närwarande lrrer den fuller skaffa mig rätt på en sådan reskindare; hwarpå witnet gådt sin wg, så at han intet wet om något tahl sedermera fallit dem emillan, Elliest förstod han at Olof Jonsson war druken ock fwerlgse, upläsit;

Som nu ingen wid upläsandet här af mera hade at påminna, eller andraga, bad Olof Jonsson Paut danska Länsman om förlåtelse, försäkrandes näst det, han intet wiste annat än ära ock godt med honom, at gierna willja betala de erfordrade 3 dlr. Koppmt. Alt derföre resolverades. Som Olof Jonsson Paut uti sin egen kåta med förakteligit pekande ock drukenheet, sagt till danska Länsman Olof Persson Guttorm, tack för sista kort, skiälm ock bedragare, kan Häradz Tingz rätten ei annat finna än han ju giordt sig skyldig så som första gången för slikt upförande lagförd, till 5 dlr. Smt. likmätigt Konge. Maytz. förordnande moth Swalg ock drykenskap d. 17. april 1733 § 2 ock derföre efter 4. § dömes derjempte at böta för, twenne ohöfwiska ock förakteliga ord, två dlr. Smt. enligt 6. § 60. Capt. Missg. B. Hwad der af danska

Original side 496 a:

Länsman fordrade Rättegångskostnad ock Skadestånd angår, Så aldenstund Olof Jonsson Paut der erbiuder 1 dlr. dito mynt, hwar med kiäranden förklarar sig nögd wara, Ty låter ock Häradz Tingz rätten detta målet ankomma uppå Parternas öfwerenskommande förening derutinnan, hwarmed de äro åtskilda som tydeligen företolckat blef. Actum d. 12. februari.

6o.

Upbördzlängden blef ransakad ock upropad Man ifrån Man som efter den framtedde förteckningen riktig befans ock fördenskull efter förordningarne verificerades. Här wid wederbörande påminte blefo. at årligen affordra quitence på deras afgifne skatt till Cronan Dannemark, som jempte flera acter detta Tingstället rörande, kommer att förwaras I Häradzkistan till framdeles efterrettelse.

7o.

Sluteligen inlades i Häradzkistan 1736 ock 1737 års domböcker sammalunda 1738 års d. 10. februari håldne Syne Instrument, Öfwer Skolebygningen härstädes, efter Höga wederbörandes åstundan, som till framdeles underretelse anteknat warder Actum ut supra.

Original side 552 b:

Åhr 1740 then 4. och 5. Februarii höltz Ordinarie Häradz Winter och Wår Ting samt laga Rättegång med Almogen af Torneå Lapmark och Koutokeino Tingzlag som skattar till Konge. Mayt. af Swerige och Cronan Dannemark tillika uppå thes wanliga Tingställe i närwaro, under Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnackas opasslighet, af Christian Eriksson Elingius samt Edsworne Nämndemän.

Anders Andersson Tornensis i Spielkokuoma.

Tore Persson i Raisuoma.

Erik Persson Rikonen i Porrowuoma.

Erik Persson Eira i Näckalawuoma.

Per Andersson Pära i Spielkokuoma.

Rasmus Sjulsson i Riggaswuoma.

Jon Aslaksson i Raisiukuoma.

1o.

På afhörd Tingzprädikan utlystes Ting och Tingzfrid efter wanligheten och näst upläsandet af the lagsens rum och Balckar, samt Konge. förordningar som widh Juccasjerfwi dombok finnes antecknade, afhandlades följande ärender som inga Inteckningar, Lagfarter och upbud woro att sysla medh.

2o.

Angående gräntseliniens sträckning emillan Norrige och Swerige, så är wid detta sådan anstalt fogad som wid näst föregående Juccasjerfwi och Enoteckis Ting-

Original side 553a

ställen, hwarföre sedan Man om alle nödwändige omständigheter gjort sig wid thenne orten i närmaste måtton under-rättad, uplästes 1739 års öfwer thetta målet hålne Protocoll å nyo, hwarpå följande ärlige och Wälberycktade Män blefwo förestälte Nembn. Erik Persson Rikonen Sextiio Ett år från Porrowuoma, Tore

Persson i Raiswuoma Åttatiio år, Olof Gunnar i Spielkokuoma Sextiio åtta år, Jon Jonsson Kyrckiowärđ i Raissi och Riggaswuoma Siuttiio år och Jon Aslaksson i Raitziwuoma om femtio Niio år gamla, hwilka med hand å bok följande Edh uti Menighetens närwaro lifligen aflade, sedan then föruth blifwit för them wederbörligen uttolckad och upläsin.

Jag låfwar och Swär wid Gudh och hans heliga Evangelium at hwad iag nu berättar om Gräntzeskilnaden och dess tilhörande omständigheter emillan Norrige och Swerige, det har iag tid efter annan hört af mina förfäder och andra framledne gamla Män, så wäl som och siälfwer erfarit, inom hwilken Rågång och gräntseskillnad alle lapländarnes skatteland finnas belägen som tilförne skattat till Cronan Swerige. Men eljest wet iag intet af några Råmärken som för thetta skola wara Rikerne emillan uprättade, utan Allmogen har af forno altid rättat sig efter hwad härutinnan af gammalt warit brukelig- och wanligit, hwilket iag nu redeligen och på mit samwette inför Gudz ansikte, sittande Rätt och i alles närwaro bekiänner och uppenbarar, så sant mig Gud skall hiälpa til lif och Siähl.

Hwarpå sedan wederbörande blifwit underwiste hwad fara ther wid är, Erik Persson Rikonen anförde, att, emedan det gör Knärå ifrån Moscokaisa fiäll efter Enoteckis boernes berättelse till Haltianilto, så skall hans förfäder och Gamla Män uppå thenna orten hållit som dhe ännu hålla före att thetta Tingzlagetz

Original side 553 b:

gräntseskilnad går ifrån Haltianilto till Moskokaisa fiäll och så vidare opåt at träsket Kolatzjauri eller Kalajerfwi lämnas åt Swerige, mit öfwer fiället Pirtawara och så til dalen Kiedkudwaggi så at fiället Ackilacko blifwer på Swänska sidan, sträckandes sig ifrån sidst benämnde dahl til Kapperuswaggi och sluter sig längz efter samma dahl neder åt Raisi Elfwen, til Jogasjauri eller Järfwi på Swänska Elfträsket, hwarest alle dom af gamle tider fiskat lydt till Cronan Swerige och Koutokeino Tingzlagz skatt, derifrån stryker gräntseskillnaden öfwer Rais Elfwen wid en forss kallad Myllojäinkåski eller Qwarnbäckforssen på Swenska, derifrån går thet til Toitsas Kortha längz efter Skogzlandet till fiället eller Bärget Tiolta som tager emot som en backe der skogzlandet blir alt, vidare til Wuosta Kurtha dahl, belägin emillan två Bärge, det ena Wuos-

tarassi å Norriges och dett andra Haltirassi på Swerges sida, stryker sedan vidare till Tiöckarassi höga fiäll, derifrån mit öfwer Kussurwari fiäll till myrlandet med små skog bewäxt mit på fiällen Tiabismata benämnd derifrån till fiället Jälckisoiwa och sedan twärt öfwer Rautoifwa fiäll, löpandes vidare til et högt fiäll Stor Oifwa Nobist, vidare til fiället Karetsamoifwi derifrån til Wuoluschwarasch fot, så at fiället blifwer på Sweriges sida, vidare til et litet ofiskeligit Orusjerfwi träsk, der ifrån til Ruonapotka fiäll, så at skogen lemnas til Norrige, derifrån till Staggukåski forss uti Alati Elf, hwarest Nämndeman och nuwarande danska Länsman Rasmus Sjulssons Morfader Nils Guttormsson wid namn och fader Sjul Nilsson från Afjowara Tingzlag, i lifztiden för långt tilbakars fiskat efter

Original side 554 a:

Lax och ständigt betalt skatten til Swänksa Cronan;
Och wid thenne Staggukåski forss skall Afjowara Tingzlagz Rågång från gamla tider tagit sin begynnelsse.

Med detta instämde alla öfriga Edeligen afhörda Perssoner, förmälendes Kyrckiwärden Jon Jonsson här wid uppå sin Ed, at han till denne dagen med sina förfäder skall oklandrat wistatz neder wid Siöstranden på en ort Raisiwuona benämnd, hwilket flera af Allmogen bekiände som der hafwa sina hemwister så wäl som wid Kaiwuoniemis, Sitiwuona, Ackswuono, Nauwuono, Puruwuona och Languwuona, hwarföre de slippa där erlägga til Cronan Dannemarck skatt, enär the här oppe den årligen sig afbördä.

Och sedan föregående wid upläsandet blef förklarad ricktigt wara influtit, så androgz vidare af the Edeligen afhörde, at Lapländarne inom these orter för detta altid dragit landskatten til Cronan Swerige, Men sedan år 1721 som de tycka minnas skola de Norrska omtränt Fyra dryga mihl, och öfwer fiällen gienaste wägen två och en half mihl ofwanföre gamla gräntseskilnaden Staggukåski uti Alati Elf wid en ort Masi kallad förfärdigat en ny Kyrcka wid pass åtta mihl ifrån denne Koutokeino belägen, och der igenom tilwällat sig lapländarnes under Sweriges Crono tilhörige skatteländ på den orten skolandes sista Swänksa skattdragaren wid Masi warit en bonde wid namn Mikkel Henriksson, som blef föranlåten at flytta therifrån med denne Rättens tilstånd den 31. Januarii

1724 til Karasjocki under Afjowara Tingzlag och skall theras Swänksa Kyrckioherde i denne församlingen Hr. Amund äfwen ther bodt i förtiden, hwarest Allmogen tå firat sin Gudztjänst på Stora Högtidzdagarne så wida å thenne platzen ännu ingen Kyrckia war opbygd. Beropandes sig för öfrigt Meenige Man på 1720 års Protocoll och hwad the i denne Saken tå andragit som i bokstafwen sålunda lyder af thes 3. § Nembn.

Original side 554 b:

Sedan företrädde Almogen så wäl här i Koutokeino som ifrån Afjowara, beklagandes sig mycket der öfwer at de Norske Laperne nu i winter blifwit anbefalte at föra Kyrckotimmer til en ort wid namn Masa Fyra å 5 mihl ifrån thenna Kyrckian, hwilket och berörde Laper efterkommit, så at nu theras Kyrcka skall blifwa at Sommaren opsatt, hwarigenom desse klagande Laper anföra sig aldeles blifwa trängde ifrån Sweriges Crono och dess tilhörige land, enär the Norska få sålunda intränga sig, andragandes ther hos, att uppå thenne orten Masa skall aldräförst som Man minnas kan bott en Swänsk Bonde som het Ivar Kohlare, sedan bodde ther hr. Johan Tornberg den tiden han war Pastor öfwer Koutokeino och Afjowara innan han kom till Öfwer Torneå Sockn, och nu sidst hr. Amund Curtelius som transporterades til Capellan uti Öfwer Torneå Sockn, hwilket de begiärte at det måtte blifwa inprotocollerat, samt höga Öfwerheten remonstrerat, som de ingen hafwa hwem de skola klaga sig före om the nödgas fly ther ifrån och the Norske taga bort Landet, hwarmedelst the nödgas lemna theras egen Kyrcka som och hehl ny är, aldeles öde, med hwad mehra the androgo thenne Laperne begiäran fan Rätten skiäligt at wilfara i så mätto, at detta blifwer nu härmedelst in-tecknat och annoterat. Actum ut Supra.

3o.

Det förestältes drängen Aslak Mikkelsson med Qwinnos Person Kierstin Mortensdotter ifrån Spielkokuoma hwilka plägat kiötzig be-blandelse tilsammans under äcktenskapz löfte hwar på hon framfödt ett Pigebarn förweckne 13. Januarii som blifwit döpt af Kyrckioherden hr. Johan Junnelius wid namn Marget, skolandes drängen fylt 21 och Kierstin 18 åhr. Och ehuruwähl föräldrarne Mikkell Aslaksson och

Margetta Mortensdotter å hans med Änkan Brita Rasmusdotter på hennes sida till äcktenkapetz fullbordan sitt samtycke gifwa emedan the förmoda att skyldskapen intet skall förhindra wärkställigheten ther af. Ty blef Häradz Tingz Rätten föranlåten at then samma närmare efterfrå-

Original side 555 a:

ga hwar wid inhämtades att Aslak och Kierstin woro til tredie led hwar annan skilde, Emedan Ivar och Morten warit kiöztliga bröder. Ivar födde Morten, Morten födde Kierstin Bruden. Andra Broder Morten födde Margetta och Margetta födde Aslak Brudgummen. Förthenskull som hwarken Sweriges lag i thet 2dra Capit. Gift. B. eller Konga. Maytz. förordnande the 1. Martii 1678, 30 December 1680, samt 29. Aprilis 1695 pröfwes wara ther emot, utan fast mera sådanne äcktenkap tillåter. Resolverades.

Althenstund drängen Aslak Mikkellsson under äcktenkapz löfte beblandat sig med ogifta Qwinnos Perssonen Kierstin Mortensdotter från Spielkiwuoma, så at hon blifwit hafwande och therpå et barn framfödt som wid döpelssen blifwit kallat Marget, och begiära nu begge at sitt påbegynta äcktenkap få fullborda. Så emedan berör-de Personer intet någon skyldskap förminnes ligga i wägen, för-äldrarne och på begge sidor här till gifwit sitt bifall skolandes drängen thesutom fyllt sina 21 och Qwinnan Femton år. Förthenskull warder Aslak Mikkellsson med Kierstin Mortensdotter, så wida the pröfwes förswarlige i theras Christendomsstycken härigenom til Vener. Minister. i denne församlingen hänwiste, at, sedan the för otidigt Sängelag till Kyrckan erlagt två daler Silfwermynt hwarthera, likmätigt 5. § 53. cap. Missg. B. med wanliga Kyrckio Ceremonier then åstundande Äcktenkapz fullbordan och wixell åtniuta Actum then 4. Februarii.

4o.

Then ifrån Gottland förrymde Häradzfogden Erik Fiellström blef i anledning af Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingen Gabriel Gyllengriipz aflätne skrifwelse til Crono Befallningzmannen Wälbetrodde Anders Hack-

Original side 555 b:

zell then 12. October 1739 granneligen efterfrågad. Men som han på thenne ort ey skall wara sedd, eller någon tilförne hört honom nämnas. Ty blifwer sådant härmedelst til framdeles efterrättelsse antecknat.

5o.

Upbördz Längden ransakades Man ifrån Man, och som för thes rickthet intet war at påminna, ty blef och then samma efter förordningarne Verificerad. Och som Danska Länsman Rasmus Sjulsson inlefwererade följande skrifwelse i bokstafwen efter Originalen lydande, Wel Edle och Welwise Herr Häradzhöfding og Foged. Ved Skattens Anammelsse af Koudicken til hans Kongle. Mayt. af Danmarck indewærende aar 1740, Er mig förekommet en genstridig Mand Ved nafn Jon Nilsson Bolt, som icke vilde betale sin skatt, som hand af Lænsmanden og Samtlig Allmuen og Borgerne ham er Paalagt, hvorudover ieg beder at Herr Fogde Wilde være mig behielpelig, at det maatte leveris til Lænsmanden Rasmus Sivertssen, hvor til ieg haver giwit ham fuldmagt at inhende 3 mrkr. Danske till rest, Jeg forbliver hands ydmyg-este tiener Gerhart Kloppenborg.

Så betalte Jon Nilsson Polto den 5. Februarii samma 3 daler Kopparmynt til Danska Länsman Rasmus Sjulsson hwilket antecknat warder.

6o.

Uti Häradzkistan lemnades 1736 och 1737 årens Protocoller med flera ther tillhörige skrifter, och betaltes wederbörande Tolck och Nämndemän theras andehl af förweckne 1739 års Sakören, hwarpå Häradzkistnycklarne aflefwererades till them af Rättens Medell som tilförne haft them i sin förwaring, hwilket antecknat warder, Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar.
Carl Sadelin

Original side 556 a:

Å hr 1740 then 8. Februarii, höltz Ordinarie Laga Häradz Winter- och Wår-Ting med Allmogen af Torne Lapmark och Afjowara Tingzlag som skattar till Konge. Mayt. af Sverige och Cronan Danmarck til-lika, uppå thes wanliga Tingzställe, i närwaro under Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnackas opasslighet af Christian Eriksson Elingius och följande Nämndemän.

Olof Persson i Etzjäff.

Nils Persson Warsi i Assiapacta Kenta.

Per Ivarsson Ung i Karasjocki Kenta.

Per Toresson i Etzjärfwi.

Mads Eriksson i Olkowara och Karasjocki.

Jon Nilsson Guttorm i Edzjärf.

Nils Sjulsson i Pytojerfwi.

1o.

På utlyst Ting och och Tingzfrid efter wanligheten blef till Rättens fyllnad och Nämndeman antagen för detta Länsmanen Nils Sjulsson från Pytojerfwi, som therföre strax med hand å bok then föreskrifne Domare Eden aflade, likmätigt Rättg. Bs. 1. cap. 7. § hwarpå Allmogen företyddes samma Lagsens rum och Konge. förordningar som wid Juccasjerfwi Dombok finnes upräknade, hwarpå man wil hafwa sig beropat, som woro the här ord ifrån ord införde. Och som inga Criminalier eller instämde måhl fast mindre några Lagfarter woro på thenne orten at sysla med, ty förhandlades allena thenne gången följande ärender.

2o.

Sedan wid innewarande års Häradz Tingz Terminars utlysande til detta som flera underhöriga ställen, blifwit i afskrift bifogat icke allenast Konge. Maytz. allernådigste ytterligare godt-

Original side 556 b:

finnande och förordnande af then 9. Julii 1739 med Konge. Maytz. och Riksens höglåfle. Swea Hoffrättz nådige antydan af then 17. Ejusdem samma åhr, huru wida gräntselinien undersökas borde emillan Norrige och Swerige, utan och 1739 års hâlne Protocoll öfwer samma angelägenhet. Hwarjemte wederbörande antydt blef, om något ther wid skulle wara at ändra, the då hade nöyacktig betäncketid til instundande Tingztima, at saken närmare eftersinna och öfwerwäga, för än the kommo at någon Edelig berättelse, häröfwer aflemna, om hwilket alt man och nu tilförläteligen blef underrättad, at Allmogen all nödig kundskap erhållit. Så blef 1739 års åberopade Protocoll för detta Tingzlaget å nyo upläsit, hwar wid som det förspordes något borde blifwa tillagt och ändrat, så framkallades följande ärlige och wälberyctade Män, de där blefwo angifne at bästa kundskap härom äga såssom gamla Danska Länsmanen Nils Nilsson Guttorm i Edtzjärf om Ett och Åttatiio åhr. Per Ivarsson Ung från Karasjocki Kenta om några och Siuttiio, Nils Persson Warsi eller Guttorm från Assiapacta Kenta, Siuttiio fyra åhr och Nils Sjulsson i Pytojerfwi om några och Sextiio åhr gammal, at i förstonne med hand å bok i allan Menighetz närwaro följande lifliga Edh aflägga, som redan förut blifwit för dem fulkommeligen upläsin och uttolckad.

Jag låfwar och Swär wid Gudh och hans heliga Evangelium, at hwad iag nu berättar om gräntseliniens strykande och dess tilhörande omständigheter emillan Norrige och Swerige, det har iag icke allenast siälf erfarit utan och tid efter annan sådant hört af mina förfäder och andra framledne gamla Män, inom hwilken Rågång och gräntzeskillnad alla Lapländarnes skatteland finnes belägne som för detta skattat til Swea Rikes Crono. Men eljest wet iag intet af några wissa märcken som för detta skola warit uprättade begge Riken emillan, utan Allmogen har af forno altid rättat sig efter hwad härutinnan af gammalt warit brukelig- och wanligit, hwilket iag

Original side 557 a:

nu redeligen och på mit Samwette inför Gudz ansichte, sittande Rätt och i alles närwaro bekiänner och uppenbarar, så sant mig Gud skall hiälpa til lif och Siäl.

Hwar på gamla Danska Länsman Nils Nilsson Guttorm anförde, sedan han med alle förenämnde blifwit tilräckeligen underwist hwar fara therwid är, att Staggukåski fors uti Alati Elf skall af forno altid warit rätta Knärået emillan thetta som Koutokeino Tingzlag, och följacketeligen begge förenämnde Riken emillan, så at Norska skattdragare aldrig kommit der ofwanföre at fiska efter lax annars än i lag med inwånarena på denne orten eller och för betalning, hwilket han berättar, sig så mycket bättre minnas, som witnetz fader Nils Sjulsson med nuwarande Swänska Länsmannens härstädes Nils Sjulssons Morfader i lifztiden Nils Guttormsson wid namn, oklandrat brukat sina fiskebragder att till och med berörde Staggukåski forss. Men ther nedanföre skall af gammalt åter dem intet tillåtit warit at idka något fiskerii utom wederbörandes tilstånd på Norriges sida, och thetta blef i forna tider med sådan alfwar-samhet på begge sidor i ackttagit och efterlefwat, at när Swänska Bonden Ivar Kohlares Son som bodde wid Masi och skattade til Swerige, Per Kohlare wid namn, hwilken gaf sig under dansk Skatt, intet fick tilstånd för de Norska siälfwa mot gamla wanligheten, så länge han bodde hos them, at bruka et fiskieställe strax ofwanföre berörde Staggukåski wid namn Sandi i Alati Älf, hwarest war godt höstfiske medstödiande. Skall samma Per Kohlare blifwit nödsakad at begifwa sig ifrån Norrige hit opp till Afjowara Tingzlag, hwarest han till Länsman antagen i tränne år Syslan bestridde, under hwilken förrättning och sedan i lifztiden ingen af the Norska honom vidare hindrade, at ju han som andra denne ortens inwånare efter gamla wanligheten fick betiäna sig af omrörde fiskeställe Sandi strax

Original side 557 b:

ofwanföre meranämnde Staggu-kåski forss, hwarföre ännu i dag Sommartiden skall synas gångvägar ifrån thenna orten efter folck til Scautsi forss, som der och på de förenämnde ställen efter lax fiskat. Öfwer hwilken forss fisken för dess branta fall skull intet högre komma kan. Skolandes i then tiden alle Norske lappar där slätt intet haft at beställa, så wäl som Sandi och Staggukåski. Men nu sedan the Norske upsatt Kyrkan wid Masi omtränt 1721 skal folket härifrån allenast på Ett eller två år fått fiska der i lag med them, och sedan inga flera serdeles, utan med möda Danska Länsman siälf här från orten der likwäl 1695 då skattläggningen förrättades och thetta Edeliga witnet wid samma tid war Swänsk Länsman, en stor dhel af detta Tingzlagetz skatt-

dragare utom dhe Norskas intrång idkade wid Skauthi, Sandi och Staggukåski fors sit Laxefiskerii, såssom besagde Nils Guttormsson, bröderne Olof Guttormsson, Per Guttormsson med Hans Nilsson jämte flere. Hwarföre som Menige Man på thenna orten efter at så blifwit stängde från Land och Wattn emot forna wanligheten, förmenar han at höga Öfwerheten intet måtte förundra sig ther öfwer at den wid besagde års Konge. Commission ålagde skatten, nu mera ey kunnat utgå på långan tid tilbakars. Hwar med the flere Edeligen afhörde Per Ivarsson Ung, Nils Persson Warsi och Nils Sjulsson aldeles instämde, med ytterligare förmälan at gräntselinien af gammalt sträckt sig ifrån Meranämnde Staggukåski fors mit öfwer Kamaswari Tiocki et litet bärg slätt oppåt men småskog omkring, vidare til et högt slätt fiäll Wuorjowara följandes thes foth, så at bärget lämnas på Sweriges sida, der ifrån stryker rågången igenom en stor Tallskog Lemmiwuota kallad öfwer bäcken Sengolkotko emillan två träsk wid forssen Sengolkotko eller af samma Namn med bäcken til foten af et ganska högt fiäll som öfwerst mot skyn är likt en hatt eller kringlug kulle, Kaggas kallat, hwarest Knä Rå infaller wid thes Nunni, näsa

Original side 558 a:

eller foth, så att fiället lemnas på Norska sidan, efter wid samma Kaggas Nunni, foth, Utzjocki Tingzlagz gränneskilnad tager emot. Hwilket alt wid upläsandet blef förklarad ricktigt wara influtit. Hwar på Menige Allmogen androg, at oansedt then nu emot forno plägsed mycket hela winteren öfwer utom dess trängas här oppe af the Norske, som med sina Ren Creatur upleta theras måssa land, får dock hwarken Sweriges Crono något therföre eller the siälfwa betalning, än mindre hiälp af sådanne åwärcare wid Norska Fougdens fria Skiutz fram och tilbakars från Koutokeino wintertiden, undantagandes at någon af them då och då efter behag gifwit en Skiutz Rehn Tingzlaget til hiälp, utan blifwa inwånarena ännu årligen tillholdne af honom at betala til Dannemarckz krono skatt efter Mantalet eller hufwudräkningen, änskiönt någon af them idka eller intet annat förstå än ju de Norska Cronobetiänte och Präster winlägga sig på det högsta at draga folket med ägendomen här ifrån dit öfwer så mycket the förmå, hwarigenom thenna Menigheten ey allenast utarmas utan och förskingrad warder. Såssom at för thenna gången lämna obemält hwad längre tilbakars i slika måhl kan wara föreluppit, har skattemannen Henrik Pålsson med ägendom hustru och barn sig dit öfwer utan tilstånd

här ifrån nyligen på begiäran förfogat Lit. A. et A.A. videatur 1734 års Afjowara Protocoll § 4 et. 1735 års Afjowara Protocoll § 7. Sammalunda efter Danska Fogdens ansökning Per Olsson i Edzjärf Lit. B. Afjowara Protocoll 1739 §. 3. En wid Namn Nils Nilsson, Per Nilsson Soros StyfSon som giftat sig med en Norsk Lapländska, släppas nu mera intet från Norriget tilbakars änskiönt sådant tilsagt blifwit Lit. C. 1735 års Afjowara Protocoll § 8. Hwar wid gamla Olof Ivarssons änckia hustru Elin Andersdotter förmäler, at när hennes Son Per Olsson, som år 1731 af denne Rätten blef pålagd härstädes äcktenskap ingå med Norska

Original side 558 b:

Mannens Mads Madssons dotter Christina från Hammarfäst och therpå aflat med henne en dotter wid namn Elin för tiden 7 eller 8 år gammal, som icke allenast uti farmodrens egen kåta blifwit född samt på thenne orten Christnad och sedan wederbörligen upfostrad, omtränt tre år sedan begaf sig at idka fiskerii wid Norska stränderne, tagandes all ägendom med jämte omrörde Barn tillika med hustrun drunknade 1737 efter Allhelgona dag och lemnade så Barnet med qwarlåtenskapen till Tiugu Renlif hos Swågern i Hammarfäst Jon Madsson, skall hon af de Norska begiärt barnet med Egendomen tilbakars, men fått til Munteligt Swar af Sorenskrifwaren hr. Peder And, at så wida thet ena med det andra nu skal råkat under Dansk Jurisdiction, må hennes begiäran intet kunna willfaras, så wida hon är en utrikes qwinna, hwaremot hon föregifwer sig fuller swarat, at hon med Afjowara allmoe äfwen skatt erlægga til deras Crona, men icke thes mindre skall den anstalt blifwit fogat, at Barnetz Modersyster Brita med Norska Mannen Nils Andersson i Qwaelsund borde taga det emot, och Egendomen förblifwa under berörde dess Moder Broder Jon Madssons upsickt i Hammarfäst. Anhåller förthenskull nu denne Enckan Elin Andersdotter underdånigst äfwen som 1739 års Protocoll innehåller om Swänska Öfwerhetens allernådigste biträde, att, för ofwannämnde orsaker skull, få så wäl mera förmälta Sonabarn som Ägendom tilbakars ifrån Norrige. Här wid androg Swänske Länssman Nils Sjulsson härstädes, at någre hans och dess grannars Ren Creatur fuller omkring nästförweckne Missommars tid, emot ägarenas wilja kommit för när inpå the Norskas ängar, hwarest the likwähl icke länge wistatz, förän ägarena them afhämtade; Och änskiönt omrörde Creatur intet skola någon serdeles skada den gången förorsakat, emedan gräset ännu icke hunnit til särdeles wäxt, så skall

likwähl Konge. Danska Amtmannen Herr Rasmus Kieldsön som är boendes wid Talwig och Alten i Norrige emot förra wanligheten utan laga ransakning och dom låtit honom derföre Eneqvera - Tre de bästa Ox Renar

Original side 559 a:

och Siu miölckwayor likmätigt dess utfärdade egenhändig och nu in originali upwiste ordres som i bokstafwen sålunda ord ifrån ord lydande woro Lit. D. Som dend Swenske Lænsmand Nils Sivertssen med Endhel andre fieldfinner imod det ofta gjorde, og ham efter egen tilstaaelse wel bekiente forbud, er nedkommet til Söen med sinne Reen, og ey efter tilsigende tilbage flyttet, men haver forderwet de der Boende Fire Bönders Enge, hwilchen skade belöber til Elfwe Rdlr. 3 mrkr. beordres Finne Lænsmanden Samuel Israelsen med Sex Mand at henfare til Nils Sivertssens kield og tage udi udlag for Skaden Tree Oxe Reen og Siu Simler saafremt hand ey med dansk mynt bemelte 11 Rdlr. 3 mrkr. kand betale, hwerimod hand hos sinne medfølgere kand söge sin regress, saafremt hand nogen at have förmener. Og endnu en gang for alle adwares bemelte Finne Lænsmand Nils Sivertssen samt andre fremmede Finner at de iche understaae sig her efter slig Skade at foröve, eller paa de Konge. Norske undersaaters Ager eller Eng at nedkomme imod Konge. Forbud, under forbrytelse af aldt hvis de haver med at fare, Talwig den 7. Julii 1739 Rasmus J. Kioldssön, hwilket han begjärte måtte blifwa influtit til höga Öfwerhetens allernådigste bepröfwande. Fördenskull acktade Rätten sig intet wara befogad at sådant afslå, som med det mehra för samtelige wederbörande upläsit och för ricktigt erkiändt blef. Actum ut Supra.

3o.

Det förmäler Lars Olsson i Edzjärfwi at dess fader Olof Persson Pietkainen skall i förledne wåras med döden aflidit, och som arfwingarne äro närwarande såssom Brodren Per Olsson, Systrarne Kierstin gifter med Per Jocksson från Norrige Lemmuvuono eller Porssanger; Britha med Johan Larsson ibidem och Alten, Graniel gift i Norrige med Jon Persson i Qwaelsund, så begjärar han som til dödedagar fadren uppehållit några Persedlar af obyitto, samt att Rätten måtte til Bytesmännernas underrättelse utnämna, hwad och huru

mycket uppå Enkan dess Moder Kierstin Rasmus-

Original side 559 b:

dotters andehl komma kan. Nu som föremälte Sterbhus Interessenter samma godkiände och bewiljade; Ty blef uppå begiäran följande här öfwer aflemnad.

Så wida Lars Olsson i Edzjerfwi Sytt fadren Pieskainen til dödedagar, så behåller han af obytto En Byssa med tilbehör, En Bod, En halfsliten båt, Trettiio famnar not, En Kisa och en Myssa. Och sedan Modren Kierstin Rasmusdotter på sin dhel aftagit först sin Enkesäng, gångkläder, Kåta Lautet, Kiör Rehn med dess tilhörigheter, Kittel och Sex Renlif för Morgongåfwan, niuter hon sin giftorätt Trediung af all befintelig Egen- dom. Men thet öfriga bytes sedan uti Siu låtter, hwar af Lars Olsson niuter två, Per Olsson eller thes barn två delar, Systrarne Kierstin Per Jockssons hustru en dhel, Graniel Jon Perssons hustru i Qvaelsund En dhel och Briitha Johan Larssons hustru i Alten En dhel. Hwarföre som the utrikes arfwingar betalt theras gebyhr, hafwa Nämndemännen Per Ifwarsson Ung och Per Toresson at ofördröyeligen förfoga sig till Lars Olsson och förenämnde Sterbhus på sätt som berört är wederbörligen arfwingarne emillan skipta, som på begiäran samtelligen blef förehållit, dem til wederbörlig efterrättelsse. Actum den 8. Februarii.

4o.

Wid Upbördz Längdens ransakande war intet at påminna, förthensskull Verificerades then efter förordningarne och som then förra Länsman Nils Sjulsson begiärte afskied, ty blef i thes ställe antagen Anders Toresson från Edzjärf, hwar wid efter gjorde påminnelsser Danska Länsman Per Nilsson framtredde innewarande års bewis utgifwit af Upbördzmannen Gerhart Kloppenborg på huru mycket som detta Tinglaget i år betalt skatt till Cronan Dannemarck, hwilket sig besteg tilsammans räknat Tolf daler 16 öre Silfwermynt, som i Häradzkistan förwarades.

Original side 560 a:

5o.

Sluteligen lades i Häradzkistan 1736 och 1737 årens Protocoller för detta Tingstället och behöll dombhafwanden Nyckelen, efter som han är ensam, hwilket til framdeles efterrättelsse antecknat warder. Och efterfrågades förrymda Fogden Erik Fiellström från Gottland, som på thenne orten icke blifwit sedder. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 560 b:

År 1740 den 12. och 13. Februarii höltz Laga Häradz Winter och Wår Ting samt ordinarie Rättegång i Torne Lapmark med Almogen af Teno och Utzjocki Tingzlag som skattar til Konge. Mayt. af Swerige och Cronan Danmark tillika uppå thes wanliga Tingställe i närwaro under Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnackas opasslighet, af Christian Eriksson Elingius och Wanlige Nämndemän.

Jon Persson Utz i Korckiajerfwi.
Anders Aslaksson i Keskimeinen Leumisjerfwi.
Nils Jonsson i Muckajerfwi.
Olof Olsson i Wuokojerfwi.
Per Persson Guttorm i Autakåski Teno.
Mads Olsson Rauna i Ylimaisen Leumasjerfwi.
Nils Jonsson Nicki i Wessi och Kadmajerfwi.

1o.

Sedan Ting och Tingzfrid blifwit efter wanligheten afkunnad blef til Rättens fylnad och Nämndeman antagen uti framledne Rasmus Perssons ställe, Nils Jonsson Nicki från Wessi och Kadmajerfwi, hwilken efter aflagd Domare Ed med hand å bok likmätigt Rättg. Bs. 1. Cap. 7. § strax intog sitt rum att sitta. Hwarpå Allmogen företyddes samma Lagsens rum och Konge. förordningar som wid Juccasjerfwi Dombok finnes upräknade. Och som inga Criminalier eller Lagfarter och Inteckningar blefwo andragne upropades Stemningz Längden samt förhandlades ärenderne i följande ordning.

2o.

Angående Gränseskilnaden samt på hwad sätt derom un-

Original side 561 a:

dersökas borde emillan Swerige och Norrige, är på denne orten och för än Tingztiman

infallit, samma anstald fogad som wid the föregående, at samtelige wederbörande tilträckelig kundskap erhållit, så wäl af Konge. Maytz. ytterligare allernådigste förordnande der wid af then 9. Julii förweckne, som af 1739 års sidsthälne Protocoll öfwer samma angelägna måhl, hwilket alt näst inhämtat tilträckelig wisshet at Almogen therom blifwit fulkommeligen underrättad, å nyo offenteligen uplästes och tydeligen förehöltz Till underdånigste följe hwar af förekallades the Perssoner som Menige Man intygade hafwa bästa kundskapen, hwilka på Namngifwande förnimmes altid upført sig ärlige, förståndige och wäl såssom Jon Persson Utz i Korckiajerfwi Åttatio år, Olof Jonsson i Wetzjocki Sextio ett, Olof Jonsson Inger i Ackajerfwi Nittiio Ett, Danska Länsman Olof Persson Guttorm i Wessijerfwi omtränt Åttatio år, Per Jonsson Pieti ibidem mot Sextio, Jon Jonsson Paut i Martasjerfwi Siuttio Ett och gamla Swenska Länsmanen Rasmus Aslaksson i Kurtajerfwi Sextio tre år gammal, hwarföre the ock med hand å bok i allan Menighetz närwaro följande lifliga Ed aflade, sedan then föruth blifwit offenteligen upläsin och uttolckad för dem.

Jag låfwar och Swär wid Gud och hans heliga Evangelium at hwad nu berättar om Gräntseliniens sträckande dess tilhörande omständigheter emillan Sverige och Norrige, har iag icke allenast siälf erfarit, utan och tid efter annan hört af mina förfäder och andra framledne gamla Män, inom hwilken Rågång och gräntseskilnad alla Lapländarnes skatteland finnas belägne som för thetta på thenne orten skattat och ännu skatt erlägga til Konge. Mayt. och Swea Rikes Crono. Men eljest wet iag intet af några wissa råmärken som för detta skola warit uprättade begge Riken emillan, utan

Original side 561 b:

Almogen har af forno så i Norrige som här rättat sig efter hwad derutinnan af Gammalt warit brukelig och wanligt, hwilket iag nu redeligen och på mit samwette inför Gudz ansikte, sittande Rätt och i alles närwaro bekiänner och uppenbarar, så sant mig Gud skall hiälpa til lif och Siäl.

Efter hwilken förrättning samtelige blefwo underwiste hwad fahra ther wid är, och at högsta Öfwerheten intet mera åstundar än at utröna

sanningen härom. Hwarpå gamla Mannen Olof Jonsson Inger förmälte at Knärå som åtskiljer Teno och Utzjocki från Afjowara Tingzlag är stora fiället Kagga wid dess Nunni, näsa eller foth, som wid samma Protocoll förnimmes rätteligen wara influtit, och der tager äfwen Gränselinien wid emillan Rikerne hwarifrån den sträcker sig til höga fiället Luosto Kaissa nenne eller foth, så at fiället lemnas åt Norrige, der ifrån mitt öfwer fiället Koddickwara sedan til Starutsiedga som är en Platz med Wiiskog bewuxen, vidare öfwer Staruthjerfwi Träsk till Wuodzjock Kiätsa bäck just ther han begynnes utur kiällan, derpå til och längtz efter träsket Kaitsilajauri, så at halfparten theraf blifwer til Norrige och andra hälften til Sverige, derifrån til et slätt fiäll som lämnas til Sverige Kobblaoifwa foth, sedan nästan twärt öfwer träsket Tollajauri eller Tulluxijerfwi lemnandes mindredelen theraf på Sweriges sida, vidare mit öfwer träsket Ulmus Kålmitojauri, så at halfparten omtränt på hwarthera sidan lemnas. Sedan går then öfwer fiället Tauka-kiedkioifwi lemnandes til Norrige större dhelen theraf, derifrån mit öfwer fiället Kiessikiedkioifwi och så längtz efter träsket Ackajauri och tyckes lemna halfparten deraf til hwarthera, Sedan til Ujaladni forss hufwud, följandes Elfwen utföre til Kortso forss; Widare til Maskiwari Bergz fot, så at fiället eller Bärget lemnas åt

Original side 562 a:

Norrige. Sedan til bäcken Scolojockas begynnelsse samt längtz efter den samma utföre der han giuter sig i stora Tan eller Teno älfwen, strykandes öfwer samma Elf til fiället HarriMadskaidi och så öfwer et land emillan twenne bäckar til träsket Polmatjauri sedan til Wuomawarast på Swänska et myracktigt Bärge så at Myran lemnas til Sverige och Berget til Norrige, derifrån til Pitsusmarast biörkland och derigenom, at halfwa skogen omtränt kommer til hwarthera delen, strykandes sedan ända fram på fiellet Kolmisoifwi Maddakietsa hwarest i Norden Ryska gränsekillnaden tager wid.

Och änskiönt Konge. Maytz. allernådigste befallning om thetta ärendet intet längre påsyftar, kunde Häradz Tingz Rätten intet pröfwa sig befogad, förwägra thenne gamla Mannen med the flera at utsäya hwad the om Ryska Gräntseskillnaden och dylikt mera på denne Tracten wiste berätta, som han sade förnämligast derutinnan bestå, at samma af

gammalt tager sin begynnelsse wid sidst benämnde ort Kolmisoifwi Madda Kietza och stryker til et litet Bärg med skog ned omkring bewäxt Kietserismeuta kallad, derifrån til ett fiäll Teuja äfwen med risskog omkring; Sedan til Kiedkipolkielats Kietz, som är en dahl emillan två Bärg, sammalunda med små Risskog, hwarest Enare Tingzlagz i Kiemi Lapmark rå tager wid mot Ryssland. Skolandes öfwer thenna gräntselinien med the Ryska undersåtare aldrig varit någon stridighet utan den efterlefwes på begge sidor oqwalt. Men icke så nu mera af the Norske på theras sida som tilförne, tå the angräntsande i forna tider intet fördristat släppa sina Ren Creatur längre op mot fiällen och föremälte Gräntseskilnad än at de samma dag och afton kunnat föra dem igen med Wallhion tilbakars åt Siöstranden i Norrige

Original side 562 b:

och skall ännu wara i minne at Teno och Utzjocki inwånare brukat til skiftes eller årom med Norska och Waringefolket efter Bäfrar uti Scolojocka bäck, äfwen som detta witnet derhos förmäler uti sin lifztid efter dess förfäder oklandrat idkat Kvifwakåskiniska Laxefiske i Teno Elfwen omtränt en mihl nedanföre Scholojocka åmyne.

Öfwer thenna af gamla Mannen Olof Jonsson Inger anförde gränselinie woro the öfriga Edeligen afhörde Perssoner icke allenast enige, utan biföllo äfwen det mera som han här wid, uti det ena och andra målet anført; bifogandes Gamla Danska Länsman Olof Persson Guttorm at han i sin lifztid så wäl som Swärfadren Jon Persson och thes förfäder af gammalt fiskat i Teno Elf nedanföre Kiengasen Kåskiniska Sari wid Pajoniemi och Niorkaisoando. Å samma ort Pajoniemi förmäler Edeligen afhörde Per Jonsson Pieti sig och med thes förfäder af gammalt haft sitt Laxefiskie, tillika med Swäniska Skattdragaren Josef Persson i Wessijerfwi, och skall hwarken nu eller i forna dagar någon af the Norska brukat fiskerii öfwer gamla Rålinien Scholojocka åmyne eller ther han faller uti Teno Elfwen, för än Bonden Henrik Eriksson från Öfwer Torneå Sockn erhöit tilstånd, at husligen sättia sig bofast en fierdingz wäg ther nedanföre.

Läggandes Jon Persson Utz här til at endast för sådanne förmåner och ingen annan orsak skull som kundbar är, så wäl som at Nämndeman

Olof Olsson i Wuokojerfwi med thes förfäder jämte flera Utzjocki boer idkat Laxefiskerii wid Polamacksari, hwarest Länsman Morten Olsson Wallie i Enare med twenne Söner Mads ibidem och Olof här, jämwäl äga dhelactighet, skall han hålla före at denne Menigheten måste betala skatt här oppe til Konge. Danska Cronan, och

Original side 563 a:

der till ibland mera skiutz utgiöra för samma Betiänt än någon Svensk Öfwerhet af them begiär. Men Nyligen wid samma Polamacksari som pröfwat ligga omtrant en fiärdingz wäg nedanföre Gamla Rået Scolojocka åmynne har den Norska Öfwerheten, som förmenes för Siu år sedan gifwit Bonden Henrik Eriksson från Monioniska By och Öfwer Torneå Sockn i Sverige barnfödd, låf at sättia sig husligen neder, hwilket jämte flere the Norskas uptåg, med tiden lærer förorsaka inwånarens totale undergång och förärf på thenne orten som alt wid upläsandet blef af wederbörande förklarad ricktigt wara influtit och i Pennan fattat.

Och näst det närwarande Almoge igenom thes nyligen blefne Länsman Klemet Persson ytterligare beswära sig öfwer the Norskas swåra owanliga intrång, hwar om så wäl förledne som 1737 och 1738 års Protocoller, hwilka sednare hos Högwälborne Hr. Baron och Landzhöfdingen Gyllengriip blifwit aflewererade, tydeligen förmåla; Så andrager han at Danska Fougden hr. Johan Wedeges för thenna gången utskickade Upbördzbetiänt Gerhart Kloppenborg honom tilstålt en Copia af Konge. Danska Amtmannens öppna Ordres i bokstafwen sålunda lydande Lit. A. NB! Lit A. siälfwa Originalen följde med Protocollet till gräntse Commissionen. Efterdi fornemmes, at en stor deel af de paa de Swendske grændser boende fiäldfinner, aarligen til Tannens Laxe Elf nedkommer, og derpaa Voris Allernaadigste Konges grændser bruge Laxefiskeriet og hid indtil dag ey Videre end den liden fiäldskatt betalt haver. Altsaa beordris Finne Lændzmanden udi Tana Morten Klemetsson samme gräntsefinner at bekientgiöre, det de her efter indfinde sig her paa Tinget, og der lige med andre Tanens finner belägge höyst ermelte hans Konge. Mayt. Skatt og Ledning samt

Original side 563 b:

giöre
flöttning naar det dem tilkommer og det dem befallet bliwer. Thi hwis de det icke efterkommer maae de ingenlunde tillades, at have eller bruge nogen fiskrig udi bemelte Tanens Elv. Omgangs Tingsted dend 4. Augusti Anno 1739 Rasmus Kieldsen. Rigtig Copie Testerer Gerhart Kloppenborg.

Igenom hwilken befallning nu göres försök at bringa alla fiäl Lapar under Danska Kronan som idka fiskerii uppå egen gammal häfd i Teno Elf, när the äro antydde i Norrige wid Omgangs Tingställe sig infinna at skatt betala och skiutz utgiöra, då dem tilkommer och befalt blifwer utom den fiällskatt de här oppe erlägga, eller och at aldeles twinga dem ifrån deras urgamla rättigheter, såframt dhe sig icke wid Siöstranden inställa. Och förmenar Allmogen thenna föranstaltningen endast härflutit af omrörde Bonde Henrik Eriksson som wid Polamacksari sig husligen med tilstånd nedsatt, som intet kan lida at Laparne nu som tilförende må bruka sina urminnes fiskeställen och häfd tilgoda, öfwer hwilken denne Almogen sig åtskillige gånger tilförne, men nu ytterligare beswära, så wida de Norske i förledne och året nästföregående emot wanligheten först begynt yrka och påstå at Råskilnaden Rikerne emillan skall wara i Teno Elf wid Kiengesenkåskiniska Sari, som pröfwat ligga omtränt två mihl om icke mera ofwanföre gamla Rågängen Scholojocka Su eller åmyne och HarriMadskaiddi fiäll, skolandes åtskillige af thenne Allmogen, som redan anført är, af gammalt äga sin Laxefiskerier nedanföre bemelte Kiengesenkåskiniska Sari i Teno. Hwarföre som Menigheten säger sig så mycket hafwa lidit igenom föremalte Bonde, att the blifwa drifne ifrån thes gamla häfd och följacketligen stängde

Original side 564 a

från the friheter och fiskeställen som de af forno brukat, för hwilka the likwäl härtils betalt både tionde så wäl som flere tilhörigheter årligen sommartiden, til Norska Kiöpmannen wid Teno Elfz Mun, med underdånigste anhållan at icke allenast slippa sådanne utgifter aldeles, utan och hädan efter blifwa förskonte för den Danska skattens utgiörande, så at ingen Norsk upbördzman vidare måtte komma här opp dem at beswära med skiutz och utlagor som här till skiett är. Så efterfrågades om de icke

efter årligen til dem aflemnade påminnelsser, af de Norska Upbördz-männerna affordrat qvittance på theras afgifne skatt til Cronan Dannemark. Länssman Klemet Persson tillika med nuwarande Danska Länssman Guttorm Olsson swarade, at thenne Almogen är härutinnan lika med Afjowara i det de intet kunna erhålla någon säkerhet derpå, upwisandes dock til bewis at de sådant begiärt och påstått af sidsta Upbördmannen, en dess gifne Sedell i bokstafwen sålydande Lit. B. Dette meddeles Länsmannen Guttorm Olsson til et bewis, at samtlig Allmuen haver betalt sin skatt for dette aar 1740 til hans Konge. Mayt. af Danmark Testerer Gerhart Kloppenborg. Men som deraf ingen wiss Summa kunde inhämtas, som dock pröfwas nödig at hafwa kundskap om, för den årliga förändringen skull. Ty blef på bespörjande intygat at Jon Jonsson, Aslak Rasmusson, Rasmus Persson, Hans Jonsson, Clemet Giermundsson, Olof Jonsson Inger, Nils Jonsson, Jon Persson, Olof Olsson, Josef Persson tilhopa med Per Jonsson Pieti, Olof Aslaksson, Nils Jonsson, Klemet Nilsson, Nils Olsson, Samuel Klemetsson, Nils Giermundsson, Mads Olsson, Olof Persson Tvita, Olof Jonsson, Per Olsson Guttorm, Per Jonsson, Lars Amundsson, Elias Thomasson, Anders Persson, Jon Jonsson Tiugufem till antalet betalt En daler Silfwermynt eller half skatt hwardera, och Anders Aslaksson, Aslak Aslaksson, Anders Aslaksson, Per Jonsson Paut med Anders Jonsson

Original side 564 b:

Fem til räkningen Twå daler Silfwermynt eller hel skatt hwar, för innevarande år.

Här wid anhölt omrörde Länssman Klemet Persson uppå wederbörandes wagnar om denne Rättens föreskrift til befählet wid Norska stranden, at Inwånarena på thenna orten måtte få bruka sina uråldrige fiske och Laxeställen uti Teno Elf så länge och til dess denne nyligen yppade Oredan en gång må blifwa afsluten hos deras Konge. Mayter., Konge. Mayter. i Sverige och Danmark siälfwa, hwilket at förwägra man intet pröfwade sig på thenna aflägsse orten hafwa skiälig orsak till. Altförthenskull blef på begiäran följande Extract aflämnat.

Konge. Maytz. til Sverige wår Allernådigste Konungz med Konge. Maytz. til Dannemark här befintelige samtelige gemensamme skatt-dragare, angifwa, huru som det will förliudas at Konge. Maytz. til

Dannemark förnäma Civil bekiänte i Finmarkens Amt, emot wanligheten will påbörda och twinga de på Swenske grändtzer boende fiäll lapar, at emot forno plägsed icke få idka Laxefiskerii uti Tannens Elf under den här til sedwanlige upburne skatt och afgifne skiutzning, som the å thenne orten til Cronan Dannemark erlægga, utan nu mera at sådanne der til med skola här efter inställa sig Wid Omganges Ting i Norrige, at der å nyo skatt och Ledning til sidst högstbemelte Krono afgifwa jämte flyttning, när det them tilkommer och befalt blifwer, i widrigt fall må the ingalunda tillåtas at hafwa eller brukat något fiskerii uti bemelte Teno Elf, hwar utinnan omförmälte gemensamme skattdragare ändring söka, allerunderdånigst begiärandes niuta på sätt som här tils af gammalt brukeligit warit omrörde Elf utan Bonden Henrik Erikssons intrång därstädes, som är ifrån Sverige, Torneå Sockn och Monioniska By barnfödd. Så emedan detta är et måhl, som utan hemställande til Högwälborne Herr Baron och Landzhöfdingen Gabriel Gyllengriip icke beswaras kan, utan ankommer på hans Konge. Maytz. af Sverige allernådigste högsta godtfinnande och ytterligare bepröfwande, förmodar

Original side 565 a:

Man billigt til fredzfördragens, Enigheten- och förtroighetens oförkränckta bibehållande undersåtarena emillan på desse gräntser, at samtelige gemensamme här wistande fattige skattdragare så wäl hädanefter som tilförne och härtils wanligit warit, måtte få niuta oqwalt deras gamla häfd och Laxefiske uti Teno Elf utan vidare beskattning och med lika förmåner, til godo, som dem till denne tiden de samme innehaft, åtminstone til dess och sålänge at begge deras Konge. Mayter., Konge. Mayter. allerunderdånigste härom kan blifwa underrättade, att siälfwa här öfwer allernådigst förordna, som desse fattige gemensamme skattdragare drägeligit och nyttigt pröfwas må, til förekommande af theras totale sum och undergång. Actum ut Supra.

3o.

Uti twistemålet som war upwuxit emillan Elias Thomasson Naritz från Ylimäisen Leumasjerfwi, Jon Jonsson från Ackajerfwi och Samuel Klemetsson i Wuokojerfwi om en hitte Ren med kalfwen som ingen af

detta Tingzlaget eller de angränssande på skiedd lysning wille kiännas wid, hwarutinnan desse sednare wille bestrida Naritz någon delacktighet; förmälte wederbörande sig wara förlikte i så måtto, att de efterlåta Elias Thomasson Naritz behålla Oxfkalfwen som nästledne wåras fallit wärd 2 daler; och der hos gifwa honom uti skadestånd hwar sina Sex öre Silfwermynt, men der hos dela Jon Jonsson och Samuel Klemetsson Wayan sins emillan lika, som wärderas för Sex daler Kopparmynt, hwar med som Parterne å alla sidor förmälte sig nöjde wara, lät och Häradz Tingz Rätten detta målet ther wid bero och förblifwa, som tydeligen företolckat blef.

4o.

Såssom framledne Nämndeman Rasmus Perssons

Original side 565 b:

Enka Ingrid Jonsdotter från Tulluxujerfwi sig instälte medh sina Söner Per Rasmusson om 17 år, Hans Rasmusson Nio och Jon Rasmusson om 5 år gammal tillike med thes afledne Mans mågar efter förra giftet Jon Jonsson från Ackajerfwi som äcktat Brita, Anders Aslaksson från Keskimäinen Leumisjerfwi som äcktat Rauna, och Olof Jonsson Inger från Ackajerfwi som äcktat Karin, förmälandes sig hafwa bydt störrredelen af Sterbhusetz ägendom sig och omrörde arftagare emillan, uti Länszman Klemet Perssons närwaro såssom af fadren siäl i lifztiden förordnad förmyndare med theras släcktingar Anders Jonsson från Ackajerfwi och Aslak Rasmusson från Kurtajerfwi, hwar wid jämwäl närwarande warit, Klemet Nilsson från Wuokojerfwi som har till hustru dess framledne Mans Broders, Margetta Olsdotter så wäl som Nils Nilsson ibidem, af hwilken ägendom fallit på hwarthera Sonen 20 Renlif, och på hwarthera dottran 10 Renar, wid hwilket tilfälle the och bydt sin emillan Tiio Specie Rdlr., sedan änckan först aftagit sin fördehl i boet, bälte, Skied och fästninga Ring, dageliga säng, nödige gångkläder och Sexstycken Ren Creatur samt för Morgongåfwan ett Silfwerbälte; dessutom bytt wänligen sin emillan, två oförgylta och et förgylt Silfwerbälte, Fyra par förgylta Silfwerkrokar, Fyra stycken skiedar, Sex par förgylta Silfwermaljor och Tiio förgylta Knappar, så at ey mera skal wara odelat än något Koppar, Rehn dohn och andra små Saker som skola wara i bordarne tilfinnandes,

med bifogat anhållan at Rätten wille förordna Nämndeman Olof Olsson i Wuokojerf at der wid sig infinna; wid hwilket tilfälle hon och på Sterbhusetz wägnar betalte uti upteckningzkåstnad 5 lod silfwer som bestod af en liten Kosa och Silfwerskied, och närwarande arfwingar med förmyndare thertil samtycka månde,

Original side 566 a:

warandes wälbelätne med alt hwad

härutinnan redan kan wara aftalat, giort och skipt; Ty blef på begiäran följande Häradz Tingz Rättens utslag der öfwer aflämnat.

Althenstund framledne Nämndeman Rasmus Perssons Enka Ingrid Jonsdotter låtit föreställa thes afledne Mans döttrar Brita, Rauna och Karin med theras Män, Jon Jonsson, Anders Aslaksson och Olof Jonsson Inger, jämte egna Söner, Per, Hans och Jon samt theras tilförordnade förmyndare Länsman Klemet Persson, hwilka enhälligt betyga sig omsider redeligen hafwa erhållit den dehl i Sterbhuset som på omrörde arftagares anpart belöpa borde så i Penningar, Sölfwer som Renar med thes tilhörigheter, undantagandes Koppar och andra små saker, hwilka the förmena wara i bodarne tilfinnandes och wid första arfskiptet icke kunnat wara tilhandz. Förthenskull och på thet sistnämnde Persedlar redigare måtte winna bifall och nöye arfwingarne emillan under delningen, förordnades Nämndeman Olof Olsson i Wuokojerf at der wid wara tilstädes, uppå hwilken förrätning och efter förflutit Enke år, omrörde Ingrid Jonsdotter obehindrad för sina Barns afwittring, tillåtes at ingå annat Christeligt äckenskap, när omständigheterna och ärligit tilbåd, med wederbörandes samtycke, sig dertil yppandes warder, som på begiäran här öfwer af Rättens dombok til bewis aflemnad blifwer. Actum then 13. Februarii.

5o.

Upbördz Längden blef ransakad och Upropad Man ifrån Man som efter den frantedde förteckningen rictig befans och förthenskull efter förordningarne Verificerades.

Här wid blef then ifrån Gottland förrymde Häradzfougden Erik

Fjellström, i anledning af Högwälborne Herr Baron och Landzhöf-
dingen Gabriel Gyllengriipz aflätne skrifwelse till Crono Befallningzman
Wälbetde. Anders Hack-

Original side 566 b:

zell then 12. Octobr. 1739, granneligen efter-
frågad, hwilken allmogen förklarade sig intet hört af, eller nogon sådan
Persson här å orten warse blifwit, som här med till framdeles rättelsse
antecknat warder.

6o.

Sluteligen Lämnades i Häradzkistan 1736 och 1737 årens Protocoller;
sammalunda Syne Instrumentet öfwer Scholebygningen härstädes af then
10. Februarii 1738, och tildeltes wederbörande tilständig andehl af
förledne års Sakören, hwarpå twenne Nycklar till Häradzkistan af-
lefwererades på begiäran i Nämndens händer och then tridie förblef hos
domhafwanden Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens Wägnar
Carl Sadelin

Original side 518 a:

Ahr 1741, den 30. och 31. Januarii höltz Ordinarie Häradz Winter och Wår Ting samt laga Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck och Koutokeino Tingzlag, som skattar till Konge. Mayt. af Swerige och Cronan Danmarck tillika, uppå thes wanliga Tingställe, i närwaro af Edsworne Tolcken Mikkel Jonsson Stålnacka, samt Edsworne Nämдемән.

Anders Andersson Tornensis i Spielkokuoma.
Erik Persson Rikonen i Porokuoma.
Erik Persson Eira i Näckalakuoma.
Per Andersson Pära i Spielkokuoma.
Rasmus Sjulsson i Riggasukuoma.
Jon Aslaksson i Raisiukuoma.
Amund Toresson ibidem.

1o.

På förrättad Gudztienst blef Ting och Tingzfred efter wanligheten afkunnad, Sedan antogz Amund Toresson till nämдемән uti thes framledne Broder Per Toressons ställe, afläggandes therpå then i 1. cap. 7. § Rättgs. B. föreskrifne Domare Eden, och näst upläsandet af the Lagsens Rum och Balckar, samt Konge. förordningar, som för detta äro upräcknade; afhandlades efter Stämningz Längden följande måhl och ärender.

2o.

Af Swärmodren Mikkel Jonsson Saras Enkia Anna Aslakdotter och Swågarn Aslak Mikkelsson fordrar Olof Olsson Kårfwatus efter ingifwen räkning af den 29. Januarii 1741, Nitton dalers tiugu öres värde, som Kårfwatus och hans hustru Margetta Mikkelsdotter dels förtiänt dels lånt till framledne Swärfadren Mikkel Jonsson; hwilcken räkning till hwar post för sig, Partarne emellan, Häradz Tingz Rätten i så måtto, utredde at Enkian och Aslak Mikkelsson bör betala till Olof Kårfwatus, Fyra daler på en åhrs Lön, för en lånt Slätt daler sam-

Original side 518 b:

ma mynt tillbakars,
och ändå Fyra daler till som tillhopa gör Tolf daler, då Korfwatus bör tillställa Swärmodren i Swärfadrens lifstid emottagit. För Tre daler kläde fick Kårfwatus strax Contant Tre daler. En daler Fyra öre kopparmynt som Kårfwatus för en tid sedan gifwit Swärmodren at kiöpa sig frukost före, pröfwer Rätten intet skiäligt at han fordrar tillbakars. Twå och ett halft Skålpund tobak bör Swågarn honna i Persedeln återställa eller och Fyra daler Sexton öre. För en halfstop tenflaska wärd Fyra daler gifwer Swärmodren Kårfwatus En Ox Rens Kalf. För Kullmyssan fick Kårfwatus strax Twå daler Kopparmynt och ännu dertill sina utlagda Stämningzpenningar, hwarmed the blifwa åtskilde som tydeligen företolckades.

3o.

Beträffande stridigheten emellan Pigan Brita Nilsson och Per Olsson Korfwatus hustru Kierstin Rasmusdotter Pundskie, angående några matwaror Twå daler Åtta öre Kopparmynt värde, som skola förkommit för Kiäranden utur dess gömslerum, hwarest Mikkel Andersson henne behielpelig warit at det förwara; Så emedan hustru Kierstin Pundskie tillstår sig warit ther när, tillika med Amund Nimpas dotter Brita, hwilcken med fadren ey skall hafwa godt ryckte om sig och nu ey befinnes tillstädes; så utbetalte Per Olsson Kårfwatus strax omrörde Twå daler Åtta öre Kopparmynt till Pigan Brita Nilsson å hustruns wägnar, med förbehåll at sökia sin betalning af besagde Brita Nimpas dotter, hwarwid på kiärandens tillfredzställande och Rätten för thenna gången thetta måhlet bero lät, som wederbörande antydt blef.

4o.

Upbördz och Mantals Längden ransakades man ifrån man, hwarpå then och efter förordningarne verificerades.

5o.

Som inga Sakören woro sedan 1740 åhrs Ting för Tolcken och Nämde-
männerna at tillgå, lemnades i Häradz Kistan 1736, 1737 och 1738
åhrens Protocoller, hwarpå Nycklarne tillstältes wederbörande af Rättens
medell, som härmedelst antecknat warder. Actum ut Supra.

Original side 519 a:

På Häradz Tingz Rättens wägnar.
Carl Sadelin

Original side 519 b:

Åhr 1741 then 4. Februarii höltz Ordinarie Laga Häradz winter och
Åwår Ting med Allmogen af Torneå Lappmarck och Afiowara
Tingzlag, som skattar till Konge. Mayt. af Swerige och Cronan
Dannemarck tillika, uppå thes wanliga Tingställe i närwaro af Tolcken
Mikkel Jönsson Stålnacka och följande Nämde män.

Olof Persson i Etzjärf.
Nils Persson Warsi i Assiapacta Kenta.
Per Ivarsson Ung i Karasjockikenta.
Per Toresson i Edzjärfwi.
Mads Eriksson i Olkowara och Karasjocki.
Jon Nilsson Guttorm i Edzjärf.
Nils Sjulsson i Pytosjerfwi.

1o.

På utlyst Ting och Tingsfred efter wanligheten föreyddes Allmogen
samma Lagsens Rum och Konge. förordningar som wid Juccasjerfwi;
Och som inga stämningar eller Criminalier wore at sysla med: Ty
förhandlades allena thenna gången följande.

2o.

Crono Befallningzman Wälbde. Anders Hackzell företedde Högwälborne Herr Baron Gen. Lients. och Landzhöfdingen Jakob Grundels aflätne skrifwelsse af then 22. Martii 1732, hwarmedelst Hr. Borgmästaren Petter Pipping från Torneå uplåtit blifr. at göra försök med Lappfiskeriet i Teno och Karasjocki Elf, som offenteligen upläst blef.

3o.

Upbördz och Mantals Längden blef therpå offenteligen ransakad man ifrån man, och efter förordningarne verificerad.

4o.

Sedan inga Sakörsmedell för 1740 woro influtna till Tolcken och Nämdens fördelning, lemnades i Häradzkistan 1736, 1737 och 1738 åhrens Protocoller, som härmedelst tydeligen influtit warder. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens wägnar
Carl Sadelin

Original side 520 a:

Åhr 1741 then 9. Februarii höltz Laga Häradz Winter och Wår Ting samt Ordinarie Rättegång i Torneå Lappmarck med Allmogen af Teno och Utzjocki Tingzlag samt skattar till Konge. Mayt. af Swerige och Cronan Danmarck tillika, uppå thes wanliga Tingställe i närwaro af Edsworne Tolcken Mikkel Jönsson Stålnacka och wanlige Nämдемän.

Jon Persson Utz i Korckiajerfwi.
Anders Aslaksson i Keskimeinen Leumisjerfwi.
Nils Jonsson i Muckajerfwi.

Olof Olsson i Wuokojerfwi.
Per Persson Guttorm i Autakåski Teno.
Mads Olsson Rauna i Ylimaisen Leumasjerfwi.
Nils Jonsson Nicki i Wessi och Kadmajerfwii.

1o.

På utlyst Ting och Tingzfrid efter wanligheten, företyddes Allmogen samma Lagsens Rum och Balckar och Konge. Förordningar, som på de förgående ställen i Jurisdictionen, hwarpå ärenderna i följande ordning afhandlade blefwo.

2o.

Stridigheten som warit emellan Nämndeman Mads Olsson Rauna och Lars Amundsson med Klemet Nilsson om en fälter Will Ren, förmåla Parterne sig i wänlighet hafwa bilagt, at kiäranden fått lika dehl med the andra, samt utlagde Stämningsspenningar igien; Hwarmed som alla betygade sig nöjde wara; Ty lät och Häradz Tingz Rätten målet therwid bero.

3o.

Anders Jonsson Poica från Ackajerfwi förmåler, at som Länszman Klemet Persson för Rätten angifwit Pigan Brita Rasmusdotter, för det hon skall begått hustiufnad hos honom, ty will han derom aflägga följande sanfär-

Original side 520 b:

diga berättelse. I förledne wintras skall han bodt med sin hustru Ingrid Josepsdotter wid Paldus Kaitza i lag med Nämndeman Olof Olsson, hustrun Elin Klemetsdotter, och Sonen Morten Olsson med hustrun Karin Nilsson dotter hwilcka alla haft små barn. Och som han förledne Stämningstid förfogat sig hit till platzen med Manfolcken skall hustrun Ingrid Josepsdotter, under det pigan huggit wed wid Kåtan, gått i grannskapet at beställa några ärender; Tå skall Pigan Brita Rasmusdotter sedt sitt ram, medan små barnen woro allena, och ypnade

thes olästa Kista, som han haft i Kåtan ståendes, hwarest han ibland annat haft förwarat, Danska Penningar Courent half Ottonde Rdlr. eller Fyratiio Fem daler kopparmynt, hwilcka han intet strax wid hemkomsten saknade, utan en wecka omtränt derefter, eller kring Matzmässan, tå han först befrågade hustrun och sedan alla Grannarne therom, som enhälligt betygade, at inga främmande under Stämningztiden warit i theras bylag, men at hans hustru engång warit borta ifrån Kåtan. Af hwilcket Anders Andersson fått tillfälle at taga Pigan öfwer hufwudet, som och strax bekiände sig hafwa Penningarne försnillat, då matmodren En dag warit något länge ifrån Kåtan, hwilcka hon nu ock i samma Mynte Sort betalt, undantagandes två Rdlr. Courent, hwarföre hon gifwit honom en Silfwerskied, så at han för sin dehl är i så måtto fullkommeligen tillfredzstäld, emedan som icke något annat är borta för honom; Men Länsman påstår derföre Laga bestraffning på Pigan, som intyges wara Tiugu Fem åhr gammal och befinnes medelmåttig till växt af fullkomlig styrckia, samt skall efter egen bekiännelsse wara utan någon Krops bräcklighet, hon, Brita Rasmusdotter, tillstår sig hafwa gjort thenna gärningen, otwungen, utan någons inrå-

Original side 521 a:

dande och af egit hufwud, men skall gifwit drängen Morten Olsson deraf at förwara två Rdlr. Courent på samma ställe och det i enslighet några dagar thereafter. Och då Husbonden begynte gå på henne för dess Penningar, skall hon blifwit föranlåten utlefwerera them tillbakars; undantagandes the hon insatt hos Morten Olsson som hon intet kunde få igien, hwarföre hon måst gifwa från sig i deras ställe en Silfwerskied, som war hennes egendom, och therpå slapp, hon först vidare anfordran af Anders Andersson Poica. Drängen Morten Olsson förnekade aldeles sådanne insatte Penningar, påståendes at hon skulle bewisa honom hwarest samt i hwars närwaro dett skiedt, som hon förklarade denna gången omöyeligt wara. Hwarföre som Anders Andersson betygar, at hon eljest tient honom i twenne åhr beskiedeligen och wäl; befinnes icke heller tillförena wara lagförd för någon tiufnad och otro, uplästes Protocollet, utan at någon therwid hade mera at påminna, och Resolverades.

Pigan Brita Rasmusdotter som af Länsman Klemet Persson blifwit

lagförd för utöfwad hustiufnad hos dess Husbonde Anders Jonsson Poica till Contant Femton daler Courent Silfwermynt danska penningar, hwilcka hon ock honom återstält och förnögt med samma mynt, undantagandes Fyra daler dito, hwarföre hon en Silfwerskied afgifwit, som både Anders Jonsson och Pigan widgå, och bekiänna sant wara, så wäl som at hon wid thenna gierningens utöfwande följt sitt egit hufwud och inrådande, utan någor annars tillstyrckiande; och hon för någon otrohet tillförene ey blifwit lagförd. Dömmes såssom första gången till tweböte efter 1. § 42. Cap. Missg. B. som gör Nitio daler dito, hwarföre som hon them ey macktar betala, undergår Brita Rasmusdotter Krops bestraffning af 4 par Ris, som likmätigt den höga Konge. Hofrättens Universale then 20. Februarii 1738 blifwa fördubblade och undergår ther hos uppenbara Kyrkioplickt, förr

Original side 521 b:

änn hon aflöst blifwer, som tydeligen företolckat blef.

4o.

Krono Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzell aflewvererade en egenhändig underskrifwen lista af then 9. Februarii 1741 med åsatt wärdering uppå the Handelswaror som Länszman Klemet Persson härstädes efter thes befallning, af Ryssan Petter Ivanist från Kuola, för olaga handell confiscerat, den 20. nästafweckne Januarii, hwilcken sig bestiger till en Summa af Trehundrade Åttatiö Tre daler Siutton öre kopparmynt, skolandes therföre alt godzet wara närwarande men Ryssen ey, oansedt han therom wederbörligen blifwit tillsagd, förmenes dy hafwa lemnat det widare opåtalt. Hwarföre som större delen af warorne omöyeligen kunna länge tiden utan at rutna och förskiämmas, Thenne Ryssen och icke förfogat sig till the lågifne handelsplatzer efter Konge. Maytz. förordnande såssom Cajama och Torneå här i Norden, utan sökt denna biwägen till sin olaga handel och Landzkiöpzbefrämjande, påstår Befallningzman till hämmande af slikt oskick, hwarigenom Konge. Maytz. och Kronans tull och intäckt märckeligen försnillat warder, samt Torneå handlande uti theras gebiet förfördelade, thet alt godzet, som i så måtto ertappat blifwit, måtte förklaras wara förbrutit till Konungen, angifwaren och Socknens fattige. Förmenandes härjämte Länszman

Klemet Persson sig på annat sätt ey kunnat hindra thenne olaga handell, som Ryssarne i några åhr mot öfwerhetens wilja drifwit än på sätt som han nu giordt. Inställandes sig jämwäl af Borgerskapet i Torneå Petter Wipo och Henrik Törner med några utskickade Olof Stålnacke samt Lars Larsson härwid, hwilcka enhälligt högeligen beswärade sig öfwer en sådan Ryssarnas handell, såssom ländande them till största mehn och förfång i theras näring, hwilcken aldeles i lägerwall förfaller,

Original side 522 a:

om härpå icke laga bot följandes warder, och skola the igienom slikt Ryssens Landskiöp blifwa försatte ur stånd at någonsin få upp sin gjäld af Allmogen, hwilckom the likwäl altid måste försträcka Contante Penningar och redbare waror, som på några åhr blifwit obetalte inneståendes, therföre at thenne Ryss afhämtar the bästa och indräcktigaste, under thet han något odugeligt mindre begiärligit godz jämwähl opkiöper och afförer. Påstå altdereföre the ock, at som Ryssen icke sökt the låfgifne Marcknadzställen hwarest Konge. Maytz. intäckt och tull borde förmeras, utan thesse biwägar och än dertill utom rätta Marcknaden, thet alt nu ertappat godz måtte blifwa i anseende till alt sådant Confiscabelt förklarad, görandes i så måtto Ett med Crono Befallningzman och Länsman till alla delar.

Hwarpå Borgaren Petter Wipo om thenna sakens beskaffenhet följande berättelse aflämnade. Then 19. Januarii nästförweckna skall Länsman Klemet Persson kommit till Borgerskapet ther the lågo med sina raider wid Kåfwojerfwi Åtta miler härifrån, frågandes them, om the wiste at Ryssen war i negden af Utzjocki med sin handell. Hwartill the swarat Ney. Då Länsman ey allenast sagt Rummet hwar han wistades på östra sidan om Elfwen, utan och at thet warit ifrån then samma En fiärdels mil op i bärigen, hwarest han för waror och Contant uphandlade alt thet honom för ..?. ..?. och af Lapparne tillfört blef. Therpå efter hållit Råd skall Wipo följt Länsmannen till samma Rum, hwarest the anlände slut på qwällen, och då war Ryssen ännu begripen uti sin fulla handell på samma Rum wid sitt tiäll, som han till den ändan opslagit, hwarwid han haft sin wickt hängandes uti en stor Tall, beståendes af betzman med en wicktskål under, och skall då redan opkiöpt Fem stycken Renshudar, som Befallningzman uppå Confiscations listan uptagit. Nu, ehuruwäl

lapparne uti theras närwaro honom än flera anbudo, skall dock Borga-

Original side 522 b:

ren med Länssman förmant them at thes med afstå såsom olagligt, hwarpå Ryssen och med vidare handell innehållit, då Wipo frågat honom om han tillförne varit wid Utzjocki? hwartill han swarat ja! så at han och Fyra gångar sig med slikan handtering tillförne instält? Wipo förmant honom at komma till Marcknadzplatsen emedan Borgerskapet ther woro stadde, hwartill han icke allenast wiste sig benägen, begynnandes therföre at strax ihoppacka sina Saker, utan ock lånte en af sina Kiör Renar at Wipo at åka med hit till platsen efter giort aftahl at thes raide skulle strax med alla Lassen följa honom efter; tå Ryssen tillika med Wipo och Länssman sig om samma natt här instälte, men Ryska raiden intet. Morgonen therpå som war then 20. Januarii, skall Wipo med Tömer och Länssman förestält Rysse, at thes Raid icke war efter låfwen ankommen? Hwarpå han swarat sig wänta honom tima och stund. Icke thes mindre skall Wipo med Länssmannen tagit hwar sin Rehn och kiört emot Ryska Raiden, hwilcken the anträffade hafwa flyttat ifrån besagde Kåställe frå bärigen neder på Elfwen, och war redan kommen i sällskap med samtelige Borgar Raiderne. Men som den ännu ey war i tågande eller till wägż kommen, skall Wipo bedt Länssman kiöra fram at skynda på honom, hwilcket han och efterkom, följandes så med samma Raide hit till platsen, deremot Wipo allenast ett litet stycke förut kiörde, hela wägen igienom framför honom. Tå Ryska Raiden nu war till marcknadzplatsen ankommen tillika med Länssman och Wipo, skall Borgaren Henrik Törner biträdt Länssmannen med Wipo, så at alt Ryssens godz blef satt i qwarstad, lämnandes at Ryssen Petter Ivanitz tillbakars dess resebränwin En half anckar, En ackia full med opbakat bröd, samt Tiio lispund miöhl, eller omtränt så mycket, som af honom tagit blef, jämwähl all hans ? fohlenskap, Renar, ackior, tömar, Karkar, Wuotraip och Kieset

Original side 523 a:

med Kåta Lanlet och dessmera tillbehör. Och wid samma tillfälle, skall Länssman uti theras och många af Allmogens närwaro tillsagt Ivanitz, det borde han sig här wid Tinget inställa på antydd dag, såfram han täncker at desse Persedlar lösa. Hwartill han

swarade, nog har jag miöl och bröd, men skall intet så långa kunna uppehålla mig i brist på Sofwell, i synnerhet fisk wid nu snart instundande fasta, hwarföre han och intet lust skall ha at mera fråga efter hela saken, så wida han kan förstå alt godzet wara förbrutit efter höga Öfwerhetens förordnande. Resandes therpå Ryssen få dagar thereafter härifrån. Förmäländes Wipo ytterligare at Borgerskapet träffat nyligen thes Broder i Waringe Marcknaden under Norrige, hwarest Wipo med them talat till honom om Ivarits olåfliga handell, som blifwit satt i qwarstad, med utlåtelse at the wänta honom till instundande Ting i Utzjocki, nämmandes therjämte Terminen: tå han skall swarat: Aldrig frågar min Broder thereafter mera. Som nu Ryssen Petter Ivanitz sig icke instält, besicktigades af Rätten Handelswarorne som woro af Befallningzman numerade och med adjungerade Nämndemän i Borgerskapetz närwaro värderade, hwilcka bestodo af trenne Wallmars packor, Fem Blaggars lärftz, Fyra hurst packor, Fyra stycken nöthudar, två stycken Siälskinn, Fem stycken opkiöpte Renshudar, Tiugu Fyra stycken yxor, Tiio lispund groft rågmöl, Tre stycken gamla Säckar, Åttå marcker hampa, och Niio marcker lin. Hwilcka Persedlar, för then af Siön till sig tagne wätskan, utom yxorne befans råacktiga och dwäfne, som therföre pröfwades intet blifwa nyttie, så framt de icke blefwo snart ansade, oprullade och torkade, hwartill ingen beqwäm lägenhet uppå thenna ort för them påfinnas kunde. Emedan Allmogen för sin del berättade altz ingen skada hafwa af Ryssarnas handell, så wida the föra then tillhanda. Salt och miöl, samt andre ätande wahrer och derföre emottaga, Gormhudar, bälingar och mera sådant

Original side 523 b:

godz, som the handlande ifrån Torneå skafla och förkasta, dock kunna the icke eller neka det Ryssen jämwäl opkiöpe goda Renshudar, så wäl som allahanda slags skinn och willa waror, hwilcke Torneå Borgerskap räkna för thet bästa godzet, åstunda therföre gierna för sin dehl at framdeles få byta sig af Ryssarne gryn och miöl samt annat nödwändigt för theras odugeliga Renskinn, bälingar, Sommar har skinn, rödkalfskinn och mera slikt som de handlande Eljest förackta; hälst som the befruchta, om Ryssen skulle mista thetta i qwarstad satte godzet, torde han sig utwärcka Soldater ifrån Kuohla fästning som satte sig hit öfwer och i grund förstörde hela Allmogen, hwilcket alt Befallningzman och Borgerskapet på mångfalligt

sätt förlade och bestridde; hwarföre sedan Ransakningen häröfwer blifwit opläsen utan vidare erhindran; anförde Crono Befallningzman ytterligare, sig intet kunna förwara godzet så länge som Hr. Baron och Landzhöfdingen skall winna part deraf, utan at thet skall Laga skada, förrutna och blifwa förskiämt. Hwarföre sedan Parterne tagit afträde och Nämnden blifwit underrättad om saken, och the skiäl ther i äro, samt hwad Lag om the främmandes Handell säger, afsades offentliggen följande Resolution.

Allthenstund Länssman Klemet Persson efter Krono Befallningzman Wälbetrodde Anders Hackzells Ordres ertappat i Torneå Borgerskaps närwaro Ryssen Petter Iwanits i Skogen med Allmogen handla och Kiöpmanna waror afsätta, hwilcka han then Tiugunde nästweckne Januarii hit till platzen brackt och therpå the samma anhållit till wederbörandes ytterligare bepröfwande, som Befallningzman sedan med the handlande besiktigat, opmätit och wärdera låtit efter en af Hackzell skrifteligen aflewererad Förteckning then 9. Februarii, sig bestigande till en Summa af Trehundrade Åttatio Tre daler Siutton öre Kopparmynt, hwilcka Persedlar han med them påstår wara förbrutne. Och Ryssen Petter Iwanits strax blif-

Original side 524 a:

wit underrättad om Tingz Terminen, med tillsäyelse at sig tå ofelbart inställa till hwilcken ända the honom återlefwereerat omtränt Tiio lispund miöl, thes Resebränwin En half anker, samt en ackia med Bröd och alla thes Renar, fohlenskap och tillbehör, men äntå nu icke ertappas kan. Hwarwid the samtelige förklara ogiörligt wara godzet uppå thenna ort hålla med säkerhet som wederbör, utan at thet skall blifwa förskiämt och bortrutna; Skulle thet och blifwa till Staden affört at åter hit hämtas, så torde ringa öfrigt lemnas sedan omkostningarne afdragne äro hwilcka dock på en och hwar särskilt ankommo, som them nu till sig handlade. Så i anseende till slika omständigheter med the flere ransakningen innehåller, at Ryssen icke sökt the låfgifne handelsplatzer såssom Cajama och Torneå, så wäl som thet 5. Cap. 2. §, 7. Cap. 4. § Handels B. om utlänsk mans handell, blifwa the opgifne waror Petter Iwanits nu första gången ifråntagne, förklarade wara förbrutne under Konungen, angifwaren och nästa fattiga, såssom 6. cap. 1. § Handels B. om landzkiöp stadgar och förmår. Hwarpå godzet

wid uprop och afslag försålt blef till Fem Hundrade Tre daler, Nitton 1/2 öre Kopparmynt, hwaröfwer Krono Befallningzman Hackzell en särskilt lista uprättat som i Sakörslängden till Summan blifwit uptagen och införd.

5o.

Upbördz och Mantals Längderne blefwo efter Förordningen upläsne och Verificerade. Och som för nästledne Ting inga Sakören fallit att fördela emellan Tolcken och Nämnden, aflemnades allenast i Häradzkistan 1736, 1737 och 1738 åhrens Protocoller, som till framdeles efterrättelse antecknat warder. Actum ut Supra.

På Häradz Tingz Rättens wägnar
Carl Sadelin

Original side 372 a:

Åhr 1742 d. 17. Februarii Hölts Ordinarie Härads Winter- och Wåhr-Ting, samt Laga Rättegång, med Allmogen af Torne Lapmarck och Koutokeino Tings Lag, som skattar till Konge. Mayt. af Sverige och Cronan Danmarck tillika, uppå dess wanliga Tingställe i närwaro af Tolken Christian Eriksson Elingius samt Edsworne nämdemän.

Anders Andersson Tornensis i Spielckowuoma.

Erik Persson Rikonen i Porrowuoma.

Erik Persson Eria i Näckalawuoma.

Per Andersson Pära i Spielckowuoma.

Rasmus Sjulsson i Riggaswuoma.

Jon Aslaksson i Raisiwuoma.

Amund Toresson i Raisiwuoma.

Original side 372 b:

1o.

På förrättad Gudstjänst och utlyst Ting och Tingsfrid efter wanligheten, uplästes för Allmogen åtskillige Lagsens rum och Balckar samt wanlige Kong. förordningar.

2o.

Uti twisten emillan Lars Sjulsson och Swågren Spein Larsson angående ett silfwerbälte som Kiäranden fordrar sin hustrus Andel i, företedde Spein Larsson thenne Rätts Extractum Protocolls af d. 3. Februarii 1733, som gaf wid handen, att fadren ett sådant tillika med en Silfwerskied om 3 lod honom i fästningegåfwor förärat, tå han giftade sig med hustrun Ingrid Nilsson; Hwarföre antyddes Parterne, at the likmätigt 16. Cap. Gift. Bn. hafwa sig ther om at förena som utlofwat blef.

3o.

Henrik Larsson som widgår och bekiänner sig hafwa lägrat Margetta Mikkelsdotter, hwilken han begiärrar äckta med föräldrarnes

Original side 373 a:

Styffadren
Jon Larsson Lauris och Modren Gunilla Aslaksdotters goda ja och samtycke; blef til Venerandum Ministerium hänwist, at then åstundade Copulation åtniuta, sedan begge föruth erlagt til Kyrckan hwar för sig, Twå daler Silfwermynt Likmätigt 53. Cap. 5. § Missg. Bn.

4o.

Till Kierstin Mortensdotter eller Sona hustrun aflewererar Swärfadren Mikkel Aslaksson ? Renlif med Kalfwarne, sammalunda thes framledne Sohn Aslak Mikkelssons kläder, hwarmed the uti den twisten angående Aslaks qwarlåtenskap blifwa åtskilde.

5o.

Emedan som bewist och widgåt är att Jon Nilsson Polto med Anders Ivarsson, Aslak Persson, och hustru Kierstin Mortensdotter, utom nöd- och drifwande giltige orsaker rest ifrån Kyrkan och Gudstjänsten, hem til sina Kåtor, emot, Söndagen d. 7. Februarii, hwarföre om förlåtelse anhölts och bättring utlåfwades; Ty pröfwat

Original side 373 b:

Härads Rätten skiäligt wed-
erbörande siälf til rättelse och androm til warnagell at dehe tilsammans erlægga för thenne gång, Tio daler Silfwermynt, Likmätigt 3. § 3. Cap. Missgiernings Bn. som Parterne tydeligen företolkat blef.

6o.

Upbörds Längden ransakades Man ifrån Man, och dy efter förordningarne Verificerades.

S.D. Lades i Härads Kistan til then förra 1739 åhrs Protocoll, så wäl som 1741 åhrs Kyrkio besicktnings Instrument. Actu ut Supra.

Original side 374 a:

Å hr 1742 d. 20. Februarii, war på Afjowara Ting, Tingställen inga Lagfarter eller instämde måhl at sysla med; Ty uplästes Konge. förordningar och åtskillige Lagsens balkar; Hwarpå 1739 åhrs Protocoll Lades i Härads Kistan, sedan upbörds Längden blifwit Man ifrån Man upropad som befans rictig. Actum Ut Supra.

På Härads Tings Rättens Wägnar.
Carl Sadelin

Original side 374 b:

Å hr 1742 d. 24. Februarii hölts Laga Härads Winter och Währ Ting, samt Ordinarie Rättegång i Tärne Lappmarck med Allmogen af Teno och Utzjocki Tings Lag, som skattar till Kong. Mayt. af Sverige och Kronan Dannemarck, tillika uppå thes wanliga Tingställe, närwarande i Edsworne Tolkens ställe Christian Eriksson Elingius och wanlige Nämдемän.

Jon Persson Utz i Korckia Jerfwi.
Anders Aslaksson i Keskimeinen Leumisjerf.
Nils Jonsson i Muckajerfwi.
Olof Olsson i Wuokojerf.
Per Persson Guttorm i Autakoski Teno.
Mads Olsson Rauna i Ylimeisen Leumisjerf.
Nils Jonsson Nicki i Wessi och Kadmajerfwi.

1o.

Ting och Tingsfrid med wanlige

Original side 375 a:

Kong. förordningar företyddes här som på andra ställen, och lades i Härads Kistan til de förra 1739 åhrs dombok med 1741 åhrs Kyrkio besicktnings Instrument, så wäl som 1738 åhrs Syneförrättning öfwer Scholäbygningarne härstädes.

2o.

Dett fordrade Anders Jonsson Poica och Jon Jonsson utaf Guttorm Olsson och Per Olsson Guttorm En Rehn Wuorso, som för 3 åhr sedan kommit i theras by, hwilken och nu framted blef, öfwer hwilken Parterne, så förentas, at Swaranderne bekomma hwardera 1 dlr. 4 öre Koppmt., tå the all rätt til den samma afstå, hwarwid och Härads Rätten förblifwa lätt.

3o.

Althenstund Mads Olsson Rauna icke godwilligt erlagt 3de dehlen af en Rehn Oxe värderad 8 daler Koppmt., som igenom hans förwällande och owarsamme fastknyttande nästledne wåras bortkommit för Anders Persson Uts, utan thenne måste

Original side 375 b:

sökia Rättegång med honom; Ty pröfw-as rättwist at Mads Olsson Rauna med Expenser betalar Anders Persson halfwa skadan uti ett för alt Sex daler Koppmt., hwarmed the blifwa åtskilde, som tydeligen företolkades.

4o.

Upbörds Längden ransakades Man ifrån Man, och till dess ricktighet Verificerades. Actum ut Supra.

På Härads Tings Rättens Wägnar.
Carl Sadelin

Original side 792 a:

(Inkom d. 29. Oct. 1571.)

Å r 1743, d. 31. Januarii, hölts å wanligt Tingställe i Utsjocki, Laga Härad's Ting, med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell och efterskrefne edsworne Nämдемän nemligen

Jon Persson,
Anders Aslaksson,
Nils Jonsson,
Olof Olsson,
Per Persson och
Mads Olsson och
Nils Jonsson Nicki.

Efter biwistad Gudstjenst, och sedan Tingslaget med Allmogen sammanträdt, utlystes efter wanligheten Laga Ting och Tingsfrid, och ärhindrades så Nämnden om theras Eds och Embetes plickt, som Allmogen, at skickeln. och i then ordning Lag föreskrifwer sine ärender föredraga; til ärhållande underrättelse hwarom, the Lagsens rum, som i Juckasjerfvi sisthållne Härad's Tings Protocoll upnämde finnas, nu ock uplästes; Så företålckades ock Allmogen Kong. Mayts. och Riksens Höge. Swea

Original side 792 b:

Hof Rätts under d. 20. sistafweckne Octobr. Höggunstigast afgifne befallning och Constitorium för Domhafwanden, at likmätigt Kong. Mayts. nådige Förordnande af d. 10. Augusti 1726 förrätta Domaresyslan i Torneå och Kiemi Lapmarcker, utan någon vidare tilökning på lönen, än then wanliga nästen.

Så wida inga inteckningar eller upbud härstädes ansöckte blefwo; ty förhölts Allmogen samt at Hans Kong. Mayt. med nåde skulle anse om friske och före drängar anten af Lap Allmogens eller Nybyggarens barn, wille i Westerbotns län antaga Krigs elr. Privatorum tjenst. 2de Höge. Konge. Ecclesiastique Directionens ärfordrade efterfrågan, om och huru wida Prästerskapet elr. Nybyggare härstädes sig må hafwa föregåt, med

brännewiins brännande och följande, alt efter som Juckasjerfvi Protocoll, i mera omständighet förmäler; hwaröfwer et sådant Allmogens yttrande inhämtat blef, som i sistnämde Protocoll finnes intagit.

Som Scholæmästaren härstädes, Anders Hellander, på Allmogens, nu gemensamt gjorde påstående, at ärhålla redbar be-

Original side 793 a:

talning för the skiutsfärder, som han til sin förnödenhet, af them redan åtniutit eller hädanefter komma kan at åtniuta, sig utfästa mände at them therföre förnöja, under förmälan at han Hellander til något biträdes ärhållande therutinnan, redan hos Höge. Kong. Ecclesiastique Directionen giordt ansökning; ty blef ock et sådant bemälte Scholæmästares yttrande til framdeles minne och efterföljd i Protocollet intagit.

Wid thet then längd, som Kyrckioherden härstädes Jacob Cydenius låtit författa öfwer thes härwid församlingen åtniutne inkomster och rättigheter upläsne blef, giordes af Allmogen therwid ingen vidare påminnelse, än, at han så wida han icke med handskar är elr. warit åtnöjd, i thes ställe fordrar och upbär et mudskin elr. En dhlr. 4 öre Krmt., så ock Ost efter hwar Tionde Waja.

Så föregaf ock Allmogen sig ingen befogad ärhindran hafwa at anföra, wid thet Scholæmästarens Wördige Anders Hellanders nu ingifne förteckning på thes rättigheter, them förelästes, utan förklarade sig twert om willege at til hans

Original side 793 b:

ännu bättre utkomst, och så wida han inga fiskelägenheter elr. änges tilfäller sielf är innehafware af, icke allenast lämna honom på behagelig tid del, uti sine innehafwande skattefiskerien, utan ock höslog, så å marcknadsplatsen, som Kortsan Käntä, Koudu och Wetsniemi, såsom ingom afsaknelige; hwilket alt på begäran anteknades.

Någre instämde saker eller andre ärender blefwo icke förmälte;

Hwarföre Härads Rätten til examinerende sig företog then nu af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell ingifne längden öfwer förrättad Kronoupbörd härstädes, för innewarande År, och som then samma wid upläsandet af Nämnden och Allmogen til sit innehåll widkändes; ty bewiljades ock theröfwer then åstundade Verificationen.

Til et slut öppnades i närwar af

Original side 794 a:

Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, Nämnden och menige Allmogen, Sockne Kistan härstädes, försed med twenne nycklar, och befans i then samma ligga 1736, 1737, 1738 och 1739 Års domböcker, hållne af Hr. Häradshöfdingen Carl Sadelin wid thetta Tingsställe, utan Sakörs Längder, samt twenne Synings Instrumenter, thet ena af År 1738 öfwer Scholæbygnaden och thet andra af d. 7. Febr. 1741 öfwer Kyrckiobygnaden härstädes författat af sistbende. tå warande domhafwande, som alt åter inlades; blifwandes af nycklarne then ena Nämndemannen Nils Jonsson tilstæld, men then andra förseglad Scholæmästaren Anders Hellander. År och dag, som förrskrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 807 a:

(Inkom d. 29. oct. 1751)

Å r 1743, d. 27. Januarii, hölts, å wanlig Ting Stad, Laga Härads Ting, med Allmogen af Afviovara Tings Lag, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell och efterskrefne Edsworne Nämдемän, nemligen

Per Ivarsson,
Nils Persson,
Mads Eriksson,
Jon Nilsson,
Nils Sjulsson och
Per Turesson.

Så wida härstädes ingen Prästman war för handen, och tilkänna gifwit blef, at icke eller någon Tings Predikan förr thetta här blifwit hållen, utlystes för then sammankallade Allmogen Laga Ting och Tingsfrid, blifwandes theruppå the Lagsens rum upläsne, som i thet wid Juckasjerfvi sisthällne Protocollet uptagne finnas, jemte Kong. Mayts. och Riksens Höge. Swea Hof Rätts, under d. 20. sistafweckne October, utfärdade Constitutorium för Domhafwanden; Hwarefter Tingslaget förehölts

1mo. hwad Hans Kong. Mayt. Requirerar angående Nybyggares och Lappars persvaderande til Krigs eller Privatorum tjensts antagande.

Original side 807 b:

2do. Kong. Ecclesiastique Directionens ärfordrade efterfrågan, om och huru wida Prästerskapet härstädes sig förgåt med brännewiins brännande och följande;

3tio. angående Prästerskapets lön och inkomster, och afgafs öfwer alt thetta enahanda swar, som i Koutokeino.

Någre instämde saker förekommo icke härstädes, icke ellr. någre annars förmälte ärender.

Hwarföre Härads Rätten sig företog til examinerande then af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell ingifne längden öfwer förrättad Kronoupbörd härstädes, och som then samma wid upläsandet af Nämnden och Allmogen til sit innehåll widkändes; ty bewiljades ock theröfwer then ärfordrade verificationen.

Sluteligen öppnades, i närvaro af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, Nämnden, samt Allmogen, Socknekistan härstädes, och befans theruti ligga 1736, 1737, 1738 och 1739 Års Protocoller utan sakörs Längder, än twenne Hr. Häradshöfdingen Sadelins renskrefne Extracta Protocolli, thet ena d. 6. Febr. 1728 och thet andra d. 11. Febr. 1730 angående Råskilnaden emellan Teno och benämde Afviovara, än uti en gammal

Original side 808 a:

skinpfung två dhlr. 12 öre Krmt., hwarjemte i nu upburen hushyra af Borgerskapet ifrån Torneå, som här i Ting och Upbörds Stufwan någre dagar sig uppehållit 24 öre benämde mynt, som åter inlades i Sockne Kistan; blifwandes nyckelen thertil förseglad, af Krono Befallningsmannen, och Domhafwanden lämnad, under Nämndemannens i Carasjocki Mads Erikssons förwar til nästa Ting. År och dag, som förrskrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 809a

(Inkom d. 29. Oct. 1751.)

Å r 1743, d. 22. Januarii, hölts Laga Härads Ting, med Allmogen i Koutokeino, närwarande Krono Befallningsmannen, Wäläde. Anders Hackzell, Edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving och efterskrefne Nämдемän nemligen

Anders Andersson Tornensis,
Rasmus Sjulsson,
Jonas Aslaksson och
Amund Larsson.

Sedan Gudstiensten blifwit biwistad, och Allmogen sammanträdt uti en til then ändan upsat Stufwa, utlystes efter wanligheten Laga Ting och Tingsfred, och ärhindrades så nämden theas Eds och Embetes plickt, som Allmogen thet skick och ordning, the uti sina Lagsökningsmål, likmätigt Lag och Laga Stadgar i agt taga böra.

Theruppå uplästes the Kong. förordningar och Lagsens rum, som uti thet i Juckasjerfvi sisthällne Härads Tings Protocoll specificce upnämde finnas; jämte Kong. Mayts.

Original side 809 b:

och Riksens Högl. Swea Hof Rätts til domhafwanden Höggunstigast aflåtne skrifwelse och befallning af d. 20. sistafwekne Octobr., at Likmätigt Kong. Mayts. nådige förordnande af d. 10. Augusti 1726 förrätta Domaresyslan i Torneå och Kiemi Lappmarcker, utan någon annan tilökning på lönen, än then wanliga nästen.

Så antecknades ock, at inga inteckningar eller upbud härstädes ansökte blefwo.

I lika måtto anmärcktes at Allmogen härstädes, äfwen som i Juckasjerfvi och Enonteckis sig, på Domhafwandens, i anledning af Hög Wälborne Hr. Baronens och Landshöfdingens afgifne skrifeliga ärfordran, gjorde förestälning, angående Lap Allmogens antagande i Såldate och privatorum tjenst i Westerbotn, utlåta månde.

ansende thes nära förbindelse med Käranden, ärkänna månde, sig ofwanberde. Rana och Rehndiur af Siri hafwa bekommit af thet värde, som the upgifne blifwit, försäkrandes at wilja the samma af jämgod hurudanhet honom återställa in natura, så snart han härifrån Tingsstället til sin hemwist anländer, thertil med thes wärckeliga härutinnan gjorde Rättegångs Låf-

Original side 811 a:

 nad 24 öre Krmt.; Siri ock ändteligen sig thermed åtnöjd förklarade; ty wille Härads Rätten icke tilstå at något vidare här til giöra, är et sådant Parternes öfwerenskommande til framdeles minne och rättelse uti thes Protocoll intaga.

Hwad widkommer Nils Anderssons Peifis gjorde ansökning, thet måtte hans Stufswärfader Erik Persson Eira, blifwa tilhållen at honom återställa tiio? par förgylta Silfwermaljor á fem lods wigt, them han ärkände sig för trettio År sedan hafwa gifwit til Eiras nu mera afledne Hustru, Kierstin Nilsson, då han Peifi sig befryndat med bemälte Hustru Kierstins dotter, af förra giftet, Gunnilla Mortensdotter, och hwarjemte han återfång påstå månde af hwad ofta bemte. Hustru Kierstin, wid thet Gunnilla för ungefär tiugu År sedan aflidit, under sit förwar tagit, och beståt af en thenne sistbende. tilhörig Kista, hwaruti skal legat et qwinfolcks lifstykke, med trenne par oförgylte Silfwermaljor och et par Silfwer Hakar; så emedan Eira sin okunneghet uti alt thetta inwända månde, under föregifwande, at han icke ens med Hustru Kierstin Nilsson, då lat thetta förr mer än tiugu eller närmare 30 År

Original side 811 b:

sedan skal hafwa sig tildragit, warit gift; yttrandes sig Peifi med intet bewis til hans öfwertygande therutinnan wara försed, samt at han inom 20 Års tid förr thetta här å icke talt eller påminnelse giord; ty och så wida Lagen ärkänner all friwillig och owilkårad gåfwa för Laga fång, och Handels Balckens 9. Cap. 12. § all fordran hos annan i gods och penningar, som inom tiugu År icke blifwit åtald och Lagn. bewakad, för förtagad och förwärckad, äracktade Härads Rätten sig ock ingen befogad anledning äga Nils Andersson Peifi uti thenne thes fordring at willfara, utan blef then samma i förmågo af berörde Lagsens rum förförtogad

ansed och följacketn. thes Stufswärfader för answar therutinnan enskyllad.

S.D. Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell inlades i närwaro af menige Allmogen then Längd och förteckning, hwarefter han för innewarande År Kronoutskylderna härstädes utfordrat, som under offentelt. upläsande til sit innehåll ärkändes; hwarföre ock theröfwer behörigt Tings bewis bewiljades.

Original side 812 a:

Så instälte sig ock under närwarande Allmogens gemensamma sammankomst, Ärewördige Hr. Kyrckioherden härsammastädes Johan Junelius och inlade en förteckning på sine wanlige inkomster, Prästbordets bebyggnad och tilhörige lägenheter, som wid offenteligit upläsande af så wäl nämnden, som Allmogen widkändes, med then tilfogade förmälan, at som bemälte Hr. Kyrckioherde, i the nära tiugutre År, som han haft theras siälawård härstädes at besörja theras underwisning i then sanna Christendomskunskapen all möda haft ospard, jemwäl therutinnan i thes förde lefnad, them med upbyggelige efterdömen föregåt, thet sågo the gierna hans wilckor förbättring öfwer hwad besagde förteckning innehåller, men beklagade therhos, at som the wore så Sweriges, som Dannemarcks och Norjes Krono skatt skyldige och af ringe förmögenheter, så kunde the icke, hwad likwäl therutinnan i theras goda wilja woro, åstadkomma, som på begäran anteknades, blifwandes för thet mera, then begiärte verificationen öfwer merbemälte Hr. Kyrckioherdes åtniutne rättigheter efter upgifwande bewiljad.

Original side 812 b:

Sluteligen öppnades, i närwaro af Hr. Kyrckioherden Johan Junelius, samt Krono-Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, Sockne Kistan härstädes, och hwartil Hr. Häradshöfdingen Saelin låtit Domhafwanden en nyckel tilkomma, innehafwandes af the twenne andre Länsmannen Per Andersson then ena, och nämдемannen Anders Tornensis then andre; blifwandes theruti befunnit, i en gammal skinpung En dhlr. 2 1/3 öre Srmt., och uti en stor skinpung, en Pantsar Kiäd med Krusifix, af Silfwer wigtig 5 1/2 lod, do. en skål med twenne fattningar om 12 lods wig, samt en ritad bågare 7 1/4 lod haltid, hwilcket Silfwer berättades af

så wäl Krono Befallningsmannen, som nämnden wara af Pigan Maria Andersdotter tit insat, och kunde nu utgifwas til thes arfwingar, men utstältes til nästa Ting, så wida the nu gemensamt icke woro tilstädes, blifwandes thertil inlagde. Än 1736, 1737, 1738 och 1739 Års af Hr. Häradshöfdingen Carl Sadelin hållne Protocoller, utan sakörslängder, thertil med Conceptet af 174?

Original side 813 a:

Års besigtning Instrument öfwer Koutokeino Kyrckio, så ock bemälte Hr. Häradshöfdinges År 1734 hållne Protocoll och afgifne yttrande angående Råaskilnad emellan Enonteckis och Koutokeino, som alt åter i Socknekistan inlades, så ock then af Borgerskapet infordrade hushyran, för thet the i thetta År niutit härbärke i Tings och upbörds Stufworne, sig bestigande til två dhr. 11 öre Krmt.; nycklarne återstältes thes förra innehafware, men domhafwandens förseglad til Hr. Kyrckioherden. År och dagar, som förrskrefne stå.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 464 a:

(Inkom d. 29. Oct. 1751.)

Å r 1744 d. 30. Januarii hölts, å wanlig Tingsstad, i Utzjocki Lapmark, Laga Härads Ting, med Allmogen ther sammastädes, närwarande Krono Befalningsmannen, Wälbetde. Anders Hackzell, samt Edsworne Tings Tolken Johan Jerfving, så ock efterskrefne nämдемән, neml.

Anders Aslaksson,
Nils Jonsson,
Olof Olsson,
Per Persson och
Nils Nicki.

Sedan Gudstjensten blifwit förrättad och Tingslaget sig samlat, utlystes Ting och Tingsfrid, under wanlige ärhindirar, så til nämden, som Allmogen och the lagsökande, hwarpå the Kong. förordningar och Lagsens rum, så på thet swänska, som finska språket, them föreläsne blefwo, som specificice, uti thet i Juckasjerfvi sidsthälne Protocoll befindes upnämde och så anteknat at härstädes inga upbud och intekningar förekommo.

Häruppå antogs i afskiedade Nämдемәнns Jon Perssons, samt afledne Mads Olssons ställen, Olof Mortensson, samt Pål Olsson Guttorm, och thet i afseende til theras af menigheten upgifne goda frägd och skickelighet, blifwandes sedan af them til then ändan nämдемәнseden tagen.

Af Länsmannen Clement Olsson

Original side 464 b:

anlagades Nämдемәнns Anders Aslaksson för uteblifwande ifrån Allmänna Gudstjensten, så wäl wid sidstafwekne 2. som 3. Bönedag, af hwilcka then förre härstädes angafs firad wid Bertilmässa tiden, then sednare åter wid therpå följande Allhelgone tid, med påstående thet måtte han therföre behörigen ansed warda, men som Anders Aslaksson til sin förklaring therutinnan anföra månde, at han wid 2dra Bönedagen, warit wid Wästersiön, i Norje stadder och wid 3. Bönedagen siuker ärhållandes sådant dermed Predi-

kantens och Scholæmästaren härstädes Wyrdig och Wällärde Abraham Hellanders, dels ock med nämдемannen Per Perssons härhos afgifne intygan. Altså aftog Härads Rätten icke i anledning, at honom Anders Aslaksson för besagde underlåtenhet för thenne gången, med någon plicht belägga, utan anmantas til sin skyldighets iachttagande therutinnan härefter så kiärt honom wara wil Laga näpst at undwika.

Som Clement Jonsson, å ena sidan Kärande och Nils Jonsson Nicki, samt Per Olsson Guttorm, Olof Mortensson Lalli, Olof Persson Tuit och Morten Jonsson å andra sidan swarande, ytrade sig uti twisten them emellan

Original side 465 a:

angående en för Clement Jonsson för 7 år sedan omkommen Waya, 2 år gl., hwilken til thesse sednares by, om åtta dagar, efter nästledne Bartolomei tid kommit, samt sedan här i Kyrkjan offenteligen til thes medhafwande märke uplyst, nu mera wara öfwerens komne och thet i så måtto, at sedan berörde Waja efter samtelige nämdens intygan ärfarits teknad med Clement Jonssons märke, hon honom godwilleligen blifwit återställd, emot afgifne tre dhlr. Krmt., i hittare lön; altså anteknades sådant härstädes til framdeles minne.

Häruppå ingafs af Krono Befalningsmannen Wälbetde. Anders Hackzell, thes Förtekning på infordrad Krono afgift af thenne Utzjocki Lapmark, som til sit innehåll, under offenteligit upläsande ärkjändes, och hwaröfwer behörigt bewis bewiljades, så anteknades ock på begäran, at allmanneligen tilkänna gafs, at Inwånarena år ifrån år sig härstädes förminskat, samt sig härifrån begifwit och wid Wästersjön i Norje nedsat för felande uppehälle i diur och fiske fånge, emot hwad i förre tider infallit.

Wid thet then af Ärewördige Herr

Original side 465 b:

Kyrkjoherden Johan Junelius författad och nu igenom thes ombudsman scholæmästaren Wyrdige och Wällärde Herr Anders Hellander ingifne Förtekning på thes inkomst här

i Utzjocki, i närvaro af Krono Befallningsmannen Wälbetde. Anders Hackzell offentligen upläsen wardt, gjorde ingen påminnelse.

Af Prädikanten och scholæmästaren här wid Utzjocki församling, Wyrdige och Wällärde Anders Hellander anfördes, huruledes han i all sin största swårighet skal befinna sig härstädes utstald, i fång och uphändt af nödige matwahrer, så för sig, som the scholæ Piltar, som han hafwa skal, at i sin Christendom underwisa, och med nödigt uppehälle förse och sådant anseende thertil, at Swenskt mynt, öfwer hwad i skatten til Kong. Mynt och Kronan årligen utgår, hwarken af Allmogen härstädes, än mindre af the angräntsande norske Inwånare, skal med mindre antagas, än med afslag på et 18 öre stycke til fyra öre, och på en Carolin specie til 19 öre Krmt., härhos föregifwandes, thet wore Kopparmynt här å orten, icke eller vidare gängse, än til skiljemynt och en del af utlagorne, samt gåfwor

Original side 466 a:

til Kyrckian; anhållandes alt therföre, thet wille Härads Rätten här öfwer höra Allmogen, samt öfwer theas utlåtande therom honom sit bewis meddela, på thet han, hos höga wederbörande framdeles berörde thes trångmål, må så mycket åliteligare kunna föredraga, efter som en så ansenlig Rabat, som sig til några och 30 proCento af thes lön och scholæ Piltarnes underhål sträcker, honom aldeles odrägeligen förefalla skal; Och althenstund sedan offentligen ärhindrat blifwit, thet wore thet Swenska myntet til Skrot och Korn haltigare än thet Danska och Norske, samt at thes förutan ingen Swensk undersåte, borde sig understå, at i handel och wandel thet samma förwägra, at til thes åsatte wärde wedertaga, af samtelige then närwarande Allmogen tilkänna gafs, thet woro the, såwäl Kronan Sverige, som Danmark skatskyldige, at the sedan theas diur- och fiskefången härstädes så märkeligen them år ifrån år missgåt, warit föranlåtne sig til Norje begifwa, at therstädes söka med fiskande sit torftige uppehälle, och at hwad swenska pengr.

Original side 466b

the för för-
tyade warer, thit medbragt ogärna skola wedertagas icke allenast med
then af scholæmästaren Hellander upgifne Rabat, utan ofta allena til 2/3,

af theras rätta värde them beräknas, at the följachteligen utan sin alt för stora skada, them för högre icke antaga kunna, och at Spanmål, Salt, tobak, och hampa therstädes för et fast billigare pris än af Svenska handlande skal ärhållas, eftersom the ifrån Torneå Stad öfwer fiällen skola hafwa en ganska kåstsam och äfwentyrlig, samt sig til nära åttatit mihler wäg sträckande resa, och altså enär 1 lpd. god hampa i Norje kan fås för 6 dlr. thet wore thet samma näpligen för 15 á 18 dlr. af Svenska handlande at ärhålla. Likaledes thet wore för them i Norje, miöl, Salt och tobak, för helften bättre pris til fångs än här wid marknadsstället, warandes öfwer alt thetta kunbart, at ingen tunna Spanmål eller jemlik wigt, i andre waror ifrån Torneå Stad hitbringas kan, under mindre bekåstnad än til 10 dlr. Krmt. och at thertil ifrån Norje föga 3 dlrs. be-

Original side 467 a:

kåstnad går. Förthenskul blef alt thetta nu utur Protocollet offentliggen upläsit, samt på finska uttolkat, och som Allmogen alt til sit innehåll ärkänna månde, så bewiljades ock Prädikanten och scholæmästaren Hellander theraf Utdrag af Protocollet. År och dag som förrskrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 512 a:

(Inkom d. 29. Oct. 1751.)

Å r 1744 d. 26. Januarii hölts, å wanlig Tingsstad, i Afviovara, Laga Härads Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befalningsmannen, Wälbetde. Anders Hackzell, Edsworne Tings Tolken, Johan Jerfving och efterskrefne nämдемän, nemligen

Per Ivarsson,
Nils Persson,
Nils Skulesson,
Per Turesson,
Johan Nilsson och
Mads Eriksson.

Til en början anteknades, at som ingen Prästeman, närmare härintil är stadder, än på 12 å 22 mihler wäg, härstädes ingen Tings Predikan, för thenne gången, äfwen som nästl. år hölts, och at man altså i början af Tingslagets sammanträde Ting och Tingsfrid utlyste, med widfogade nödige ärhindringar, så til nämden, som Allmogen af hwad så å then ena, som andra sidan i acht tagas bör, blifwandes theruppå the Kong. Förordningar, Lagsens rum och stadgar, härstädes Allmogen förehålne, som specificce, uti thet i Juckasjerfvi Lapmrkr. sidsthälne Protocoll upnämde finnas.

S.D. ingafs af Krono Befalningsmannen

Original side 512 b:

Wälbetrodde Anders Hackzell thes Upbörds Förtekning af infordrad Krono skat, för thetta år och thenne marknadsplats, som upläsen til thes innehål ärkändes, under gemensam klagan öfwer thet utblåttade tilstånd, hwaruti Allmogen, igenom bristande diur och fiskefängen blifwit utsat, och hwarföre en stor del tagit flykten öfwer til Wästersjön, så at ansenligit af skatten kommit at innestå.

I lika måtto ingafs af Krono Befallningsmannen Wälbetde. Anders Hackzell, en af Kyrkjoherden ärewördige herr Johan Junelius författad

Förtekning, öfwer thes Lön och inkomster här i Afviovara, som offentliggen upläsen wardt, utan anförd påminnelse.

Af Amund Olsson ifrån Mosäga efter Nämndemannens Mads Erikssons, samt drängens ifrån Etsjerfwi, Jon Perssons afgifne intygan, befullmechtigad af thes stiuftdotter, hustru Brita Nilsson, anfördes besvär öfwer Borgaren ifrån Torneå Stad, Petter Ekhammare, under förmälan, som skulle thenne sidstbende. d. 21. sidstaf-

Original side 513 a:

wekne, under plägad handel med hustru Brita, i Karasjocki, om 2 Oxhudar, slagit henne med en Kiäp, et slag öfwer högra handleden, så at therefter blånad och swulnad skal synts, och thet af tilfälle, at the om betalningen och priset sins emellan icke skola blifwit ense, thertil med förr sluten handel teknat å samma hudar sit märke och hwarföre Laga bestraffning påstods, så ehuruwäl af bemälte Mads Eriksson samt thes granne Henrik Eriksson, här hos intygat wardt, at Borgaren Ekhammare behörigen til swaromål i thenne sak, hit til Tinget blifwit instämd, likwäl och emedan han icke thes mindre befans frånwarande och som berättades härifrån redan i går aldeles afrester, utan at vårda någon sin enskyllan thertil behörigen at förebringa warandes thetta et bråtmål, som ifrånwaro, af then anklagade icke laglikmätel. urskiljas kan; Förthenskul ärachtade Härads Rätten sig föranlåten, at thes giöromål härutinnan til nästa Ting härstädes utställa, och at anmoda Krono Befallningsmannen Wälbetde. Anders Hackzell at om Ekhammares införskaffande thertil, eftertryckelig anstalt foga, kunnandes hustru Brita therwid äfwen hafwa sine til hans öfwertygande i saken ägande witnen för handen och så efter behörig undersökning Laga utslag afwachta, men för egenwilligt uteblifwande i thenne sak, bilades emedlertid, i förmågo af Rätteg. Bs. 12. Cap. Borgaren Petter Ekhammare med 2 dlr. Srmts. böter. År och dag som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 514 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

År 1744 d. 21. Januarii, hölts, å wanlig Tingstad, i Koutokeino, Laga Härad's Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbetde. Anders Hackzell, Edsworne Tings Tolken och Borgaren Johan Jerfving och efterskrefne nämдемän.

Anders Andersson Tornensis,
Jon Aslaksson,
Sven Persson,
Nils Jönsson,
Amund Toresson,
Rasmus Skulesson och
Daniel Pålsson.

S.D. och wid thet Tingslaget, efter bewistad Guds Tjenst sig samlat, utlystes Ting och Tingsfrid, med widfogad ärhindran, så til nämden, som Allmogen och the rätsökande, at förehålla sig nykter och beskedelige, sedan föreständigades them, så på thet Swenska, som finska Språket, the Lagsens rum och Kong. förordningar, som specificce finnas upnämde, uti thet wid Juckasjerfvi Ting sidsthälne Protocoll.

Widare och emedan på efterfrågan, inge upbud och intekningar härstädes ansökte blefwo, utstältes then öfrige tiden af thenne dag, til the instämde målens anteknande, så ock til Reglerande af the arfskiften, som sedan sidsta Ting ther i Tingslaget förefallit, samt al widare Tingsför-

Original side 514 b:

rätning, för then i mårgon infallande Söndagen, til d. 23. af innewarande månad.

d. 23. Januarii.

Uropades efter Stämmings Längdens innehåll, Jon Nilsson Siri, til anförande af thes til thetta Ting ense med Pål Danielsson instämde sak, emot theras Swåger Morten Mikkelsson, angående påyrckt arfsbrist, uti hwad thenne sidstbendes. År 173? in febr. Barnlös afledne hustru, med

Siris Syster, samt Pål Danielssons hustru Ingrid Nilsdotters Syster Lucia Nilsdotter, efter sig lämnat; Och althenstund benämde Swågrar gemensamt föregifwa mände, at the nu mera i besagde twistemål wore sins emellan öfwerens komne samt at Nils Nilsson, såsom i lika mål warande bende. aflednes Broder, samt Sven Andersson Peras och Aslak Persson å theras hustrurs Ingrid och Margeta Nilsdotters wägnar, såsom Lucias Systrar och medarfvingar, sig med them therutinnan conformerat, så at Morten Mikkelsson öfwer hwad han alle thesse thes hustrurs arfvingar, wid arfskiftet, redan År 1736 tilstält, ännu i et för alt, lämnat them i påfordrad gemensam fylnad för merberde. theras arfs tilständighet, et par förgylta Silfwerhakar om 2 lods wigt, hwarmed the ock sig aldeles åtnöjde förklarade utan förbehål af någon vidare påfordring, ty wille Härads Rätten icke tilstå, at

Original side 515a

härtil något vidare åtgjöra, än alt sådant til framdeles minne antekna.

I lika måtto lät Morten Nilsson, ifrån Alten, å thes hustrus Agneta Olsdotters wägnar, sig afstilla af Rådmannens i Torneå Stad, Wälbetde. Morten Reckards dräng, da wid .?.Bäks fullmechtig Olof Pellander, för then åtskildnad, som sig emellan bende. hustru Agneta och Beck yppat, uti theras med hwarandra, uti nästledit års Januarii månad här i Koutokeino plögade handel, hwarwid hustru Agneta föregaf sig hafwa honom Beck, tilstält en änkel Rana, en fårskins fäll, 1 Ox Rehns hud af 3 dlr. värde, 4 par handskar, 2 par Kalloka, 2 par qwinfolks skor, 2 så kallade Kieset, samt i Contant 1 dlr. 22 öre Krmt., men theremot at allena hafwa undfåt af Beck 6 1/2 aln änkel blå Kiersin, af så ringa hurudanhet, at hon skal befunnit sig föranlåten at påfordra sine warors återfång, emot återgift af berörde Kiersin och thet i så måtto, at Pellander til fylnad, i berörde åtskildnad, å Becks wägnar, nu straxt tilstälte Morten Nilsson fyra dhr. 16 öre Krmt., med förafskiedande, at hwar för sig utan vidare åtal, må

Original side 515 b:

behålla hwad the sins emellan wäxlat, hwarföre ock Härads Rätten therwid lät bero.

Äfwenledes företrädde Olof Olsson ifrån Enonteckis och Mads Madsson Pitka, föregifwande sig blifwit ense uti thet fordrings mål, som han Pitka af Olof Olsson, til thetta Ting blifwit instämder före, och thet i så måtto, at som Pitka ännu icke til fullo afstilt Olof, för thet han År 1740, i en månads tid betient honom thertil med ifrån Kiengis Bruk hit til Koutokeino 1741 giordt en forsla, ther hade Olof Olsson, för alt sådant, utan uppehåll at undfå af Pitka, en god Way Rehn, thertil med thes, i en så beskaffad sak, utlagde stämmings pg. 24 öre Krmt., som til framdeles minne anteknades.

Som uppå nämдемännens Jon Aslakssons gjorde ansökning, thet måtte ålderstegne qwinspersonen Brita Nilsson Pinga Lagligen blifwa för-måd, at honom med 30 dlr. Krmt. wedergiöra, thes å henne, ifrån nästn. febr. månads början til innewarande tid använde bekåstnad härflytande, dels theraf, at han henne

Original side 516 a:

i åtta månader af samma tid med fisk til uppehälle skal bisprungit, dels ock theraf, at han under en och samma tid, hennes dräng Nils Olsson Suosas icke allena skal ?..födt, utan thertil med honom thes tilständige lön, å hennes wägnar utbetalt, som i städsel, en Waya, en Rehnkalf, en Wallmars tack, 2 par skor, et par Wallmars Böxor, et do. af Rehnbenlingar, samt skotand och wantar skal beståt, under widfogat tilkiännagifwande, thet wore han til påfordring af betalning härföre föranlåten, efter som Brita Nilsson nu mera skal ändrat sit til honom gjorde löfte, thet skulle han och ingen annan, efter hennes död niuta then ägendom, hon worde, efter sig lämnande, merbende. Brita Nilsson på tilfrågan ärkänna mände, at han the således upgifne bekåstnader, å hennes wägnar wärkeligen giordt, allena å wärde af then upgifne summan någon förmedling påståendes; Altså och sedan ofwanberde. bekåstnader, hwar för sig i thet nogaste blifwit pröfwade efter som the här å orten i sin mindre wärdighet upgifwits wara

Original side 516 b:

at anse, pröfwades af Härads Rätten för rättwist och skiäligit, thet bör Brita Nilsson Pingi i berörde, förorsakade omkåstningar, honom

Jon Aslaksson i et för alt med 8 dlr. 21 1/3 öre Srmt. inom thenne weckas slut wedergiöra, thertil med thes i thenne sak bekåstade stämmings pengr. 8 öre, så ock domlösen 24 öre berde. mynt, i händelse Jon Aslaksson för hennes motwilja at betala, therhän skulle finna sig föranlåten.

S.D. ingafs af Krono Befallningsmannen, Wälbetde. Anders Hackzell, til verificerande thes författade förteckning på Riksens Höglåflige Ständers upburne Bewillning, här i Koutokeino för nästl. År 1743, som offentlig och utan anförd påminnelse, upläsen wardt, hwarföre ock theröfwer then åstundade verificationen bewiljades.

I lika måtto blef ingen påminnelse giord, wid thet upbörds Boken för innewarande År och thenne Koutokeino Lapmrk. af infortrade Krono utlagor offentlig upläsne och behörigen examinerad wardt,

Original side 517 a:

til summa

och lefwererad mynte sort af en och hwar.

Så ingafs ock nu af Ärewördige Herr Kyrkioherden Johan Junelius, thes, efter Höglåflige Kong. Ecclesiastiqve directions höggunstiga befallning, uprättade förteckning på årlige inkomster och lön, såsom Kyrkjoherde härstädes, så ock öfwer the änges lägenheter och fiske tilfällen, som han therhos wid Prästegården innehafwer, item på innehafde Hus och bygnader therwid, som i närwaro af Krono Befallningsmannen Wälbetrodde Anders Hackzell, offentlig upläsen wardt, utan anförd påminnelse. År och dagar, som förskrefne stå.

På Härads Rättens wägnar.
Mich. Enr. Höjer

Original side 793 a:

(Inkom d. 29. October 1751).

Å r 1745, d. 29. Januarii, hölts å wanlig Tings Stad i Utzjocki Laga Härad's Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande, under Krono Befallningsmannens, Wälbde. Anders Hackzells siuklighet, Länsmanen Wäld. Clement Persson, Edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving, samt af wanlige Nämnden

Nils Olsson i Muckajärfwi,
Olof Olsson,
Nils Niki,
Olof Mortensson Walli,
Per Olsson Guttorm,
Anders Aslaksson och
Per Persson Guttorm.

S.D. och efter biwistad Gudstienst, instälte sig Tings menigheten å wanligt Tingsställe, hwarest Laga Ting och Tingsfrid, efter wanligheten, utlyst blef, samt sedan the Konge. Förordningar och Lagsens rum, Allmogen til efterlefnad och rättelse, föreständigade, som uti thet i Cusamo sishälne Härad's Tings Protocoll Specificke upNämde finnas, och som theruppå inge upbud eller intekningar ansökte blefwo, ty blef ock sådant härstädes til minnes antecknat.

Sedan ingafs och uplästes thet Wällofe. Lands Höfdinge Embetets aflätne skriftele. befallning til Lap Allmogen under d. 31. sistafwekne Maji, thes medelst, bemte. Allmoge befants wara antydde, at wid then tilförordnade Konge. Gräntse-

Original side 793 b:

Commissionens ankomst hitåt, hålla sig, så widt sig göra låter in under Fjällryggen, så ock at emot skiälig betalning gå wälbemte. Commission, uti hwad ärfordrat och them tilstå kan, til handa, under antydan at ställa sig bemälte förordnande til hör sam efterrettelse.

Här uppå ingafs upbörds Längden på innewarande års utbetalte Kronnoutskylder af thetta Utzjocki Byalag, som offenteln. upläsen och Examinerad ward, samt af alle wederbörande, til the ther uti utförde betalnings poster och myntesorter ärkiändes, hwarföre ock behörigt bewis theröfwer bewiljades.

S.D. angåfwo Nämдемännerne Per Persson Guttorm och Anders Aslaksson sig nu mera wara förente uti theras hit til Tinget instämde Twistemål, ankommande på ärfordrad wedergiällning för ett dags arbete, hwarmed Per Guttorm Anders Aslaksson wid nästt. års Michaelis tid skal betjent, samt en på fjerde året gammal Ox Ren, hwilcken Guttorm af Aslaksson Andersmässo tiden

Original side 794 a:

År 1743, på lån skal tagit och innehaft, i så måtto at Per Persson Guttorm nu mera berörde Ren til Anders Aslaksson återstält, och therhos för besagde dagswärcke förnöjt, så at ingen thera af these Parter nu mera yttrade sig något af then andra hafwa at fordra, som til minnes antecknades.

S.D. intogs på begiäran uti Härads Rättens Protocoll, Nämдens och Allmogens theröfwer anförde Klagan, at the utom then afsaknad så i fiskie, som diurfänge, hwilcken the, i the nästförflutne åren, skola ärfarit, äfwen thes medelst sig et förmerat trångmål och brist så wäl på nödigt lifs uppehålle och beklädnad, som tilgång på ärforderliga medel til sina utskylders afbördande förese skola, at nedre wid Wästersiön i Norrje, hwarifrån the ansende hit afsidige wistande ifrån någon Svensk Handels Ort skola wara nödsakade at hwad hälst til Kläder och andra tylike förnödenheter umgängeligit wara Kan förse, å Svenska myntet, hwilcket the i afbetalning för sine aflåtande waror skola af Torneå Handlande måst wedertaga, et ganska stort och nära til tiugufem

Original side 794 b:

ProCent
upstigande afslag skola måst ärfara, i thet at et Swenskt Sexstyfwer stycke ther allenast i handel och utskyld skal emottagas för 12 á 14 öre Krmt. och En Carolin til Sex á Siu marcker samma mynt; Anhållandes at

sådant theras beträngda wilckor Höga wederbörande måtte warda föredragit, och therhos theras ödmuka begiäran, at i ansende thertil, samt at the äfwen årlig skat til Kronan Dannemarck måst utgiöra, uti årlige utskyldeerne til theras nådige Konung och Öfwerhet här i Swerige niuta någon eftergift och lindring, Och althenstund alt sådant, wid upläsandet af them ytterre. widkiändes: Warandes thes förutan äfwen nogsam bekant, at Allmogen härstädes, som i the förflutne åren måst ärfara en beklagelig brist uti sine annars wanlige näringsfång, så af Siö som Land, och thes medelst sig i stort trångsmål befinna, ännu skulle försättjat i större elände och uselhet, om the ej anten med någon lindring i the wanlige utskyldeerne skulle blifwa benådade, eller och

Original side 795 a:

the Swenske Handlande förmådde, at them med sine ärforderlige nödtorfter så i uppehälle, som beklädnad, emot en skiälig wedergiällning förse; förthensskull blef ock et sådant yttrande til vidare behörig förmälan härstädes antecknat.

S.D. endtledigades, på giord ansökning, Nämдемännerne Anders Aslaksson och Nils Jonsson, ansende theras tiltagande ålder och siuklighet ifrån theras hit intils innehafde Nämдемans sysla härstädes, mod thet wälförtjente låford, at the sig therutinnan ärln. och wäl skickat, och antogs i theras ställen Hans Persson i Autokoski och Aslak Aslaksson, ansende theras af nämnden ärhållne witnesbörd, om sin goda frägd och skickelighet, hwarpå the ock then wanlige nämдемans och Domare Eden, som them på Finska språket förestafwades, med hand å bok aflade.

Sluteligen och så wida under thenne Tingsförrättning ingen Ch. Sigill afgift influtit, ty blef ok sådant härstädes anteknat. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 827 a:

(Inkom d. 29. October 1751)

Å r 1745, d. 7. Februarii, hölts å wanlig Tings Stad i Koutokeino, Laga Härad's Ting, med Allmogen thersammastädes, närwarande, under Krono Befallningsmannens, Wälbde. Anders Hackzells siuklighet, Länsmannen Wäld. Per Andersson Pära, Edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving, samt af wanlige Nämnden

Rasmus Sjulsson,
Jonas Aslaksson,
Amund Turesson,
Sjul Sjulsson,
Daniel Amundsson,
Sven Persson och
Nils Jonsson.

S.D. och sedan Tings Laget, efter biwistad Gudstjenst, å wanligt Tings Ställe sammanträdt, utlystes til en början af thenna förrättning Laga Ting och Tingsfrid, med widfogade ärhindringar til nämnden af theras Eds och Embetes plickt, samt til Parterne, at uti sine betänckte Rättegångs ärenders förmälan sig beskiedeligen förhålla, och therjemte hafwa sine ägande skiäl wid ärfordran för handen; Blifwandes häruppå the Konge. Förordningar och Lagsens rum Allmogen til rättelse och efterlefnad föreständigade, som uti thet i Cusamo sisthållne Härad's Tings Protocoll upnämde finnas.

Och som häruppå, wid efterfrågan inge Upbud eller Inteckningar ansökte blefwo, ty wardt ock sådant härstädes antecknad.

Original side 827 b:

Sedan ingafs upbörds Längden på innewarande års Krono utskylder, af thetta Koutokeino Byalag; och som then samma under offentelt. upläsande, af wederbörande, så til the theruti utförde Betalnings Poster, som myntesorter ärkiändes, ty bewiljades ock theröfwer Härad's Rättens åstundade verification.

S.D. förestältes och anklagades af Länsmannen Per Andersson Pära

ogifta Qwinspersonen Margeta Andersdotter Tornensis, för begångit lägersmål och hwarefter hon rådder, d. 4. sistledne April, som ännu lefwer och wid döpelsen Anders Kallat blifwit, påståendes bemälte Pära, thet må hon Margeta icke allenast samma sit bråt Lagln. umgiälla, utan äfwen tilhållas, at upgifwa sin sanskylliga Lägersman på thet han likaledes til Laga plikt må warda befordrad.

Härutinnan ärkiände Margeta Tornensis, om 28 År gammal sig bråttslig, under föregifwande, som hade ogifta drängen Anders Olsson Sundi henne med thet samma rådd

Original side 828 a:

under theras wistande uti Ödemarcken Tuikas Woma om Hösten år 1713, hwarförutan han ock som oftast, så therföråt, som thereafter i skogsmarcken här intil skal haft med henne sammanlag och hwarefter hon skal befunnit sig rådder, samt bedr. d. ?. April therpå följande år 1744 ett Piltebarn framfödt, som åter af Anders Sundi, om 30 års ålder aldeles förnekades, at han med merbemte. Margeta Tornensis, hwarcken i Tuikas Woma eller annorstädes någon tid haft något sammanlag, eller Kiötsligt umgänge, samt at han altså i then tilförsigt lofwa skal, at här et så obewisligt tilmäle blifwa befriad; och allthenstund Margeta Tornensis här emot med intet thet ringaste skiäl eller sannolik omständighet förmåtte gravera, utan blef twertom af nämnden, på efterfrågan intygat, at Sundi en wälfrägdad Person wara skal, som för något lösacktigt eller ensligit och misstäncksamt umgänge med thenne Margeta, them witterligen icke wore Kiänder, ej eller at någon af these anklagade

Original side 828 b:

tilförne för Lägersmål blifwit Lagförde och dömde, eller witterln. med hwarandre skyldde wara skola; Förthenskull aftog ock Härads Rätten icke någon befogad anledning, at honom Anders Olsson Sundi för thet således af Margeta Tornensis tilwitte Lägersmålet saker förklara, utan blifwer han til följe af Rättegångs Balckens 17. Cap. för answar therutinnan skiäligen enskyllad; men hwad Margeta Andersdotter Tornensis angår, så pröfwade Härads Rätten för rättwist, thet bör hon, enligit Missgiernings Balckens 13. Cap. sit i så måtto widkiände Lägers-

mål med sine Fem dhlr. Srmts. böter umgiälla, thertil med ärlägga til Kyrckian Twå dhlr. samma mynt, och sedan på sätt, som Kong. Mayts. nådige Rescript af d. 18. Novembr. 1741 stadgar, undergå enskylt skrift och aflösning; Kunnandes i intygad oförmögenhet, at samma böter och afgift sig afbördas, på Siu dagars tid inmanas i fängelse, samt at giöra til Kyrckian härstädes, så många

Original side 829 a:

dagswärcken, som emot berörde två dhlr. Silfwermynt skiäligen swara kunna.

Hwad angår Hustru Brita Nilsdotters, gjorde ansökning, thet måtte Olof Olsson Kårfwatos ålagd warda, at med Åtta dhlr. Krmt. förnöja henne för en liten wisthus bod, som han nästlt. År skal til sig tagit, så ehuru wäl bemälte Kårfwatos, sedan han widgåt sig af samma Bod wara innehafware, samt at han Hustru Brita icke ännu therföre förnöjt, wäl til någon sin förmente enskyllan härutinnan söckte at inwända, som hade bemälte Hustru Britas man Nils Andersson Tornensis merberde. Bod nästledne Wår til honom för Nie dhlr. Krmt. försålt; Likwäl och emedan han, emot oftabemte. Hustru Britas förnekande, sådant med intet skiäl förmåtte ärhålla, Härads Rätten sig äfwen af nämnden underrätta lät, at bemälte Nils Andersson Tornensis en wahnfrägdad man wara skal, som förr thetta för Enckelt hoor härstädes skal blifwit dömd, och sedermera ifrån fängelset afrymt, och at Olof Kårfwatos följacketn. sig med honom, utom thes Hustrus samtycke, i någon handel bort

Original side 829 b:

inlåta; Förthen-skull och sedan af Nämnden härhos berättat blifwit, at the Boden question.?. sedt och wäl nog til Åtta dhlr. Krmts. wårde bepröfwat, äracktade ock Härads Rätten för skiäligit, thet bör han Olof Olsson Kårfwatos wid första ärfordran Hustru Brita Nilsdotter lika stor Summa nemln. Åtta dhlr. Krmt. therföre tilställa; Hafwandes sedan i händelse han sig så befogad finna skulle, at för ärsättningen therföre hålla sig til hennes man bemälte Nils Andersson Tornensis.

Så wida Nämndemannen Nils Aslaksson nu mera yttrade sig således wara förent med Pigan Brita Nilsdotter, angående en Årsgammal Ox Rens

Kalf, som thenne senare ifrån honom innehaft, men wid ärfordran icke återstält, at hon nu mera utfäst sig samma Ren Kalf, enär så hälst åstundas kan, utgifwa och at han således intet thes vidare i thenne sak hade at ärhindra; och samma förening af bemälte Brita Nilsson nu ytterligare inför Protocollet widgecks ty lät ock Härads Rätten therwid bero.

S.D. uplästes thet Wällofle. Landshöfdinge-Embetets i Uhmeå, under d. 31. sistafwek-

Original side 830 a:

ne Maji, afgifne skriftelige befallning til Lap-Allmogen, at wid then tilförordnade Konge. Gräntse Commissionens ankomst hit åt, hålla sig thet närmaste, som skie kan til Fiällryggen, samt emot skiälig wedergiällning Wälbemälte Commission, i the mål, som theras tjenst och uplysning betarfwa kan, betjena, under alfwarlig antydan, at til undgående af ansvar och olägenhet, ställe sig besagde befallning til hörsam efterrettelse.

Sluteligen antecknades, at under thenne Tingsförrättning, ingen Charta Sigillata afgift influtit. År och dag, som förrskrifwit står.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 831 a:

(Inkom d. 29. October 1751).

År 1745 d. 5. Februarii, hölts, å wanlig Tings-Stad, Laga Härad's Ting, med Allmogen af Afwiowara Tings Lag, som eljest til i går blifwit utstält, men hit intils, anseende domhafwandens opaslighet på tiden ankommit, närwarande under Krono-Befallningsmannens Wälbde. Anders Hackzells siuklighet, Länsmannen Anders Toresson, Edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving, samt af wanlige nämnden.

Per Ivarsson, Nils Persson,
Per Turesson, Nils Eriksson,
Jon Nilsson och Mads Eriksson.

S.D. sammanträdde Tingsmenigheten, efter hållen Bön, å wanligt Tings Ställe, therest Laga Ting och Tingsfrid utlystes, samt the Konge. Förordningar och Lagsens rum föreständigade blefwo, som uti thet i Cusamo sishällne Tings Protocoll upnämde finnas, så ock thet wällofle Landshöfdinge Embetets under d. 31. sist afwekne Maji til Lap Allmogen afgifne skriftele. befallning, at wid then til förordnade Konge. Gräntse Commisionens ankomst hit intil, hålla sig thet närmaste som skie kan under Fiällen, så ock emot skiälig betalning på Wälbemte. Commission

Original side 831 b:

uti hwad ärfordrat warda kan, til handa, med widfogad antydan, at ställa sig samma befallning til hörsam efterrättelse, så Kiärt them wara wil, är i annor händelse undgå ansvar och olägenhet.

Och som härpå inge Upbud eller Inteckningar ansökte blefwo, jemwäl på efterfrågan, af Länsmannen och Nämnden intygat, at inge Rättegångs ärender, sedan sista Ting härstädes til urskilnad förekommit, ty företogs til Examineraende then ingifne upbörds Längden för thetta Afwiowara Byalag; Och althenstund under offenteligit upläsande theraf, then samma; så til then ther uti utförde Summan, som myntesorter af wederbörande ärkjändes, ty bewiljades ock theröfwer åstundat bewis.

Sluteligen antecknades, at then hushyra, som för Tingsstufwan härstädes

innewarande År influtit, af Borgarne i Torneå Stad Lars Sandberg til
Åtta, och af Petter Ekhammar til 2 öre Srmt. aflefwererades af Läns-
mannen Anders Turesson

Original side 832 a:

och inlades af Nämndemannen Morten Eriks-
son i Socknekistan. År och dag, som förskrifwit står.

På Härads Rättens vägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 559 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1746 d. 1. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad i Utzjocki Laga Härad's Ting, med Allmogen thersammastädes, i närwaro af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, Edssworne Tings Tolken Johan Jerfving och af nämдемännerne

Olof Olsson,
Per Persson,
Nils Jonsson Ricki,
Olof Mortensson,
Per Olsson,
Hans Persson och
Aslak Aslaksson.

Efter bewistad Gudstienst och sedan Tingslaget med Allmogen sig samlagt, utlystes efter wanligheten Laga Ting och Tingsfrid; therpå uplästes och på finska språket företolkades de Konge. Förordningar och Lagsens rum, som uti thet, wid Juckasjerfvi sidstne. Härad's Ting, hålne protocoll upnämde finnas.

Blifwandes efter alt detta

Original side 559 b:

anmärkt at inga upbud eller intekningar ansökte blefwo så ock at inge bråt eller twistemål, angåfwos wara sedan sidsta Ting härstädes förefalne, samt altså den af Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell ingifne Upbörds Längd för detta Byalag och innewarande År, til undersökning företagen, med slutelig antekning, at then samma til sit innehåll ärkändes under ärhindrande af then ömmande? tunga som then här wistande fattige Allmoge, i uttagornes ärläggande och Kronoskiutsens underhållande åkommer, therigenom at större delen af deras medbröder til Norje redan flyttat och årligen flytta. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härad's Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 577 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1746 d. 24. Januarii, hölts å wanlig Tingsstad i Koutokeino, Laga Härads Ting med Allmogen therstädes, närwarande edsworne Tings Tolken Johan Jerfving, och jämte Länsman Per Andersson Päri, och edsworne Nämnden,

Rasmus Sjulsson,
Amund Turesson,
Jon Aslaksson,
Sjul Sjulsson,
Daniel Amundsson,
Sven Persson och
Nils Jonsson.

Till en början utlystes Laga Ting och Tingsfrid, med widfogad behörig ärhindran til så wäl nämnden, som de Lagsökande, at under denna förättning sig skickeligen upföra; blifwandes derpå de Kong. Förordningar och Lagsens rum allmogen föreständigade, som uti det wid Juckasjerfvi sidsthälne protocoll upnämde finnas, och therhos anteknat at under efterfrågan inge upbud eller intekningar ansöktes.

Det öfrige af denna dag lämnades Allmogen til at bereda sig til den i måron utstälte visitationen.

d. 25.

Under föregifwande, som wore So-

Original side 577 b:

masäifwawara hans land, hwarföre han årligen Skatten årlagt, månde wäl Olof Henriksson Soro beswär anföra öfwer Anders Jakobsson Kaupi ifrån Enonteckis för det han Kaupi, om 14 dagar för nästne. Michäelis tid, til derpå följande Allhelogna tiid skall tagit sit tilhåll på bende. Somasäifwawara, med anhållan det måtte honom Kaupi vidare tilhåll thersammstädes warda förment. Dock som af thenne sednare häremot inwändt, samt af så wäl Länsmannen Per Andersson Päri, som de fläste af nämnden härhos

intygat blef, at merbende. Somasaifwawara är en Allmänning ingen i synnerhet tilhörig, och således en lägenhet hwaraf så wäl Enonteckis som Koutokeino Allmoge sig, wid sine årlige flytningar, til och ifrån Wästersjön betiena, efter som theras förnödenhet ärfordra kan til längre eller kårtare tid, samt at Soros egentela. skatland Rickaswoma och Rickasjerfwi wara skall, yttrandes sig en del af Allmogen åtnögde, åt Kaupi emot årligit understöd i Kronoutskylderne, så ock i deras inbördes tunga

Original side 578 a:

må få å berde. Somasaifwawara hafwa sit tilhåll, intil thes unga drängen Erik Persson Örn, hwars Förfäder äfwen derstädes haft sit wiste så til ålders komma kan, at han samma lägenhet sielf tilträda kan, wid hwilcket sednare Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzell, här wid närwarande, äfwen yttrade sig intet hinderligt hafwa at påminna; altså och näst thet Soros ansökning härutinnan af intet wärde förklarades; bewiljades Anders Kaupi, med wilkor som således förbehåle blifwit, at framdeles förblifwa på oftastbemte. Somasaifwawara.

I genom sin nu wedertagne förmyndare och aflne. Faders Per Eriksson Rickonens skyldeman, Olof Henriksson Soro, månde Pigan Brita Persdotter anhålla, at des moder Kierstin Larsdotter måtte förmåd blifwa til at afwittra des tilständiga arfs andel, så wäl efter hennes fader bemte. Per Rickonen, för sex År sedan afleden, som efter des 2ne År derefter afledne Faderfader Erik Persson Rickonen, efter som hon bemte. Britas andel i bägge afled-

Original side 578 b:

nas ägendom innehafwa skall; Och althenstund hustru Kierstin Larsdotter intet hinderligt emot denna des drs. begäran anföra månde, widgående at besagde ansökte afwittring, ännu icke för sig gåt, sedan Länsmänne Per Andersson Päre och Rasmus Sjulsson ägendomen upteknadt och öfwersedt; Altså pröfwade Härads Rätten enligt Ärfd B. 9. och 12. Cap. för rättwist, det bör hon i samma aflednes arfwingars närwaro, utan vidare utdrägt på tiden, näst

efter detta Tings slut inför bemte. Länsman Per Andersson Päre, samt nämдемannen Daniel Amundsson, merberde. ägendom i det tilstånd, som den wid dödsfallet war upgifwa, samt sedan den samma wederbörande emellan lagligen fördela låta, sedan oftastbende. aflnas. giäld, de fattigas andel och bytesmännernes arfwode af ägendoms-summan, med mera wederbörligen afkortat blifwit, alt eftersom Lag ärfordrar; Kommandes Olof Soro, såsom en efter nämdens intygan wälbetrod man, at under sin wård tilträda förbemte. thes pupils Brita

Original side 579 a:

Persdotters andel theraf til sorgfällig förkofring så wida hon sig nu sin nödortt, med tienande förwärfwa kan, och Änckan hustru Kierstin desförutan med 3 sine öfrige omyndige Barns upfostring och arfwelåtters eftersyn, intygades hafwa nog at skaffa, hon ock alttherföre denna Britas ansökning härutinnan icke förwägrade.

Widkommande Morten Mikkellson Aslaks gjorde ansökning det måtte Jon Nilsson Pålto blifwa förmådd at til honom återställa fyra dhlr. Srmt. i danskt mynt, som hans uti Julii månad, År 1744 aflne. Moder Margeta Mortensdotter, derföråt hos honom Pålto, i förwar, skall lämnat, och til swaromål hwarutinnan Pålto icke befans närwarande, än dock af Länsmannen Per Andersson Päre, samt nämдемannen Rasmus Sjulsson härhos intygades, at han til then ändan för mer än 14 dagar sedan blifwit hit til Tinget instämd; så emedan Morten Mikkellson Aslak intet bewis til berörde des föregifwande hade vidare at förete, än at han

Original side 759 b:

berätta

måde, det hade denne hans moder för sin död gifwit honom besagde insättning wid handen; ty kunde ock Härads Rätten på et så ensidigt föregifwande ock wilfara hans ansökning härutinnan; men pröfwade för det öfriga förskäligt det Jon Polto, likmätigt Rättegts. Bs. 12. Cap., sit uteblifwande i denna sak, utan förmälan af Laga förhinder, med sine 2 dlr. Srmts. böter umgälla bör.

S.D. uplästes then af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell ingifne Längd öfwer upburen skatt för innewarande År och af

detta Tingslags Allmoge som til sit innehåll ärkändes; och bewiljades altså theröfwer behörig bewis.

Ogifta qwinspersonen Anna Jakobsdotter ifrån Sundawara, om 30 År gammal, företrädde och gaf tilkänna det wore hon med det pigebarn, som hon d. 2. sidstafwekne April, wid Musioraulo framfödt, ännu lefwer samt wid döpelsen Margeta kalladt, blifwit rådder

Original side 780 a:

af ogifta drängen Henrik Olsson Saro, och at han ifrån och med September månad, År 1743 til och med Junii månad År 1744, åtskillige gånger, samt på åtskillige ställen, såsom Arfwasanni och Tiokamet, med henne Kiötsligt umgänge plägat, anhållandes det wille Härads Rätten, öfwer besagde bråt sit äntelige utslag meddela på det hon icke längre utom församlingens gemenskap, samt sine helighetsmedels bruk må blifwa utstald; Men som Henrik Saro, om 29 Års ålder och födder i denna Lapmark enständigt inwända månde sin oskuld uti hwad Anna Jakobsdotter således emot honom anført; och hon til hans öfvertygande derutinnan och at Saro wärckeligen med henne haft sammanlag, sig åberopa månde Änckan, hustru Kierstin Larsdotter, med des söner Erik och Per, Anders Rickonen, pigan Margeta Olsdotter och Per Speinssons hustru Gunnila Aslaksdotter, af hwilka ingenthera nu befans tilstädes; ty, och så wida Tingets slut nu war för handen, nödsakades ock Härads Rätten at

Original side 580 b:

utställa sit ytterligare giöromål i denna sak til nästa Ting härstädes, föreläggande Anna Jakobsdotter, at wid fem dlr. Srmts. wille derintil hafwa samtelige sine häruti ägande och åberopade witnen tilstädes.

Sluteligen anteknades at ingen Charta Sigillato afgift härstädes influtit. År och dagar, som förrskrefne stå.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 581 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

År 1746, d. 28. Januarii, hölts å wanlig Tingstad i Afviovara, Laga Härad's Ting med Allmogen therstädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, edsworne Tings-Tolken Johan Jerfving, och af nämnden

Nils Persson,
Per Ivarsson,
Per Turesson,
Sjul Nilsson,
Jon Nilsson och
Mads Eriksson.

Till en början utlystes Laga Ting och Tingsfrid, sedan uplästes de Kong. Förordningar och Lagsens rum, som uti det i Juccasjerfvi sidsthälne Härad's Tings Protocoll upnämde finnas.

Och antecknades therpå, at inge intekningar eller Upbud ansökte blefwo, så ock at intet bråt elr. twistemål til förmälan, sedan sidsta Ting härsammastädes, förefallit.

Original side 581 b:

Thenne förrätning beslöts altså, med den af Krono Befallningsmannen ingifne Upbörds Längds examinerande för detta Byalag och innewarande År, som til sit innehåll widkändes, blifwandes theröfwer behörig? wis bewiljat. År och dag, som förskrifwit står.

På Härad's Rättens wägnar.
Mich. Enr. Höjer

Finner ikke Utsjock s. 677.

Original side 691 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1747 d. 27. Januarii, hölts, å wanlig Tingsstad i Afviovara, Laga Härad's Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzel, edsworne Tings Tolcken och Stads Fiscalen wälachtad Johan Jerfving och wanlige nämдемän, nemligen

Nils Persson Warsi,
Mads Eriksson i Karasjocki,
Jon Nilsson Guttorm,
Nils Sjulsson och
Per Turesson.

Blifwandes, så wida ingen Prästman å denne mindre bebodde skogstract, på närmare än 12 å 18 mil, war för handen, efter förrättad bön och därpå skiedt sammanträde i Tingsstufwan Laga Ting och Tingsfrid utlyst, med therhos fogate nödige ärhindringar til nämden och Allmogen, samt på finska språket de Kong. förordningar och Lagsens rum; som i det uti Juckasjerfvi sidsthällne protocoll upnämde finnas, föreständigade och därpå under efterfrågan anmärckt at härstädes inge upbud eller in-teck-

Original side 691 b:

ningar ansöcktes jämwäl at af Länsman Anders Turesson, samt nämden och Allmogen tilkjännagafs at härstädes sedan sidsta Ting inge bråt eller misgiernings mål icke eller någre twistemål äro til urskildnad at anmäla.

Thet företogs altså til examinerande der af Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzel nu ingifne förteckning, på hwad han af har och en skatskyldig här i Afviovara, för innewarande år i Kronoutlagor upburit, som til sit innehåll ärkjändes och blef därföre therå Rättens verification och bewis bewiljat.

Änteligen företrädde Länsmannen Wäld. Anders Turesson, som med sundt och fult förstånd andraga månde at des wälbetänckte wilje wore, i fal den högste skulle så täckas skriska?, at hans hustru Gunilla Persdotter

honom komme at öfwerlefwa, det skal hon, af al sin och hans ägande ägendom, som i bo, efter hans död befinnas kan, åtniuta helften

Original side 692 a:

hans
med henne aflade, samt nulefwande Barn och arfwingar, åter wara förbundne, at med den andre helften af samma hans och des hustrus ägendom, låta sig nöja, utom hwad dem redan, med warm hand blifwit gifwit och tilägnat, som på begäran antecknades, så ock at protocollet häröfwer wid offenteligit upläsande, på finska språket, ytterligare af bemte. Anders Turesson, til sit innehåll, ärkjändes. År och dag, som förrskrifwit står.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 693 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1747 d. 23. Januarii, hölts å wanlig Tingsstad i Koutokeino Laga Härad's Ting, med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzel och edsworne Tings Tolcken, samt Stads Fiscalen Wälachtad Johan Jerfving, så ock efterskrefne nämдемän,

Rasmus Sjulsson,
Jon Aslaksson,
Amund Turesson,
Sjul Sjulsson,
Daniel Pålsson,
Swen Persson och
Nils Jonsson.

Efter bewistad Tings Predikan, börjades denne förrättning med Laga Ting och Tingsfrids utlysning, hwarwid ock nämden med Allmogen, de Kong. förordningar och Lagsens rum på finska språket til sit innehåll föreständigades, som Specifice, uti det i Juckasjerfvi Ting, sidsthållne protocoll upnämde finnas.

Därnäst anmärcktes at härstädes inge upbud eller inteckningar ansöcktes och lämnades det öfrige af denne dag, Allmogen at samla sig nödige medel, til

Original side 693 b:

sine utskylders betalning, samt til sine Lagsökningsmåls angifwande och upteckning.

d. 24. Januarii.

S.D. lät Härad's Rätten sig förekomme ogifta qwinspersonen ifrån Enontekis och Sundewara by, Anna Jakobsdotter, så ock ogifta drängen häri Koutokeino, til afhörande af Nils Jonssons, Aslak Clementssons och Olof Tornensis ärfordrade witnessbörd, uti den bemte. Anna och

Henrik angående, samt wid sidsta Ting i Enontekis förehafde Lägersmåls sak och som bemte. Nils Jonsson, Aslak Clementsson, samt Olof Tornensis öfwer alt ärkjändes för ärlige män, samt hinderlöse til witnesmål i besagde sak; altså togs nu af dem den wanlige witnes eden, underrättades sedan om edens wigtighet och blefwo så särskilt afhörde, samt aldraförst Nils Jonsson, som berättta mände, det hade Henrik Olsson wid midnatstiden emot d. 15. af innewarande månad här wid marcknadsplatsen, anmodat honom Nils Jonsson, samt Aslak Clementsson och

Original side 694 a:

Olof Tornensis, at sig hemligen begifwa in uti sidstbendes. hölada, på andra sidan om Elfwen härintil, samt sig i hö därstädes fördölja och afhöra, hwem Anna Jakobsdotter worde för sin lägersman upgifwande, med föregifwande, det hade hon Anna wäl, i tysthed underrättat honom Henrik therom, men enär någon warit tilstädes, sådant icke welat tilgå, vidare det hade han Nils Jonsson därpå giordt Aslak och Tornensis följe i samma lada och sig där i hö hemligen fördöljt, dit Henrik och Anna därpå inkommit och då åhört thet Henrik wid inkomsten frågat Anna om hon då icke wille bekänna, at en annan än han Henrik wore fader til det Barn hon där föråt framfödt, men har Nils Jonsson för sin del icke hört hwad Anna därtil vidare swarat, än at Anna sagt kan hända du giömt någon häri höet som skulle åhöra hennes tal och swar, at Henrik nekat, at där ingen warit och at honom til hörsel förekommit som de haft en then flaska sins emel. och det af rörelse i skrufwen, samt

Original side 694 b:

at Henrik därhos sagt til Anna fördärfwa dig icke, okunneg hwarpå han därmed haft sit afseende at Anna och Henrik därpå ifrån Ladan utgått och en stund därefter Nils Jonsson, samt Aslak och Tornensis skolande wid utkomsten anmärckt at Anna och Henrik sutit brede wid hwarandre på Elfwen därnedanföre, och at desse senare enär de förre gåt och warit stadde utanföre Tornensis Pörte, Henrik först tilkommit, Anna åter, nära där efter, samt hälsat dem i sit och Henriks namn, därpå föregaf witnet, sig gåt med Anna til Elfsbacken där nedanföre och at Anna då sielfmant sagt för honom Nils, at gifta karlen

Nils Wasari haft med henne at skaffa wid en Elf, den hon likwäl icke namngifwit, samt at hon Wasari sin wilja therutinnan icke kunnat förneka, så wida han annars lofwat kasta henne i Elfwen, okunneg om så af Anna berättat wore, efter Henriks inrådande eller icke, eftersom han icke med säkerhet skal aftagit om Anna

Original side 695 a:

wide bende. tid och tilfälle warit nyckter eller drucken, thet sade sig ock icke weta om Henrik och Anna, sig utom denne sak någon måtte förgåt eller illa förehållit, icke eller igenkänna den ring, som Anna föregifwit sig af Henrik undfåt enär den för honom nu upwistes och beslöt härmed sit witnessmål, som af honom ytterre. utur protocollet upläsit, ärkjändes.

Härpå inkallades Aslak Clementsson, som i alla måtto instämde, med Nils Jonssons witnessmål, at han liggande fördåld i höladan under hö wäl hört at Henrik Olsson frågat Anna om icke någon annan än han rådt henne med det Barn hon framfödt, samt om det icke war sant, at Nils Wasari wore hennes Lägersman, men därhos icke hwad hon därtil swarat, nei eller ja, at Henrik och Anna därhos haft en Theenflaska sins emellan och det af rörelse i skrufwen, men okunneg hwad däruti warit och at Henrik sagt til Anna i det de rört i flaskan fördärfwa dig icke Anna sielf, wid utkomsten ifrån

Original side 695 b:

Ladan skal blifwit Anna och Henrik warse sittjande på Elfwen och så gåt til dem då Anna wid hans tilkomst skal upsprungit därifrån, sedan kommen til Tornensis och sig utlåtut, som Nils Jonsson redan berättat, sedan följts med til stranden, därest Anna och Henrik sig nedsat til hwarandre och talts wid, samt Anna därpå för honom Aslak och Nils Jonsson, samt Tornensis sagt at hon icke utan at döden dem skilde, wille skiljas ifrån Henrik Olsson, denne sidtbende. därpå frågat henne, om icke Nils Wasari haft at skaffa med henne, at Anna därpå jakat därtill och sagt, så skiedt wore wid en elfstrand, obemält hwarest och när, med widfogad berättelse, at hon anseende Wasaris hotande at wilja kasta henne i Elfwen, skal efterlåtut honom hans syndiga wilja. Upläsit och widkjändt, och så Olof Tornensis

inkallad, som för alla delar instämde med de redan afhöordes utsagor, därutinnan allena åskiljande at han tydeln. hört det Henrik fordrat af Anna beskied om hon icke wore af Nils Wasari lägrad, men at Anna så tyst därtill swarat, så at han icke hört hwad hon

Original side 696 a:

därpå gifwit til swars förr än wid stranden då Anna skal sig utlåtit, emot Henrik efter du mig icke undt dö allena, så får du dö som jag och at Henrik och Anna, så afskilt sig ifrån salskapet, okunnig hwad de talts wid eller haft at skaffa, det undantagande at Anna sielfmant skal nästa dagen därpå sagt för honom Tornensis at hon icke allenast med Henrik Olsson, utan ock en annan haft at skaffa, samt at Anna skal förekommit honom wara af starcka drycker graverad. Doch icke så at hon ju likn. sig i tal och gång upfört.

Desse tre witesmål ärkjändes af så wäl Henrik Olsson, som Anna, hwilcken sidstberde. allena lade härtil at hon efter Henrik Olssons inrådande grundlöst berättas, at Nils Wasara henne lägrat, med hwilcken hon doch aldrig skal haft at skaffa, utan allena med Henrik Olsson Anna frågades i anledning af Tornensis witesmål hwarpå hon haft sit afseende, med utlåtelsen til Henrik, lydande, efter du icke undt mig dö allena, så får du dö som jag och om hon sig så wida förgåt, at hon af dödsstraf giordt sig förtjent? swarade at hon ingen annan ogierning med sig wiste, än

Original side 696 b:

det redan widkjände lägersmålet och at hon icke minnas skal om hon sig så utlåtit om så ock wore, at så skiedt, i mindre betäncksamhet, då hon af det där föråt åtniutne Öhlet, som Henrik henne skal gifwit för mycket til sig tagit hwarföre hon så sielfmant bekänt för Tornensis sig hafwa med Wasari haft at skaffa? swarade efter Henrik Olssons tilstyrckande. Henrik Olssons moder hustru Margeta Aslaksson härwid närwarande, före kallades och igafs, til at bese den silfwer Ring, som Anna föregifwit sig fåt af denne hennes Son, med befrågan om hon set sin Son, der samma förr hafwa haft, och wiste hwadan han den fåt? swarade sig aldrig hafwa samma ring tilförene sedt, wiste och icke om han den haft, icke eller om så wore, hwadan han den

undfåt, och wore för det öfriga okunnig, om och huru wida Henrik med Anna haft til at skaffa eller icke, samt at hon för sin del förgäfwes anmant honom til bekännelse därutinnan, da så wäl nu, som wid sidsta Ting inhämtade omständigheter förestältes, så Anna, som Henrik, med anmaning at gif-

Original side 697 a:

wa Gudi Äran och bekänna sin bråtslighet i saken, men förblefwo å ömse sidor i sine redan afgifne åtskiljande berättelser; Hwarföre och som ingen närmare underrättelse i saken stod at utröna, och härhos af Herr Kyrckjoherden Biörkman, på efterfrågan berättat blef, at Henrik Olsson en nödig och god kunskap i sin Christendom äga skal, jämwäl utom denne sak, sig så skickat at honom edegång betres kan, honom ansagt blef, at til nästa Ting i Enontekis sig bereda til wärjemålsordens afläggande, at han Anna Jakobsdotter icke häfdat och med det framfödde barnet rådt, hafwande sedan änteligit utslag therpå at afwagta.

Sluteligen uplästes och examinerades upbörds längden, på hwad denne Koutokeino Allmoge, för innewarande år, i skat, till kronan ärlagt, som til sit innehåll af de skattskyldige ärkjändes. År och dag, som förr skrefne stå.

På Härads Rättens wägnar
Mich. Enr. Höjer

Original side 559a

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1748, d. 3. Februarii, hölts, å wanlig Tingsstad, i Utsjocki, Laga Härad's Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Länsmannen Clement Persson, edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving och efterskrefne nämдемän, nemligen

Olof Olsson,
Per Persson Guttorm,
Olof Knutsson,
Nils Jonsson Nicki,
Per Olsson Guttorm,
Aslak Aslaksson,
Olof Mortensson.

Sedan Tingslaget, efter bewistad Tings Predikan, som förrättades, af Kyrckjoherden, Årewyrdige Anders Hellander, sammanträdt, utlystes Laga Ting och Tingsfrid, med widfogade tjenlige ärhindringar så til nämden och Allmogen, som them, som någre Lagsökningsmål wara kunna sinnade at förmäla, blifwandes theruppå de Kong. förordningar och Lagsens rum på finska språket upläsne, som specifice, uti det wid Juckasjerfvi sidsthälne Härad's

Original side 559 b:

Tings protocoll upnämde befinnas.

Och så antecknat at, på tilfrågan ingen inteckningar eller upbud härstädes ansöckte blefwo, jämwäl at inge bråt eller misgierningsmål, efter sidsta Ting härstädes sig yppat, hwarföre ock nämden med Allmogen gafs rådrum at afträda och sig med den wanlige skatten hod wederbörande Upbördsman affinna, med antydan at efter middagen härstädes åter sammanträda.

Efter middagen.

Uplästes och examinerades behörigen den ingifne Längden, på upburen

skatt af detta Byalag, för innewarande År, som til sit innehåll af de skatskyldige ärkjändes; hwarföre ock däröfwer behörigt bewis bewiljades.

S.D. instälte sig ogifta Personerne Per Olsson ifrån Norje och Pigan Ella Andersdotter härstädes boende och gåfwo wid handen, at ändock de så wida skola warit med hwarandre under aftal om ächtenskaps bygnad, så at Ella til den ändan nästlt. år skal af honom emottagit

Original side 560 a:

i gåfwor et Silfwer belte, fyra skiedar, et par Haker eller häckter, äfwen af Silfwer, en mat förgyld Ring och fyra Knappar, samt et litet smalt och randigt färgat Linne Kläde, det hade de likwäl å ömse sidor sedermera råkat med hwarandre i then åtskildnad, så at the å ingen thera sidan skola förese någon förnöjelig ächtenskaps bygnad och fördenskul samma tiltänckte ächtenskaps bygnad åtrat och om intet giord, så at Per Olsson besagde sine gåfwer nu mera återtagit, en Silfwerskied undantagande, den han, Ella till mine af det tycke han för henne haft, tillåtit at få äga och behålla tilönskande hwarandre härhos et förnöjeligare ächtenskap, än the annars sins emellan förmodat och hwar til Ellas Gifteman och fader Anders Aslaksson äfwen sit bifal nu aflämna månde. Desse ansades at gifwa wid handen hwarföre de sig så wida med hwarandre oförnöjde befunno, och föregafs af Per Olsson at han af Ella intet teckn

Original side 560 b:

til genkjärlek aftagit, likaledes af henne at hon fattat för honom så mycket mera wilja, som han sig b???de hård och oanständig i upförande skal skickat, hwilcka omständigheter än ytermera af Ärewyrdige Herr Kyrckjoherden Anders Hellander härwid närwarande, så ock af en del nämдемän sannades, samt at de äfwen icke annat skola kunnat aftaga, än bende. unga Personers ohållhet på ömse sider, i fal på ächtenskaps bygnad dem emellan ankomma skulle, under widfogad förmålan det hade Ella förekommit dem ganska enfaldig och ostadig til sinneslaget, så at enär hon den ena stunden yttrat sig til wänskap för Per Olsson, skal hon den andra, med dyra contestationer utlåtit sig aldrig hafwa haft eller få kunna

för honom något tycke om hon ock nödgades, efter sin faders wilja, at gifta sig med honom. Widare efterfrågades om bemte. Per Olsson och Ella försports hafwa haft, med hwarandre någon beblandelse, som icke allenast af dem nekades, utan

Original side 561 a:

ock af andre närwarande föregafs så mycket mindre skjäligen kunna hållas före, som Ella altid skall wist sig sky Päräs umgänge; Och Althenstund härhos förekom, som wore merbemte. Ella af et ringa begrep och föga förstånds bruk Per äfwen foga likligare anseende dess utbönder, blifwandes härhos til fägnad öfwer ofwanbende. Personers åtskildnad af Pers Broder nu ärlagt til Kyrckjan en gåfwa af en Riksdaler courant och af Ellas fader därtil en daler Srmt. lofwad; förthenskul blef alt detta på begäran, således til framdeles minne, uti Protocollet antecknat, och et sådant bifal til skildnad lämnadt, som giftermåls Bns. 4. Cap. 5. §. medgifwer. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 601 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1748 d. 29. Januarii, hölts, å wanlig Tingsstad och efter bewistad Bön Laga Härad's Ting, med Allmogen af Afviovara Tings Lag, närwarande Länsmannen, Anders Turesson, edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving och efterskrefne nämдемän nemligen,

Per Persson Pajawi,
Per Nilsson Warsi,
Per Turesson,
Mads Eriksson,
Jon Nilsson,
Nils Sjulsson.

Och blef til en början Laga Ting och Tingsfrid utlyst, med widfogade tjenlige ärhindringar så til nämden och Allmogen, i gemen, som til dem, som wara kunna betänckte någre Lagsökningsmål, at förmåla, sedan uplästes och föreständigade på finska språket de Kong. förordningar och Lagsens rum menigheten til underrättelse och en underdånig efterlefnad, som uti det wid Juckasjerfvi sidsthålne protocoll upnämde befinnas och antecknades efter alt detta at härstädes inge inteckningar eller upbud ansöktes.

Original side 601 b:

Widare och förr än någre mål till åtgörande företogs utsågs til nödig förökning af besittjarenas antal i Rätten Lars Olsson Pieska, af hwilcken huld och trohets, samt nämдемans eden tagen blef, hwarefter han sig i nämden nedsatte.

Sedan förestältes af Länsmannen, Anders Turesson, gifta Lappen Olof Nilsson Guttorm och anklagades för begångit enckelt hor, med qwinspersonen, Margeta Nilsson Warsi, hwilcken sidstbende. härhos angafs hafwa redan d. 23. Decembr. År 1746 et Pigobarn framfödt, som ännu lefwer och wid döpelsen Margeta kallat blifwit, men wid sidsta Ting härstädes för sit afsidige tilhåll icke kunnat införskaffas, och at detta misgierningsmål altså hitintils på tiden ankommit, påståendes Länsmannen Turesson, at bende. anklagade må ålagt warda besagde deras

misgierningsmål lagligen umgälla; Och althenstund så wäl Olof Guttormsson, som Margeta Warsi på tilfrågan

Original side 602 a:

merbde. angifne misgierning widgå månde, at deras sammanlag sig tilldragit nedanföre Satkamota af Afviovara Elf, uti sidstbende. års Februarii månad och at the flere gånger, med hwarandre haft at skaffa, samt at Margeta Warsi, ther in under med thet framfödde Pigobarnet blifwit rådder, warandes the, efter Länsmannen Turessons och nämndens enhälliga widgående, med hwarandre hwarken skylde eller beswågrade icke eller förr detta med otuckt beträdde och öfwer alt detta af nämnden och Tingslaget inhämtat at the siukelige wara skola och at Olof Guttormssons hustru, Ella Jönsdotter i förwekne fem års tid i sin sinnes swaghet flere gånger ifrån hans umgänge sig söndrat, samt öfwer alt detta at merbemte. anklagade äro mähta meddellösa, och at Margetas sedermera anmälte fästeman Erik Eriksson wid Karasjocki, henne icke des mindre til ächtenskaps bygnad och fullföljd, nu inför protocollet antaga

Original side 602 b:

måde; förthenskul och anseende så beskaffade omständigheter pröfwade Härads Rätten likmätigt misgiernings Bns. 55. Cap. 1. och 5. §§ så ock af hwad Kong. Mayts. nådige Rescript af d. 18. Novembr. år 1741, äfwen Ärfda Bns. 8. Cap. 7. § stadgar, det bör Olof Nilsson Guttorm och Margeta Nilsson Warsi, han med sine Åttatyo och hon med sine fyratyo dhlr. Srmts. böter ofwanbte. theas Enckle hor umgälla, men i kunbar brist af botum anseende anförde omständigheter han på 20 och hon åter på 12 dagars tid inmanas i fängelse, wid waten och bröd, sedan afgifwa till Kyrckjan den förre 4 och den senare 2 dhlr. bende. mynt eller .?..giöra därtil, däremot swarande nödige dagswercken, och sedan hwar för sig undergå enskylt skrift och aflösning; tilkommandes Olof Nilsson Guttorm at öfwer alt detta ärlägga til det med Margeta Warsi aflade barnets föda och upfostring årligen 3 dlr. 10 2/3 öre Srmt., intils det sig, sin nödtorft sielf förwärfwa kan.

Original side 603 a:

S.D. uplästes och examinerades den af skrifwaren, Abraham Buhrström ingifne Längd på ärlagd skatt, til Kong. och Mayst. och Kronan Swerje, af detta Afwiowara Byalag, för innewarande År 1748, som af de närwarande skattskyldige, til sit innehåll ärkjändes.

Så ärkjändes ock af Läns och Nämдемännerne den härhos ingifne förteckning på Kong. Gräntse ledemöternes Bref forslor, för nästlt. År igenom detta Tings Lag ifrån och til Torneå Post Contoir, hwarföre ock så wäl öfwer den förra, som sednare behörigt bewis bewiljades. År och dag som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 604 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

År 1748, d. 25. Januarii, hölts, å wanlig Tingsstad, i Koutokeino, Laga Härads Ting, med Lap Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzel, edsworne Tings Tolcken Johan Jerfving och efterskrefne edsworne nämдемän nemligen,

Rasmus Sjulsson,
Jon Aslaksson,
Amund Olsson,
Sjul Sjulsson,
Amund Turesson,
Spein Persson.

Till en början af Tingförrättningen, utlystes Laga Ting och Tingsfrid med widfogade tienlige ärhindringar, til samtelige närwarande och föreständigades derpå tydeligen innehållet, af de Kong. förordningar och

Lagsens rum, som uti det wid Juckasjerfvi Ting sidsthällne Protocoll upnämde befinnas.

Sedan anmärcktes at härstädes inge inteckningar eller upbud ansöckte blefwo.

Det öfrige af denne dag, öfwerlämna-

Original side 604 b:

des til utlagornes afgift och de måls förmälan och antecknande, som en eller annan kan befinna sig föranlåten til.

den 26. Januarii

Uplästes och examinerades den af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell ingifne förteckning på en och hwars ärlagde skatt i detta Tingslag, hwarwid wederbörande tilsporde föregåfwo alt hafwa sin richtighet; hwarföre ock däröfwer behörigt bewis bemte. Krono Befallningsman bewiljades.

Så ärkjändes ock af nämnden och Allmogen den uppteckning, som Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, efter angifwande författat och nu ingifwa mände, på de Ämbetes bref, som Kong. Gränse Commissionens Deputerar för nästlne. år härigenom Koutokeino Tingslag affordra låtit til och ifrån Torneå Lofle. Post Contoir och at hwar och ens forsel däraf, sig efter som samma uppteckning utwisar sig i ?..talet sträckt, blifwande altså äfwen däröfwer bewis bewiljat.

Original side 605 a:

Af Per Persson Pera ansöcktes det wille Härads Rätten ålägga Enckan hustru Brita Rasmusdotter ärsättning för en i drächtig Waja, en 2 år gammal Ox Rehn, en blå Klädes mössa, et brukat gammalt Theen bälte och 10 1/2 alr. hwit walmar, som hon i städsel och års lön skal låtit hennes dotter Margeta nästlne. år undfå, tilsammans beräknat och wärderat til 22 dhlr. 20 öre krmt., och det så wida bende. Margeta sedan

hon uti nästlt. års Martii månad trädt i hans tjenst, sedermera och uti nästdärpåföljde Junii månad emot hans wilja samma sin tjenst förlupit, sig wid Wästersjöstranden tjenst tagit, samt honom såmedelst icke allenast i brist af nödig betjening utstält, utan ock ifrån honom berde. Persedlar och 2ne Rehndiur innehafwa skal, men som merbemte. hustru Brita Rasmusdotter sedan hon sig ifrån swaromål härutinnan undandragit, så som en sak hwaruti hon hwarcken til eller från yttrat sig haft at skaffa, det ock Pera omsider widgå månede, warandes Pigan Margeta, som

Original side 605 b:

saken egentel. syntes angå icke til förklaring däröfwer inkallad, utan efter nämndens betyg, utom denna Jurisdiction, wid Wäster Sjöstranden stadder; Altså kunde ock H.R. icke ålägga hustru Brita ansvar för hwar således egentel. på hennes dotter Margeta synes ankomma, utan anwistes Pera at henne Margeta därför, til ansvar och tiltal ställe efter föregången Laga stämning, wid nästa Ting härstädes.

Efter alt detta antecknades til framdeles minne at Per Persson Pera omsider widgå månede sig Klädes mössan, Theen beltet och Kläderna fullligen af pigan Margeta hafwa återfåt innan hon utur hans tjenst afwikit och at honom altså Wajan och en 2ne År gl. Ox Rehn fela skal, samt at hustru Brita Rasmusdotter samma Rehndiur med en Rehn Kalf, så ock 30 öre krmt. i penningar straxt lofwade återställa Pera til afstilning å denne des wägnar och at denne sidstbende. sig därmed förnöjd yttrade.

Original side 606 a:

S.D. gafs af Mads Nilsson Pingi klageligen tilkjänna, som wore des om 80 år åldrige Syster, Pigan Brita Nilsson Pingi om åtta dagar efter nästlne. Larsmässa tid saknader, uti des kåta wid Sara träsk på fiället, utan at sedermera kunnat förspörjas hwart hän hon må hafwa tagit vägen, anhållandes det wille Härads Rätten inhämta den närwarande Allmogens underrättelse där utinnan, på det han i händelse hon wore afleden må kunna besörja des anständiga begrafning, såsom hennes närmaste blods förwant?, eller ock i fal hon någorstädes sig uppehöllo må kunna efterhöra hennes tilstånd.

Mads Pingi frågades af hwem han ärhållit underrättelse om denna sin Systers omkomst och när? swarades at Länsmannen Per Andersson Pera Tisdagen efter det Brita blifwit saknade i sin kåta sådan honom kungjordt, med anmaning at göra med sine grannar följe och henne eftersöka, och at han Pingi altså i tilfälle där af tillika med Thomas Mortensson, Henrik Jöransson, Henrik Amundsson och Samuel

Original side 606 b:

Jonsson

, samt hustrun Brita Mortensdotter, så ock denna sidstbendes. dotter Ella flitigast på fjället och i kring Sara Träsk i 7 dagars tid merbemte. Brita Pingi eftersökt, men henne icke finna kunnat eller något teckn hwart hän hon må tagit vägen, hwilcket alle hans upgifne och nu närwarande följestagare äfwen på tilfrågan widgå månde, och Länsman Pera at han ther på tillika med Thomas Mortensson om 8 dagar thereafter ytterligare i 3ne dagar thereafter ytterligare 8 3ne dagar denne omkomne på fjället eftersökt, men icke igenfunnit. Mads Pingi frågades om han hade anledning at mistäncka någon för denna sin Systers bortkomst? swarade sig därtill icke aftagit någon anledning; yttrandes sig ock nämnden med Allmogen det hade icke eller någon omständighet til en slik mistäncka inhämtat, utan at Brita Pingi af sig sielf ärfarits ostadig til sinnes, så at hon som oftast wäxlat sit tilhåll ifrån den ena orten til den andra; Widare frågades hwilcke varit hennes gran-

Original side 607 a:

gar wid Sara träsk näst för hennes bortkomst? swarade hustru Brita Mortensdotter, med sine 3ne döttrar, Ella, Kjerstin och Anna; Morten Pingi frågades om han förspordt det emelln. dem och hans Syster före denna hans Systers bortkomst varit någon osämja? swarade sig slikt så mycket mindre kunna föregifwa, som han aldrig af sin Syster eller någon annan förspordt det dem och henne emellan varit någon owilja, så war ock ingen af nämnden eller Allmogen som på tilfrågan sade sig kunna föregifwa at dem emellan varit någon oenighet.

Förberörde Brita Mortensdotter med des närwarande döttrar Ella och Kjerstin ansades at gifwa tilkänna när, huru och af hwad tilfälle de saknat Brita Pingi, samt huru de sig sedan förhållit och berättade at hon

Brita Pingi redan benämde Larmsmässo tid, bodt med dem i granskapet på fjället Sara träsk, at hon med dem begifwit sig på vägen hit til Koutokeino, at Brita Pingi under det de sig på vägen nedsat at hwi-

Original side 607 b:

la gåt dem förbi, at de en stund därefter träffat henne på vägen sittjande at hwila sig, at de därpå gåt henne förbi, samt gifwit henne at weta, det de wore sinnade at rasta wid södra ändan af merbemte. Sara träsk, om 1 mil därifrån, at hon ansagt dem fara fort och at hon vägen efter wäl nog funno; at de wid ditkomsten henne länge förwäntat; men som hon icke efterkommit, så skola de morgonen därpå gåt til den ort de Brita Pingi lämnat, men henne icke anträffat, så börjat ropa och söka henne å marcken där ikring, men hwarcken genliud af henne förmärckt eller anträffat henne; Och altså befunnit sig nödgade at förfoga sig til sin Boskaps eftersyn, samt så snart the på andre dagen därefter hint til Länsman Pera, som skall skiedt om en måndag näst efter Larmsmässo dagen honom kungiorde at Brita Pingi Lördagen därföråt af dem blifwit saknad och at

Original side 608 a:

de henne förgäfwes på fjället och kring Sara träsk eftersökt, som dagen därpå skal tilkallat sig Thomas Mortensson, Henrik Jöransson och Henrik Amundsson, samt Samuel Jonsson henne Brita Mortensdotter, med des dotter och så i flere dagar söckt efter Brita Pingi, på det nogaste, men hwarcken henne eller tecken hwarest hon tagit vägen anmärckt, hwilcket alt ytterligare och af Länsman Pera ärkjändes, utan at på noga efterfrågan af honom eller någon annan ärhållas kunde anledning til närmare efterfrågan, huru härmed må föreweta. Frågades om hon efter sig lämnat någon ägendom och hwar i den beståt? swarades af Mads Pingi i 10 Ox Rehnar om 14 eller 15 Wajor, samt 12 Rehnkalfwar, samt at han dem och hwad hon i kläder och småt husgeråd haft alt riktigt undfåt af Rasmus Rasmusson, til hwilcken hon i lifstiden

Original side 608 b:

sin qwarlåtenkap under förwahr skal lämnat. Det war altså härtil intet vidare at åtgjöra än ansäja Allmogen i gemen at efterspörja den omkomne och at gifwa behörigen wid handen den underrättelse därutinnan ärhållas kan och Mads Pingi at äfwen anmoda Herr Kyrckjoherden här wid församlingen at sig omkomne Syster ytterligare i Kyrckjan efterlysa.

På Rådmannens Wälbte. Martin Reckard gjorde ansökning, igenom des Ombudsman, Stads Fiscalen Wälbde. Johan Jerfving, ansades Allmogen härstädes at eho af dem, som wet sig wara til Borgaren Jakob Nystedt något skyldig, det wore samma skuldfordringar anslagne til bemte. Nystedts egen skulds betalning och at ingen derföre till honom hade at göra någon utbetalning utan til den, som des Borgenärer framdeles til upbörd däraf komma at utse.

Original side 609 a:

S.D. företrädde Enckan hustru Brita Rasmusdotter och förmälte sin faders ålderstegne mannens Rasmus Nilssons dödeliga frånfälle nästlt. år, med begäran, at som hon efter nämndens enhällige betyg, wore bende. aflednes enda arfwinge och han wid nästlt. års Ting angifwit sig mistäncka, hustru Margeta Mortensdotter för tiufnad af det Silfwerbelte, med mera Rasmus Nilsson år 1739 i sin Bod på Lypsa fjäll saknat, och därhos försport, at bende. Margeta Mortensdotter som ock för 4 år sedan aflidit haft et Silfwer bälte det hon först til hustru Brita Clementsdotter och sedan hos hennes Swägerska hustru Anna Kaupi under förwahr lämnat, det wille Härads Rätten af denne sidstbende. inhämta om och huruwida hon samma Bälte ännu hos sig må innehafwa; Och som hustru Kaupi efter så wäl hustru Brita Rasmusdotters, som nämndens betyg af god frägd härwid närwarande föregifwa mände, at hustru

Original side 609 b:

Margeta Mortensdotter i sin lifstid och för ungefär 8 år sedan wid Walborgmässo tiden, tillfälligt henne besöckt at hon då medhaft et förgylt silfwer belte, på en gammal upträdt och bedit henne at taga det

samma i förwar, men om 14 dagar därefter det åter tagit, utan at hon weta skal, hwart hän eller till hwilcken, hon det sedan må hafwa lämnat, yttrandes sig därwid haft så mycket mindre betänckande, som witterligit är, at hustru Margeta wärckeligen warit ägare af et Silfwerbelte, thet ock hustru Brita nu widgå månde, eftersom ock Margetas måg Henrik Larsson Händä nu ock upwisa månde, et Silfwer belte, det han efter henne å sin hustrus Margeta Mikkelsdotters wägnar föregaf sig ärft, men hustru Brita icke widkjände, yttrandes sig altså i brist af all vidare uplysning i denne sak, intet des vidare hafwa at påyrcka.

Hwarföre, och som så wäl Rasmus

Original side 610 a:

Nilsson, som sit mist, i samfälte 8 års tid underlåt tit det samma efterlysa och påtala nu mera är afleden äfwen hustru Margeta Mortensdotter den hon därför först nästlt. år yttrat sig mistäncka, äfwen för 4 år sedan blefwen död, Härads Rätten onödigt förekom, at i et så mörckt mål vidare ransakning anställa, utan utstältes dähän huruwida det framdeles må uppenbart warda. År och dagar, som förr skrefne stå.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 571 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1749, d. 5. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad och efter bewistad Gudstienst, Laga Härads Ting med Allmogen af Utzjocki Lapmark, närwarande Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell, edsworne Tings Tolken Wäld. Johan Jerfving, samt efterskrefne af nämnden, nemligen.

Olof Olsson Kyrckiowärđ,
Per Persson Guttorm,
Nils Jonsson Nicki,
Olof Mortensson Walje,
Per Olsson Guttorm,
Hans Persson och
Aslak Aslaksson.

Till en början utlystes Laga Ting och Tingsfrid, under behörige ärhindringar så til nämnden som the Lagsökande.

Thernäst uplästes och på finska språket företålkades Allmogen the Kongle. Förordningar, Rescripter och Lagsens rum, som uti thet wid Juckasjerfwi Ting sidsthälne proto-

Original side 571 b:

coll upnämde och anteknade befinnas.

Hwarefter anmärcktes at på efterfrågan inga upbud, intekningar eller Lagsöknings mål, anmälte blefwo.

Then af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzells ingifne Längd och förtekning på innewarande Års upburne Skatt af denne Lapmarks Allmoge, uplästes altså offenteligen, och som then samma til hela sit innehåll af Allmogen ärkiändes, ty bewiljades ock theröfwer behörigt betyg. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 577 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1749, d. 1. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad och efter bewistad bön? Laga Härads Ting, med Allmogen af Afviovara Lapmarck, närwarande Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell, edsworne Tings Tolken, Wäld. Johan Jerfving, samt efterskrefne af Nämnden, nemligen.

Nils Persson Warsi,
Mads Eriksson i Carasjocki,
Jon Nilsson Guttorm,
Nils Sjulsson och
Per Turesson.

Till en början utlystes Laga Ting och Tingsfrid, under behörige ärhindringar så til nämnden, som the Lagsökande.

Thernäst uplästes och på finska språket företålkades Allmogen the Förordningar, Rescripter och Lagsens rum, som uti thet wid Juc-kasjerfvi Ting sidsthälne Protocoll upnämde och anteknade befinnas.

Hwarefter anmärktes at på tillfrågan inga upbud, intekningar

Original side 577 b:

eller Lag-
sökning mål anmält blefwo.

Then af Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzell, ingifne Längd och förtekning på innewarande Års upburne skatt af denne Lapmarks Allmoge, uplästes altså offenteligen, och som then samma til hela sit innehåll ärkiändes; ty bewiljades och theröfwer behörigt bewis. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar.
Mich. Enr. Höjer

Original side 578 a:

(Inkom d. 29. October 1751.)

Å r 1749, d. ? Februarii, hölts, å wanlig Tingsstad och efter bewistad Gudstienst, Laga Härads Ting med Allmogen af Koutokeino Lapmark, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, edsworne Tings Tolken, Wälde. Johan Jerfving, samt efterskrefne af nämnden, nemln.

Rasmus Sjulsson,
Jon Aslaksson,
Amund Turesson,
Sjul Sjulsson,
Spein Persson,
Nils Jonsson och
Olof Olsson.

Till en början utlystes Laga Ting och Tingsfrid, under behörige ärhindringar så til nämnden, som the Lagsökande.

Thernäst uplästes och på finska språket företålkades the Konge. Förordningar, Rescripter och Lagsens rum, som uti thet wid Juckasjerfvi Ting sidst hålne Protocoll upnämde och

Original side 578 b:

Anteknade befinnas. Hwarefter anmärktes, at på efterfrågan inga upbud, intekningar eller Lagsökningsmål anmälte blefwo.

Then af Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell ingifne Längd och förtekning på innewarande Års upburne Skat af denne Lapmarks Allmoge, uplästes altså offenteln. och som then samma til hela sit innehåll ärkändes; ty bewiljades och theröfwer behörigt betyg. År och dag, som förr skrifwit står.

På Härads Rättens wägnar,
Mich. Enr. Höjer

Original side 588 a:

År 1750, d. 1. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad i Afviovara Laga Härads Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, edsworno Tings Tolcken Wälde. Johan Jerfving, och efterskrefne nämдемän nemln.

Nils Persson,
Mads Eriksson,
Jon Nilsson,
Nils Sjulsson,
Lars Olsson och
Per Turesson.

Så widan ingen Prästman, til Tingspredikans hållande härstädes, befans närwarande ansades Allmogen at i bönen sammanträda, hwarefter och sedan the sig therpå i Tingsstufwan anhällig samlat Konge. Mayts. och Ricksens Högle. Swea Håf Råts Constitutorial för underteknad af d. 6. sidstne. December, blifwit upläsit, Laga Ting

Original side 588 b:

och Tingsfrid utlyst blef, samt på the Konge. Förordningar och Lagsens rum upläsne, som uti thet i Juckasjerfvi sidst hålne Härads Tings Protocoll Specifice upnämde finnas.

Här uppå efterfrågades wäl om någre intekningar eller upbud wore at ansöka, men som ingen sig therhän förmåla mände; ty anteknades ock sådant.

I lika måtto blef, uppå giord efterfrågan til Länsmannen härstädes Anders Turesson, om någre misgiärningsmål, så ock til nämden om någre andre ärender härstädes wore at andraga, förmält, at inge sedan sidsta Ting härstädes sig yppat.

Sluteligen uplästes och examinerades then af Krono Befallnings-

Original side 589 a:

mannen, Wälbetrodde Anders Hackzell, nu ingifne Längd, öfwer upburen skatt af thetta Tingslag, för innewarande År, med anmärkning at therwid ingen påminnelse giordes. År och dag, som föreskrifwit står.

På Härads Rättens vägnar
Nils Pet. Höjer

Original side 594 a:

År 1750 d. 21. Januarii, hölts å wanlig Tingsstad, i Koutokeino Lapmarck, Laga Härads Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell, edsworne Tings Tolken Wälde. Johan Jerfving, samt efterskrefne förr thetta Lagligen antagna Nämдемän, nemligen

Rasmus Sjulsson,
Jon Aslaksson,
Amund Turesson,
Sjul Sjulsson,
Swen Persson,
Nils Jonsson och
Olof Olsson Kårfwatus.

S.D. sedan efter afhörd Tingspredikan Tingslaget med Allmogen i Tingsstufwan sammanträdt, uplästes Kong. Mayts. och Ricksens Högle. Swea Hof Räts, för underteknad d. 6. December, nästlne. År utfärdade nådige Constitutorial ting Tingens förrättande, innewarande År, uti thenne Afwiowara, Utzjocki och Kiemi Lap-

Original side 594 b:

marcker, blifwandes therup på Laga Ting och Tingsfrid behörigen utlyst, samt tienlige ärhindringar gjorde, icke allenast til Allmogen af theras underhålliga pligt emot thes nådiga öfwerhet, utan ock til nämnden af hwad theras dyra Ämbete ärfordrar, samt til de Lagsökande, at beskedeligen och i Laga ordning sine ärender föredraga.

Så kungjordes ock nu så wäl på Svenska som finska språket the Kong. Förordningar och Lagsens rum, som uti thet wid Juckasjerfvi innewarande År sidst hålne protocoll, upnämde finnas.

Thernäst efterfrågades om någre antekningar eller upbud åstundades, med anmärkning at ingen sig til then ändan förmäla mände.

Original side 595 a:

Thet öfriga af thenna dag utstältes, på Allmogens enhälliga begäran, til upptecknande af theras tiltänckte Lagsöknings mål, samt Krono utskyldernas afbördande för thetta År.

d. 29.

Så wida skatlappen Morten Andersson Kuftanen, widgå månde then skuld fordran af .?. lpd. Saiit, hwarföre Per Mikkelsson Mangi honom hittil Tinget instämna låtit, samt sig redeligen yttrade, at innewarande dag wilja samma Saiit honom Mangi, efter nämndens nu ther å satte värde, med 1 dlr. 16 öre, godtgiöra, thertil med hans i detta mål föranlätne Lagsökningsomkåstnad En dlr. 8 öre alt Krmt.; ty wille ock Härads Rätten icke tilstå, at härtil något vidare åtgiöra hälst som Mangi här med sig noga förklarade.

Then åtskildnad, som sig yppat emel-

Original side 595 b:

lan Hustru Kierstin Jönsdotter Pouski Kärande och Hustru Kiersin Thomasdatter swarande, med hwarandra nära beswågrade och ther uti angafs bestå, at thenne sednare then förra tilwit at hafwa inför Kyrckioherden härstädes Ärewördige Herr Johan Biörkman sanningslösa berättelser föredragit, utan at nu på ärfordran förmåla hwad the egenteln. angåt, bilades i så måtto at hustru Kierstin Thomasdatter merbente. Kierstin Pouski nu 2 dlr. 8 öre Krmt. tilställa månde.

Thet beswärade sig wäl Skatlappen ifrån Enonteckis Nils Olofsson, öfwer Thomas Persson härstädes med förmålan thet hade thenne sednare, enär han Nils Olsson härigenom Koutokeino ned til Wästersjön med sin Renjord färdats och theras Rehndiur tå med hwarandras ther-

Original side 596 a:

städes kommit at blandas, medelst någon ändring af thet märke

hwarmed en, af hans, nästlne. År tilkiöpte Rehnar, warit märckter, förmodeligen welat then samma honom fränkänna; ändock han hitintils warit och än är af then samma innehafware, men som af Thomas Mortensson inwändt blef at han förrberde. Rehnmärcke aldrig ändrat eller then sig någon tid tilkändt; Nils Olsson ock med intet thet ringaste bewis thetta sig angifwande bewisa gittat. Warandes thenna Thomas Mortensson, öfwer alt thetta icke allenast af nämnden utan ock af the flere närwarande för en ärlig och wälfrägdad man ärkänd; ty lät ock Härads Rätten, så wida Nils Olsson hit förhäftande i thenna sak nu offentligan afbedia mände, och merbemte. Thomas Mortensson nå-

Original side 596 b:

gon ärsättning och reconvention härutinnan yttrade sig icke wilja påstå, thette mål therwid bero?, at Nils Olsson åtwarnades, at för slik Rättegång sig hädanefter til wara taga, så kärt honom är Laga answar, at undwika.

S.D. ingafs af Krono Befallningsmannen, Wälbetrodde Anders Hackzell, thes författade Längd öfwer upburen skatt af thetta Tings lag, för innewarande År som offentligan upläsen til sit innehåll ärkändes. År och dagar som förskrefne stå.

På Härads Rättens Wägnar
Nils Pet. Höjer

Original side 584 a:

Ingifn. d. 14. Oct. 1752.

Å r 1751 d. 7. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad i Utzjocki, Laga Härad's Ting med allmogen ther sammastädes, närwarande Upbördsskrifwaren, Wälte. Wilhelm Bodin, edsworne Tings Tolken Johan Jerfring och efterskrefne Lagligen antagne nämдемän, nemln.

Nils Jonsson Nicki,
Olof Mortensson Walli,
Per Olsson Guttorm,
Hans Persson,
Aslak Aslaksson,
Elias Thomasson och
Jon Olsson.

S.D. efter sluten gudstienst, och . ?. alle ofwannämde så wäl som Allmogen gemensamt i Socknestufwan sig instält, uplästes Konge. Mayts. och Ricksens Högle. Swea Håfräts, för underteknade utfärdade nådige Constitutorial til innewarande Års Tings-

Original side 584b

förrätning härstädes, daterat d. 28. nästlne. November. Hwar uppå Laga Ting och Tingsfrid under tienlige ärhindringar så til nämden som Allmogen utlystes; blifwandes så the Konge. Förordningar och Lagsens rum offenteligen så på Svenska som finska språket Allmogen föreständigade, som uti thet i Juckasjerfvi sidsthälne Härad's Tings Protocoll upnämde finnas, samt efter alt thetta anmärkt thet inge intekningar eller upbud härstädes ansökte blefwo; så ock på efterfrågan inhämtat thet icke eller någre misgiärningsmål sedan sidsta Ting sig härstädes yppat.

Henrik Erikssons och Erik Larssons ifrån Karasjocki, å egne och såsom befulmächtigade af

Original side 585 a:

the flere i bende. Karasjocki .?. de, så wäl som å Afwiowara Byamäns, samt Hans, Samuel, Johan, Mads och Sigfrid Samuelssöners ifrån Enare bys[?] wägnar, theröfwer anförde Klagan, at Utzjocki boerne ifrån lång tid tilbakars, hwart[?] År et dygn, om 8 dagar efther[?]. midsommar, medelst öfwerstängsel med nät af Enare Elf och Kålkande ofwanföre samma stängsel, i Teno Elf, åter om 8 eller någre flere dagar thereafter, Laxsens upstigande til the ther ofwanföre belägne fiskiaställen hindrat, bemte. Klaganande ingen ringa afsaknad, i deras[?] torftiga föda och utkomst[?] så wäl som samtelige Utzjocki boernes vice versa beswärad theröfwer at Karasjocki boerne them å theras Land och Watn[?]

Original side 585 b:

medelst jagande och fiskiande å wärcka skola, aftog Härads Rätten sig icke vidare kunna åtgjöra så wida hela nämnden i thenna sak befans deläga, än allenast ansäiia Utzjocki och Karasjocki boerne, the förre at wid answar, som Lag föreskrifwer icke andra til förfång sit Laxbruk i berörde Elfwar inrätta, och the sednare åter, at efter thenna dag wid Laga pligt Utzjocki boerne på något sät ofreda, samt til rättelse antekna, at Utzjocki boerne sig nu utfästa mände at hädan efter med föreberde. öfwerstängsel och Kålkande i Teno Elf aldeles wilja afstå, och med Enare boerne om gemensamt fiskiande i Enare Elf förena.

Sluteligen uplästes och examinerades then af upbördsskrif-

Original side 586 a:

waren Wilhelm Bodin ingifne Längd, på upburen skatt af thetta Tingslag, som så wida the samma til sit innehåll af Allmogen widkändes ock behörigen verificerader. År och dag, som förrskrifwit står.

På Härads Rättens Wägnar
Nils Pet. Höjer

Original side 600 a:

(Ingift. d. 14. Oct. 1752)

Å r 1751, d. 4. Februarii, hölts å wanlig Tingsstad i Afviovara, Laga Härad's Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande edsworne Tings Tolken, Johan Jerfving, Länsmannen Anders Turesson och efterskrefne Lagln. antagne nämдемän nemln.

Nils Persson,
Nils Sjulsson,
Mads Eriksson,
Olof Nilsson och
Lars Olsson.

Sedan bön blifwit hållen och Allmogen i Tingsstufwan sammanträdt, uplästes Kong. Mayts. och Ricksens Högle. Swea Håf Råts, för underteknad, utfärdigade nådige Constitutorial til innewarande Års Tings förrätning härstädes, daterat d. 29. nästlne. November; therpå utlystes Laga Ting och Tingsfrid, hwarwid tienlige ärhindringar så til nämden som All-

Original side 600 b:

mogen giordes; Blifwar[?] så the Konge. Förordningar och Lagsens rum offenteln. så på Svenska som finska språket föreständigade, som uti Juckasjerfvi sidsthålnе Tings Protocoll upfinnas; samt efter thetta anmärkt the inge intekningar eller upbud, icke eller någre giärnings eller private sedan sidsta Ting härstädes sig yppat eller til .?. förmålte blefwo; hwar ock thenna förrätningen med then af Kronobefalningsmannen, Wålbede. Anders Hackzell ingifne längds[?] upläsande, angående upburen skatt af thetta Tinglag, för innewarande

Original side 601 a:

År, som så wida then samma af Allmogen til sit innehåll ärkändes för rigtig författad, ock behörigen verificerades. År och dag, som förskrifwit står.

På Härad's Rättens Wäggar Nils Pet. Höjer

Original side 601 b:

(Ingift. d. 14. Oct. 1752.)

Å r 1751, d. 29. Januarii, förrättades i Koutokeino, Laga Härads Ting med Allmogen thersammastädes, närwarande Krono Befallningsmannen, Wälbde. Anders Hackzell, Edsworne Tings Tolken Johan Jerfving, och efterskrefne Lagn. antagne nämдемän, nemln.

Rasmus Sjulsson,
Jon Aslaksson,
Amund Turesson,
Sjul Sjulsson,
Sven Persson,
Nils Jonsson och
Olof Olsson Kårfwatus.

S.D. efter afhörd Tings predikan och sedan Allmogen i Socknestufwan sammanträdt, uplästes Kong. Mayts. och Ricksens Högle. Swea Håfräts, för undertecknad, utfärdade nådige Constitutorial innewarande Års Tings förrätning härstädes, daterat d. .?. nästlne. November. Therpå utlystes Laga Ting och Tingsfrid, under tienlige århindringar så till nämden som Allmogen af the-

Original side 602 b:

ras skyldigheters i agttagande härwid; blifwandes så the Kongle. Förordningar och Lagsens rum offenteligen så på Svenska som finska språket Allmogen föreständigade, som uti thet i Juckasjerfvi sidst hålne Härads Tings Protocol upnämde finnas; samt efter alt thetta anmärkt thet inge intekningar eller upbud härstädes anmälte blefwo.

Ansende at Högwördige Herr Biskopen Doctor Olof Körning, then ännu öfrige tiden af dagen til resitationens förrättande i thenna församling utset och domhafwanden the härstädes til åtgärd förmälte ärender i mårgon aftog medhinna; ty slöts ock förrätningen för thenna dag.

d. 30.

S.D. så wida nämдемannen Rasmus Sjulsson af nämden intygades, för i nat åkommen siukdom, icke för-

Original side 603 a:

må at i dag sig inställa, och Rätten utom honom icke befans domför; ty antogs, efter aflagd domare Ed, i hans ställe, tils vidare, Per Persson Pära.

S.D. förestältes och anklagades af Länsmannen härstädes Per Andersson ogifta qwinspersonen Anna Jöransdotter för begångit lönskaläge, hwaraf hon hafwande blefwen, d. 25. Martii nästlne. År, et pigebarn framfödt som wid döpelsen Maria kallat, sedermera uti therpå fölgde November månad aflidit, med påstående thet måtte hon icke allenast för samma sit brot lagligen bliwa ansedd, utan och förmås at sin Lägersman upgifwa, på thet icke eller han må undgå thet ansvar hwaruti han sig här[?] medelst stält.

Anna Jöransdotter födder i denna församling och om .?.

Original side 603 b:

åldrig, widgek sin bråtslighet uti hwad Länsman Per Andersson härofwanföre emot henne anført, och upgaf för sin Lägersman i lika måtto ogifta drängen Anders Larsson Sjul, samt at hon med honom första gången d. 30. och 31. Januarii År 1749 sammanlag haft uti skogen intil Katkiskaidi, så ock therefter åtskillige gånger, eftersom sig i tilfalle fogat, sin otuckt med hwarandra föröfwat i then Kåta, hwaruti the nästle. År öfwer sammanbodt. Nu som hwad Anna således Anders Larsson Sjul, födder här i Koutokeino och om 24 År åldrig, tilwit, af thenne sidstbende. omsider widgångit blef, under tilkännagifwande at han icke allenast en gång Ersmässotiden År 1749 intil Rätte wahra

Original side 604 a:

wid Wästersjön, utan ock therefter flere gånger med henne Kiötsligit

umgänge plägat, och så wida af nämnden härhos inhämtat wardt at these anklagade med hwarandra hwarcken skylde eller beswågrade äro icke eller förr thetta för otucht eller annan ogiärning Lagförde och dömd pröfwar ock Härads Rätten för rättwist, thet bör hon Anna Jöransdotter besagde sit brot, likmätigt misgiärnings Bs. 53. och 55. Capr., med sina fem dlr., Anders Larsson Sjul åter med sine tte dlr. böter umgälla, thertil med afgifwa til Kyrckian han .?. och hon 2 dlr., samt så undergå enskylt skrift och aflösning; men i intygad oförmogenhet at samma böter ärlägga; at minnas fängelse han på 14 och hon

Original side 604 b:

på 7 dagars tid.

Uti twisten emellan Sjul Larsson thes Broder Anders och Anders Olsson Kårfwatus, therpå ankommande, som hade these sidst bende., utan ärhållit tilstånd, Mickaelis tid nästlt. År, ifrån thet ställe wid Kalkojerfwi, hwaräst the til torckning sine nät haft upsatte, 2ne af them, som Sjul Larsson tilhört, nedtagit och utlagnat, men sedermera det hende at siön tå hastigt tilfrusit, icke kunnat updraga, utan warit nödgade at qwarlämna, förliktes parterne i så måtto at Anders Larsson och Anders Olsson honom Sjul hwarsine 12 öre Srmt. i ärsätning för samma nät nu tilsäia mände, til afgift wid påfordran.

Så yttrade sig ock Nils Olsson

Original side 605 a:

Balsi och nämдемannen Sjul Sjulsson at hafwa sins emellan bilagdt then sak hwarföre then förre then sednare hit til Tinget låtit instämma och ankommande på någon them emellan yppad bråskildnad och hangemänge, hwar wid likwäl ingen åkomma någonthera blifwit tilskyndat i så måtto at Balsi af Sjul niie dlr. Krmt. i stilning undfår, som på begäran, til framdeles minne anteknades.

Thet ansöktes wäl af Änckan hustru Brita Rasmusdotter Håtti, thet måtte Morten Mikkellsson ålagt wara at ärsättja henne then waija två år gammal, som Morten Mikkellsson af hennes förrymde något efter nästlne. Allhelgonetid fasttagit[?] och jämte thes egne återfundne wid et träd

bundit theräst then sedermera skall

Original side 605 b:

befunnits sig sielf hafwa s.?. men som Morten Mikkelsson sedan han inwändt, at han berde. omkomne Waiia sine egne ärtappade Rehnkreatur, på brukeligt sät, icke längre bunden hållit, än han[?] medhint at thes ägare* ...ja at then afhämta, som någre timmars tid ärfordrat sig til ingen ärsättning för then samma beqwäma wil... någon omständighet icke ... är worden förebragt, som ...nat leda Morten Mikkelsson i mistancka, at annars ...redeligit sig härutinnan hafwa ... skickat; ty frikännes ock han billigt för Brita Rasmusdotters gjorde påstående i thenne sak.

Sluteln. uplästes och examinerades then af Krono Befallningsmannen Wälbde. Anders Hackzell ingifne Längd öfwer upburen skatt af thetta Tingslag; och som thes innehåll för alla delar af Allmogen widkändes; ty bewiljades ock theröfwer behörigt bewis. År och dagar som förskrefne stå.

På Härads Rättens Wägnar
Nils Pet. Höjer

*Ordene forsvinner i innbindingsmargen.

(CD 1338)
